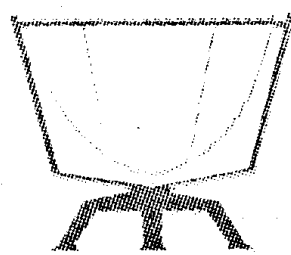

We gaan een nieuw weekend met mars- en showwedstrijden tegemoet. Maar dit WMC-onderdeel zou er over vier jaar wel eens heel anders uit kunnen zien. De organisatie studeert op een wijziging van de reglementen om de wedstrijden nog aantrekkelijker voor het publiek te maken. Jurylid Evencen Zamencnik vertelt waarom hij let bij de concerten in de Rodahal. En dat zijn vaak andere dingen dan waar het publiek naar luistert. Fluit- en tamboerkorps Prinses Marijke uit Heerlen ten slotte gaat voor de 85 punten. Want bij dat aantal gaat de snor van de dirigent eraf.

ZIE VERDER PAGINA 10

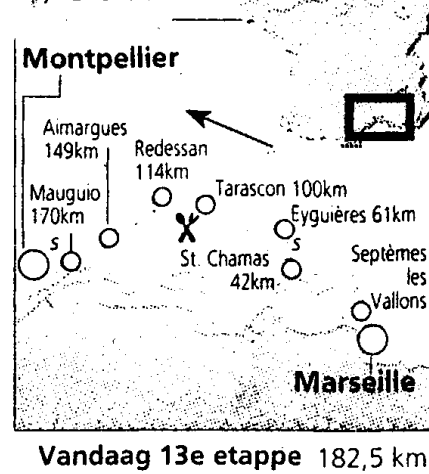
Schippers in actie
PAGINA 21

WMC:
Noorderlingen
komen
PAGINA 23

Denkwijzer
PAGINA 29

Exclusief interview
ex-leider Albanië
PAGINA 30

LE TOUR

Uitslag	Klassement
1. Roscioli	1. Indurain 54.29.39
2. Ghirotto	2. Mejia op 3.23
3. Poelnikov	3. Jaskula op 4.31
4. Tebaldi	4. Rominger op 5.44
5. Abdoesjaparov	5. Riis op 10.26

Fabio Roscioli

Justitie bouwt cellen voor

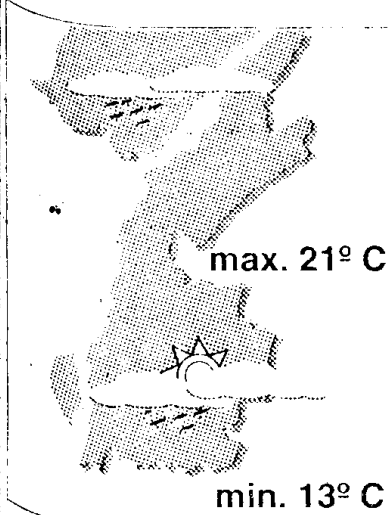
oorlogsmisdadigers

DEN HAAG - Het ministerie van Justitie wil twaalf speciale cellen laten bouwen voor oorlogsmisdadigers uit het voormalige Joegoslavië. Het departement overlegt met het Huis van Bewaring in Scheveningen over de mogelijkheid om de cellen daar te bouwen.

De cellen zijn bedoeld voor verdachten die moeten verschijnen voor het speciale oorlogstribunaal van de Verenigde Naties (VN), dat waarschijnlijk vanaf volgend jaar in Den Haag zal zetelen. De geplande cellen zijn een onderdeel van de werkzaamheden voor het internationale oorlogstribunaal. Justitie zoekt naarstig naar een geschikte lokatie om de verdachten in bewaring te houden. Het Huis van Bewaring in Scheveningen is de meest voor de hand liggende mogelijkheid.

Het blijft nog maar de vraag of de cellen ook daadwerkelijk bewoond zullen worden. De VN weten nog niet hoe zij de verdachten uit het voormalige Joegoslavië naar Den Haag moeten halen.

Zie ook pagina 5
VN-commissie oorlogsmisdaden wordt tegengewerkt

TIJDELIJKE VERBETERING
Achter het koufront dat gisteravond passeerde, wordt met een westelijke stroming koelere lucht aangevoerd. In deze stroming komen wolkenvelden voor, maar af en toe komt de zon tevoorschijn. De kans op een bui is erg klein. Er staat een westelijke wind die matig is, kracht 4. Evenals zondag komt de temperatuur niet boven de 21 graden. Zondag laat de zon zich wat vaker zien, maar helaas neemt later op de dag de bewolking toe, gevolgd door regen. De wind is zwak tot matig uit een westelijke richting. De nachtemperatuur ligt tussen de 10 en 13 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.
VANDAAG:
zon op: 05.38 onder: 21.49
maan op: 03.23 onder: 20.09
MORGEN:
zon op: 05.39 onder: 21.48
maan op: 04.29 onder: 20.51

Vierdaagse gaat weer van start

VROM wil bouw woningen en bedrijven aan banden leggen

Groei DSM-gemeenten in gedrang

DOOR ERIC VAN DORST

GELEEN - De verdere ontwikkeling van de Westelijke Mijnstreek dreigt ernstig te worden geblokkeerd door nieuwe veiligheidsnormen van milieu-minister Alders. Als zijn beleid inzake groepsrisico's wordt uitgevoerd, kunnen in de gemeenten rondom DSM in Geleen 1.000 à 1.500 geplande woningen en in Sittard een welzijnsinstituut niet gebouwd worden. Ook kan DSM de bouw van industriële installaties op het bestaande terrein en Graetheide wel vergeten. Bij de vaststelling van het groepsrisico wordt ervan uitgegaan hoeveel mensen tegelijk om het leven kunnen komen als op een bepaalde plaats een ramp gebeurt.

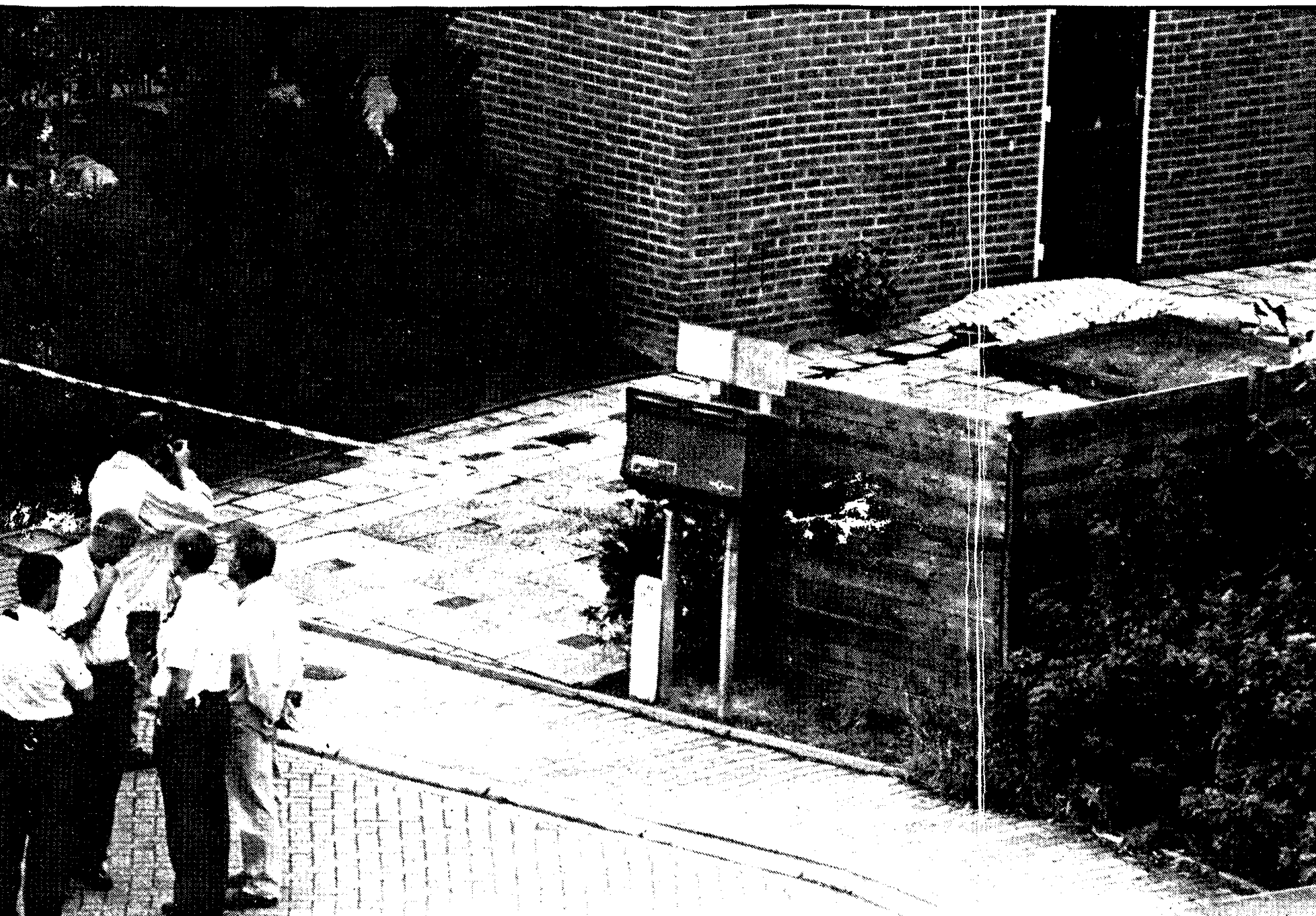
Als het plan van Alders doorgaat, zal bovendien de ontwikkeling van industrieterreinen in Stein (Sanderbult) en Sittard (Bergerweg-Noord en -Zuid) en van de omgeving van de NS-stations Sittard en Venlo moeten worden stopgezet omdat hier de risico's van respectievelijk DSM en rangerende treinen te groot zijn.

Deze alarmerende conclusies van het ambtelijk apparaat van de provincie hebben Gedeputeerde Staten van Limburg ernstig verontrust. Het college heeft minister Alders gevraagd spoedig te overleggen over een oplossing van de problematiek, die de DSM-regio economisch en sociaal zwaar dreigt te treffen.

Volgens J. van Veldhuizen, rijksinspecteur milieuhygiëne in Limburg, zullen GS weinig meer te bieden hebben dan een open oor. De inspecteur zegt dat de lagere overheden en DSM zelf zullen moeten zoeken naar adequate oplossingen ter reductie van de risico's. Meer nauwkeurige inschattingen van de risico's op basis van speciaal hiervoor ontwikkelde rekenmodellen zouden ook kunnen leiden tot een verkleining van de problemen. Aan de normen zelf, die eind 1992 door de Tweede Kamer zijn onderschreven, valt volgens de inspecteur absoluut niet te tornen.

De provincie heeft de betrokken gemeenten deze dagen formeel op de hoogte gebracht van wat hen boven het hoofd hangt. Aan diverse bouwplannen, waarvoor de gemeenten Stein, Beek, Geleen en Sittard al vergunning hebben afgegeven, onthoudt de provincie al wekenlang haar goedkeuring. Dit in afwachting van wat het overleg met de minister zal opleveren.

Zie verder pagina 13
GS gingen akkoord met risicobeleid

De politie zette meteen na de moordaanslag de omgeving af. In de achtertuin ligt, bedekt met een deken, het slachtoffer.

Foto: HENK MAGNEE

MAASTRICHT - Een tot nog toe onbekende man van buitenlandse afkomst is gisteravond doodgeschoten in de Maastrichtse wijk De Heeg. Het slachtoffer werd aangetroffen in een tuinje achter een woning aan de Rijkseborg. Buurbewoners hoorden rond acht uur schoten. Meteen daarna reed een auto met hoge snelheid weg. Het betrof een grijze Peugeot, eigendom van de bewoner van het pand. Kort na de schietpartij zette de politie de omgeving af en liet niemand meer toe. Volgens omwonenden ging het om een afrekening in het drugsmilieu. De politie wilde dat gisteravond bevestigen noch ontkennen.

Moord in Maastricht

Hulp aan Bosnië kan doorgaan

GENEVE - Met Nederland in het voorste gelid hebben tientallen landen op een speciale donorconferentie gisteren de benodigde miljoenen toegezegd om de internationale hulpverlening in Bosnië tot het eind van dit jaar veilig te stellen.

Sadako Ogata, de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen, had in een emotionele oproep tot een veertigtal donorlanden gezegd, dat tot het eind van het jaar zo'n 190 miljoen dollar nodig was om de hulpactie 'tegen alle frustraties in' aan de gang te houden. Binnen enkele uren was in totaal 126,5 miljoen dollars toegezegd, genoeg om de hulpactie tot eind oktober te financieren.

„Ik heb eindelijk een goede dag beleefd”, zei Ogata. „De internationale

waardering voor onze inspanningen geeft ons weer moed”. Nederland beloofde 15 miljoen dollar uit de pot van minister Pronk, waarmee het hoofd van de Nederlandse delegatie, mevrouw J. van Aardenne, algemeen bewondering oogstte. Vergeleken met de 10 miljoen van Japan, de 3 miljoen van België en de 1,7 miljoen dollar van Frankrijk sloeg Nederland een goed figuur.

Maar geld is niet alles in Bosnië, zoals de Hoge Commissaris in een emotioneel betoog duidelijk maakte. Mevrouw Ogata, net terug van een bezoek aan Sarajevo, hekelde de moorddadige anarchie, die steeds meer om zich heen grijpt, alsmede de 'afschuwelijke en ontoelaatbare tegenwerking', waarmee de

internationale hulpactie heeft te kampen.

„We worden of als te partijdig of als te neutraal beschouwd. Onze hulpconvoien worden permanent beschoten, tegengehouden of afgeperst door middel van illegale tolheffingen door allerlei gewapende groepen in Bosnië”. Maar Mevrouw Ogata ontkende met klem plannen te hebben om de UNHCR uit Bosnië terug te trekken.

Bernard Tapie aangeklaagd

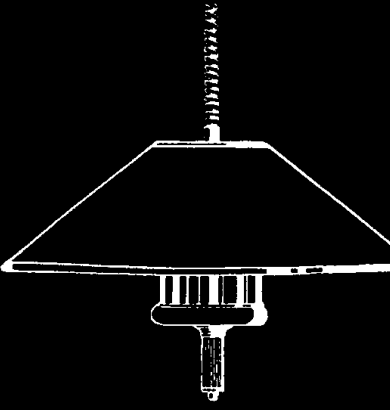
PARIJS - De Franse minister van justitie Pierre Mehaigrerie heeft gisteren een aanklacht wegens smaad ingediend tegen voorzitter Bernard Tapie van Olympique Marseille. Tapie vergeleek de onderzoeksmethoden van het ministerie inzake de mogelijke omkoopaffaire bij de voetbalclub met die van de Gestapo, de geheime politie in nazi-Duitsland. Tapie uitte zijn beschuldigingen in een vraaggesprek met het weekblad VSD, nadat medewerkers van justitie een inval hadden gedaan in zijn kantoor, op zoek naar belastend materiaal.

Kabinet vrijwel uit problemen

DEN HAAG - Het kabinet heeft een oplossing gevonden voor het grootste deel van de financiële tegenvallers van bij elkaar twee miljard gulden. In grote lijnen ziet de oplossing er als volgt uit. Van de 600 miljoen gulden nodig voor asielzoekers, wordt de helft over alle departementen gespreid. De rest wordt gedekt via tijdelijke maatregelen. De 500 miljoen gulden minder aan gasbaten worden voor slechts 300 miljoen gedekt. De lastendruk stijgt daardoor met bijna 0,1 procent. De overige 200 miljoen gulden wordt over alle departementen verdeeld. De 300 miljoen gulden aan extra EG-uitgaven is verschoven naar 1995.

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

Heerlen, Spoorweg 1A
tel. 045-729735

Samen uit, samen thuis.

Wilt u een ochtendkrant die het beste bij u past? Volop nieuws waar U in geïnteresseerd bent? Als u nu een vast abonnement neemt op het Limburgs Dagblad krijgt u 'm 14 dagen helemaal gratis en heeft u bij automatische betaling recht op een fraai cadeau.

☐ Ik word nu meteen vaste abonnee van De krant van Limburg. Daarom krijg ik het Limburgs Dagblad de eerste 14 dagen gratis.

☐ Ik betaal automatisch: ☐ f 28,40 per maand ☐ f 29,65 per maand ☐ f 85,20 per kwartaal ☐ f 86,45 per kwartaal

☐ Ik geef me nu op voor een proefabonnement van 4 weken. Ik ontvang De krant van Limburg zo snel mogelijk. Dit kost mij maar f 13,10.

Naam .....
Adres .....
Postcode/Plaats .....
Tel.nr. .... (i.v.m. controle bezorging)

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: 17-7

Als beloning voor automatische betaling (bij een vast abonnement) kies ik voor het volgende cadeau: ☐ luxe handboek ☐ memokubus ☐ Parker pen

Plaats hier uw handtekening. Ik heb de afgelopen 3 maanden geen (proef) abonnement op het Limburgs Dagblad gehad.

Stuur de bon in een open envelop, zonder postzegel naar Limburgs Dagblad Antwoordnr. 46 6400VB Heerlen

DE KRANT VAN LIMBURG

(ADVERTENTIE)
Aannemersbedrijf BUNTINX BV
Kantstraat 48A LANDGRAAF
Tel. 045-330026

Uw adres voor:

- * kunststof ramen en deuren
- * renovatie
- * rolluiken
- * verbouwingen binnenshuis en buitenshuis
- * verwarming en sanitair
- * schilderwerken
- * opruimen bij roet-, brand- en waterschade

Voor al uw onroerend-goedbemiddeling in binnen- en buitenland

Bel voor vrijblijvende info

045-330026 tijdens kantooruren

WEEKENDTOPPERS alleen vandaag

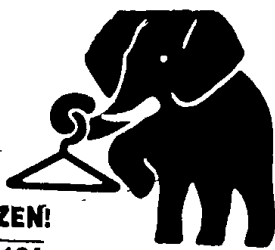
op alle jeans-pantaloens 10,- extra korting

RUITERS OPGELET op alle ruiterpantaloens 10,- korting

HENDRIKS TEXTIEL

SCHOENEN en SPORTARTIKELN
GIGANTISCH GROOT IN KWALITEIT EN LAGE PRIJZEN!

In Heerlen zijn wij 's maandags geopend vanaf 10.30 uur
Heerlen, Schelsberg 88, tel. 045-721124
Sittard, Brugstraat 1, tel. 046-515656
Vaals, Kerkstraat 4, tel. 04454-63636

Matige bezoekersaantallen Grafiekbienale onverdiend 'Het Nieuwe Zien' in schaduw van realiteit

DOOR PIETER DEFESCHE

MAASTRICHT - 'Welkom op de Eerste Internationale Grafiekbienale' staat in grote letters op de entree van Maastrichts grote congres- en expositiecentrum. Wie de entree gepasseerd is, na een puzzeltocht over opgebroken straten en plaveisels, staat in een opmerkelijk stille hal. Ook tussen kilometerslange schotelen, waaraan 3.500 grafiekbladen uit alle 's Heren landen keurig ingelijst zijn opgehangen, toont geen duizendkoppige menigte de belangstelling die de dappere onderneming van de particuliere initiatiefnemers zou verdienen.

'De grootste grafiektentoonstelling ter wereld', verklaart de directeur met overtuiging. Hij neemt daarop graag de uitspraak over van een onbekende zegsman, dat kunstrecensenten lui zijn en vet, ter verklaring van de te langzaam op gang komende plaatselijke, landelijke en internationale waardering van dat gegeven: met een deelname van 2.000 kunstenaars zou het evenement de naam van Maastricht verder kunnen uitdragen dan een conferentie van de Europese Gemeenschap.

Misschien is dit 'non a Maestricht' tenslotte geen exclusief verschijnsel voor de stad. Er heerst slaptie bij alle evenementen behalve op de Efteling. Er zijn sociologen nodig en marketing-researchers, eerder dan kunstrecensenten, lui en vet of niet, om uit te maken hoe dat komt. De recensenten kunnen dan vaststellen en daar hebben ze geen dagen voor nodig - dat hier gebrek aan kwaliteit of belang de oorzaak niet kan zijn. Het gemiddelde belang van de inzendingen is groot en de inbreng uit delen van de wereld waarmee het culturele contact tot dusver schaars was, is in meerdere opzichten boeiend.

De inzendingen zijn er in drie categorieën, op het eerste gezicht niet zo duidelijk onderscheiden. Die van de genomineerden; dat zijn 200 kunstenaars van de 2.000 die door een jury tot vooraanstaand zijn bevorderd, op grond van de beoordeling van de meer dan 5.000 kunstwerken die door haar handen gingen. Op deze elite kan de prijzenregen neerdalen.

Dan is er de categorie van de genomiden. Dat zijn de kunstenaars die door de organisatie op grond van bekendheid of referentie voor deelname zijn uitgenodigd; zij zijn verheven boven beoordeling door een jury. De derde categorie bestaat uit de overigen, die nadat de jury zijn werk had gedaan, alsnog zijn toegelaten, zij het dat het totaal aantal geëxposeerde werken van de beschikbare 5.500 tot 3.500 is teruggebracht. Er zijn publieksprijzen te verdelen over het geheel.

Dat geheel krijgt de bezoeker te zien, ingedeeld in wereldhoeken, landen, en kunstenaars in alfabetische volgorde: zelden is er voor een entreekaart zo langdurig kijkwerk geboden; slechts totale uitputting maakt er een eind aan. De geroutinateerde bezoeker van mega-presentaties zoekt de concentratiepunten op in het onafzienbare labirynth, meestal gesitueerd in het

● Arles en Bouquet Roldan, linoleumsnede van de Argentijn Mariano Villegas.

midden, cirkelvormig tussen de rechthoeken. De ere-zaal met de genomiden en een soort stiltencentrum met de bekroonden. De eerste prijs ging naar de Cubaan Ayrton Manso. Omdat de namen toch onbekend en veelal onuitsprekelijk zijn: de tweede prijs ging naar Slowakije, de volgende naar Polen, Roemenië, Slovenië en Japan.

Als er al geen andere redenen waren om de landen van het Oostblok hoog aan te slaan op het gebied van de grafiek en illustratie - het is duidelijk dat het vakmanschap bloeit in plaatsen als Krakow, Praag en Bratislava. Bij het aanbrengen van een rangorde in de kunstwereld van werken van zo verschillende herkomst dringt zich al snel de vraag op naar de normen en inzichten van de jury. Zij blijkt zowel de inhoudelijkheid te hebben gewogen, anders gezegd: de boodschap, als de actualiteit, anders gezegd: de mate van hedendaagsheid, en de

kwaliteit, anders gezegd: de kunstzinnige vaardigheid. Met soms het accent hier, soms daar.

„Er is zeker rekening gehouden met de mogelijkheden die de kunstenaar had in zijn situatie,” zegt de voorzitter ervan, bewogen door humanitaire, zoalnet politieke gevoelens. Het feit dat een middelmatige prent bij terugzending een Cubaan in de gevangenis kan doen belanden maakt de jury zijns inziens terecht barmhartig.

Beoordeling

Discussie over normstellingen komt zelden tot een resultaat van algemene gelding. Duidelijk is dat de beoordeling van meer dan driehonderd werken leidt tot indeling in categorieën en tot globalisering. Men tracht Duitse grafiek een bepaald karakter toe te kennen, de Europese kunst in het algemeen, waarbij dan weer de verschillen tus-

sen Belgische en Hollandse kunst manifest worden geacht.

In dat globale denken behoren de uitingen van de Argentijnen tot het meest gerede materiaal; dat van de Zuid-Amerikanen in het algemeen, beladen met trauma's en geweld van oorlog en verzet. Dat van de Cubanen, meest van al nog dat van de Chinezen, honderd man sterk, man of vrouw, het is aan geen biografisch gegeven af te lezen, noch aan de namen, die - zoals bekend - enkel associaties wekken in de consumptieve sfeer. Hun cultuur is - evenals die van Japan - van meer dan gewone betekenis voor de grafiek, omdat die daar al vroeg - in de houtblokdruk - ontwikkeld is en in zijn sociale en functionele betekenis bevestigd. Als de grafiek de meest volkse vorm van beeldende kunst mag heten, door haar formaat, haar reproduceerbaarheid, dan berust die notie op de Oosterse tradities.

Frans Peeters in Roermond

ROERMOND - Frans Peeters uit Schinnen, die woont en werkt in Swalmen, kreeg vooral bekendheid door zijn bolplastieken van polyester. Peeters tekent, schildert, schrijft, maakt plastieken, objecten en grafisch werk, gebruikt het medium fotografie en is werkzaam in de architectuur.

Peeters exposeert vanaf 17 juli (15.00 uur) in het Roermonds Gemeentemuseum aan de Andersonweg 4. Te zien zijn recente schilderijen en tekeningen. In dit werk zet hij zijn beeldonderzoek voort. De schilderijen lijken soms terug te keren naar de figuratie. Ze werken ruimtelijk, plastisch. Bij de tentoonstelling verschijnt een boek van de kunstenaar getiteld 'Het hoofd op het kussen'. In dit boek heeft Peeters

exposities

filosofische gedachten over zijn kunstwerken en kunst in het algemeen uiteengezet en voor de illustraties gezorgd. De prijs bedraagt bijna 25 piek. Overigens is de tentoonstelling, die loopt tot en met 5 september, tot stand gekomen met steun van de provincie Limburg.

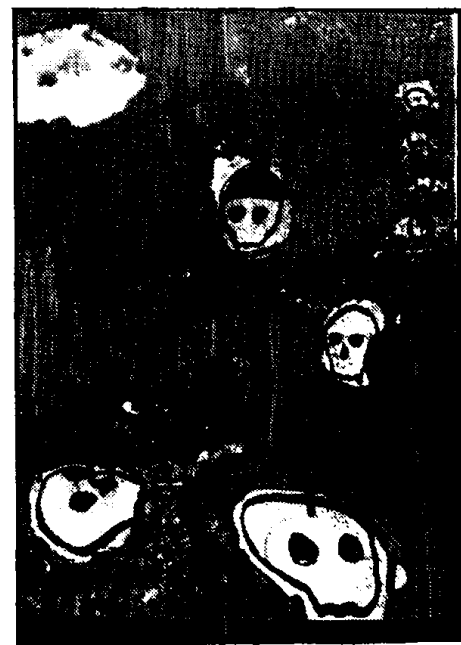
De dood op doeken in Simera Signe

MAASTRICHT - Galerie Simera Signe in Maastricht wordt tot en met 7 augustus bezet gehouden door de jonge kunstenaars Alex Zeguers uit Maastricht en Theo Lenssen uit Heerlen.

Zeguers expositie is gewijd aan het thema de dood. Volgens de

kunstenaar gaat men in het Westen te gecompliceerd om met dit alledaags verschijnsel. Alex Zeguers verbeeldt de dood vanuit een universeel invalshoek en niet vanuit individuele gevoelens. De schilderijen zijn noch dramatisch, noch verhalend. Ze herbergen de nuchtere constatering dat leven en dood onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Theo Lenssen wordt beschouwd als een poët die schildert en tekent. Hij gaat intuïtief te werk, wat zeer herkenbaar is in zijn tekeningen. De kunstenaar werkt met kleine vormgedichtjes en notities binnen het vlak. Bij het bekijken is het niet zo belangrijk wat er staat maar vooral hoe het er op staat. In ieder geval, moet je zijn werk kunnen lezen.

● Alex Zeguers, zonder titel, 1993, acrylverf op ka-toen.

UITGEVERSMATSCAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Piccolo-advertenties 045-719966

Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739354
Redactie 045-739264

Banken:
ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

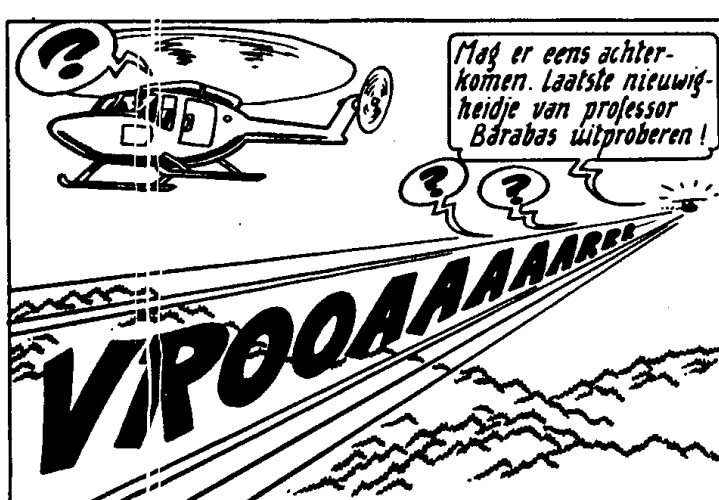
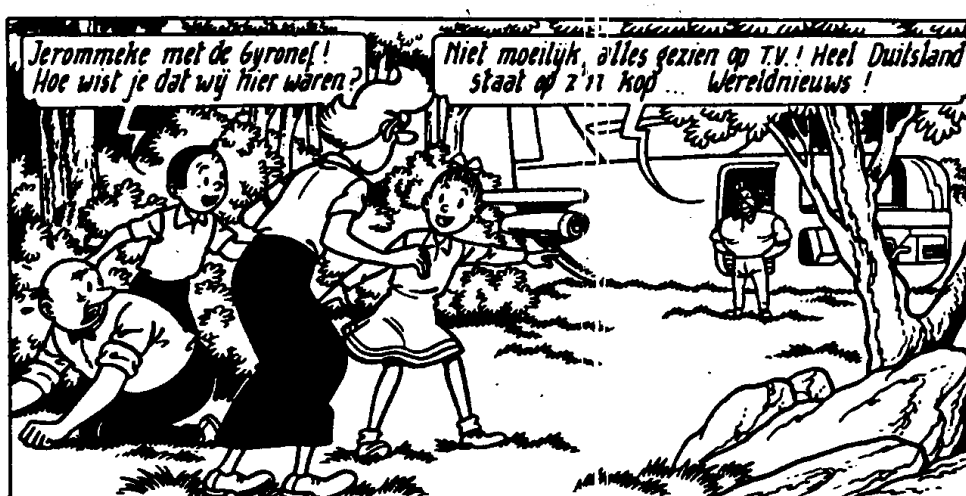
Rayonkantoren:
Brunsum 045-256363
Gelen 046-746868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577

Abonnementen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand f 28,40
per kwartaal f 85,20

Per acceptatie:
per maand f 29,65
per kwartaal f 86,45
losse nummers f 1,65

Alle orders worden afgeleverd en uit-
gevoerd overeenkomstig de Regelen
voor het Advertentiewezen en over-
eenkomstig de Algemene Voorwaar-
den van het Limburgs Dagblad.

de snikkende sirene

recept

Kokosmousse in chocoladevormpjes

Voor de bereiding van de chocoladebakkjes heeft u papieren vormpjes nodig; deze zijn verkrijgbaar in verschillende maten. Neem de grootste verkrijgbare maat vormpjes.

2 1/2 dl slagroom, 2 volle eetle-pels witte basterdsuiker, 75 gram geraspte kokos, 100-150 gram pure chocolade (reep)

Maak als eerste de chocoladebakkjes. Verbrokkel de chocolade in een kommetje en plaats het kommetje in een pannetje met heet water. Laat de chocolade zo, onder zo nu en dan omroeren langzaam smelten. Bestrijk de binnenkant van de chocoladebakkjes met een dikke laag chocolade. Laat de bakkjes opstijven op een koele plaats. Klop de slagroom met de basterdsuiker stijf. Spatel de kokos hier voorzichtig door. Pel voorzichtig de papieren vormpjes van de hard geworden chocolade en vul de bakkjes met de romige kokosmousse. Garneer de bakkjes eventueel met geraspte chocolade of een chocoladeblaadje.

Toneelstuk Shakespeare teruggevonden

UTRECHT - Een als verloren beschouwd toneelstuk van William Shakespeare, 'Cardenio' dat in 1612 in samenwerking met Shakespeare's protégé John Fletcher werd geschreven, is teruggevonden.

Dit beweert de handschriftkundige Charles Hamilton (79) uit New York.

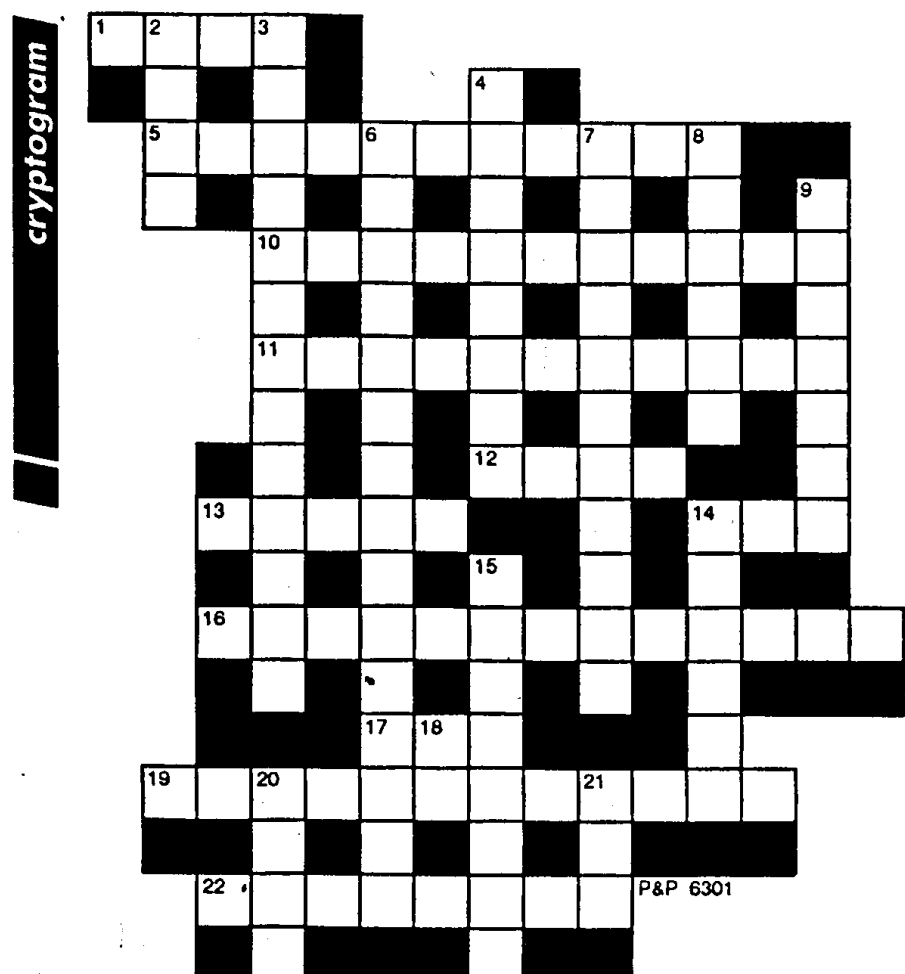
Hamilton, die in meer dan 100 processen als beëdigd handschrift-deskundige optrad en die als een van de eersten de eertijds geruchtma-kende Hitler-dagboeken als verval-sing bestempelde, komt tot deze conclusie op basis van vergelijking van twee handschriften. Een handschrift uit de British Library in Londen van een toneelstuk dat de titel 'The Second Maiden's Tragedy' draagt (met de aangegeven auteurs-naam Thomas Middleton), blijkt praktisch identiek met Shake-

speare's handgeschreven testam-

Al eerder werd onbekend werk van Shakespeare ontdekt: acht jaar geleden kon een onbekend gedicht 'Shall I die', afkomstig van de Bodleian Library in Oxford, aan Shakespeare worden toegeschreven. In 1981 werd de identiteitsgeschiede toen op basis van computer-analyse. Inmiddels is dit gedicht in de laatste editie van Shakespeare's complete werk, verschenen bij Oxford University Press, opgenomen.

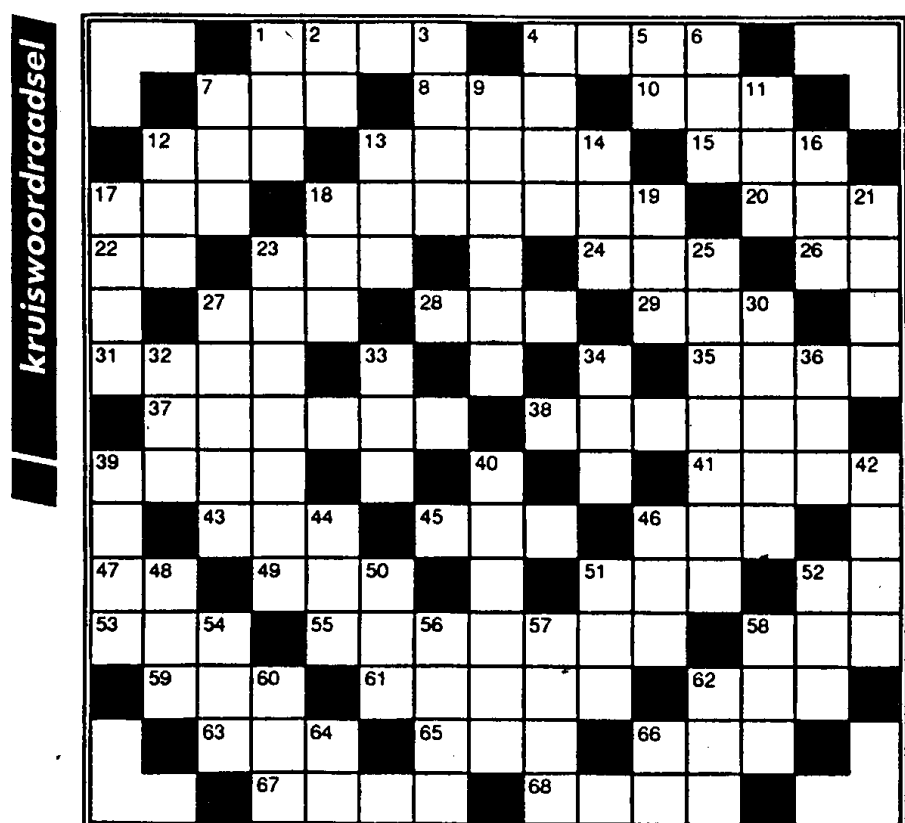
Volgens dr. Martin Wiggins, lid van het Shakespeare Institute in Stratford-upon-Avon, valt op de Shakespeare-ontdekking door de Amerikaanse Hamilton wel het nodige af te dingen. Uit historische beschrijvingen zou 'Cardenio' gebaseerd zijn op Cervantes' Don Quichotte. Het door Hamilton aan Shakespeare toegeschreven handschrift gaat echter over een tiran die seksueel geobsedeerd is door een dame. Hij doet haar echter tot zelfmoord. Volgens Wiggins laat hij haar lijken opgraven en kroont haar tot koningin. „Dit is totaal niet het verhaal van Cardenio.”

puzzels

HORIZONTAAL: 1 Spoel weg met een slok (4); 5 Verfraaiing als excuus (11); 10 Uniseks (11); 11 Hondelbloot (11); 12 Gezang over een riem (4); 13 Vishaak (5); 14 Vogelroep (3); 16 Een vorstelijke tijd (13); 17 Melkwater (3); 19 Muzikanten in afzondering voor beveiliging (12); 22 Familie gedood (8).

VERTIKAAL: 2 In het echt viel het tegen (4); 3 Kleding voor een sergemaat (13); 4 Nuttig frontstuk (8); 6 Onderhoudsruimte (15); 7 Niet droog in het binnenland (11); 8 Een schitterende bloeiwijze om te bespelen (6); 9 Enkele reis (7); 14 Beschermen het hoofd (6); 15 Met betrekking tot het tempo van het leven en welzijn (8); 18 Jongen uit de bijbel (2); 20 Te veel voorbij (4); 21 Benige vis (3).

P&P E 1503

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 sport; 4 deel v.h. been; 7 vr. schaa; 8 stoot; 10 overdekking; 12 gevuld; 13 reeks; 15 inhoudsmaat; 17 titel; 18 kaartspel; 20 niet bevestigd; 22 verbrandingsrest; 23 vrucht; 24 vruchtenat; 26 laatsteled; 27 danspartij; 28 uitroep; 29 gezichtsleider; 31 viervoeter; 35 vloeibare spijs; 37 wijs persoon; 38 muziekkuitvoering; 39 gebak; 41 gesteldheid; 43 ingebeeld meisje; 45 kreet; 46 oude lap; 47 hoewel; 49 laag; 51 breidenodigheid; 52 op het ogenblik; 53 lijnstof; 55 ambtenaar; 58 in grove trekken; 59 branche; 61 bloem; 62 mnl. diër; 63 ingezet stuk; 65 water doorlatend; 66 bovenafsluiting; 67 elensbak; 68 van tijd tot tijd.

VERTIKAAL: 1 zeilvaartuig; 2 bolgewas; 3 niet gesloten; 4 wapen; 5 pers. vnn.; 6 gedwee; 7 gehoororgaan; 9 kleur; 11 vaasje; 12 waterdier; 13 schutsluis; 14 wandversiering; 16 onbezonnen; 17 volks-overlevering; 18 gevangenisshok; 19 vaartuig; 21 los neerhangend; 23 soort vloerzeil; 25 handvuurwapen; 27 vrl. rooldeer; 30 levensroof; 32 hemellichaam; 33 dwaas; 34 varkensvlees; 36 verklaring; 39 finge-gekorven tabak; 40 eindstrijd; 42 tijdvak; 44 Europeaan; 46 roofdier; 48 loterijprijs; 50 zandheuvel; 51 vragend vnn.; 52 vlaag van eigen-zinnigheid; 54 patroon; 56 afstamming; 57 riksdaalder; 58 kledingstuk; 60 huisdier; 62 zangstem; 64 de oudere; 66 lengtemaat.

oplossing gisteren

Horizontaal: 1 vrijstad; 6 paktouw; 12 kers; 14 pias; 15 el; 17 ca.; 18 bas; 20 e.k.; 21 hi; 22 tel; 24 piaster; 27 das; 28 built; 30 Assen; 31 bont; 32 as; 33 eg; 35 ion; 36 p.a.; 37 dr; 38 trans; 40 glans; 43 lorre; 44 aldus; 46 dieet; 48 steil; 50 ik; 52 N.N.; 53 rat; 55 te; 56 Ba; 57 twee; 59 Buren; 61 Tiel; 63 aal; 64 mistral; 66 ree; 67 dl; 68 d.; 69 tin; 70 oh; 72 K.B.; 73 vier; 75 zoon; 77 lazaret; 78 kompres.

VERTIKAAL: 1 voetbal; 2 ijk; 3 se; 4 trap; 5 as; 7 A.P.; 8 kier; 9 tak; 10 de; 11 walstro; 13 lasso; 16 leus; 18 de; 19 sis; 19 steng; 21 hard; 23 il; 25 ia; 26 en; 27 do; 29 terrine; 31 bandiet; 32 garen; 36 palet; 38 tod; 39 nee; 41 sta; 42 sul; 45 citadel; 47 trust; 48 stam; 49 kalebas; 51 kwal; 54 Artis; 56 beek; 58 el; 59 b.i.; 60 na; 62 ir; 63 mier; 65 loom; 68 dia; 71 hop; 73 vo; 74 re; 75 zo; 76 nr.

Winwoord: BEHANGSELPAPIER

'Steeds minder voedsel per burger beschikbaar'

almerend omdat op geen van de drie voornaamste sectoren van de voedselproductie - landbouw, veehouderij en zeevisserij - nog vooruitgang wordt geboekt. „Alle drie bronnen van voedselvoorziening lopen het gevaar van uitputting als aan de toenemende vraag zou moeten worden voldaan,” zegt Lester Brown, de

voorzitter van het WorldWatch Institute. De wereldgraanproductie nam tussen 1950 en 1984 met 40 procent toe. De laatste acht jaar is die productie 8 procent gedaald „door het gebrek aan groei van het landbouwareaal, onvoldoende irrigatievoorzieningen en gebrek aan kunstmest,” aldus het

rapport. Volgens Brown is de afgenomen graanproductie vooral te wijten aan een verminderde doeltreffendheid van de kunstmest.

Ook de vlees en visproductie nam de afgelopen twee jaar af. Geeft de ontwikkeling van de voedselsituatie alle reden tot zorg, met betrekking tot de kindersterfte valt juist een positieve ontwikkeling te constateren, aldus het rapport. In de jaren vijftig stierven van de duizend kinderen beneden de vijf jaar nog 240. In 1992 was dat cijfer gedaald tot 94.

Oosteuropa Bank nu zonder president

Belaagde Attali stapt pardoos op

Van onze redactie buitenland

LONDEN - Jacques Attali is gisteren opgestapt als president van de Oosteuropa Bank, twee maanden eerder dan hij van plan was. Zijn besluit viel samen met de publicatie van een accountantsrapport over de geldverspilling bij de bank. Nadat Britse kranten zijn champagne-levensstijl hadden onthuld, kondigde Attali op 25 juni zijn aftreden aan. Hij zou echter in functie blijven tot een opvolger was gevonden, een proces dat pas in september of oktober wordt afgerond. Gisteren besloot hij echter voortijdig op te stappen.

In hun rapport velden de accountants een vernietigend oordeel over Attali. Claes de Neergaard, voorzitter van de accountantscommissie, omschreef de uitgaven van de bank als 'excessen'.

Attali had de begroting voor de inrichting van zijn majestueuze hoofdkantoor in de Londense City met 11 miljoen gulden onverschreden, verklaarde De Neergaard. Per vierkante meter had de inrichting 4200 gulden gekost (135.000 gulden voor een kamer van 4 bij 8 meter). De gemiddelde inrichtingskosten van kantoorruimte in de City, zei De Neergaard, is maar 3360 gulden.

Kosten noch moeite waren gespaard om het hoofdkantoor in een paleis te transformeren. Veel van de feiten waren al door de Financial Times onthuld. Het accountantsrapport bracht echter nog enkele dubieuze zaken aan het licht. Zo had Attali een dependance van de Oosteuropa Bank in Parijs gesticht zonder zijn directeuren daar zelfs maar in te kennen.

De accountants hekelden ook Attali's dure gewoonte om zich in privévluchten te verplaatsen. Dit had de bank 1,7 miljoen gulden gekost. De Neergaard weigerde echter Attali van fraude te betichten. Nu Attali zo overhaast is vertrokken, is het onzeker of hij nog de gebruikelijke 'gouden handdruk' krijgt. Als hij was aangebleven tot zijn opvolger was benoemd, had de president op een (belastingvrij) jaar-salaris van 420.000 gulden kunnen rekenen.

Medicijnen ook dit jaar weer duurder

DEN HAAG - De kosten van de volksgezondheid stijgen in 1993 opnieuw sneller dan was voorzien. Vooral de kosten voor geneesmiddelen vallen wederom erg tegen. Dat blijkt uit de jongste prognose van de Vereniging van Nederlandse Zorgverzekeraars (VNZ). Volgens een woordvoerder van de VNZ 'zou het al heel mooi zijn' als de stijging van de kosten van medicijnen tot zeven procent beperkt kan blijven.

De VNZ heeft berekend dat de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), waar de medicijnverstrekking onder valt, door deze ontwikkeling 6,5 procent duurder zal uitvallen. De kosten van de ziekenfondsen stijgen rond de drie procent. Hoe de kosten zich bij de particuliere verzekeraars ontwikkelen, is nog onduidelijk.

De VNZ komt met zijn meest recente ramingen een stuk hoger uit dan de overheid. Eind 1992 al dachten de ziekenfondsen voor dit jaar een half miljard meer uit te keren dan de overheid had ingeschat.

Ook voor 1994 wijzen de eerste voorzichtige prognoses weer op een stijging van de kosten van de volksgezondheid. De VNZ komt uit op tussen drie en vier procent. Staatssecretaris Simons (Volksgezondheid) streeft naar een beheerste groei in de kosten van jaarlijks één procent.

punt uit

• Vaarbelasting

Er komt geen belasting voor pleziervaartuigen. Het kabinet heeft hiertoe besloten na vernietigende kritiek van de Raad van Stae op de plannen. Het was de tweede keer dat de Raad van State de voorstellen afwees. De belasting had op 1 april 1994 moeten ingaan. Per jaar moest die 87,5 miljoen gulden opleveren. Om het financieel gat te dichten, besloot het kabinet de dieselaccijns op 1 januari 1993 tijdelijk met 1 cent per liter te verhogen. Het kabinet wil de 'tijdelijke' verhoging van de dieselaccijns nu definitief maken.

• Vergeten

De politie in Zwolle heeft een vier maanden oude baby bevrijd uit een kinderdagverblijf. De verzorgster had het kind, dat in de slaapzaal lag, vergeten. De ouders die het kind wilden afluken, kwamen voor een gesloten deur te staan. Binnen hoorden ze de baby huilen. Door het inslaan van een ruit kon de baby door de politie uit de crèche worden gehaald. De vergetachtige verzorgster is op staande voet ontslagen.

• Somalië

Generaal Bruno Loi, de Italiaanse bevelhebber die centraal staat in een ruzie tussen de Verenigde Naties en Italië, blijft op zijn post in Somalië. Dat heeft de Italiaanse regering besloten. De VN hadden Rome gevraagd Loi terug te halen nadat Italië felle kritiek had geleverd op de aanval, begin deze week, van Amerikaanse gevechtshelikopters op een hoofdkwartier in Mogadishoe van krijgsheer Aidid. VN-diplomaten beschuldigden generaal Loi, die het Italiaanse contingent van 2.600 man troepen binnen de VN-vredesmacht leidt, ervan alleen gehoor te geven aan orders uit Rome.

• Mijnwerkers

De mijnwerkers in het Oost-duitse Bischoffrode hebben gisteren besloten hun twee weken oude hongerstaking voort te zetten. Aan de hongerstaking nemen inmiddels 44 mijnwerkers deel. Vier ernstig verzwakte mijnwerkers zijn al in het ziekenhuis opgenomen. Bij een stemming besloten 535 van de aanwezige 588 mijnwerkers door te gaan met hun protestactie tegen de voorgenoemde sluiting van hun mijn.

• Opiumrecept

De stichting Mainline in Amsterdam heeft met subsidie van WVC in een tijdschrift voor drugsgebruikers beschreven hoe je papaver moet verbouwen om er opium uit te krijgen. Staatssecretaris Simons van Volksgezondheid is laaiend en dreigt de geldkraan dicht te draaien. Zijn collega Kosto heeft de officier van justitie ingeschakeld.

(ADVERTENTIE)

Hollanders mogen dit ook drinken...

'n Ijskoud Elske, puur, on the rocks, met 'n klontje suiker, met jus d'orange en als sluitstuk: 'n verrukkelijke Limburgse koffie.

ons eigen Elske....

Per week melden zich zevenhonderd vluchtelingen aan Miljoenen extra voor opvang asielzoekers

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Het kabinet heeft 25 miljoen gulden extra toegestaan voor de opvang van asielzoekers. Met het geld kunnen 3400 tot 3800 extra opvangplaatsen worden gerealiseerd. Zo denkt het kabinet de eerste maanden van de eerste maanden te kunnen lenigen. Minister d'Ancona (VVD) heeft dit gisteren bekendgemaakt.

Het kabinet gaat er vanuit dat de gemeenten in het najaar 15.000 woningen extra beschikbaar stellen voor de huisvesting van asielzoekers die hier definitief mogen blijven. Als die woningen er zijn zullen bijna 10.000 asielzoekers die nu nog in onrecht in opvangcentra zitten, daar terecht kunnen. Het gaat om mensen die definitief tot ons land zijn toegelaten.

Het kabinet gaat er nu van uit dat er 700 asielzoekers per week aankomen. Vorig jaar waren dat er nog maar 325 per week. Het percentage asielzoekers dat om ongedurige redenen asiel vraagt is tussen vorig jaar en nu gedaald van 40 naar 15 procent. Het aantal asielaanvragers dat wordt toegelaten steeg over de periode van 30 naar 60 procent. Werd er eind vorig jaar nog op gerekend dat er dit jaar 17.000 asielzoekers zouden komen, nu is de verwachting dat dat er 30.000 zullen zijn.

D'Ancona erkende volmondig dat de wettelijke mogelijkheden om de opvang van asielzoekers die zich de laatste weken en dagen voordeden hard naar aanpak te brengen, bij alle betrokkenen. De nu genomen maatregelen zijn daar een reactie op. Zij wees op dat het kabinet al eerder heeft besloten 7500 woningen in de sociale woningbouw versneld te bouwen. Gemeenten is mede daarvoor 40 miljoen gulden extra gegeven. Bijstandsuitkeringen aan asielzoekers is 40 miljoen gulden extra beschikbaar gesteld.

De 15.000 woningen extra die de gemeenten beschikbaar moeten stellen voor asielzoekers die definitief mogen blijven zijn volgens D'Ancona 'te doen'. Zestig procent van de gemeenten heeft positief gereageerd. Zo'n 7000 woningen zijn al aangeboden.

Behapbaar

Met de nu getroffen maatregelen blijft de zaak 'behapbaar', meende de bewindsvrouw. Problemen zullen alleen weer ontstaan als het aantal asielzoekers verder toeneemt en mensen die zijn toegelaten niet snel genoeg uit opvangcentra naar gewone huizen kunnen.

De ramingen die nu zijn gemaakt over het aantal asielzoekers noemde de minister 'reëel'. Zij keerde zich tegen het instellen van een quotum. Maar is in het kabinet nu ook niet voor geleid, gaf zij te kennen. Wel willen de ministers na de zomer een meer fundamentele discussie gaan voeren over de asielzoekers.

Van onze redactie binnenland

ROTTERDAM - Nederland moet de toepassing van genetisch onderzoek naar seksuele geaardheid verbieden. „De politiek moet nu die moed hebben om de wet te laten wijzigen van prof. dr. H. Galjaard, na het verspreiden van het Science-artikel, waar Amerikaanse onderzoekers meldden dat ze een gen op het spoor zijn dat mannen een grote kans geeft op homofilieit.

Galjaard, bij uitstek deskundig op het terrein van de antropogenetica, is zeker van dat de onderzoekers het gen binnen een jaar te pakken hebben. Ze zijn volgens hem al zo dichtbij dat hun ontdekkingen het nu al mogelijk maken via tests aan jongen te komen of een ongeboren kind een grote kans heeft als homofiel op te groeien.

De hoogleraar verzet zich niet tegen

Officier eist acht jaar en tbs tegen vader Kinderen vermoord in opdracht van God

Van onze redactie binnenland

MIDDELBURG - De officier van justitie in Middelburg heeft gisteren tegen een 42-jarige uit de gemeente Hoek in Zeeuws-Vlaanderen een gevangenisstraf van acht jaar plus tbs geëist, wegens moord op zijn twee kinderen.

Het drama voltrok zich in de nacht van 22 op 23 januari van dit jaar, toen de kinderen, een jongetje van vier en een meisje van twee jaar oud - in het kader van een omgangsregeling bij de vader verbleven. De kinderen kregen van de manische depressieve vader een pilletje (promethazine) en vervolgens drukte

de vader een met ether besprenkelde doek over de neus en mond van de kinderen. Daarna diende hij de kinderen gas toe uit een campinggasbusje. In de vroege ochtend meldde hij zich bij de politie met de mededeling dat er 'thuis iets ergs was gebeurd'.

Hoe de zaak zich in werkelijkheid heeft voorgedaan werd op de zitting niet duidelijk. De man hield star en stug vol dat hij van God de opdracht had gekregen om de kinderen te laten inslapen en dat hijzelf hun voorbeeld moest volgen.

Van dat laatste zag hij overigens af. Als reden voor de dubbele moord gaf hij aan dat hij niet wilde dat de kinderen zouden lijden als ze door hun moeder alleen zouden worden opgevoed.

hun reisdoelen is Taiwan. Maar daar zijn de vluchtelingen niet meer welkom. Iedere Chinees die zonder geldig visum in Taiwan wordt opgepakt, wordt zonder pardon per boot naar China teruggestuurd.

Foto: EPA

Boze schippers enteren politieboot

ROTTERDAM - Boze binnenvaartschippers hebben gistermiddag in de haven van Terneuzen een politievaartuig geënterd, nadat ze hadden bemerkt dat de recherche vanaf die boot foto's van actievoerders maakte. De schippers eisten het filmrolletje op. In overleg met de hoofdofficier van justitie in Zeeland mr. Huijgen, besloot de politie het rolletje af te staan, waarna de schippers het politievaartuig verlieten.

De actievoerende schippers verklaarden zich gisteren bereid om met oud-premier Barend Biesheuvel te praten over de impasse in het binnenvaartconflict, al zien ze weinig heil in diens bemiddelingspoging. De actieleiding reageert daarmee uiterst laconiek op de zet van minister Maij door de bemiddeling van Biesheuvel weer rust in de binnenvaart te krijgen.

Zie ook pagina 21

• Schippers laten zich niet in de boot nemen

(ADVERTENTIE)

Bestaat er mode vanaf maat 42?

De Joffers

Persona en Marina Rinaldi van Max Mara Big Fun van Mondri Si Signora, Givenchy (en plus)

UITVERKOOP Op de gehele collectie 10-50% KORTING

Rechtstraat 74 (nabij Hotel Maastricht) Maastricht 043-21 82 53

Geopend: di. t/m zat. 10.00-17.00 u.

Donderdag koopavond: 19.00-21.00 u.

Hans Galjaard: 'De deur moet nu dicht' Hoogleraar wil verbod op genentest homofilie

verder wetenschappelijk onderzoek naar seksuele geaardheid. „Het verwerven van kennis mag. Daar is niets mis mee.” Maar een maatschappij als Nederland, waar homofilie als normaal wordt ervaren, mag van hem niet toestaan dat die kennis wordt toegepast, bijvoorbeeld om zwangerschappen af te breken. „Dat zou ik verschrikkelijk vinden.”

Vrijheid

Nederland telt zeven centra waar ouders genetisch onderzoek kunnen laten verrichten naar erfelijke

eigenschappen die een normale ontwikkeling van hun nog ongeboren kind in de weg kunnen staan.

„Die centra,” aldus Galjaard, „hebben de vrijheid zelf te bepalen hoe ver ze daarmee gaan. Het is nu tijd dat af te stoppen. Testen op ernstige handicaps of ziekten, die veel verdriet veroorzaken, is aanvaardbaar.

Daar zijn we het in Nederland nu wel over eens. Maar willen we voorkomen dat getest wordt op eigenschappen die in onze cultuur als normaal worden ervaren, dan moeten we daar nu de deur voor dichtdoen.”

DOOR ROB HIRDES

Deelnemersveld naar 50.000 in het jaar 2000

Vierdaagse dreigt te populair te worden

KNBLO bogen op 38.000 inschrijvingen, zonder dat dit tot noemenswaardige problemen leidde.

Maar als de toename de komende jaren telkens met vijf procent doorzet, worden er in het jaar 2000 pakweg 50.000 wandelaars aan de start verwacht. „En dat kan dus niet,” aldus marsleider Chr. Bos. „Niet vanwege de organisatie, maar door de beperking die de infrastructuur oplegt. Men kan wegen, tunnels en dijken niet breder en de startlocaties niet groter maken.”

Senioren

De Vierdaagse staat ditmaal min of meer in het teken van het Europees Jaar van de Ouderen. Honderden wandelaars van zeventig

jaar en ouder doen ook nu weer mee aan het wandelevenement. Een kleinschalig onderzoek vorig jaar heeft aangetoond dat de senioren onder de deelnemers lichamelijk en geestelijk vaak beslist niet onder doen voor jongere lichten.

De afdeling geriatrie van het Academisch Ziekenhuis Nijmegen verricht samen met de Katholieke Universiteit Nijmegen en de vakgroep humane voeding van de Landbouw Universiteit Wageningen tijdens de komende Vierdaagse nadere studie naar de door ouderen geleverde topresultaten.

Overigens is de oudste deelnemer, die dinsdag aan de start verschijnt de in Putten wonende W. C. Visser, die met zijn 88 jaar met recht

als super-senior mag worden aangeduid. In leeftijd wordt hij trouwens op de voet gezeten door de twee jaar jongere H. J. Posma uit het Canadese Toronto. De jongste wandelaar is de elfjarige S. Biemans uit Nijmegen.

In totaal doen 39 nationaliteiten mee aan de 77ste Vierdaagse. Onder andere een Ethiopier en een al even eenzame Iranier. Columbia is dit jaar voor het eerst vertegenwoordigd. De KNBLO heeft ook Estland om een deputatie gevraagd. Maar vanuit de Baltische staat is op die uitnodiging vooralsnog afwijzend gereageerd. Met als argument, dat men er op dit moment zowel 'materieel als fysiek nog niet aan toe is'. Van alle deelnemers komen er tot nu toe 25.000 uit eigen land.

Teruggetrokken

De Verenigde Staten zullen met vierhonderd militairen minder dan vorig jaar meelopen. Dat houdt verband met het terugtrekken van de troepen uit Europa. Overigens is het totaal aantal militairen daardoor niet afgenomen, want andere landen hebben grotere detachementen afgevaardigd.

● De toename van het aantal deelnemers aan de Vierdaagse dreigt de wandelmars onder de voet te lopen.
Archiefoto: DRIES LINNSEN

Veel Slowaken stemmen in met discriminatie van Sinti en Roma Uitgaansverbod zigeuners tekent klimaat van haat

● Een zigeunermeisje steekt een vuurtje aan onder een wasketel. In de landen van het voormalige Oostblok worden de zigeuners steeds meer met de nek aangekeken.

Foto: EPA

DOOR RUNA HELLINGA

BOEDAPEST – Nauwelijks is Slowakije lid van de Raad van Europa geworden, of de eerste minderheid heeft al een klacht ingediend. Twee zigeunerorganisaties hebben de hulp van de Raad ingeroepen naar aanleiding van een nachtelijk uitgaansverbod voor zigeuners in het Oostslowaakse stadje Spisske Podhradie. Maar die gemeentemaatregel kan nauwelijks een incident worden genoemd. Het tekent de sfeer in het vroegere Tsjecho-Slowakije, waar zigeuners aan beide kanten van de nieuwe grens ten diepste worden veracht.

„Ze slapen overdag en gaan 's nachts uit stelen.” Dat was de motivatie van de burgemeester van Spisske Podhradie voor zijn anti-zigeunermaatregel. Hij wist zich daarbij zonder enige twijfel gesteund door een grote meerderheid van de bevolking. Volgens een enquête die het Engelstalige weekblad The European hield, heeft 91 procent van de Tsjechen en Slowaken een hekel aan de pakweg half miljoen zigeuners in het voormalige Tsjecho-Slowakije.

Blijkens een recente enquête onder 727 Tsjechen is de grote meerderheid van hen van mening dat zigeuners het aan zichzelf te danken hebben wanneer ze meer dan andere lijden onder de gevolgen van de economische en sociale omwentelingen van de laatste jaren. Bovendien menen ze dat je de levensstijl van zigeuners alleen maar met geweld kunt veranderen. Een kwart van de ondervraagden vond het een goede zaak dat skinheads de zigeuners 'in bedwang houden'.

Stad reinigen

Sommige cafés in Praag zetten openlijk het bordje 'geen toegang voor zigeuners' op de voordeur. Hoewel een dergelijke maatregel verboden is, blijken protesten daartegen in praktijk weinig uit te hebben. De openbaar aanklager heeft namelijk alle begrip voor de café-eigenaren, omdat zigeuners volgens hem nu eenmaal crimineel zijn en niet te vergeten veel luidruchtiger dan Tsjechische gasten.

Toen op drie april de finaliste van de gezamenlijke Miss-Tsjechië en Slowakije-verkiezing op televisie werd gevraagd wat ze van haar toekomst verwachtte, antwoordde de winster: „Ik hou niet van criminelen, vooral niet van die met een donkere huid, en ik zou mijn stad graag van hen willen reinigen. Daarom word ik advocaat.” De presentator van het programma keek haar bewonderend aan en zei: „Je bent een dapper meisje. Zulke advocaten probeert sinds vorig jaar de vingervlugge criminaliteit in te dammen.

doen voor het uitgaansverbod in Spisske Podhradie. Zo bestaat in het stadje Jirkov een verordening waarbij vergrijpen tegen de openbare orde kunnen worden bestraft met een boete van 100.000 kronen (een dikke 6500 gulden) en onmiddellijke uitzetting uit de gemeente.

Begin dit jaar wilde het Tsjechisch openbaar ministerie dat soort maatregelen vastleggen in een wet die ondermeer huiszoekingen zonder gerechtelijk bevel zou toestaan. Verder mochten bezoekers van buiten de stad zich niet langer dan vijf dagen in een gemeente ophouden. Iedereen wist dat deze wet nooit op toeristen zou worden toegepast. De openbaar aanklager Jiri Setina stak niet onder stoelen of banken dat de

wet alleen maar tegen zigeuners gericht was.

Zestiende eeuw

Een verschil tussen Praag en Bratislava is misschien dat het wetsvoorstel er in Tsjechië niet doorheen is gekomen, terwijl de Slowaakse regering tot nu toe niets tegen het uitgaansverbod in Spisske Podhradie heeft gedaan.

Het valt niet te ontkennen dat de zigeuners in Slowakije er in vergelijking met Tsjechië sociaal en economisch nog aanzienlijk slechter aan toe zijn. Met name in Oost-Slowakije, waar Spisske Podhradie ligt, zijn de omstandigheden erbarmelijk. Een delegatie van het Slowaakse par-

lement die in het voorjaar van 1991 een rondreis door het gebied maakte, verklaarde toen 'ten diepste ontevreden te zijn'.

„Een reis in de zestiende eeuw,” noemde een van de parlementariërs de tocht. Ze hadden ondermeer een sloppenwijk bezocht aan de rand van een opslagplaats voor chemisch afval, waar zo'n zestig families in hutten zonder water of licht huisden.

Het grootste deel van de Slowaakse zigeuners is werkloos en meer dan tachtig procent leeft op het absolute minimumniveau. Hun situatie is na de val van het communistisch systeem dramatisch verslechterd, omdat ze als zwaar gediscrimineerde en ongeschoolde groep de eer-

sten waren die hun werk verloren. De Slowaakse zigeuners, vijf procent van de totale bevolking, zijn duidelijk oververtegenwoordigd in de misdadaadstatistiek. In 1991 werden 17 procent van alle misdaden op hun naam geschreven. Ten dele komt dat omdat de criminaliteit onder zigeuners daadwerkelijk hoger is. Maar daarnaast is hun kans om veroordeeld te worden aanzienlijk groter is vanwege de vooroordelen die er tegen hen bestaan.

Voor zigeuners heeft de val van het socialisme weinig leuk gebracht. Dat vinden ze zelf duidelijk ook, want volgens een enquête is 55 procent van hen negatief over de Fluwelen Revolutie van 1989.

VN-commissie voor Oorlogsmisdaden wordt tegengewerkt

DOOR BOB KROON

GENEVE – Geen enkel Westers land heeft tot dusverre actieve medewerking verleend bij het vergaren van bewijsmateriaal voor het in Den Haag te vestigen tribunaal voor Oorlogsmisdaden in ex-Joegoslavië. „Dit is geen klacht, maar het constateren van een feit,” aldus prof. Frits Kalshoven, de Nederlandse voorzitter van het panel van vijf internationale juristen dat door de Veiligheidsraad is belast met het verzamelen van gedocumenteerde bewijzen over oorlogsmisdaden in ex-Joegoslavië.

Op een - ongebruikelijke - persconferentie in Genève zei Kalshoven gisteren dat geen van de tien aangezochte regeringen, waaronder die van de vijf permanente leden van de Veiligheidsraad, tot dusver de gevraagde 'logistieke assistentie' had gestuurd voor het openen van twee massagraven in Kroatië. Voor van Kalshoven's onderzoeksteam is dit een halszaak, omdat met name het massagraf bij Vukovar, waar tijdens het Servische offensief van twee jaar geleden minstens 300 vermoorde Kroatische burgers zouden zijn gedumpt, een van de belangrijkste bewijsstukken kan opleveren voor de toekomstige processen.

Niet veel

Kalshoven heeft niet meer dan enkele pelotons militairen nodig voor bescherming bij deze lugubere operatie, maar UNPROFOR wil daarvoor geen troepen ter beschikking stellen. Aangezien het rapport van Kalshoven tegen december aan de Veiligheidsraad moet worden overlegd, moet de klus uiterlijk deze herfst worden geklaard. „Als we geen logistieke steun krijgen, moeten we ons beperken tot plaatsbepaling en de afmeting van de mas-

sagraven, een beetje sight-seeing dus,” zei Kalshoven.

„Wij zullen blijven aandringen op de nodige militaire hulp voor onze specialisten, maar de tijd dringt en onze hoop vervliegt,” aldus Kalshoven, die nu mogelijk een beroep zal doen op islamitische regeringen.

Experts van de Verenigde Naties deponeren bij het team van Kalshoven in Genève geregeld rapporten over verkrachtingen, ethnische zuiveringen en slachtpartijen, met name in Bosnië, die zorgvuldig worden opgeslagen in een computerbestand. Maar de rapportage is door de oorlogsomstandigheden vaak onvolledig en juridisch niet voldoende onderbouwd. De geloofwaardigheid van het tribunaal zal afhangen van een waterdichte bewijsvoering tegen eventuele verdachten, afgezien nog van de vraag, hoe die moeten worden gedagvaard.

In verlegenheid

De uitspraken van Kalshoven zullen volgens diplomatieke zeggelingen in Genève met name Washington in verlegenheid brengen, gezien de aandrang van de Amerikaanse regering op een voorbeeldige berechting van de oorlogsmisdadigers in het voormalige Joegoslavië. „Als we die massagraven niet kunnen openen en slachtoffers kunnen identificeren, kunnen we geen juridisch verband leggen tussen bekende feiten en de beschuldigingen van massale executies,” aldus Kalshoven, met verwijzing naar de gruwelen in Vukovar na de Servische verovering in 1991.

In het massagraf bij Vukovar zouden ook de lijken liggen van 175 patiënten uit het stadsziekenhuis, die na de intocht van de Serviers spoorloos verdwenen. Het andere massagraf zou de resten bevatten van door de Kroaten vermoorde Serviers.

(ADVERTENTIE)

Klein in meters
GROOT in SERVICE
GROOTSTE collectie

20 meter in de Emmastraat, voorbij ABN-bank

contactlenzen-
brillenspecialzaak

HOPPENBROUWERS B.V.
EMMAPLEIN 11
HEERLEN. Tel. 711984

Ovaal - kleur - retro is de TREND

Met onze bekende garanties

DOOR ARNO RUITENBECK

Zakkenrollerij blijft bloeiende 'bedrijfstak'

Vingervlugge professionals zijn bijna niet te betrappen

SCHIPHOL – Wat hebben randfiguren, professionals en nieuwkomers gemeen? Ze verdienen een aardige grijsstuiwer met hetzelfde misdrijf: zakkenrollerij. De driegroepentheorie komt uit de koker van Hans Smits van de politie op Schiphol. De nationale luchthaven probeert sinds vorig jaar de vingervlugge criminaliteit in te dammen.

Geen sinecure, want zakkenrollers zijn specialisten die zich nauwelijks op heterdaad laten betrappen.

Preventiecoördinator Smits van de rijkspolitie dienst luchtvaart (RDPL) boekt succes met zijn zakkenrollersproject. Door de aanwezigheid van geüniformeerde agenten en luchthavenmedewerkers in de aankomsthal met verbinding naar NS-station Schiphol en de vertrekhal daalde het aantal aangiften van zakkenrollerij van 1000 in 1991 (de helft van de totaal gemelde criminaliteit op de luchthaven) naar 700 in 1992. Dit jaar van mei tot en met september wordt een wisselend team van in totaal 26 man ingezet om dat cijfer verder naar beneden te krijgen.

Maar het aantal aanhoudingen, dat

vorig jaar te verwaarlozen viel, wordt ook dit jaar hoogstwaarschijnlijk niet hoger. Als troost voor Smits cs. kan dienen dat dit een algemeen manco is. Het ophefderingspercentage van deze vorm van criminaliteit komt niet boven de 4 procent uit.

In het in mei 1992 verschenen rapport 'Zakkenrollerij, feiten, achtergronden en bestrijding' van het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven staan daarvoor de redenen en oorzaken. Zakkenrollers opereren zeer behoudzaam. Ze volgen hun potentiële slachtoffers langdurig alvorens hun slag te slaan, ondernemen getuigen het zicht op 'de daad' door een regenjas of krant en maken gebruik van natuurlijke opstoppen, bij voorbeeld bij kassa

zich dan de buit van een delict. Bovendien houden ze altijd oog op mogelijke vluchtwegen. En de daders houden op hun beurt de politie in de gaten, wachtend op het moment dat de aandacht van de diensters verslapt of de dienst wordt gewisseld.

Na een jaar ervaring met zakkenrollers op de luchthaven kan Smits het type crimineel wel zodanig in beeld brengen, dat hij daaruit de hoop

mag putten de cellen ooit nog eens vol te krijgen. Voor de zakkenroller in het algemeen geldt dat hij gemakkelijk en meederderjarig, niet of nauwelijks gewelddadig en specialist is. Hij laat zich bijna nooit met an-

dere veelvoorkomende criminaliteit in, zoals auto kraak, winkeldiefstal of woninginbraak.

Drie groepen

Politieaan Smits onderscheidt drie groepen. Ten eerste de randfiguren of gelegenheidsdieven. Ze werken in hun eentje. Zwervers, junks en hun meute die op elk droge, warme en drukke plek zoals stations te vin-

den zijn. Schiphol doet al jaren zijn best hen te weren van zijn terrein. Op Amsterdam-CS zijn ze bijkans niet weg te slaan.

De tweede categorie zijn de professionals. Internationaal werkende groepen, hoofdzakelijk Zuidamerikanen, die grote evenementen zoals popconcerten afstoppen en als die er niet zijn van luchthaven naar luchthaven pendelen. De derde groep wordt gevormd door de nieuwkomers. Noordafrikanen, ex-Joegoslaven en Oosteuropoënen. „Daar krijgen we steeds meer last van. Ze zijn actief in op de Albert Cuypmarkt, CS en Dam in Amsterdam, op de kaasmarkt in Alkmaar, zien dat het daar lukt en proberen het op de luchthaven ook.”

Tussen de beide laatste groepen bestaat groot verschil in werkwijze. De professionals zijn sneller, rollen portemonnees zonder dat de slachtoffers het merken, doen dat vijf à zes achtere elkaar en verdwijnen dan een tijdje. De nieuwelingen pakken het brutaler, maar vooral grover aan, nemen meer risico. „Ze pakken de koffer van het karretje en rennen hard weg. Een uur later komen ze terug.”

Heterdaad

De enige manier om de criminelen

achter slot en grendel te krijgen, is ze op heterdaad te betrappen. Inschakeling van een videocircuit heeft volgens Smits weinig zin: „De beelden zijn onscherp, omdat de banden vaak gebruikt worden. Een camera kan niemand aanhouden. Op een videoband is in Nederland nog nooit iemand veroordeeld.”

Het belangrijkste voor de agent zijn echter de gedragingen van de verdachte rondom het delict, als het slachtoffer in kaart wordt gebracht.” Hij geeft een voorbeeld: „Mannetje X maakt bij een slapende persoon in de hal de tas open, kijkt er in en doet de tas weer dicht. Dat laatste wordt gezien. Tegen X kan ik niet optreden. Op het moment dat Y de rits opendoet, moet ik 'm pakken.’

Op de vraag of de inspanning van de luchthavenautoriteiten wel in verhouding staat tot het toch geringe aantal aangiften - bij 19 miljoen reizigers per jaar - zegt Smits volmondig ja. De aangiften geven een schreef beeld van de werkelijke omvang van het delict. Zakkenrollers slaan in Nederland jaarlijks ongeveer 400.000 keer toe, met een buit 80 miljoen gulden. Vorig jaar werd 'maar' 22.600 aangifte gedaan, een stijging van 1400 ten opzichte van het jaar ervoor.

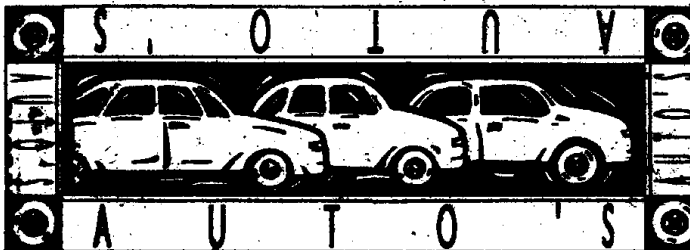

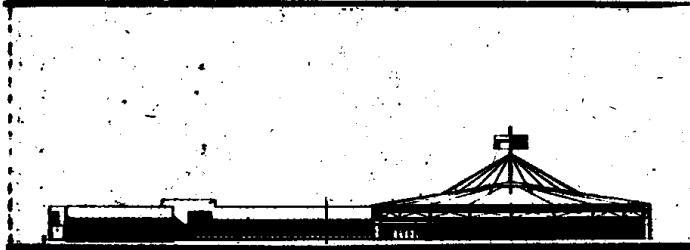

Nissan/Datsun

Inruilers gevraagd

BUONS IS U AUTO HET MEESTE WAARD
Kom vrijblijvend langs.
Diverse auto-modellen
3 jaar garantie (nieuw)

Garage Schoenmakers Sittard bv.

Limbrichterweg 78, Sittard. Tel. 046-512814.

Te koop Nissan BLUEBIRD 2.0 SLX bouwjaar 1990, kleur zwart, g.m., p.n.o.l.k. Tel. 046-512814.

Te koop Nissan 120 A, met APK, bouwjaar 1985, achter de Haagen 51, Hulsberg.

Te koop Nissan 100 NX 7-1982, met stuurbekr., c.v., elektr. ramen, km.st. pin. 6.000. Tel. 045-226591.

Te koop Nissan 120 LX, bouwjaar 8-91, 9.000 km, f 15.500,-. Telefoon 04454-63246.

Oldtimers

Te koop CHEVROLET EL Camino, 57, 350 PK, bouwjaar 1989. Tel. 045-218542.

Te koop MG-TD, 1951. Telefoon 04493-2715.

Te koop MGA 1958, 1500, ingespoten, f 11.500,-. Tel. 045-441404.

Oldtimer LANDROVER, bouwjaar '53, i.g.st., met elektr. w.p.r. f 5.000,-. Tel. 045-271655, 17.00-19.00 u.

Te k. VW KEVER Cabriolet, bouwjaar 1971, kleur zwart, beige, interieur en kap, 1600cc, kleine voorruit, Italia import, zeer mooi, pr. f 19.500,-. Tel. 04405-1306.

Opel

Göttgens Sittard

Hoopsestraat 20
Rijsweg Noord 27
Tel. 046-51 85 85.

Garage Bergsteijn BV

Rijsweg 81-87, Berg en Terblijt. Tel. 04408-41700.

Opel Kadett

Sedan, Karay uitvoering, bouwjaar '88, LPG, f 14.500,-. Repareert. Loek Schaepkens, Klimmen, 04405-2896.

Kilometer-vreters voor vakantie-prijzen

Opel in eigen werkplaats onderhouden
Opel Kadett 3-drs. '89
Opel Kadett 4-drs. '89
Opel Astra 4-drs. '89
Opel Astra 4-drs. '89

Göttgens

Hoopsestraat 20, Sittard. Tel. 046-518585.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980, Opel Kadett 12 HB, 1980. Tel. 045-440468.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

Opel OMEGA 2.0i Station Wagon, bouwjaar '90, zwartmetall., schuifdak, c.v., elektr. spiegels, p.n.o.l.k. 046-331495.

PEUGEOT

DYNAMISCH OP WEG.

DEALER

Autobedrijf Janssen
Eygelshovenweg 64
Kerkrade. Tel. 045-46 00 00.

Pontiac

Pontiac Transport SE 3.8
automaat, 7-persoons, alle extra's, groenmetall., bouwjaar 1993, km.st. 11.000. Tel. 045-750531.

Porsche

Porsche 924-944
exclusief uitgerust, motor met garantie, 65.000 km, inruil mogelijk, f 14.500,-. Alleen verz. f 570,-. Valt onder klassiekeverzekering. Achter de Haagen 51, Hulsberg.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

Porsche 924-944
Targa, bouwjaar '83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, i.z.g.st. FRANS BOUWERS ROERMOND B.V. Tel. 04750-30440.

SEAT

Volkswagen Groep

DEALER

Auto Aarts Kerkrade
Hamstraat 211
Tel. 045-41 25 45.

Ton Schuyren Landgraaf
Rötscherweg 60
Tel. 045-31 35 88.

Autosport Brouns BV
Schelsberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Autobedrijf CHIARADIA
Trichterweg 122, Brunssum
Tel. 045-21 28 43.

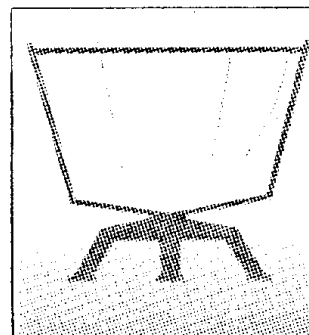
Eindelijk Seat Ibiza 1993 is er!
1.3, 1.6, 2.0, 1.9 diesel, 3 of 5-drs., vanaf 1600cc, stuurbekrachtiging standaard. Prijzen v.a. f 22.500,-. VW techniek. Nu in onze showroom, kom langs voor een proefrit.

imburs agblad

WMC wil toeschouwers in hele stadion bedienen

Mars- en show op moderne toer

Door onze correspondent
WIL WAGENVORST

De WMC-organisatie wil de mars- en showwedstrijden vanaf 1997 moderniseren om meer aan de wensen van het publiek tegemoet te komen. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan wedstrijden in de avond, een andere lokatie en een betere spreiding van de shows over het stadion.

Voorzitter Cor Kluijtmans en wedstrijdcommissaris Martien van den Tillaard vinden dat nog dit jaar gestart moet worden met de aanpassing van de reglementen. Over twee jaar dient de deelnemende korpsen zich optimaal kunnen voorbereiden. Het duo constateert nu een 'stilstand op hoog niveau'.

Variatie

Voor Kluijtmans en Van den Tillaard zijn de eerste wedstrijddagen uitstekend verlopen. Het feit dat deelnemers alleen gouden en zilveren plakken behalen, onderstreept volgens de bestuurders de goede kwaliteit van de deelnemende korpsen. Tijdens een selectie - zestig van de honderdachtig inschrijvingen zijn afgevoerd - werd het kaf al bij voorbaat van het koren gescheiden.

De variatie mars-show-mars werkt in de ogen van het duo goed. Door de hoge snelheid van de wedstrijden is het af en toe een heksenketel. „Afgelopen zondag kwam een korps te laat. We kunnen het de toeschouwers niet aandoen om even te wachten. Daarom werden de Canadezen naar voren gehaald. Net op het nippertje liep die band de sintelbaan op,” glimlacht Cor Kluijtmans. Van den Tillaard zit tijdens de wedstrijden in de jurykamer. Hij constateert dat daar, ondanks het strakke tempo, zeer zorgvuldig wordt gewerkt.

De muziek-adviescommissie van de mars- en showwedstrijden zal naar verwachting dit najaar de evaluatie van het twaalfde WMC hebben afgerond. Naar aanleiding van de resultaten kan gewerkt worden aan een nieuw plan. Kluijtmans en Van den Tillaard hopen dat de muziekbonden het WMC de nodige ruimte gunnen om de voortrekkersrol te blijven vervullen.

● Cor Kluijtmans (links) en Martien van den Tillaard willen nog meer kleur en fleur tijdens de mars- en showwedstrijden.
Foto: DRIES LINSSEN

Frits en Rie Barelids
Groningen
gepensioneerd boekbinder

in 1985 voor het eerst en nu weer terug jammer dat er in het noorden zo weinig aandacht aan wordt besteed. Acht jaar geleden bij toeval - Frits en Rie kampeerden in Geulle - verknocht geraakt aan het WMC. Helaas horen ze nu te weinig traditionele marsmuziek zoals die door De Verkenners uit Maastricht wel werd gespeeld. Rie zong vroeger in diverse koren uit volle borst bij de sopranen. Frits was ooit drummer in een bandje op de boekbinderij. eerst hun drie kinderen, inclusief vijf kleinkinderen. En dan Jef en Toos, eigenaar van de camping in Blancomé, Frankrijk. Dit jaar hebben Frits en Rie hun tent in Kerkrade opgeslagen.

Na het tweede weekeinde luiden de namen van de koplopers in de mars- en showwedstrijden als volgt:

MARSWEDSTRIJDEN EERSTE DIVISIE	
Sectie Aa	
Drumband Harmonie St. David, Voerendaal (Ned.):	82,9 punten
Drumband St. Sebastiaan, St. Huibrechtslille (België):	81,8 punten
Muziekvereniging harmonie, Oud-Beijerland (Ned.):	81,7 punten
Sectie Ac	
Brass- & Malletb. Const. Huijgens, Appingedam (Ned.):	81,9 punten
Melody Percussion Band Kunst na Arbeid, Houten (Ned.):	81,8 punten
Drum- en Malletband Kunst Na Arbeid, Lunten (Ned.):	81,2 punten
Sectie B	
Jachthoorn- en Trompetterkorps Edelweiss, Heerlen (Ned.):	82,7 punten
Jachthoorn- en Trompetterkorps Gemert, Gemert (Ned.):	81,6 punten
Klaroenkorps Harmonie Amicitia, Banholt (Ned.):	80,8 punten
Sectie C	
Muziekvereniging Prins Willem Alexander, Elst (Ned.):	78 punten
Sectie D	
Christelijk Showcorps Excelsior, Delft (Ned.):	82,5 punten
Maastrichtse Verkennersband, Maastricht (Ned.):	81,7 punten
Marching Band Sint Jacob, Den Haag (Ned.):	80,4 punten
Sectie E	
Trommel- en Fluitkorps Heide, Swalmen (Ned.):	81 punten
Spielmanszug Bruderschaft, Langenberg (Duitsland):	75,7 punten
Sectie F	
Arendal Ungdomsmusikkorps, Arendal (Noorwegen):	86,6 punten
Ratwinitbangkao School Band, Sumatphrakarn (Thailand):	86,5 punten
Stadtmusik Zürich, Zürich (Zwitserland):	83,7 punten
TWEEDE DIVISIE	
Sectie F	
Centro Estudio Musical, Almásara, Valencia (Spanje):	85,4 punten
Spirit of America Marching Band, Boone (VS):	81,3 punten
Calgary Stetson Show Band, Calgary (Canada):	81,3 punten

SHOWWEDSTRIJDEN EERSTE DIVISIE	
Beatix' Drum & Bugle Corps, Hilversum (Ned.):	90,9 punten
Jubal Drum and Bugle Corps, Dordrecht (Ned.):	90,1 punten
Showkorps Sterne Slotlanders, Franeker (Ned.):	88,5 punten
TWEEDE DIVISIE	
Calgary Stetson Showband, Calgary (Canada):	81,8 punten
Christelijke Muziekvereniging Oranje, Grootegast (Ned.):	81,3 punten
Tallaght Festival Band, Dublin (Ierland):	80,1 punten

Bij zowel de mars- als showwedstrijden is een maximum aantal punten te behalen van 100. De volgende prijzen worden toegekend: -1e prijs met onderscheiding (minimaal 90 punten), -1e prijs (minimaal 80 punten), -2e prijs (minimaal 70 punten) en -3e prijs (minimaal 60 punten)	
---	--

Zaterdag 17 juli:	
10.00 uur: Rodahal, concertwedstrijden	
13.00 uur: Sportpark, mars- en showwedstrijden	
15.30 uur: Old-Hickoryplein, finaledag blaaskapellen	
16.00 uur: centrum Kerkrade, Excelsior straattheater	
17.00 uur: Markt, The Oldtimers	
19.00 uur: Markt, Jong Beatrix/Johan Friso/Rijntamboers	
20.00 uur: Stadspark, Ierse avond	
20.30 uur: Markt, Mannheim	

Zondag 18 juli:	
10.00 uur: Rodahal, concertwedstrijden	
11.00 uur: Sportpark, mars- en showwedstrijden	
12.00 uur: Wijngrachttheater, koffieconcert Henschel Quartet	
15.00 uur: Abdijkerk Rolduc, orgelconcert Verheggen/Claessens	
17.00 uur: Markt, The Black Japs	
20.00 uur: Stadspark, harmonie Heerlerbaan	
20.00 uur: Old-Hickoryplein, blaasmuziek	
20.30 uur: Markt, The Corner Cats	

WMC-deelnemers verzorgen ook spontane optredens	
---	--

Alle voedsel op WMC in orde

Alle voedsel bij de eetstandjes in het centrum van Kerkrade is na een tweede controle door de Keuringsdienst van Waren goed bevonden.

Er is afgelopen weekeinde bovendien geen bedorven vis aangetroffen en afgekeurd in tegenstelling tot eerdere berichten. Deze beruften op onduidelijke informatie van de keuringsdienst.

Wel werd afgelopen weekeinde in het centrum van Kerkrade een grote partij gesmolten ijsjes afgekeurd en zijn twee standhouders berispt vanwege een slechte hygiëne in hun kraam.

Deze gebreken zijn bij een tweede controle niet meer geconstateerd.

Coördinator Fons Hendriks van de keuringsdienst zegt nu tevreden te zijn over al het voedsel en de hygiëne in de kraampjes.

Volgens hem is dat met name te danken aan de publiciteit over de controles. De keuringsdienst zal de controles in de komende dagen voortzetten.

Desford krijgt veel te weinig

DOOR JOS FRUSCH

Zelfs zonder dirigent Steve Roberts - verdwaald op de luchthaven van Antwerpen - heeft de Desford Colliery Catterpillar Brassband gisteravond in de Rodahal de harten van vele liefhebbers gestolen. Met twee dirigent David Mapplestone als betrouwbare vervanger leverden de Engelsen een prachtige prestatie die slechts met 329 punten werd beloond. En dat was in de ogen van velen - inclusief deze recensent - veel te weinig.

Desford begon zoals je van een Engelse brassband kunt verwachten. Expressief, compact, fors en individueel van het hoogste niveau. Maar ook soms overdreven, grof, schreeuwend, niet in balans. Dat was in Division op a Bass Theme van Lloyd maar daarna werd het alleen maar beter. Hoe onheilspekkend was het begin van het verplichte werk, Stonehenge van Van der Roost, hoe verfynd en transparant. En daarna flitsend brassband-spel met machtige klankexplosies, magi-

straal ensemblespel en dynamische contrasten. Alleen met de stemming waren er wat problemen.

Henzes Ragtimes en Habaneras werd fijnzinnig, met veel gevoel voor stijl en karakter tot klinken gebracht. En dan de apotheose: The Year of the Dragon van Philip Sparke. Een spetterende uitvoering, waarin Desford alles uit de kast haalde op het gebied van virtuositeit en muzikaliteit.

Toen spuwde de brassband vuur en kwamen de Engelse musici in een ware speelroos. Maar niet voordat ze in een hemels mooi gespeeld andante hadden laten horen hun muzikantenhart op de juiste plaats te hebben. Het publiek bracht een minutenlange staande ovatie. De jury kon de uitvoering blijkbaar minder waarderen. Dat is jammer voor de Engelsen. En voor het WMC, vrees ik.

Marijke hoopt haar snor te verliezen

Van onze verslaggever

Als Fluit- en Tamboerkorps Prinses Marijke uit Heerlen morgen om vier minuten over twaalf in het Rodastadion aan de mars The Bussard begint, dan zal de kenners wat opvallen. Ze laten de beste muzikanten aan de buitenkanten van het korps lopen. „Jurylid Jo Conjaerts heeft namelijk de neiging om steeds in de pas mee te lopen langs zo'n rij. En daar kunnen niet al onze leden tegen. Zeker niet de jongsten. Die worden daar wat zenuwachtig van,” weet secretaris Gerrit Groen van het 57-leden tellende korps dat morgen uitkomt in de sectie E; Pijper, Fluit- en Doedelzakkorpsen.

„Ons korps is gewend om bijvoorbeeld voor enkele honderden toeschouwers op een landskampioenschap op te treden. Zo'n WMC met mischien wel 20.000 toeschouwers is dan toch wel even wat anders.” Samen met het eveneens die dag optredende Koninklijk Erkend Fluit- en Tamboerkorps Excelsior uit Montfort, zijn ze dit weekeinde de enige Limburgers in de mars- en showwedstrijden in het sportpark.

Op eentje na hebben de ouders van alle leden - de leeftijd ligt tussen de 12 en 17 jaar - hun vakantie uitgesteld tot na het WMC.

En hoeveel punten hoopt 'Marijke' zondag te halen? „Minstens 83 punten,” luidt Groens reactie. En dat vindt hij niet omdat hij dat zo'n mooi getal vindt. „Wat Montfort morgen presteert, vind ik niet zo belangrijk, al komen ze uit in dezelfde sectie. Daarentegen willen we wel net een paar punten meer halen dan het Jachthoorn- en Trompetterkorps Edelweiss. En wel omdat ze ook uit Heerlen komen. Noem het eierzucht.”

„En als het er minstens 85 worden, dan gaat de snor van onze instructeur Jan Aalders er af. Dat staat vast.”

Evzen Zámečník weerlegt kritiek op jurering

'Wij hebben partituren, dat is ons voordeel'

DOOR JOS FRUSCH

Er worden in de Rodahal harde noten gekraakt als de jurering van de wedstrijden in de Concertafdeling en Eerste Divisie ter sprake komt. Vele insiders, recensenten, muzikanten en liefhebbers hebben meerdere malen met verbazing en afgrijzen kennis genomen van het oordeel van de heren Van Liñschooten, Zámečník en Ducène. Evzen Zámečník, de Tsjechische componist, violist en dramaturg, denkt te weten waardoor dat komt. „Wij hebben partituren, dat is ons voordeel.”

Ze zouden wispelturig zijn, peterse lie in hun oren hebben, fouten bestraffen maar muzikaliteit niet belonen. Zámečník, normaal rustig, vriendelijk en aimabel, veert overeind. „Hoezo muzikaliteit niet belonen? We houden toch ook van muziek. Maar dan kun je toch fouten bestraffen, daar zijn we voor aangesteld.” Toch krijgen uitvoeringen, die luisteraars ontroeren, vaak opvallend minder waardering van de jury dan het muzikale stuntwerk en uiterlijk spektakel, dat het publiek overdondert. „Ligt aan het repertoire,” vindt Zámečník. „Het ene korps speelt gevoelige, koraalachtige werken, het ander agressieve, technische composities. Het publiek kijkt alleen naar en geniet. Wij kunnen constateren of de interpretaties kloppen met datgene wat in de partituur staat.”

Ook Evzen Zámečník wordt tijdens het jureren vaak geroerd. „Natuurlijk, waarom ook niet. Maar muzikaliteit en expressiviteit vormen maar één aspect van muziek maken. Er zijn ook zaken als stemming, frase-

● Evzen Zámečník: „Juryleden zijn ook maar mensen.”
Foto: DRIES LINSSEN

ring, samenspel en noem maar op. Daar letten we ook op en de partituur vormt daarbij een belangrijke leidraad.”

Hoe belangrijk wordt duidelijk als het doordeweekse dagprogramma van Zámečník aan de orde komt. Iedere ochtend zo'n drie uur partituren bestuderen, 's middags componeren (hij werkt aan Kerkrade Panorama, variaties voor harmonie-orkest op 't Sjunste op de Welt), 's avonds naar de concerten. „Door die intensieve studie weten we wat er gaat komen. Een moeilijk ritme, een vreemde overgang, moeilijke akkoorden. We zijn daar dan extra alert op.”

Met belangstelling kijkt Zámečník vooruit naar het laatste concours-weekeinde. „Dan komen de toporkosten met topdirigenten en topwerken,” constateert de Tsjech met zichtbaar genoegen. Of het niet moeilijk is composities van Varèse, Stravinsky of Bartók met elkaar te vergelijken? Zámečník: „Ongevoellijk moeilijk. Gelukkig hebben we het verplicht werk nog. Dat moeten ze allemaal spelen, dus dan kun je vergelijken.” Of hij opziet tegen de laatste WMC-dag, wil ik weten. „Integendeel, ik verheug me er op. Ik ben van huis uit een optimist. En bovendien. Juryleden zijn ook maar mensen. We kunnen niet meer dan ons best doen.”

HaHa

Deze week hebben de heren en dames politici zich voor het eerst nadrukkelijk in het WMC gestort. Uitstekend, want 't is och hun fies en zij hebben ervoor gezorgd dat de gemeente genoeg middelen voor het WMC ter beschikking heeft gesteld.

Mondag arriveerde de tseedeaa-delegatie echter te laat in de Rodahal. De organisatie hanteerde het oude gezegde 'opgestaan is plaats vergaan', zodat de stoelen van de krisdemocrate al waren vergeven. Hoewel het een PvdA'er was die ervoor heeft gezorgd dat de koelen zijn gesloten, vind ik dat de WMC-heren juist hebben gehandeld. Want ook mieng prominente sjtoel heb ik een keer bezet aangetroffen, toen ik te laat binnen kwam. Ik moest mijn manke schoonmoeder op de bus naar Sjpekheij zetten. Helaas vond de mintgroene brigade dat geen zwaarwegend argument.

Maar de partij heeft mitwoch de schade ingehaald. Netty Engels heeft met haar heldere intermezzo-sopraan bij het karaoke-jebure op de maat beslag gelegd op een fraaie tweede plaats. Die moest ze wel delen met de BBK, Jreun Links en de Partij va de Arbait. Maar toch, chapeau. De gouden microfoon werd in de wacht gesleept door d'r Jo Hanssen va BB. Zo mooi heb ik hem in de gemeenteraad nog nooit horen zingen. Maar ja, daar zingt hij de tweede stem. Misschien kan kopman Frans Krasovec (Kras!) ervoor zorgen dat deze fraaie oppositiebas (juist, contrabas) wat meer gehoord wordt.

Houdt Frans de poot stijf, dan kan Jo nog altijd een aardig duo vormen met d'r Werner, die dezelfde microfoon een week eerder namens de horeca-lu opstreek. Dat wordt lachen met het duo HaHa, Hanssen-Heijenrath.

Van onze verslaggever

STRAMPROY - Machinefabriek Stramproy heeft drie orders in de wacht gesleept voor een bedrag van in totaal negen miljoen gulden. Het gaat om de levering van apparatuur en installaties op het gebied van milieu voor Alphen aan de Rijn, Genderingen en Bakel.

Een van de opdrachten is het maken, leveren en installeren van een groot aantal transport- en zeefinstallaties met apparatuur voor de verwerking van groente-, fruit- en tuinafval (GFT) tot compost. De worden gebouwd in Alphen aan de Rijn, in opdracht van het Regionaal

'Geen last van slechte conjunctuur' Miljoenenorders voor fabriek Stramproy

Composteerbedrijf Midden-Holland en Rijnstreek bv. De werkingscapaciteit is 52.000 ton GFT-afval per jaar. De opdracht aan machinefabriek Stramproy staat voor een bedrag van 3,5 miljoen gulden.

Voor grondexploitatiebedrijf Netterden vof bouwt machinefabriek Stramproy een zand- en

grindklasseerinstallatie in Genderingen (Gelderland). De capaciteit is 500 ton per uur. Met deze opdracht is een bedrag van 3,7 miljoen gulden gemoeid.

Een gelijksoortige installatie wordt gebouwd in Bakel. De opdrachtgever is BV Exploitatie-maatschappij De Peelhorst. De opdrachtwaarde is een miljoen

gulden. Ondanks een slechte conjunctuur in de metaalsector weet machinefabriek Stramproy te scoren, aldus commercieel directeur W. van Bolderen. De afgelopen twee jaar zijn verschillende grote orders binnengehaald.

Voor de AVR in Rotterdam maakte de fabriek een rookgasreinigingsinstallatie (kosten 35 miljoen) en voor de Koninklijke Frans Swartouw bv Vlaardingen een transport- en overslaginstallatie (kosten negen miljoen).

Daarnaast verwierf het bedrijf opdrachten voor stalen schoorstenen en op het gebied van droogtechnologie voor een bedrag van ruim zeven ton.

Patiënten op bres voor sonotherapie

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT - Patiënten van het Sonotherapie Center in Maastricht hebben aangekondigd een patiëntenvereniging op te richten om onder andere druk uit te oefenen op ziekenfondsen, provincie en verzekeraars. Zij zijn niet tevreden over de - in hun ogen - negatieve houding van de Geneeskundige Inspectie voor Limburg, die bijna twee maanden geleden waarschuwde tegen sonotherapie en de initiatiefnemers van de particuliere kliniek adviseerde af te zien van hun plannen een vestiging in Maastricht te openen. De vereniging in oprichting heeft inspecteur Van Dijk een brief gestuurd, ondertekend door veertig patiënten die sinds 1 juni baat zouden hebben gehad bij de therapie.

Het advies van de Inspectie werd genegeerd en de kliniek opende de

deuren. Volgens Ad Stegerman, manager van het Sonotherapie Center Maastricht, worden nu dagelijks 85 tot 90 mensen behandeld met geïmagineerde, die vaatvernauwingen moeten bestrijden. Het merendeel van de patiënten (93 procent) zou baat hebben bij de behandeling. De kosten van de behandeling - een kuur van twintig behandelingen kost 1600 gulden - worden niet vergoed door de Limburgse zorgverzekeraars. Het bezwaar van de inspecteur tegen de sonotherapie richt zich naast de hoge kosten voornamelijk tegen de onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing van de therapie.

Van Dijk: „We staan open voor nieuwe therapieën, ook als het alternatieve therapieën zijn, maar we zijn uiteraard wel kritisch. Er wordt elders in het land al een paar jaar met sonotherapie gewerkt, wetenschappelijke publicaties heeft niemand mij tot nu toe kunnen laten zien. In de medische wereld is het toch algemeen gebruikelijk om met publicaties aan te tonen dat je een nieuwe, goede therapie hebt ontdekt, zodat anderen ook daarvan kunnen profiteren.” Sonotherapie Center Maastricht heeft nu aangekondigd binnen drie maanden met een eigen wetenschappelijke publicatie te komen. „We hebben niets te verbergen. Sinds juni hebben we gegevens verzameld en we zullen die via de gebruikelijke kanalen publiceren,” luidt het commentaar van Stegerman. Van Dijk noemt het 'een goede zaak' dat patiënten zich verenigen. Hij heeft inmiddels vertegenwoordigers van de vereniging in oprichting uitgenodigd voor een gesprek.

RL-medewerker overweegt geding

MAASTRICHT - RL-medewerker dr. R. Vleugels overweegt een kort geding aan te spannen tegen dagblad De Limburger. De krant heeft Vleugels in een publicatie verweten er flink op los te klussen en de universiteit benadeeld te hebben door activiteiten van een eigen bv. Advocaat mr. P. Boels heeft bij De Limburger een eis tot rectificatie ingediend, maar de krant is daar niet op ingegaan. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat nu een kort geding volgt, aldus Boels. „De donderdag afgeleide verklaring van het college van bestuur waarin Vleugels van alle blaam gezuiverd wordt, heeft onze zaak wel sterker gemaakt, maar de behoefte om zijn naam gezuiverd te zien vermindert. Het is dus nog even wachten of het kort geding er komt.” Volgens Boels zijn de beschuldigingen in De Limburger op geen enkele manier gedeckt door grondig onderzoek. „Vleugels is zelfs helemaal niet benaderd door de betreffende journalisten.”

Mercedes rijdt woning binnen

AMSTENRADE - Een Mercedes is in de nacht van donderdag op vrijdag een woning aan de Hoofdstraat in Amstenrade binnengereden. Om kwart over drie hoorden de bewoners in hun aan de achterzijde van de woning gelegen slaapkamer een enorme klap. Toen ze poolshoogte gingen nemen constateerden ze dat een wagen gedeeltelijk in hun voorkamer stond. De bestuurder nam na de crash de benen maar toen de politie later arriveerde zagen omstanders dat de chauffeur 'n eindje verderop stond toe te kijken. Toen de politie hem wilde aanhouden koos hij wederom het hupzad en bleef spoorloos. De woning wordt binnenkort hersteld. Er moet onder andere een nieuw kozijn in. Bewoners van de Hoofdstraat klagen al geruime tijd over het feit dat in hun straat te hard wordt gereden.

Winkelier met traangas bespoten

MAASTRICHT - Een onbekende heeft donderdagnamiddag de winkelier van een sigarenzaak aan de Ambachtsweg in Maastricht traangas in het gezicht gespoten en vervolgens een greep in de kassa gedaan. Met een buit van 300 gulden is hij daarna spoorloos verdwenen. De man kocht aanvankelijk een pakje sigaretten en vroeg de winkelier of hij nog even in de tijdschriften mocht kijken. Even later liep hij met een geopend tijdschrift naar de toonbank. In plaats van af te rekenen spoot hij de winkelier traangas in de ogen waardoor deze tijdelijk het zicht kwijt was.

Zelfhulpgroep voor alleenstaanden

MAASTRICHT - Het alleenstaandenwerk van de Stichting Trajekt Maastricht start half september samen met het Steunpunt Zelfzorg een zelfhulpgroep voor mensen die door de dood een partner hebben verloren. De groep zal onder deskundige begeleiding tien keer bij elkaar komen en ervaringen uitwisselen. Belangstellenden kunnen zich op werkdagen tussen 9.00 en 10.00 uur aanmelden bij Trajekt, tel. 043-620235. Per bijeenkomst wordt van deelnemers een eigen bijdrage gevraagd van 1,25.

Motorrijder gewond in de Beatrixhaven

MAASTRICHT - Een 36-jarige inwoner van Elsloo is gewond geraakt toen hij op de motor over de Galjoenweg in de Maastrichtse Beatrixhaven reed. Op de kruising met de Willem Alexanderweg kwam hij in aanrijding met een vrachtwagen, bestuurd door een 44-jarige inwoner van Sittard. De Sittardenaar verliet hem geen voorrang. De motorrijder raakte zo ernstig gewond dat hij in het AZM moest worden opgenomen. Bij het ongeval school de motor door en raakte een langs de weg staande bromfietser, die ten val kwam, maar daarbij geen letsel opliep. Wel werd zijn brommer zwaar beschadigd.

Weer vals biljet vijfduizend frank

BORN - Een schipper is gistermiddag aangehouden toen hij bij de Rabobank in Born een vals briefje van vijfduizend Belgische frank inwisselde. De man is inmiddels gehoord door de recherche. Tegen hem is proces-verbaal opgemaakt.

o/z

Gemeente mag voortaan btw heffen op kavels Nieuwe criteria voor bouwrijp maken grond

Botsing met brandweerauto

HEERLEN - De gemeente mag voortaan btw heffen op bouwgrond als in de buurt van het perceel riolering, bestrating en gas- en elektriciteitsleidingen zijn aangebracht. Staatssecretaris Van Amelsvoort van Financiën stelt hiermee de criteria duidelijk voor het bouwrijp maken van grond. De ministerraad is hiermee gisteren akkoord gegaan.

Aanleiding voor de wijziging van de wet op de omzetbelasting is een arrest van de Hoge Raad, het zogeheten St.-Oedenrode-arrest uit 1990. Daarin werd bepaald dat pas bouwverschuldigd is als de grond bouwrijp is gemaakt. In dat geval mag de gemeente 18,5 procent btw heffen, anders moet de koper alleen een overdrachtsbelasting van 6 procent betalen.

Gemeentebesturen en kopers van grond hebben hierna via proefprocedures getracht duidelijk te krijgen wat onder bouwrijpe grond moet worden verstaan. Een aantal gemeentebesturen besloot dat de gemeente het gedinge btw-bedrag terug moest betalen. Maar ook was er een rechtbank die bepaalde dat de gemeente recht had op de btw in rekening had gebracht. Deze nog lopende zaken liggen op dit moment vrijwel allemaal voor beroeding bij de Hoge Raad.

Volgens adjunct-directeur F. van Loon van de Vereniging Eigen Huis is alles nu in feite weer bij de situatie vóór het St.-Oedenrode-arrest. Dat betekent dat vrijwel altijd btw over bouwgrond moet worden betaald. Financiën had dat toen ook geregeld, maar in een resolutie bij de wet. De Hoge Raad heeft die resolutie destijds naast zich neergelegd.

Van Loon is blij met de duidelijkheid die er nu is gekomen, maar betreurt het dat de consument de dupe wordt. Temeer daar het in de praktijk zo is dat sommige gemeenten zijn overgegaan bij grondverkoop alleen overdrachtsbelasting in rekening te brengen.

Rapport over ambtenaren in 1987 opgesteld

MAASTRICHT - Bij zijn onderzoek naar misstanden binnen het Maastrichtse ambtenaren-apparaat wil oud-minister Van Dijk een inventarisatie opstellen van nevenfuncties van ambtenaren van deze gemeente. Hij is weliswaar in het bezit van een rapport uit 1987 over de nevenfuncties, maar wil die op nieuw inventariseren. In augustus wordt daarmee begonnen en tegen het einde van dit jaar zullen de gegevens worden geëvalueerd.

In het Limburgs Dagblad van gisteren werd ten onrechte de indruk gewekt dat het onderzoek al was verricht. Het waren nochtans conclusies die betrekking hebben op de informaties die hoofden van dienst in 1987 aan het college hebben gegeven. Voor Van Dijk is dit een beeld van de gemeentebestuur toen op de hoogte moet zijn geweest van situaties die niet voor 100 procent als normaal kunnen worden beschouwd.

WMC
vele volkeren
samen vormen
een harmonieus
geheel
punaise

● Aan de zwaar gewonde vrouw wordt eerste hulp verleend. Foto: DRIES LINSSEN

Moeder en zontje gewond bij ongeval

Van onze verslaggeefster

BRUNSSUM - Een Brunssumse vrouw is gistermiddag rond half twee met haar auto tegen een brandweerauto gebotst. Het ongeluk gebeurde op de kruising bij het Bodemplein, net nadat de vrijwillige Brunssumse brandweer was uitgerukt.

De vrouw (26) is zwaar gewond opgenomen in het Heerlense De Weverziekenhuis. De verwondingen van haar zes maanden oude zoon, die in zijn kinderstoel in de auto zat, worden nog onderzocht. De zes brandweerlieden kwamen met de schrik vrij.

De Brunssumse brandweer was op weg naar een brand in de Eindstraat op industrieterrein Bouwberg. De auto reed met sirene en zwaailicht vanuit de Ka-

rel Doormanstraat richting Prins Hendriklaan toen de mini ter hoogte van de Akerstraat het Bodemplein opreed.

De schade na de botsing was aanzienlijk. De mini was rijp voor de sloop en ook de brandweerauto liep een forse deuk op. Politie en brandweer zijn nog geruime tijd bezig geweest om de ravage op te ruimen.

De brandweerlieden die bij het ongeval betrokken waren, werden de rest van de dag vrijgesteld van hun diensten. Commandant J. Engel zei het ongeluk te betreuren. Volgens hem was het zesttal 'zeer aangeslagen'.

De politie in Brunssum onderzoekt de juiste toedracht van het ongeluk. Ook Engel gaat de zaak bekijken.

Dagelijks bestuur provincie ziet niets in kritiek D66 GS ontkennen 'heimelijke' rol in nachtvluchtstudie

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Het dagelijks bestuur van de provincie Limburg heeft noch een directe noch een 'heimelijke' opdracht verstrekt aan onderzoeksinstituut TNO naar de schadelijke gezondheidseffecten van nachtvluchten. Het waren de ministeries van Milieu (VROM) en Verkeer die daartoe al in 1990 het initiatief hebben genomen. Directe aanleiding daartoe vormde overigens wél een onopgeloste 'technische discussie' tussen Rijk en provincie over de - door het kabinet inmiddels al weer ingetrokken - Griefahnachtvluchtnorm voor Maastricht Airport.

Een en ander wordt duidelijk uit de antwoorden van Gedeputeerde Staten op een serie vragen van de D66-fractieleden Clemens Degenaar

en Erik van Keulen in Provinciale Staten. Twee maanden geleden al hadden beiden van het dagelijks bestuur van de provincie opheldering gevraagd over diens vermeende rol bij de totstandkoming van het bewuste TNO-onderzoek. Volgens ambtelijke bronnen in Den Haag zou de provincie Limburg achter de schermen mede opdracht hebben verstrekt voor de studie. Maar daar is, zo verzekeren GS nu dus, geen sprake van.

Opmerkelijk genoeg zijn de uitkomsten van het bewuste onderzoek pas het voorbije voorjaar wereldkundig gemaakt. TNO concludeerde niet alleen dat meer dan 28 tot 36 nachtvluchten per etmaal, met een geluidsbereik van boven de 35 dB(A), tot acute gezondheidsschade kunnen leiden. Maar ook al bij geringere aantallen nachtvluchten nemen volgens TNO 'ergernis en stress' bij omwonenden toe, met alle negatieve lange-termijn-gevolgen vandien voor de volksgezondheid.

In hun antwoord voelen GS zich overigens evenmin aangesproken door de kritiek van de D66-fractie op het feit dat de verantwoordelijke gedeputeerden de vaste Statencommissies niet hebben geïnformeerd over het onderzoek. Naar het oordeel van het dagelijks provinciebestuur is het 'niet opportuun' om melding te maken van de indrukwekkende 'veelheid van rapporten en studies die er in de loop der jaren zijn verschenen over uitbreiding van Maastricht Airport en

nachtvlucht-normeringen'. De door D66 verlangde bespreking in de Statencommissies is in de ogen van GS feitelijk zelfs volkomen zinloos. „Omdat het provinciaal college noch initiatiefnemer van al die rapporten is, noch enigelei verantwoordelijkheid draagt omtrent de inhoud ervan.”

Brandstichting bij Marokkanen in Hoensbroek

HOENSBROEK - In de woning van een Marokkaans gezin in de Hoensbroekse Damiaanstraat is donderdagnacht brand gesticht.

Indringers waren via een raam aan de achterzijde het huis binnengegaan. De brand was op verschillende plaatsen aangestoken.

De brandweer kon de zaak tijdig blussen. Op het moment van de brand waren de bewoners niet aanwezig.

De politie heeft nog geen idee wat het motief voor de brandstichting is.

In eerste instantie wordt rekening gehouden met inbraak. Maar ook racistische motieven worden niet uitgesloten.

Salpeterzuur uit fabriek DSM ontsnapt

GELEEN - Bij het opstarten van een DSM-fabriek op de Lokatie Noord in Geleen kwamen gisteren enkele kilo's geconcentreerd salpeterzuur in de lucht vrij. Het zuur dreef in een wolk over de nabijgelegen woonwijk Lindendreef. Drie bewoners van die wijk hebben bij DSM een klacht ingediend wegens stankoverlast. Persoonlijke ongelukken deden zich voor zover bekend niet voor.

Volgens DSM was er geen moment sprake van gevaar voor omwonenden of eigen medewerkers. Wordvoerder J. Bruning zei dat dit te danken was

aan de weersomstandigheden. Er was op dat moment weinig wind en de luchtvochtigheid was hoog. Hierdoor was het zuur verdund toen het op de woonwijk neerviel. Bruning sloot niet uit dat het spul de lak van in de omgeving geparkeerde lak beschadigd kon hebben. Meldingen daarover had het concern gisteren nog niet binnengekregen.

De problemen deden zich voor in een nieuw gedeelte van de nitraatfabriek dat voor het eerst werd opgestart. Dit proces werd na enige vertraging voortgezet.

Bestuur vindt verder uitstel niet verantwoord

OU zet reorganisatie door ondanks verzet vakbonden

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het conflict over de reorganisatie- en bezuinigingsplannen bij de Open Universiteit heeft zich verscherpt nu het college van bestuur heeft aangegeven de operatie toch door te willen zetten, ondanks het ontbreken van een overeenstemming hierover met de vakbonden in het georganiseerd overleg. Het college van bestuur vindt verder uitstel niet verantwoord.

De OU wil niet alleen een groot-scheepse reorganisatie doorvoeren nu de jaren van groei voorbij zijn, maar moet de komende jaren ook in totaal bijna 9 miljoen bezuinigen. Voor die laatste operatie zou een sociaal plan opgesteld worden, omdat rekening gehouden wordt met gedwongen ontslag van enkele tientallen medewerkers.

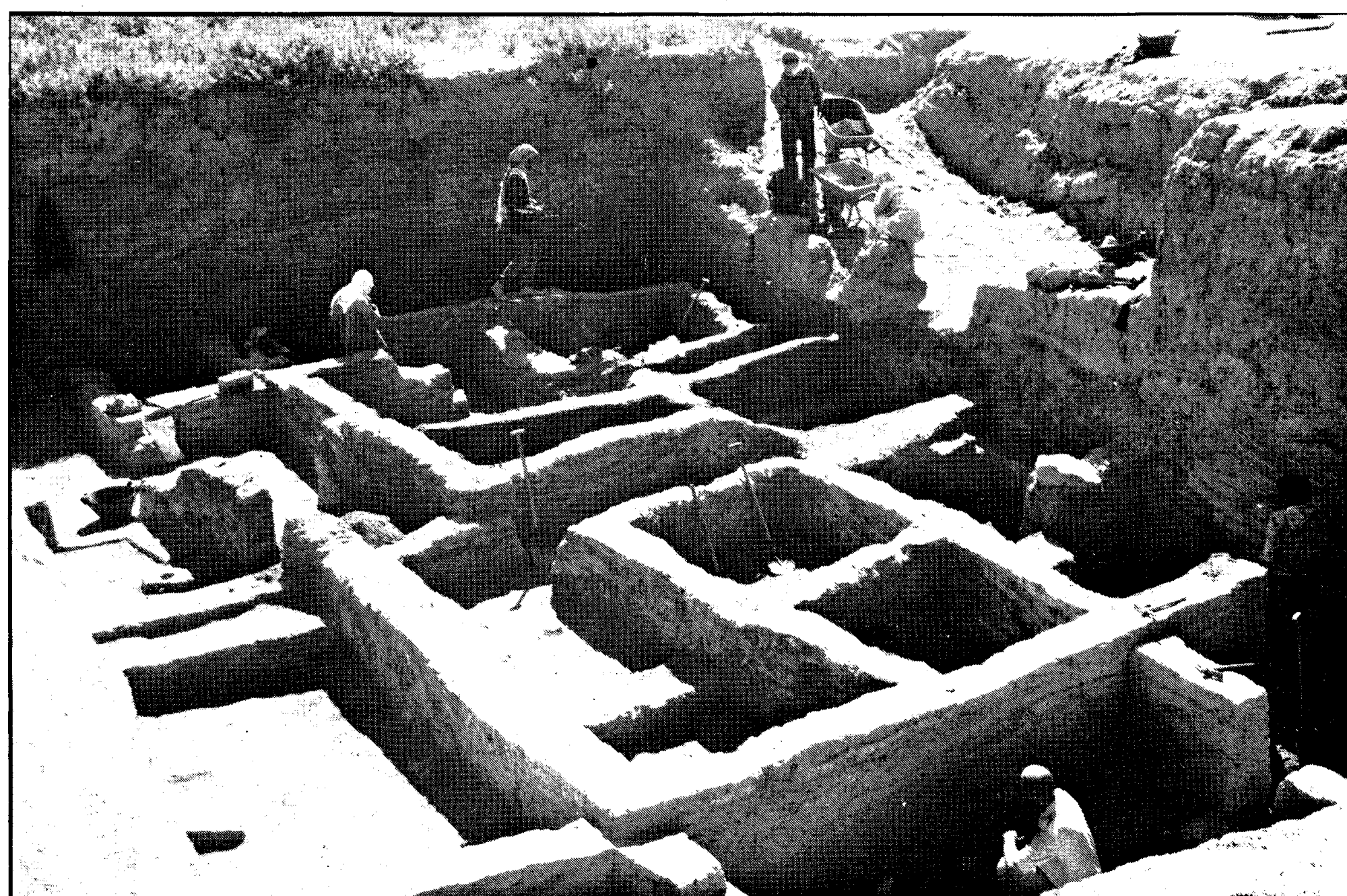
De vakbonden hebben nu aangekondigd zich te zullen verzetten tegen de daadwerkelijke uitvoering van de reorganisatie tot dat het overleg over het sociaal plan is afgerond. Zij hebben het overleg met het college van bestuur over de reorganisatie inmiddels opgeschort.

Voorzitter drs. B. de Haan van het college van bestuur zegt te begrijpen dat het reorganisatieproces wordt bemoeilijkt door de bezuinigingsoperatie. Maar de reorganisatie zou ook zonder bezuinigingen nodig zijn, aldus het college van bestuur. De Haan wijst erop dat het georganiseerd overleg eerder ingetrokken heeft met de reorganisatieplannen. „Daarover hebben we een zeer lange en zorgvuldige procedure van overleg achter de rug. Het is bestuurlijk niet langer verantwoord dat medewerkers over hun nieuwe positie in de organisatie en hun taken en verantwoordelijkheden nog twijfelen in onzekerheid te laten,” zegt hij.

Niet alleen de hoofdstigting in Heerlen, maar ook de achttien studiecentra in het land staat een reorganisatie te wachten, zo valt af te leiden uit de woorden van drs. Hans Krosse van het college van bestuur.

De OU wil vanaf 1 januari 1994 beginnen met een nieuwe aanpak van de studiebegeleiding. Behalve in de studiebegeleiding, bijvoorbeeld bij het maken van een scriptie, kan de student desgewenst ook gebruik maken van begeleiding op het gebied van studieplanning en motivatie. Daarvoor moet wel extra betaald worden. „Het geven van studiebegeleiding wordt dan vooral een zaak van vraag en aanbod,” legt Krosse uit. „Als er geen vraag is, zullen we ook niets aanbieden. Dat kan gevolgen hebben voor de werkgelegenheid, maar dat is in de rest van het onderwijs toch ook.”

Spitten in de prehistorie

Limburgse archeologen gaan graven in Syrië

OIRSBEK - Drie Limburgse archeologen vertrekken volgende week naar het Syrische Tell Sabi Abyad om daar drie maanden lang onderzoek te doen naar een prehistorische nederzetting. Het drietal maakt deel uit van een team van zeventien westerse archeologen.

De leider van de opgravingen is de uit Wijnandsrade afkomstige archeoloog dr. Peter Akkermans, conservator van de afdeling Oude Nabije Oosten in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden. Akkermans is al sinds 1986 bezig met het onderzoek naar de nederzetting die dateert uit omstreeks 5200 voor Christus en onder de zogenaamde Vroege Halafcultuur geschaard wordt.

Het dorpje in het droge steppegebied van Noord-Syrië, vlak bij de grens met Turkije, werd rond 5200 voor Christus verwoest door een felle brand.

Duizenden jaren bleef het onbewoond, totdat omstreeks 1250 voor Christus een nieuwe nederzetting werd gesticht door Assyrische handelaren en soldaten. „Het is in feite een ruïneheuvel, een openstaande dorpjes. Het zijn kunstmatige heuvels in een verder vlak landschap,” vertelt Akkermans.

Akkermans vertrekt volgende week met zijn twee Limburgse metgezellen Serge Polman uit Margraten en Antoine Mientjes uit Maastricht, al-

lebei student archeologie aan de universiteit van Leiden. De auto- tocht naar Syrië duurt zes dagen. In verband met de oorlog in het voormalige Joegoslavië moet het drietal

• Een overzicht van de prehistorische nederzetting in het Noordsyrische dorpje Tell Sabi Abyad. Drie Limburgse archeologen vertrekken volgende week naar Syrië om daar drie maanden onderzoek te verrichten.

'Ik wil overheid voor blok zetten' Landgravenaar handelt openlijk in drugpil

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - Een bedrijf in Landgraaf verkoopt sinds begin deze maand openlijk drugpillen onder de naam 'E-Xpress' in geheel Nederland. Het gaat om pillen die gemaakt zijn van de chemische stof MDEA, die niet verboden is krachtens de Opiumwet.

Volgens de makers zijn de pillen, waarvan de werking veel gelijkenis vertoont met die van de wel bekende en vaak verslavende XTC-tabletten, daarom legaal. De 'E-Xpress'-pillen worden geleverd met bijsluiter.

Persofficier van justitie mr. J. Nabben wilde gisteren niet meer kwijt dan: „Het bedrijf heeft onze aandacht.”

Hoewel bij veel van dergelijke tabletten die in het verleden in omloop zijn gebracht de kankerverwekkende stof benzeen is aangetroffen, wilde Nabben niet ingaan op de vraag of justitie een eventueel onderzoek gaat baseren op de artikelen 174 en 175 van het Wetboek van Strafrecht. Die stellen de verkoop van voor de gezondheid schadelijke waren strafbaar.

Pelzer ontkent dat in zijn pillen benzeen voorkomt. „Ik weet dat gewoon. En als de pillen werkelijk zo gevaarlijk zijn als wel beweerd wordt, waarom zijn ze dan nog steeds niet verboden?”, zegt hij. In een folder van het bedrijf schrijft hij: „Wij beweren niet dat dit middel onschadelijk is.” Volgens Pelzer is echter ook nooit aangetoond dat het wel schadelijk is.

Pelzers advocaat, mr. Th. Hiddema uit Maastricht, meent dat er sprake is van een zakelijk en een juridisch gat in de markt. „Met die pillen wordt goud geld verdiend. Ze zijn niet verboden bij de Opiumwet en er is nog nooit een officier geweest die hiervoor heeft vervolgd wegens het in omloop brengen van voor de gezondheid gevaarlijke stoffen”, zegt hij.

De directeur van het bedrijfje wil met zijn handel de overheid en justitie voor het blok zetten. „Het probleem slaapt al jaren: er is een gigantische markt voor deze pillen waarbij aan veel klanten rondout gevaarlijke troep wordt verkocht.

Waarom zou je niet proberen duidelijkheid te scheppen door een pil aan te bieden die niet schadelijk is. Bij een juist gebruik is er niks aan de hand.”

Pelzer zegt dat zijn koeriers de pil binnen een half uur in heel Nederland aan de man kunnen brengen.

Om de markt, die volgens hem bestaat uit zeker 300.000 vaste gebruikers te bereiken, heeft hij folders in een oplage van 150.000 stuks laten drukken. Die worden verspreid via discotheken, koffieshops en bijvoorbeeld platenzaken. Bij een bestelling moeten minstens vier pillen worden afgenomen, à raison van honderd gulden.

Onderzoek naar arbeidsmarkt in land- en tuinbouw

ROERMOND - De Raad van het Landbouwschap voor Limburg heeft opdracht gegeven voor een onderzoek naar de arbeidsmarkt in de land- en tuinbouw in Midden- en Noord-Limburg.

Vanaf woensdag 21 juli worden ongeveer 1500 bedrijven ondervraagd over hun behoefte aan personeel en de manier waar zij daar in voorzien.

Het Landbouwschap wil op die manier inzicht krijgen in de huidige en toekomstige vraag naar arbeidskrachten om zo een beleid te ontwikkelen voor de toekomst. De resultaten van het onderzoek zijn naar verwachting begin oktober bekend.

Steun gevraagd voor nieuw hoofdkwartier AID-ECD in Kerkrade

Van onze verslaggever

KERKRADE - Volgens de medewerkers van de Algemene Inspectiedienst (AID) in Kerkrade hebben de Limburgse kamerleden een kans laten liggen door in Den Haag niet te pleiten voor de vestiging van het hoofdkwartier van de te fuseren AID en Economische Controledienst (ECD) in het AID-kantoor in Kerkrade. Het personeel zegt dit in reactie op een brief van de kamerleden van CDA, PvdA en VVD aan minister-president Lubbers.

De Limburgse kamerleden spraken in die brief aan Lubbers hun bezorgd-

heid uit over het dreigende verlies van arbeidsplaatsen in Oostelijk Zuid-Limburg, onder andere door de problemen bij ABP, de verdwijning van US-onderdelen en ook de opheffing van het AID-hoofdkwartier in Kerkrade.

„Wij zijn blij met dit soort signalen, maar wij roepen de Kamerleden, alsook de nieuwe gouverneur, alsnog op de standpunten van de gemeenten Kerkrade en Heerlen en de mdezzegenschapsra-

den van de rijkssdiensten in Limburg over te nemen en ook te pleiten voor de blijvende vestiging van het nieuwe hoofdkantoor van de fuserende opsporingsdiensten in Kerkrade ter compensatie van het verlies aan werkgelegenheid te vestigen,” aldus het AID-personeel, dat de vestiging in Kerkrade vergelijkt met een groediamant omdat in de toekomst nog meer opsporingsdiensten in het nieuwe orgaan van AID-ECD worden opgenomen.

CS gingen akkoord met risicobeleid

Vervolg van pagina 1

GELEEN - De helft van het aantal geplande woningen binnen de directe invloedssfeer van DSM is ook al door de Provinciale Planologische Commissie goedgekeurd. Maar Gedeputeerde Staten kunnen niet veel meer dan even pas op de plaats maken omdat ze begin februari besloten hebben de nieuwe rijksnormen voor groepsrisico te gaan hanteren bij het verlenen van vergunningen en het toetsen van ruimtelijke plannen. Het college had toen echter nog geen idee welke consequenties dat zou hebben voor een regio als de Westelijke Mijnstreek.

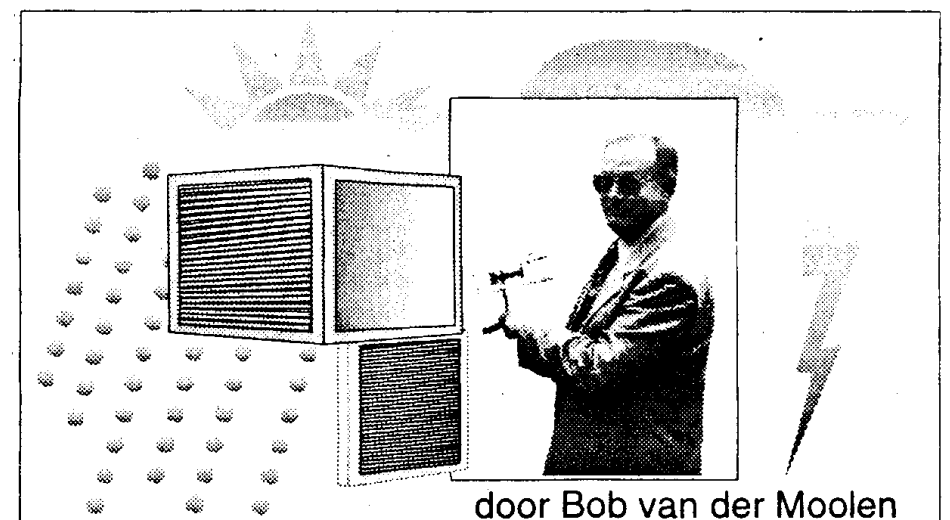
Van Veldhuizen zegt dat DSM en gemeenten al langer weten welke consequenties het risicobeleid van Alders heeft, ook voor de Westelijke Mijnstreek waar de risico's vier jaar geleden door DSM in kaart zijn gebracht in het Externe Veiligheids-

Rapport (EVR). „Op basis van dat rapport moet je constateren dat in de Westelijke Mijnstreek niet veel meer kan, ook niet door DSM. Naar mijn mening heeft men de gevolgen van groepsrisico's wat te licht ingeschat. DSM moet nog maar eens heel goed kijken naar de berekeningen en aannames van het EVR.” Uitgangspunt van de groepsrisiconorm is de vraag hoeveel mensen tegelijk komen te overlijden als op een bepaalde plek zich een ramp voltrekt.

Rond de NS-stations in Sittard en Venlo zijn woning- en kantoorprojecten gepland. De aanwezige risico's zijn al nauwkeurig in kaart gebracht. De plannen zijn in de ijskast gezet, in afwachting van adequate oplossingen. Van Veldhuizen sluit niet uit dat in Sittard verplaatsing van de rangeeractiviteiten de enige oplossing zal blijken.

Het laatste grote project dat nabij dit emplacement is gerealiseerd, is een groot kantoor van DSM waar honderden mensen werken. Toen tot de bouw werd besloten, had het risicobeleid voor dergelijke emplacementen al duidelijk vorm gekregen. De inspecteur geeft toe dat ook voor dit bouwplan eerst een risicoanalyse gemaakt had moeten worden. „Daar is toen eigenlijk niet adequaat gehandeld.”

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Zomer ver te zoeken

De zomer heeft deze week een flinke teruggang opgelopen en herstel mag op korte termijn nog niet worden verwacht. Symptomen van de recessie werden voelbaar in de beduidend lagere maxima overdag en liggen nu eens duidelijk onder normaal. En dat heeft zich sinds lange tijd niet meer voorgedaan. De gemiddelde maximumtemperatuur is voor deze tijd van het jaar ongeveer 22 graden. De hele week, op gisteren na, werd deze temperatuur niet bereikt; een echt zomerse indruk liet het weer dus niet na.

Het zonnige weer moest plaats maken voor dagen met veel bewolking waaruit, eindelijk, weer eens regen van enige betekenis viel, waarbij de hoeveelheden in ons land sterk uiteenliepen. Zo viel bijvoorbeeld woensdag in Midden-Nederland net zoveel als in Limburg in de periode van 1 juni t/m 15 juli: 37 mm. In de nacht van donderdag op vrijdag werd het warmer dan donderdag overdag en daarnaast viel bijna 11 mm. regen. De totale hoeveelheid regen van deze week bedroeg 23 mm. Desondanks is het tekort aan neerslag nog zeer aanzienlijk; op jaarbasis bijna 75 mm. Vrijdagmiddag liep de temperatuur, ondanks vrij veel bewolking, in de zachte lucht op tot ruim 26 graden Celsius en met dit maximum was de 55ste warme dag en de 30ste zomerse dag een feit.

Zomer halverwege

De eerste helft van de meteorologische zomer ligt inmiddels weer achter ons. Onderstaand overzicht maakt duidelijk dat in deze periode de temperatuur bijna 1 graad te hoog is geweest en dat aan neerslag slechts 35 procent is gevallen van de normale hoeveelheid.

Periode van 1 juni t/m 15 juli:

	Normaal	1989	1990	1991	1992	1993
gem. maximum-temperatuur	21,8	23,2	21,2	21,8	23,4	23,3
gem. minimum-temperatuur	11,8	11,9	12,0	12,6	13,0	12,4
gem. etmaaltemperatuur	16,5	17,1	16,2	16,7	17,8	17,4
aantal warme dagen	27	33	26	25	41	33
aantal zomerse dagen	10	18	11	10	13	16
aantal tropische dagen	1	4	1	7	2	3
neerslag in mm	119	78	106	122	158	37

Hondsdagen

De periode 19 juli t/m 16 augustus staat bekend als de 'hondsdagen'. De benaming hondsdagen is afgeleid van de Hondster Sirius, de hoofdstaar van het sterrenbeeld Grote Hond. Het is de meest heldere ster die op het noordelijk halfrond te zien is. In deze periode komt deze ster tegelijk op met de zon. De hondsdagen vallen samen met wat in vroeger tijden de 'hoogzomer' werd genoemd. Het is de warmste maar ook de natste periode van het hele jaar. „Beginnen de hondsdagen met regen, dan gaan we slechte tijden tegen,” is een bekende weerspreuk. Het weer in deze fase van het jaar was bij onze voorouders bepaald niet populair; in de vaak zwel-warme lucht die in die weken niet zelden naar ons land stroomt, ontwikkelen zich, door de grote luchtvochtigheid vrij gemakkelijk onweersbuien; bacteriën gedijen dan ook als kool. Destijds was een koelkast vrijwel onbekend waardoor etenswaren toen snel aan bederf onderhevig waren. Volgende week is het ook: St.-Margriet. Ongetwijfeld kent u nog enkele weerspreuken: „Regen met St.-Margriet, zes weken boerenverdriet.” „St.-Margriet: zes weken regen of..... niet.” Nu de zomer voorlopig op een zijspoor staat, is de kans op regen op deze dag zeker niet uitgesloten. Maar eens afwachten of het weer zich houdt aan de volksweerkunde.

'Brengt juli hete gloed, zo gedijt ook september goed.'

(ADVERTENTIE)

Ook voor reisverzekeringen

LIASS heeft goed nieuws voor sportieve zoonbidders; een reisverzekering die alle bewegingsruimte biedt voor 'n actieve zomervakantie. En dat voor een bescheiden prijs. Als u de coupon opstuurt, krijgt u het informatiepakket vrijblijvend thuisgestuurd.

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: ..... Plaats: .....
Telefoon: .....

Zend de coupon in een gesloten envelop aan:
LIASS Reisverzekeringen, Antwoordnummer 4045, 6400 WC Heerlen.
Een postzegel is niet nodig. U kunt ook gratis bellen naar 06-0227525.

GELUKKIG HEBBEN WE LIASS.

LIASS Ziektekostenverzekeringen, Akerstraat 27, 6411 GW Heerlen en
Wilhelminastraat 39, 6131 KM Sittard

Gemeente draait op voor nieuwe zonwering Luifelkwestie in Brunssum opgelost

Van onze correspondent

BRUNSSUM – De Brunssumse middenstanders hebben een compromis bereikt met de gemeente over nieuwe luifels voor hun zaken.

Brunssum gaat de huidige luifels op eigen kosten verwijderen, de baatbelasting voor de middenstanders komt te vervallen en de winkeliers krijgen bovendien een vergoeding voor de nieuwe zonwering van tweehonderd gulden per strekkende meter.

De gemeenteraad van Brunssum heeft geëist dat de huidige luifels in het winkelgebied verdwijnen. Dat is een onderdeel van de plannen ter verfraaiing van het Brunssumse centrum. 'Geen nieuwe luifels, geen centrumplan,' zo luidde de boodschap tussen de regels door.

De winkeliers zagen de vervanging van de luifels aanvankelijk niet zitten vanwege de overlast en de hoge kosten.

Ommekeer

Het nieuwe voorstel van de gemeente bracht een ommekeer te weeg onder de middenstanders. De

eigenaar van een schoenenzaak wilde wel de garantie dat een nieuwe luifel binnen twee dagen zal worden aangebracht, omdat anders de schoenen verkleuren.

Volgens wethouder Pierik heeft de openbare aanbesteding voor het vernieuwen van de luifels deze week plaatsgevonden. Verschillende aannemers hebben al een offerte ingediend.

Voorzitter Heinen van Brunssum Promotion wijst er op dat de aannemer die de luifels uiteindelijk gaat vervangen, de overlast voor het winkelend publiek en de middenstanders tot een minimum moet beperken.

Slechts zes paren wilden Nederlands kind

Emoties bepaalden voorkeur pleeggezin

SITTARD/HEERLEN – Van de tweehonderd pleeggezinnen die zich dit jaar opgaven voor een Joegoslavisch pleegkind willen er maar zes een Nederlands kind opnemen. Uit een onderzoek naar de redenen daarvoor blijkt nu dat de aanmeldingen vooral zijn ingegeven door emoties. De (tv-)beelden van de oorlog in het oude Joegoslavië gaven ouders het gevoel dat ze iets moesten doen. Over de nood onder Nederlandse pleegkinderen is minder bekend, zo bleek uit de reacties.

De centrale voor pleeggezinnen liet drs. H. Rombouts (marktonderzoek en marketingadvies) uit Limbicht een onderzoek doen onder de 200 gezinnen, om te weten waarom zij blijkbaar liever een kind uit de Balkan dan uit Nederland opnemen. Van die gezinnen reageerden er 73 (37 procent) op de enquête. Van hen zeggen 20 alsnog bereid te zijn een

Nederlands kind op te nemen, maar daarvan heeft nog niemand zich aangemeld.

De pleegouders in spe denken dat voor Nederlandse kinderen al genoeg hulp voorhanden is, die hen 'overneemt' als er niet genoeg pleeggezinnen zijn. Ook heerst de indruk dat Nederlandse pleegkinderen vaak ouder zijn en meer (deskundige) hulp nodig hebben. De hulpvraag kunnen de ouders dan ook zakelijker beoordelen. Ze stellen eerder eisen als onkostenvergoeding of de mogelijkheid een kind 'op proef' te krijgen. Ook hebben ze een duidelijk beeld van de nood in Joegoslavië. Verder zou de opvang van Joegoslavische kinderen een tijdelijk zaak zijn.

Volgens de ouders zouden Nederlandse pleegkinderen ouder zijn, terwijl niet duidelijk is hoe lang ze in het gezin blijven. Ook hebben ze het idee dat aan hen zwaardere eisen worden gesteld voor de opvang van Nederlandse kinderen. Die eisen zijn een drempel voor aanmelding. Ouders beseffen wel dat het opnemen van een Joegoslavisch kind waarschijnlijk meer inzet vergt en meer problemen en belasting met zich meebrengt.

Verrast tijdens stoelgang

SIMPELVELD – Een uitzendkracht van een restaurant aan de Kruinweg in Simpelveld werd woensdagnacht door inbrekers verrast toen hij op het toilet zat. Terug in het kantoor merkte de man, die op dat moment alleen in het gebouw was, dat er sigaretten en 1100 gulden waren gestolen.

Toen hij naar buiten liep, zag hij een Ford Escort wegrijden waarin de twee daders zaten. De politie is nog naar hen op zoek.

Kerkraadse seniorenraad pleit voor samenwerking

KERKRADE – De nieuwe seniorenraad in Kerkrade wil samenwerken met de zusterorganisaties in Landgraaf en Heerlen. Voorzitter Piet Verwijlen heeft dit plan gelanceerd. 'De centrale overheid gaat steeds meer taken overdragen naar de gemeentes. Het is zinvol om gezamenlijk onze belangen te verdedigen, omdat de adviezen dan zwaarder wegen,' zegt Verwijlen. Hij noemt het openbaar vervoer, verkeersmaatregelen en de voorzieningen voor gehandicapten als belangrijke voorbeelden.

Naast een eigen rapport over de huisvesting van bejaarden en maaltijdverstrekking, gaat de seniorenraad in de zeer nabije toekomst een advies uitbrengen over de bibliotheken in Kerkrade Centrum, West en Eygelshoven.

'Over tien jaar is een kwart van alle Kerkradenaren 55 jaar of ouder. Deze bevolkingsgroep blijft alleen maar groeien. De seniorenraad moet ervoor zorgen dat het beleid voor deze doelgroep niet in verdrinking komt,' meent Verwijlen. De seniorenraad heeft van de stichting Kiosk ruimtes toegewezen ge-

kregen op het adres Kerkplein 9, vlakbij de Kerkraadse markt. In principe is elke dinsdag een iemand aanwezig.

Van onze verslaggever

SCHINVELD – Commandant Pierre Severens van de Onderbankse brandweer stapt naar de ambtenarenrechter. Hij accepteert het niet dat het college hem de leiding van het uitrukteam afneemt.

Volgens Severens is het besluit van burgemeester en wethouders strijdig met artikel 7 van de brandweerwet. 'Het college kan dat niet eigenmachtig wijzigen. Ik heb de algehele verantwoordelijkheid, maar wat als er iets fout gaat bij het uitrukken? Ik heb de juridische dienst van het CFO ingeschakeld.'

Oplossing

Severens verwacht dan ook niet dat een gesprek van alle betrokkenen met burgemeester Meijers op 2 augustus tot een oplossing leidt. 'De brandweerlieden hebben het mes

Missionaris even thuis

Landgraafse pater Sjaak Maas actief in noodlijdend Mozambique:

'In Nederland blijven is niet mijn taak'

DOOR MONIQUE PARREN

LANDGRAAF – Zijn roeping is de missie. Altijd al geweest. Sjaak Maas is één van de laatste missionarissen van de oude opleiding van de paters Montfortanen uit Schimmert. De geboren en getogen Waubacher bracht na zijn priesterwijding bijna negen jaar door in Malawi. Na een tussenstop van vijftien jaar in Nederland omwille van zijn gezondheid, ging Maas een kleine drie jaar geleden toch weer 'in den vreemde'. 'In Nederland blijven is mijn taak niet. De meest noodlijdende mensen wil ik graag helpen, dat spreekt mij aan.' Een gelukkig toeval: pater Hans Bruininks uit de Leenhof in Landgraaf werkt ook in de parochie. 'Maar hij gaat een opleidingscentrum leiden, zo'n tweehonderd kilometer van mij vandaan, dus we worden burens,' lacht Maas.

Hij is weer even terug in de moederschoot: Ubach over Worms. Een vakantie van bijna drie maanden na drie 'tropenjaren' in Afrika. Zijn roeping heeft hij gevonden in Monte Puez, een parochie zo groot als ons kikkerlandje. De inwoners kunnen best een helpende hand gebruiken. 'Het land is redelijk vruchtbaar, met de nodige bodemschatten, maar de bevolking loopt zeker dertig jaar achter op de westerse beschaving.'

De priester uit de SUN-gemeente wijst dat mede aan de instabiele politieke situatie van de afgelopen vijftig jaar. 'De

De stroom komt van een generator, als er tenminste diesel is. Televisie is een luxe, alleen de wereldomroep is te ontvangen op een aftandse radio. De maaltijden bestaan hoofdzakelijk uit rijst, voor de paters zo nu en dan afgewisseld met een – meestal erg dure – aardappel. Toch heeft Sjaak Maas (53) zijn stek gevonden in het Mozambiqueaanse Monte Puez. 'Ik kan goed leven met de simpele gewoonten van de Afrikanen.'

Portugezen verlieten Mozambique in 1975, daarna kwam het land onder een socialistisch-marxistisch bewind. Na zeventien lange jaren van oorlog en strubbelingen tussen politieke partijen onderling, is in oktober 1992 een vredesverdrag gesloten. Het lijkt er zelfs op dat we nu een democratie krijgen, want voor het volgend jaar staan er verkiezingen op stapel.

Blauwhelmen

Na de vredesbesprekingen is het relatief rustig in het Afrikaanse

ontmoeting op zaterdag

land, maar toch wordt het straatbeeld nog mede bepaald door zo'n achtduizend blauwhelmen. Deze VN-soldaten moeten ervoor zorgen dat het ook vrede blijft. Pater Maas is blij met de doorbraak. 'Ik kan me nu tenminste weer in mijn jeep verplaatsen zonder politiebegeleiding, een hele opluchting.'

De bevolking van Mozambique wordt nu plotsklaps geconfronteerd met de enorme vooruit-

gang in Westerse en sommige Afrikaanse landen zoals Botswana en Kenia. 'Het is natuurlijk ondoenlijk om dat allemaal in een rap tempo in te halen. Het is nog maar de vraag of de mensen het überhaupt kunnen verwerken. En belangrijker nog, ze hebben geen cent.'

Sanitair

Voor in het ziekenhuis in Monte Puez is de situatie mijdend: er is geen stromend water en geen sanitair. 'Het toilet is een groot gat achter een oude deur,' ver-

telt Sjaak Maas. 'Vaders moeten hun zieke kinderen daarheen dragen zodat ze hun behoefte kunnen doen. De slechte hygiëne draagt natuurlijk niet bij tot een snelle genezing van de patiënten. Bruininks heeft wel een soort watercirculeringsstelsel bedacht, maar daarmee zijn we er nog lang niet.'

Maas bracht een videoband uit Mozambique mee om familieleden en vrienden te laten zien

waar hij woont. Vooral zijn drie oude makkers, onder wie broer Harry, waren diep getroffen door de ellende in het ziekenhuis.

Na het zien van de videobeelden formeerden zij spontaan een petit comité waarin inmiddels plannen zijn uitgewerkt om Sjaak en zijn parochianen te helpen.

In samenwerking met de missiecomités uit Landgraaf zijn Sjaak Simons, Pierre Michiels en Harry Maas gestart met het Actiecomité Landgraafse Missionarissen. Hoogtepunt van de inzamelingsvormt een live-televisieuitzending via Omroep Landgraaf op 19 november van 19 tot 22 uur. Pater Bruininks zal die uitzending bijwonen.

Het bevolgen drieliet heeft al ruim vijfhonderd bedrijven en instellingen aangeschreven en alle Landgraafse scholen bezocht. Ook huisartsen uit de SUN-gemeente werden benaderd en er is een rekening geopend bij de Rabobank (1517.83160). 'We willen zoveel mogelijk geld bijeen brengen om er in elk geval voor te zorgen dat het ziekenhuis straks voorzien wordt van sanitair.'

Een totale opknappbeurt voor het ziekenhuis gaat zeker anderhalve ton kosten, maar aan dat bedrag durven de heren niet eens te denken. 'Elke gift is natuurlijk welkom, een bedrag noemen is levensgevaarlijk. We zien wel waar we uitkomen.'

Sjaak Maas is in elk geval zielsge-lukkig met het initiatief en de toelozende inzet van zijn maten.

De inwoners van Monte Puez zijn op ons aangewezen voor de ziekenzorg en met een beter ziekenhuis kunnen we de sterfgevallen zeker met vijftig procent terugdringen. De Memisa helpt ons ook wel, maar voor de rest moeten we het zelf doen want de huidige regering is absoluut niet bij machte om iets te doen.'

Kwestie

Het hele kwestie komt voort uit een conflict tussen een brandweerman en een bevelhebber van de uitrukploeg. Commandant Severens schaarde zich achter de bevelhebber, en het college aanvankelijk ook.

Na interventie van Theunissen keerde de kleinste mogelijke raadsmeerderheid zich tegen Severens. De coalitie kwam hierdoor ten val en wethouder Riet Cremers moest opstappen.

Résidence Lambertus bijna helemaal verkocht

KERKRADE – Het grootste deel van het luxe-complex Résidence Lambertus in Kerkrade is verkocht. Op het complex aan de Kapellaan heeft burgemeester Jan Mans gisteren op symbolische wijze de meiboom geplant.

Het moet een impuls zijn voor de ontwikkelingen in hartje Kerkrade, zo liet Mans weten tijdens zijn openingspeech. Hij kreeg de lachers op zijn hand met de opmerking: 'Ik hoop dat de nieuwe bewoners geen bezwaarschriften zullen indienen voor het WMC van 1997.' Résidence Lambertus, die tien miljoen gulden heeft gekost, bevat 28 appartementen en twee penthouses. Een van de prominente nieuwe bewoners is wethouder André Coumans van Kerkrade.

Geboortegolf

De Limburgse Zoo in Zwarteberg bij Genk wordt geplaatst of beter gezegd verblijft met een geboortegolf. Onze speciale verslaggever uit het dierenrijk meldt dat er de voorbije maanden wel twintig baviaantjes zijn geboren. Het is een lus voor het oog om de jonge dieren op de rug van hun moeder te zien paardertijden. Onlangs werd er ook een chimpansee geboren die luistert, of althans zou moeten luisteren, naar de naam Tibo. Ook in een Zebra-gezin werd kort geleden een welgestreepte dochter geboren. Jong leven is er ook te bewonderen bij de families van bizonnen, antilopen, dromedaren en wolven. Ga er eens met de kinderen heen. Want 'wie de jeugd heeft, heeft de toekomst' geldt voor de Zoo in dubbel opzicht.

Spaans

De laatste decennia laat Valkenburg in allerlei publicaties weten dat een van de mooiste gebouwen het Spaans Leenhof is. Dit gebouw aan de Gosewijnstraat, waarin al vele jaren de VVV Het Geuldal haar onderdak heeft, is inderdaad een van de mooiste en meest monumentale gebouwen. Blijkens een datering werd het gebouw op kwam het gereed in 1661. Maar de benaming 'Spaans Leenhof' blijkt fout te zijn. Althans dat beweert de kale historicus Lei Dekkers.

Spaans 2

In een artikel in het kwartaal-taalkmagazine Geulrand schrijft hij dat de benaming een vondst is van de vroegere pastoor Adolf Welters, maar nergens op berust. Het Spaans Leenhof zou een soort bestuurscentrum zijn voor het Spaans deel van het Land Valkenburg. De scheiding tussen een Spaans en een Staats Land van Valkenburg werd officieel geregeld bij het partagetractaat van 1662. Het jaartal 1661 op het gebouw heeft Welters misschien verleid tot het maken van veronderstellingen.

Spaans 3

Volgens Dekkers zou een Spaans Leenhof tenminste op Spaans grondgebied moeten zijn gebouwd. Welnu, de plek waarop het gebouw staat is nu de tachtigjarige oorlog altijd Staats geweest. De Gosewijnstraat lag van Valkenburg uit gezien aan 'deze kant' van de Geul en behoorde na de verovering van het kasteel tot Staats gebied. De Valkenburgse historicus meent dat de grens tussen Staats en Spaans gebied dezelfde was als die tussen de voormalige heerlijkheid, later gemeente, Schin op Geul en het stadje Valkenburg en die lag bij de buurtschap Sint Pieter. Als Dekkers gelijk heeft moeten we snel een streep zetten door een historische fout en nooit meer spreken van Spaans Leenhof.

Tommy

Nog steeds wordt er in het Brunssumse hard gewerkt om Tommy Pantus te helpen. Het elfjarige kankerpatiëntje heeft dagelijks erg dure medicijnen nodig om het herentumoren waaraan hij lijdt, langzaam af te breken. Iedere bijdrage, via banknummer 57725300 of gironummer 6494876, is meer dan welkom volgens de Stichting Help Tommy.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Chef redactie Wim Draaisma

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, in de Cramer 37
6411 RS Heerlen
tel: 045 - 739911
fax: 045 - 739926

Servicekantoor: Geeststraat 5
6411 NM Heerlen
tel: 045 - 717743
fax: 045 - 713271

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42
6461 ED Kerkrade
tel: 045 - 452931
fax: 045 - 455591

Brunssum
Rayonkantoor, Rempenerstraat
6443 CB Brunssum
tel: 045 - 256361
fax: 045 - 256362

Onherstelbare breuk in Onderbankens conflict Brandweercommandant stapt naar rechter

op de keel: wie niet akkoord gaat met het collegebesluit kan vertrekken.

Volgens Severens strookt het besluit ook niet met het rapport van bemiddelaar Dogger: 'Dat held in dat de zeven 'dissidente' brandweerlieden desgewenst mochten terug komen. Prima, heb ik geen moeite mee. Nu kiest het college echter partij voor hen, de tien anderen worden de dupe.'

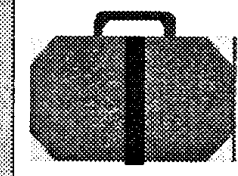
Wethouder Jo Theunissen meent dat het college juist wel handelt conform het rapport Dogger. Of er sprake is van strijdigheid met de verordening wil hij niet zeggen. 'De raadsleden Riet Cremers en Henk Evers hebben daar vragen over gesteld. Die krijgen uiterlijk 9 augustus antwoord.'

Severens vindt de rol van wethouder Jo Theunissen onzuiver. 'Hij heeft een paar keer bij de zeven thuis gepraat over deze kwestie. Dat kan niet als wethouder.'

adviseerde me om voorlopig niet met de zeven dissidenten te praten. Dat heb ik daarom zeven maanden niet gedaan. Daar heb ik nu spijt van. Een persoonlijk gesprek had veel kunnen verduidelijken.'

Severens vindt de rol van wethouder Jo Theunissen onzuiver. 'Hij heeft een paar keer bij de zeven thuis gepraat over deze kwestie. Dat kan niet als wethouder.'

korte toer

ZATERDAG 17 JULI
HASSELT: Kunstmarkt Hasselt-Montmartre, achter het Stadhuis van 14 tot 18 uur.
BRUNSSUM: Zomer-avondmarkt in Schutterspark van 14 tot 20 uur.
HOENSBROEK: Winzerfest, wijnfeest met live-muziek, op Gebroekerplein van 12 tot 20 uur.
EYS: Hoeffeesten vanaf 20 uur.
TONGEREN (B): Nederlands weekend op de Grote Markt vanaf 12 uur.
VENRAY: Vrije Markt van 10 tot 16 uur.
SINT-GEERTRUID: Hoevefeesten met boerebruiloft.
MAASBREE: Schietwedstrijden op het schuttersterrein aan de Sevenumseweg vanaf 15 uur. Ook zondag.

ZONDAG 18 JULI
SIBBE: St.Rosamarkt.
GULPEN: Trekker-trek wedstrijd op wedstrijdterrein Craepel van 10 tot 18 uur.
MEERSSEN: Dagfietsocht olv IVN-gids. Vertrek om 10 uur bij NS-station. Lunchpakket, paspoort en Belgische Francs meenemen.
NIJMEGEN: Braderie en rommelmarkt van 10 tot 18 uur op het Sunplein.
VAALS: Kunstmarkt op het Van Ciermontplein van 10 tot 18 uur.
MEERSSEN: Rondleiding in en rondom de baillie, start om 14 uur bij het theehuisje in het Proosdijpark.
SITTARD: Stadswandeling met gids, start om 14 uur bij VVV-kantoor.
OHE EN LAAK: Rommelmarkt rondom de kerk van 12 tot 18 uur.

NOORBEK: VVV-wandeling met thema weide- en bermbloemen, vertrek om 14 uur bij café d'Pley.
MELDERSLO: Polsstokverspringen door ervaren springers uit Noord-Holland en amateurs uit de regio, bij het Vlasven. Vanaf 14 uur.
KESSEL: Luikse Markt in Kessel-Eik op het Kermispark van 10 tot 18 uur.

MAANDAG 19 JULI
VENRAY: Jaarmarkt in het centrum.
HEYENRATH: Excursie van Natuurmonumenten in Bovenste Bos bij Epen. Vertrek om 19 uur bij restaurant Lennerts. Aanmelden via tel.0404-2654.

• Wij raden onze lezers aan er rekening mee te houden dat de in deze rubriek opgenomen evenementen zonder ons mededelen afgepast, verplaatst dan wel uitgesteld kunnen worden.

Düsseldorf heeft zijn naam te danken aan de Dussel. Het riviertje van weleer is in de loop van de eeuwen – Düsseldorf bestaat nu officieel 705 jaar – veranderd in een soort gracht, die dwars door het centrum van de stad loopt. Maar de inwoners zijn er nog maar wat trots op. De Dussel hoort er dan ook helemaal bij in het stadsbeeld van deze kosmopolitische 'Landeshauptstadt' van de deelstaat Noordrijn-Westfalen, die doorgaans vluchtig door de meeste Nederlanders wordt bezocht.

DOOR BERT POL

Veelal blijft het bij een dagje. En dat kan, natuurlijk. En het gebeurt ook al door de jaren heen, waarbij een éendaagse bustocht met de bekende highlights, zoals winkelen op de chique Königsallee, een vluchtig bezoek aan het oude stadsdeel, de Altstadt, en niet te vergeten het genieten van koffie met gebak onderweg, favoriet is bij een heleboel Nederlanders.

Voor de meeste mensen in Zuid-Limburg is het echter geen probleem om de stad, eventueel met eigen vervoer, wat vaker te bezoeken.

Nog altijd is Düsseldorf niet 'af', er wordt hier en daar nog aan de stad gesleuteld als gevolg van de zware bombardementen in de tweede wereldoorlog die aan enkele duizenden inwoners het leven hebben gekost. Maar Düsseldorf, ook een universiteitsstad, herrees al vrij snel uit de puinhoepen.

Restauratie

Er ontstond een geheel nieuwe stad, zij het dat een klein historisch deel, dat nu de Altstadt wordt genoemd, bewaard is gebleven. Er moesten overigens nog heel wat fraaie panden worden gerestaureerd, maar dit karwei is nu min of meer geklaard. Op dit ogenblik is men nog wel druk bezig met de bouw van een 1700 meter lange tunnel langs de oostelijke Rijnsoever, die in december feestelijk wordt geopend. Door de tunnel kunnen automobilisten onder meer makkelijker het beurscomplex bereiken, aangezien ze dan niet meer worden gehinderd door de vele verkeerslichten op de huidige weg die zich boven de tunnel bevindt.

Het is opvallend hoeveel 'groen' er in deze stad is, één grote oase van in totaal ongeveer 400 hectare. In het noorden ligt, hoe kan het ook anders, het Noordpark (vlakbij het beurscomplex) waarin ook de schitterende Japanse Tuin te vinden is. En wandel ook eens door het Rijnpark en de Hofgarten met schilderachtige plekje. In 1887 werd begonnen met de aanleg van het Zuidpark op een voormalig industrieterrein, dat is omgetoverd in een recreatiegebied, waar ook weer het riviertje de Dussel opduikt.

Kunst

Wie van kunst houdt kan zijn hart in Düsseldorf ophalen; niet zo opmerkelijk want al eeuwenlang wordt hier kunst gemaakt en geëxposeerd. De kunstacademie behoort tot de drie toonaangevende instituten van het land. In de musea zijn permanente en wisselende tentoonstellingen te zien. Bezoek eens het Goethe-Museum, dat is ondergebracht in het Slot Jagerhof, midden in het centrum van de stad, waar originele documenten en werken van Duitslands beroemdste dichter te vinden zijn. Wie de schilderkunst lief heeft verzuime niet om de kunstcollectie Noordrijn-Westfalen aan de Grabbeplatz, niet ver van de Altstadt, te bezoeken, waar een uitgelezen kunstenaarsaanbod uit de twintigste eeuw wordt gepresenteerd.

Een schitterende glascollectie van acht eeuwen geleden is ondergebracht in het Kunstmuseum; adres Ehrenhof 5. En ga ook naar het concertgebouw van de stad, de Tonhalle, al was het alleen maar om de architectuur van het gebouw te zien, waarvan de foyer een kunstzinnige vormgeving heeft. Een heel mooi kasteel is Slot Benrath (Benrather Schlossallee), omringd door 63 hectare parken en tuinen. Het is overigens niet het enige kasteel dat de stad rijk is.

Winkelen

'Zien en gezien worden' vindt al

• Zien en gezien worden in de luxe Kö Galerij.

Foto: DRIES LINSEN

jaren plaats op de één kilometer lange winkelstraat, eigenlijk moet men spreken van een winkellaan, de Königsallee. Men kijkt er zijn ogen uit naar al het luxe der aarde. Toeval of niet, heel geraffineerd ligt de bankwereld aan de overkant. Hoe dan ook, alleen het flaneren, niet slenteren dus, over deze peperdure winkelboulevard moet men eenmaal in zijn leven ondergaan. Automatisch belandt men dan in de uit marmar opgetrokken Kö-Galerij, waar men opnieuw zijn ogen uitkijkt. Wie verstandig is, doet geen inkopen op deze chique laan, tenzij men niet op zijn geld hoeft te letten. Verlaat op een gegeven moment de Königsallee en duik de Chadowstraat in, waar men ook een keur aan allerlei grote en kleine winkels aantreft met 'gewone' prijzen.

Wie de stad rustig wil bekijken, neemt de speciale bus die een ruim twee uur durende rondrit maakt, inclusief een korte bootreis op de Rijn. Automatisch komt men dan bij de bijna 200 meter hoge Rijnstoren aan, waar de bezoekers met een wel heel snelle lift naar een hoogte van 160 meter worden gebracht.

Wie het (draaiende) restaurant wil aandoen gaat nog twintig meter hoger, maar in beide gevallen is een uniek panorama gewaarborgd. Overleg wel bij u zelf of u er tegen kunt, want menig bezoeker is tijdens de 'vlucht' onwel geworden.

Een hoofdstuk apart is de Altstadt, waar niet alleen de Düsseldorfse graaf vertoef. Dit schitterende oude stadsdeel dat een absolute topper is, oefent ook op bezoekers van buiten een enorme aantrekkingskracht uit. Vooral 's avonds heerst er een bijzondere sfeer.

Op een oppervlakte van één vierkante kilometer floepen, als het daglicht plaats maakt voor de schemering, in 260 cafeetjes, bars en restaurants, de lichten aan. Op aangename zomeravonden zijn de terrassen vol met gasten die zich te goed doen aan een voortreffelijke maaltijd.

Een aanbeveling is het restaurant 'Zum Schiffchen' aan de Havenstraat dat meer dan 350 jaar oud is. In 1811 heeft Napoleon er gegeten, nadat de Franse keizer in Düsseldorf zijn overwinningssparade had afgenomen.

In de zogeheten Napoleon-nis zit men precies op de plaats waar de keizer met zijn generaals een maaltijd verorberden.

(ADVERTENTIE)

Met de supervoordelige Zomertoer kunt u binnen een periode van tien dagen drie dagen onbeperkt met de trein op pad voor maar f 79,-. Vindt u het leuk om iemand mee te nemen, dan is het prettig om te weten dat een tweepersoons Zomertoer maar f 109,- kost. Die tweede persoon mag ZOMERTOER overigens per dag wisselen. Naar strand, stad, of lekker de natuur in, maak wat moois van juli en augustus met Zomertoer.

3 dagen treinen voor f 79,- (2 personen f 109,-). ➡

bioscopen

• HEERLEN

Royal: Made in America, dag. 14 19 en 21.30 uur, za en zo ook 16.15 uur. Rivoli: Oerog, dag. 19 en 21 uur. Bambi, dag. 14 uur, za en zo ook 16 uur. Maxim: Innocent blood, dag. 14 19 en 21 uur, za en zo 16.15 uur. H5: Cliffhanger, dag. 14.30 18.30 en 21 uur, za ook 23.30 uur. Indecent proposal, dag. 14 18.30 20 en 21.30 uur, za ook 23 uur. Bambi, dag. 14.15 uur, za en zo ook 16.15 uur. Turtles 3, dag. 14 en 19 uur, za en zo ook 16.30 uur. Somersby, dag. 21.30 uur. Honey, i blew up the kid, dag. 14 en 19 uur, za en zo ook 16.30 uur. Falling down, dag. 21.30 uur.

• SCHAESBERG

Autokino: Loaded weapon, vr t/m zo 22.15 uur. The assassin, za 00.30 uur, ma t/m wo 22.15 uur.

• MAASTRICHT

Mabi: Made in America, dag. 14.30 18.30 en 21.15 uur. Henry a portrait of a serial killer, dag. 14.30 18.30 en 21.15 uur. Mad dog and glory, dag. 14.30 18.30 en 21.15 uur. Nowhere to run, dag. 18.30 en 21.15 uur. Bambi, dag. 14.30 uur. Ciné-K: Oerog, dag. 21 uur. Cinema-Palace: Cliffhanger, dag. 14.30 18.15 en 21.30 uur. Indecent proposal, dag. 14.30 18 en 21 uur. Bambi, dag. 14.30 uur. Incidental hero, dag. 18 uur. Falling down, dag. 21.15 uur. Lumière: Apres la guerre, do en za 20.30 uur, vr en zo 22.30 uur. Spoorloos, do en za 22.30 uur, vr ook 20.30 uur. Life is sweet, zo en di 20.30 uur, ma en wo 22.30 uur. Himmel über Berlin, ma en wo 20.30 uur, di ook 22.30 uur. Kinderfilmhuis: Zoem: Het zakmes, di en wo 14 uur.

• GELEEN

Roxy: Cliffhanger, dag. 20.30 uur, za en zo ook 14 en 20.30 uur. Candy man, dag. 20.30 uur. Bambi, za en zo wo 14 uur.

• SITTARD

Forum: Indecent proposal, dag. 20.30 uur. Mad in America, dag. 20.30 uur. Jungle book, za en zo wo 14 uur.

• ECHT

Royal-MicroRoyal: Alive, dag. 21 uur. Nowhere to run, dag. 21 uur. Jungle book, za en zo 14.30 uur.

• ROERMOND

Royal: Indecent proposal, dag. 20.30 uur, zo ook 14.30 en 16.30 uur. Cliffhanger, dag. 20.30 uur, zo 19 en 21.15 uur, ma t/m do 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Jungle book, zo en wo 14.30 uur.

exposities

• HEERLEN

Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. Een huis vol kisten van Piet Stockmans. T/m 5/9, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

• HOENSBROEK

Kasteel Hoensbroek. Expositie van Ton Vrancken. T/m 1/8, open dag. 10-17.30 uur.

• LANDGRAAF

Galerie Gaudi, Hereweg 83. Zomerexpositie. T/m 25/7. Open vr 16-20 uur, za en zo 13-17 uur.

• VAESRADE

Galerie Tsant, Rozenstraat 49. Zomerexpositie. T/m 18/7, open do 15-18 uur, zo 14-17 uur.

• MAASTRICHT

MECC, Forum 100. Int. Grafiek Biennale. T/m 8 aug., dag. open van 10.00-18.00 uur. Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5. De Aanloop II. T/m 10/10, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. Spaans Gouvernement, Vrijthof 18. Expositie van collectioneers Fré Wagner en Broos Wagner-de Wit. T/m 31/10, open wo, do en vr 14-17 uur. Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a. Beelden van Ben Bonke. T/m 1/8. Open vr t/m ma 13-17.30 uur. Natuurhistorisch Museum. Tranchot, Limburg in kaart gebracht. T/m 3/10, open ma t/m vr 10-12.30 en 13.30-17 uur, za en zo 14-17 uur. Galerie Tract, Alexander Battalaan 31. Werken op papier en tekeningen van tien kunstenaars. T/m 24/7, open do 14-20 uur, vr en za 12-17 uur. Galerie Contempo, Rechtstraat 96. De zomer van '93. T/m 31/7, open do t/m zo 12-17 uur. Galerie Walging, St. Pieterstraat 17a. Expositie: Lucas Lommen en Lodewijk Seelen. T/m 26/7, open za 12-17 uur. Galerie Henn, St. Nicolaasstraat 26c. Artist's books. T/m 17/7. Studio Maastricht, Brusselsestraat 59. Verbeeld in glas. Zomertentoonstelling. Van 14/7 t/m 14/8. Open di, wo, vr en za 11-18 uur, do 11-21 uur. Galerie Simera/Signe, Bogardstraat 40B. Schilderijen van Alex Zegers, poëzie en tekeningen van Theo Lessen. Wo t/m za 13.00 tot 17.30 uur. T/m 7 aug. QL.

• VALKENBURG

Streekmuseum, Grotestraat C 31. Schilderijen van Mimi Limpens. T/m 1/8, open van di t/m zo 10-17 uur.

• CADIER EN KEER

De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10. Zomerpstelling 6. T/m 29/8, open do t/m zo 13-17.30 uur.

• EYS-TRINTELEN

Galerie SiO2, Eysersweg 4. Dozen uit Duitsland. Van 4/7 t/m 1/8. Open do t/m zo 14-17 uur.

• MARGRATEN

Galerie Groot Welsden, Groot Welsden 48. Zomerexpositie. T/m 15/9, open di t/m zo 13-17 uur.

• GULPEN

De Aw Sjklaanfabrik, Ringweg 31. Zomerexpositie. T/m 25/7, open do t/m zo 14-17.30 uur.

• LIMBRICHT

Limburgs Volkskundig Centrum, Allee 1a. Selectie uit recente aanwinsten. T/m 22/7.

• ROERMOND

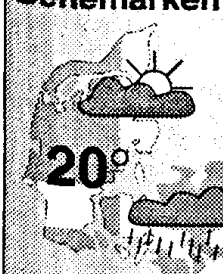
Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4. Ensembles van Gilbert de Bontridder. T/m 29/8. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

Weersverwachting vakantielanden

voor 17 juli 1993

België en Luxemburg

Denemarken

Vrij koel

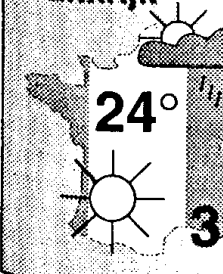
Plaatselijk een bui

Duitsland

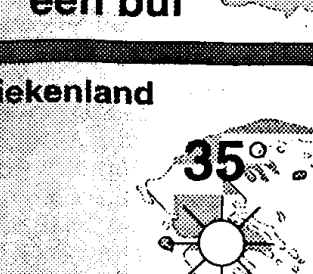

Frankrijk

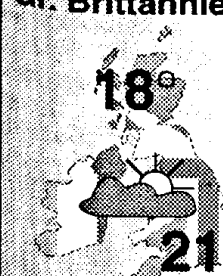
Plaatselijk zeer warm

Kans op een bui

Griekenland

Gr. Brittannië en Ierland

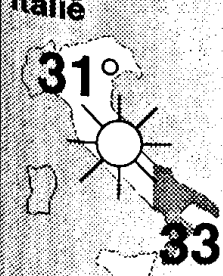
In Ierland droog

Zomers

Hongarije

Italië

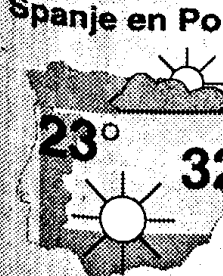
Erg warm

Mogelijk onweer

Oostenrijk

Spanje en Portugal

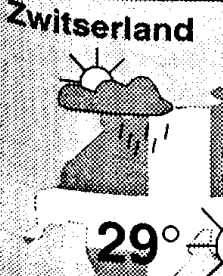
Land-inwaarts lokaal 39°

Meest droog

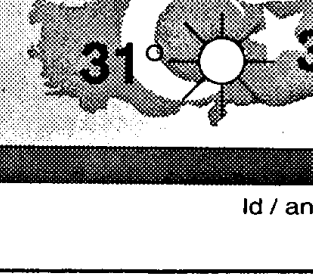
Turkije

Zwitserland

Flink wat zon

Warm

29°

ld / anp / knmi

Begrafnis- en crematieverzorging
HEERLEN e.o. HOENSBROEK e.o.
 v.h. CROMBACH v.h. OTERMANS

ZEKERHEID VOOR EEN WAARDIG AFSCHEID

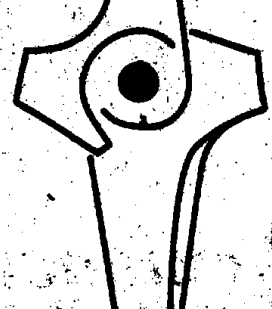
Een stijlvolle en zorgvuldige begeleiding.
 Ruime parkeerplaats op eigen terrein.
 Soms op zaterdag en op zondag.
 Begrafnis- en crematieverzekeringen.
 Tevens verzorging van complete kistfabriek.
 Koopsommen en wilschikkingen.

Heerlen e.o.
 Oudekerkstraat 30 - Postbus 2755
 6401 DG Heerlen - Tel. 045-714447
 DAG EN NACHT BEREIKBAAR

Hoensbroek e.o.
 Tel. 045-211094
 DAG EN NACHT BEREIKBAAR

DE UNIVERSELE BV
 UITVAART- EN CREMATIEVERZORGING

045 - 212926

**Ik lees de
 krant
 in de klas**

Stichting Krant in de Klas
 Tel. 045-677536

officiële mededelingen

GEMEENTE MEERSSEN AANVRAGEN BOUWVERGUNNING

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 41 van de Woningwet van 29 augustus 1991 (Stb. 439), maken burgemeester en wethouders van Meerssen bekend dat de volgende aanvragen om bouwvergunning zijn ingediend:

- aanvraag voor het verbouwen van de woning op het perceel gelegen Huisstraat 11 te Geulle voor rekening van de hr. Lambrijs;
- aanvraag voor het verbouwen van de woning op het perceel gelegen Montfortlaan 16 te Meerssen voor rekening van de hr. Baltis;
- aanvraag voor het maken van een nieuwe rijwielstalling op het perceel gelegen Spoorstraat ong. te Bunde voor rekening van N.V. Nederlandse Spoorwegen.

Deze aanvragen zijn opgenomen in het openbaar register en kunnen worden ingezien bij de sectie bouw- en woningtoezicht van de gemeente Meerssen, Beekstraat 51 (kamer 1.03).

Meerssen, 16 juli 1993.

Burgemeester en wethouders van Meerssen,
 drs. C.J.J.S. Majoor,
 de burgemeester,
 L.J.G. Cortenraad,
 de secretaris.

Vierde zege voor amateurrenner uit Heksenberg Marcel Nuy snelste in Ronde van Voerendaal

Van onze correspondent
 BAIR VERHEESEN

VOERENDAAL - Marcel Nuy toonde zich gisteravond de sterkste in de Ronde van Voerendaal voor A-amateurs. In een felle eindspurt versloeg de 24-jarige renner uit Heksenberg/Heerlen de Horstenaar Hans van de Munchhof uit Horst en de rest van de kopgroep. Het betekende zijn vierde overwinning in dit seizoen.

„Die hebben we,” waren de eerste woorden van de winnaar, kijkend naar de bloemen. „Toch had ik geen superbenen.”

Het tegenovergestelde bleek desondanks waar te zijn. Twee keer moest hij een extra inspanning leveren. De eerste keer bij een felle achtervolging naar de kopgroep, die zich na ruim 35 kilometer had gevormd en die bestond uit Francois Knarren, Frank van Merwijk, Hans van de Munchhof, David Simon en de Duitser Reinhard Becker. De tweede inspanning gebeurde in de laatste ronde.

„In de laatste ronde,” aldus Nuy, „demarkeerde Van de Munchhof. Op dat moment dacht ik 'alles of niets'. Vlak voor de laatste bocht kreeg ik aansluiting en toen wist ik dat ik goed zat.”

● Marcel Nuy: „Alles of niets”

Foto: DRIES LINS

Grootste pechvogel was Antoin de Haan uit Groesbeek. Hij liet het peloton, dat bij de start slechts tweehonderdertig man sterk was, na ruim half koers ter plekke.

Net op het moment dat ook hij aansluiting kreeg, kreeg hij te maken met een leeglopende tube. „En dat was uiteraard

verdomd jammer,” vertelde Geldenderland na afloop. Zowel bij de A- als ook B-teurs deed zich nog een val voor. Ergste slachtoffer: Math Dohmen uit Born. Hij eindigde in de B-categorie de wedstrijd maar moest zijn afloop met arm- en beenwond ter plekke laten behandel

MVV oefent in Epen

EPEN - Ter afsluiting van de trainingsoefening deed de hoofdmacht van MVV vanmiddag tegen de amateurs van Epen. Aanvang van het treffen in Epen is 17 uur.

foto/lotto

DEN HAAG - Lucky 15 van vrijdag 16 juli:
 2-3-12-18-23-49-54-55-5-7-60-61-64-66-70-72-77-80. (onder voorbehoud)

Juryleden geschorst

DAVOS - De internationale schaatsfederatie (ISU) heeft van de negen juryleden die cijfers gaven bij het tjsdansen tijdens de laatste wereldkampioenschappen kunstijsdansen in Praag, geschorst wegens hun opvallende partijdigheid. De voornamelijk beoordeelaars zijn Eric Couste, Lilliana Strechova, Marie Lundmark, Irina Netsjkina, Ljoedmila Michailovskaja en Eleanor Curtis. Ze mogen gedurende vijf maanden niet als jurylid optreden bij belangrijke evenementen. De straf gaat in op 1 november. Hiermee mist derhalve de Olympische Winterspelen in Nagano.

sport kort

● **AMERICAN FOOTBALL** - Steve Young, quarterback van de American footballclub San Francisco 49ers, is de best betaalde speler in de competitie. Young tekende een contract voor vijf jaar, tegen een vergoeding van ruim vijftig miljoen gulden.

● **VOETBAL** - RBC heeft Jimmy Simons overgenomen van

Dordrecht '90. De 22-jarige rechtsachter, die een contract voor een jaar tekende, speelde ook al voor Feyenoord, SVV en Sparta.

● **BASKETBAL** - De Kroatische basketballer Toni Kukoc speelt de komende seizoenen bij NBA-kampioen Chicago Bulls, de club van Michael Jordan. De 25-jarige speler ontving volgens de krant Chicago Sun een vergoeding van ongeveer vier miljoen gulden per seizoen.

tennis/lerlei

● **BLERICK** - Marc Merry is weer als ongeplaatste speler in de eerste ronde van de halve finale van een Top Tennis Circuit-toernooi te bereiken. Na winst op Maurice Friebe met 6-4; 6-4 moest hij tegen de beschermde speler Maurice van de Donk aantreden.

Merry won met 6-0; 6-3; 6-2. In deze halve finale moet Merry het opnemen tegen de favoriet Rob van Oppen. Van Oppen won met 6-0; 7-6 van Stan Weeters. De nummer twee van de plaatsingslijst Coen Verberkt won met 6-2; 3-6; 6-2 van de Duitser Axel Kulski. Bij de dames bereikte Chantal Leenen de laatste vier door winst met 6-2; 6-0 op Goika Coenemans.

● Rogier Wassenaar heeft zich voor de kwartfinale van het ITF-toernooi in het Zwitserse Klosters geplaatst. In de laatste ronde versloeg hij de Duitser Kilbert met 4-6; 6-3; 6-1.

● In haar partij in de tweede ronde van het 25.000 dollarstoernooi in Darmstadt verloor Anique Snijders tegen Jitka Dubova met 7-5; 7-6.

● In de kwartfinale van het Boksweertstoernooi, in Hoornt komen Eveline Hamers en Marinka Barfals tegen elkaar uit. Hamers bereikte deze laatste acht door met 6-1; 6-4 van Marion Savellkopp te winnen. Barfals moest om deze kwartfinale te bereiken eerst een game tegen Theo van de Voort winnend om de score 6-1; 3-6; 6-4 te bereiken. Ook tegen Jacqueline Kamp had ze drie sets nodig: 6-3; 6-5; 6-1.

● De favoriet voor het Shotstoernooi in Zelg, Willem Groenewald, heeft ook Martin Jan van Oortbraak uit het voetbal gewerkt. Met 6-4; 6-3 werd de Limburger verslagen. Bij de dames versloof Janou Savellkopp in de kwartfinale met 6-2; 6-3 van Riika Volkeris. In het B-toernooi won Henk Boekmans met 8-4 van een andere Limburger, Roel Feijen.

Volendam vraagt werkvergunning aan voor Servis

VOLEDAM - Volendam, de Servis voetballers van Vukov en Miroslav Stefanovic, contracteren. De Noordhollands club gaat bij het maken van sociale zaken een vergoeding aanvragen voor de Joegoslaven, waarmee transfer kan worden afgesloten. Ondanks de sportieve bijdrage van de Verenigde Naties is Servis rekent Volendam op stemming vanuit Den Haag. De 23-jarige Vukov en de jaar oudere Stefanovic en deze week op proef meegeteld bij Volendam. Manager Brouwer haalde de beide ex-voetballers naar Nederland, na zijn vorige maand Vukov had spelen bij zijn club Vojvodina Novi Sad. De spits speelde voor Servis in het nationale team van het voormalige Joegoslavië en kwam 22 keer voor de olympische ploeg, in de voorbije seizoenen eindigde hij Vojvodina op de derde en achter Partizan Belgrade voetbal. Europacup-winnaar Roda Star. Vukov werd topscorer met zestien goals, is een versterking voor de Nederlandse competitie, met de laatste laatste Brouwer. Stefanovic, een 26-jarige aanvaller, werd vorig seizoen met trefers topscorer in de divisie van Klein Joegoslavië. Hij werd ons door tips aanbevolen, aldus Brouwer.

Limburgs Dagblad TOUR DE FRANCE 93

DE TUSSENSTAND na de etappe van VRIJDAG 16 JULI

De tinnen verraden op 5 en 4 juli
 allemaal de ploeggenoot
 laten niet mee.

TIP TOUR TOP TIEN

SPEEL MEE SPEEL MEE SPEEL MEE

1. V. BRENDA A. J. T.	286	400. V. WERSCH G. J. J.	257	W. J. MERCKELBAACH L. V. 9	257
2. HEFFELS J. C.	284	800. HADERS J. I. M.	255	BACHSTR. 48	255
3. BILHUIS J.	280	600. BLAGEN R. P. J.	253	V. REMESSESTR. 16	253
4. EGGELS J. H.	279	700. BLUGEN H. A.	252	IN DE BROEKENW. 10	252
5. HOOGEN J. H.	278	800. STROKEN G. A.	250	KEERW. 41	250
6. HORSCH F.	277	900. LEMMENS P.	248	SCHIELENSTR. 25	248
7. DANIELS T. F.	276	1000. WETZEL A. E. T.	247	BURG SABELBERG L. 7A	247
8. VOORPLA W. M. G.	275	1100. OPHELDERS W.	245	LOVERPAD 12	245
9. BRESMAN A.	275	1200. VROOMEN P. A.	244	LOVERPAD 17	244
10. HOLLANDS R.	275	1300. DEBES W. A.	242	LOVERPAD 41	242
11. KUNTERAARS R.	275		241		241
12. VAN PROOSEN D.	275		240		240
13. ADERKALDA E.	275		238		238
14. BASTAANS H.	275		237		237
15. BONGERS H.	275		236		236
16. BARTWIS E.	275		234		234
17. HOFWINK	275		233		233
18. HANBORG D.	275		232		232
19. KESTER G. A. R.	275		231		231
20. KESTER G. A. R.	275		229		229
21. KESTER G. A. R.	275		228		228
22. KESTER G. A. R.	275		227		227
23. KESTER G. A. R.	275		226		226
24. KESTER G. A. R.	275		225		225
25. KESTER G. A. R.	275		223		223
26. KESTER G. A. R.	275		222		222
27. KESTER G. A. R.	275		221		221
28. KESTER G. A. R.	275		219		219
29. KESTER G. A. R.	275		218		218
30. KESTER G. A. R.	275		217		217
31. KESTER G. A. R.	275		216		216
32. KESTER G. A. R.	275		215		215
33. KESTER G. A. R.	275		214		214
34. KESTER G. A. R.	275		213		213
35. KESTER G. A. R.	275		212		212
36. KESTER G. A. R.	275		210		210
37. KESTER G. A. R.	275		209		209
38. KESTER G. A. R.	275		208		208
39. KESTER G. A. R.	275		207		207
40. KESTER G. A. R.	275		206		206
41. KESTER G. A. R.	275		204		204
42. KESTER G. A. R.	275		203		203
43. KESTER G. A. R.	275		201		201
44. KESTER G. A. R.	275		200		200
45. KESTER G. A. R.	275		199		199
46. KESTER G. A. R.	275		198		198
47. KESTER G. A. R.	275		197		197
48. KESTER G. A. R.	275		196		196
49. KESTER G. A. R.	275		195		195
50. KESTER G. A. R.	275		194		194
51. KESTER G. A. R.	275		193		193
52. KESTER G. A. R.	275		192		192
53. KESTER G. A. R.	275		191		191
54. KESTER G. A. R.	275		190		190
55. KESTER G. A. R.	275		189		189
56. KESTER G. A. R.	275		188		188
57. KESTER G. A. R.	275		187		187
58. KESTER G. A. R.	275		186		186
59. KESTER G. A. R.	275		185		185
60. KESTER G. A. R.	275		184		184
61. KESTER G. A. R.	275		183		183
62. KESTER G. A. R.	275		182		182
63. KESTER G. A. R.	275		181		181
64. KESTER G. A. R.	275		180		180
65. KESTER G. A. R.	275		179		179
66. KESTER G. A. R.	275		178		178
67. KESTER G. A. R.	275		177		177
68. KESTER G. A. R.	275		176		176
69. KESTER G. A. R.	275		175		175
70. KESTER G. A. R.	275		174		174

LIMBURGS DAGBLAD PRIJZENPOT:

1e prijs / 1.000,-	2e prijs / 250,-	3e prijs / 100,-	4e t/m 10e prijs / 50,-	11e t/m 25e prijs / 25,-	26e t/m 50e prijs / 10,-
-----------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

De prijzen worden aan de eerste vijf deelnemers, zoals die voorkomen in de EINDSTAND, toegekend. Onder de deelnemers, die de wedstrijd niet hebben voltooid, wordt op zondag 25 juli een

GIANT MOUNTAINBIKE t.w.v. / 1.000,- verloot.

sport in cijfers

AUTOSPORT

Bushy Aires rally van Argentinië. Stand na eerste etappe (177 km). Klassementsprestaties: 1. Kauchowski, 2. Bignoni, 3. Bignoni, 4. Bignoni, 5. Bignoni, 6. Bignoni, 7. Bignoni, 8. Bignoni, 9. Bignoni, 10. Bignoni, 11. Bignoni, 12. Bignoni, 13. Bignoni, 14. Bignoni, 15. Bignoni, 16. Bignoni, 17. Bignoni, 18. Bignoni, 19. Bignoni, 20. Bignoni, 21. Bignoni, 22. Bignoni, 23. Bignoni, 24. Bignoni, 25. Bignoni, 26. Bignoni, 27. Bignoni, 28. Bignoni, 29. Bignoni, 30. Bignoni, 31. Bignoni, 32. Bignoni, 33. Bignoni, 34. Bignoni, 35. Bignoni, 36. Bignoni, 37. Bignoni, 38. Bignoni, 39. Bignoni, 40. Bignoni, 41. Bignoni, 42. Bignoni, 43. Bignoni, 44. Bignoni, 45. Bignoni, 46. Bignoni, 47. Bignoni, 48. Bignoni, 49. Bignoni, 50. Bignoni, 51. Bignoni, 52. Bignoni, 53. Bignoni, 54. Bignoni, 55. Bignoni, 56. Bignoni, 57. Bignoni, 58. Bignoni, 59. Bignoni, 60. Bignoni, 61. Bignoni, 62. Bignoni, 63. Bignoni, 64. Bignoni, 65. Bignoni, 66. Bignoni, 67. Bignoni, 68. Bignoni, 69. Bignoni, 70. Bignoni, 71. Bignoni, 72. Bignoni, 73. Bignoni, 74. Bignoni, 75. Bignoni, 76. Bignoni, 77. Bignoni, 78. Bignoni, 79. Bignoni, 80. Bignoni, 81. Bignoni, 82. Bignoni, 83. Bignoni, 84. Bignoni, 85. Bignoni, 86. Bignoni, 87. Bignoni, 88. Bignoni, 89. Bignoni, 90. Bignoni, 91. Bignoni, 92. Bignoni, 93. Bignoni, 94. Bignoni, 95. Bignoni, 96. Bignoni, 97. Bignoni, 98. Bignoni, 99. Bignoni, 100. Bignoni, 101. Bignoni, 102. Bignoni, 103. Bignoni, 104. Bignoni, 105. Bignoni, 106. Bignoni, 107. Bignoni, 108. Bignoni, 109. Bignoni, 110. Bignoni, 111. Bignoni, 112. Bignoni, 113. Bignoni, 114. Bignoni, 115. Bignoni, 116. Bignoni, 117. Bignoni, 118. Bignoni, 119. Bignoni, 120. Bignoni, 121. Bignoni, 122. Bignoni, 123. Bignoni, 124. Bignoni, 125. Bignoni, 126. Bignoni, 127. Bignoni, 128. Bignoni, 129. Bignoni, 130. Bignoni, 131. Bignoni, 132. Bignoni, 133. Bignoni, 134. Bignoni, 135. Bignoni, 136. Bignoni, 137. Bignoni, 138. Bignoni, 139. Bignoni, 140. Bignoni, 141. Bignoni, 142. Bignoni, 143. Bignoni, 144. Bignoni, 145. Bignoni, 146. Bignoni, 147. Bignoni, 148. Bignoni, 149. Bignoni, 150. Bignoni, 151. Bignoni, 152. Bignoni, 153. Bignoni, 154. Bignoni, 155. Bignoni, 156. Bignoni, 157. Bignoni, 158. Bignoni, 159. Bignoni, 160. Bignoni, 161. Bignoni, 162. Bignoni, 163. Bignoni, 164. Bignoni, 165. Bignoni, 166. Bignoni, 167. Bignoni, 168. Bignoni, 169. Bignoni, 170. Bignoni, 171. Bignoni, 172. Bignoni, 173. Bignoni, 174. Bignoni, 175. Bignoni, 176. Bignoni, 177. Bignoni, 178. Bignoni, 179. Bignoni, 180. Bignoni, 181. Bignoni, 182. Bignoni, 183. Bignoni, 184. Bignoni, 185. Bignoni, 186. Bignoni, 187. Bignoni, 188. Bignoni, 189. Bignoni, 190. Bignoni, 191. Bignoni, 192. Bignoni, 193. Bignoni, 194. Bignoni, 195. Bignoni, 196. Bignoni, 197. Bignoni, 198. Bignoni, 199. Bignoni, 200. Bignoni, 201. Bignoni, 202. Bignoni, 203. Bignoni, 204. Bignoni, 205. Bignoni, 206. Bignoni, 207. Bignoni, 208. Bignoni, 209. Bignoni, 210. Bignoni, 211. Bignoni, 212. Bignoni, 213. Bignoni, 214. Bignoni, 215. Bignoni, 216. Bignoni, 217. Bignoni, 218. Bignoni, 219. Bignoni, 220. Bignoni, 221. Bignoni, 222. Bignoni, 223. Bignoni, 224. Bignoni, 225. Bignoni, 226. Bignoni, 227. Bignoni, 228. Bignoni, 229. Bignoni, 230. Bignoni, 231. Bignoni, 232. Bignoni, 233. Bignoni, 234. Bignoni, 235. Bignoni, 236. Bignoni, 237. Bignoni, 238. Bignoni, 239. Bignoni, 240. Bignoni, 241. Bignoni, 242. Bignoni, 243. Bignoni, 244. Bignoni, 245. Bignoni, 246. Bignoni, 247. Bignoni, 248. Bignoni, 249. Bignoni, 250. Bignoni, 251. Bignoni, 252. Bignoni, 253. Bignoni, 254. Bignoni, 255. Bignoni, 256. Bignoni, 257. Bignoni, 258. Bignoni, 259. Bignoni, 260. Bignoni, 261. Bignoni, 262. Bignoni, 263. Bignoni, 264. Bignoni, 265. Bignoni, 266. Bignoni, 267. Bignoni, 268. Bignoni, 269. Bignoni, 270. Bignoni, 271. Bignoni, 272. Bignoni, 273. Bignoni, 274. Bignoni, 275. Bignoni, 276. Bignoni, 277. Bignoni, 278. Bignoni, 279. Bignoni, 280. Bignoni, 281. Bignoni, 282. Bignoni, 283. Bignoni, 284. Bignoni, 285. Bignoni, 286. Bignoni, 287. Bignoni, 288. Bignoni, 289. Bignoni, 290. Bignoni, 291. Bignoni, 292. Bignoni, 293. Bignoni, 294. Bignoni, 295. Bignoni, 296. Bignoni, 297. Bignoni, 298. Bignoni, 299. Bignoni, 300. Bignoni, 301. Bignoni, 302. Bignoni, 303. Bignoni, 304. Bignoni, 305. Bignoni, 306. Bignoni, 307. Bignoni, 308. Bignoni, 309. Bignoni, 310. Bignoni, 311. Bignoni, 312. Bignoni, 313. Bignoni, 314. Bignoni, 315. Bignoni, 316. Bignoni, 317. Bignoni, 318. Bignoni, 319. Bignoni, 320. Bignoni, 321. Bignoni, 322. Bignoni, 323. Bignoni, 324. Bignoni, 325. Bignoni, 326. Bignoni, 327. Bignoni, 328. Bignoni, 329. Bignoni, 330. Bignoni, 331. Bignoni, 332. Bignoni, 333. Bignoni, 334. Bignoni, 335. Bignoni, 336. Bignoni, 337. Bignoni, 338. Bignoni, 339. Bignoni, 340. Bignoni, 341. Bignoni, 342. Bignoni, 343. Bignoni, 344. Bignoni, 345. Bignoni, 346. Bign

'Na veertien seizoenen als prof vind ik het welletjes'

Ad Wijnands: einde in zicht

Ad Wijnands: „Mijn twee etappezeges in de Tour de France 1980 blijven uiteraard onvergetelijk.“

Foto: DRIES LINSSEN

Samenwerking Zwitser en Indurain valt uiteen

Rominger rekent

MARSEILLE - Is er nog hoop voor de Zwitsers wel. Die geloven volledig in Tony Rominger. Zegeven, niet meer voor de volle ander procent, maar moed verloor is al verloren.

Worm ging er gisteren ook een stuk van jewelste door de Helveten. Toen Rominger in de afdaling de laatste helling naar Marseille de cote de Perrier, tegen het redek stuitte. Rominger, voor nog de pechvogel van deze Tour. Miguel Indurain reageerde meteen. „De gele trij trachtte nog een paar minuten winst uit de val van zijn naamste concurrent te peuren. Rominger beperkte de schade aan een bloedende knie en een paar schaafwonden aan een enkel.

„Zoiets doe niet, als klasmentsleider. Dan heb je of bang, of heb je een slecht weten...“

Indurain, als de vermoorde onschuld: „Ik ben niet gaan demarsheren. Ik heb alleen geprobeerd de partij te ontwijken...“

„Precies onze slechtste voor de afdalingen.“ De Bask haaks de bocht in, remde plotseling en Rominger kon met zijn wiel Echaes achterwiel niet ontwijken. Hij, die nooit valt, werd tegen de grond.

De reactie van Indurain was direct. Misschien niet sportief, en zeker ook niet passend bij het vermeende bondgenootschap. Wellicht toch een teken aan de wand. Miguel Indurain lijkt wel klaar met zijn Tour, maar hij is het nog niet met de Zwitsers uit Monte Carlo. Zeggen de Zwitsers.

Rominger: „De rit naar Serre Chevalier telde 51 km bergop, die naar Isola 2000 al 75 kilometer. Maar de ritten naar Andorra en naar Pla d'Audet zouden wel eens veel meer mogelijkheden kunnen bieden.

Naar Andorra is het maandag in totaal 100 km klimmen; naar Pla d'Audet woensdag ook zoets. Vergis je daarin niet.“

Of hij er zelf nog in gelooft, het Indurain lastig te kunnen maken? „Ik ben naar de Tour gekomen voor een ritoverwinning. Ik heb er nu al twee. En er zit er wellicht nog een aan te komen. Dat zou fantastisch zijn.“

Danny Nelissen pijnlijk zitvlak

MARSEILLE - Danny Nelissen heeft last van een pijnlijk zitvlak. De Tourarts constateerde een geïrriteerde bilnaad bij de Sittardse naar uit de TVM-ploeg, die overigens enige tijd geleden is verhuisd naar het Belgisch Limburgse Bilzen.

toursprokkels

Luc Leblanc heeft zijn diensten aangeboden bij GB-MB, de Italiaanse/Belgische wielploeg van Cipollini, Jaskula, Chioccioli en waarschijnlijk Ballerini kwijtmaakt. De Franse wielerschaar van 1992 leeft in onmin met zijn huidige baas Cyrille Guimard, ploegleider van Castorama. Het conflict liep zo hoog op dat Guimard Leblanc niet in de Tourploeg opnam.

Gert Jacobs heeft geen kapper meer. Tot en met dinsdag werd het haarloze hoofd van de Nederlander, in de Franse pers al Yul Brunner genoemd, om de dag geschoren door Jean-Paul van Poppel. Sinds de sprinter in de rit naar Serre Chevalier is uitgevallen zijn weer enkele stoppelsjes haar op het hoofd van Jacobs zichtbaar.

Jogi Müller, lid van Romingers ploeg, wordt de schoonzoon van Paul Anka. De 32-jarige Zwitsers, ooit in dienst van PDM en TVM, trouwt op 14 augustus

Hij vindt zo'n trio van meer importantie dan een eventuele tweede of derde plaats op het erepodium in Parijs, hoewel die er natuurlijk met de tijd van volgende week zaterdag beslist inzit.

„Alleen de eindzege in de Tour telt, en verder de ritoverwinningen. Over vijf jaar weet niemand meer wie er naast de winnaar op het podium heeft gestaan. Maar triomferen in drie bergritten winnen, dat hebben er nog niet veel gedaan.“

Baanrecord Nick Faldo

SANDWICH - Nick Faldo, als geen andere golfer strevend naar perfectie, heeft op de tweede dag van het 122e British Open laten zien dat het hem ernst is met de verdediging van zijn titel. Hij demonstreerde dat met een evenaring van het baanrecord van 63 slagen, zeven onder par. Bij geen eerder kampioenschap op Royal St. George werkte een speler zo voortvarend de achttien holes af. In 1985 liet de Ier Christy O'Connor een openingsronde van 64 noteren. De prestatie van Faldo, die hem alleen aan de leiding bracht (132), kreeg cachet door een rake chip over een meter of 40 op de veertiende hole. De birdie-putt over vijf meter op de achttiende mocht er ook zijn. Daarmee bracht hij zijn dagtotaal op 63, wat de Amerikaan Mark Lye in Turnberry in 1977 voor het eerst op de beroemde baan van Sandwich voor elkaar kreeg. Vijf deden hem dat na, Faldo vrijdag als laatste.

Concurrentie heeft Faldo, die zijn 36e verjaardag morgen groots zou kunnen vieren met zijn derde Britse titel in vier jaar, nog genoeg. Het best verwerende de Duitser Bernhard Langer zich. De profgolfer uit Anhausen leverde een scorekaart met 66 slagen in en vond zich na de optelling met 133 op de tweede plaats terug. Greg Norman, Fred Couples en Corey Pavin volgen met 134.

Laurent Fignon heeft aangekondigd dat hij snel weer zijn come-back zal maken. Geruchten dat hij voortijdig afscheid zou nemen van het wielervak heeft hij ontzenuwd. „Dit jaar is mijn laatste jaar, in ieder geval mijn laatste Tour, hoewel. Ik ben er de man niet naar om op een roemloze manier te vertrekken“, aldus Fignon.

Het weinig inspirerende verloop van de Tour heeft ook zijn invloed op de verkoop van het organiserende sportdagblad L'Equipe. In de tijd van Hinault, Fignon en LeMond werden dagelijks nog 900.000 exemplaren aan de man gebracht. Nu komt de afname niet uit boven 550.000 per dag.

Twee dagen voor zijn 28e verjaardag, werd de „Super Gregario“ met het studentikoze brillette eindelijk

EIJSDEN - De laatste maanden van Ad Wijnands' wielloopbaan zijn ingegaan. Op het einde van het seizoen zet de vroegere Maastrichtenaar, die al geruime tijd in Eijdsen woont, de fiets aan de kant. „Na veertien seizoenen als prof vind ik het welletjes“, aldus de 34-jarige renner. „Ik heb mijn ploegleider Cees Priem in de Tour de France hiervan op de hoogte gesteld. Hij heeft alle begrip voor mijn beslissing. Priem weet, dat ik mijn werk in dienst van TVM tot de laatste koers in oktober zo goed mogelijk zal vervullen. Ik neem afscheid met de wetenschap, dat ik een fijne tijd achter de rug heb. Alles wat ik nu bezit, dank ik aan de wielersport.“

Het leven van Ad Wijnands stond volledig in het teken van het cyclisme. Eerst als jeugdrenner, daarna als nieuweling en amateur, vervolgens vanaf de zomer 1980 als prof.

Vandaag koerst hij in Londerzeel, morgen eveneens in België, namelijk in Oosteklo. Voor de na-Tourperiode heeft hij al enkele criteriumcontracten op zak. Ook hoopt hij nog op deelname aan wedstrijden als de Ronde van Nederland en een of meer najaarsklassiekers.

„Sinds ik de knoop doorhakke om er straks mee te kappen, heb ik geen moment spijt meer gevoeld. Ik heb in mijn loopbaan van alles meegemaakt. De twee etappes, die ik won in mijn eerste Tour de France (in 1981, red.) blijven uiteraard onvergetelijke successen. Maar ik kreeg ook de keerzijde van de medaille te zien. In de loop der jaren was er ieder seizoen wel iets waarvan ik moest balen, maar uitgerend dit jaar ging het toch niet meer naar wens. Ik heb veel langere tijd dan anders nodig om na verkoudheid of ander lichamelijk ongemak weer conditioneel in orde te geraken. „Waarom dan nog doorgaan?“, hield ik mezelf voor.“

Aan een eventuele verlenging van zijn loopbaan middels het rijden op de winterbanen denkt hij geen moment. „Ik heb weliswaar zeker aan vijftientig zesdaagse deelgenomen en in Maastricht twee keer aan de zijde van René Pijnen gewonnen, maar het wereldje op de piste is er toch nooit een geweest waarin ik mij echt thuisgevoeld heb. Vandaar.“

Zijn profdebuut maakte Ad Wijnands in juni 1980 in het Raleigh-team van Peter Post. De Ronde van Zwitserland was een van de eerste belangrijke confrontaties. Voor de Tour werd hij het daaropvolgende jaar reeds opgeroepen, met het bekende resultaat: twee etappe-overwinningen.

„In totaal ben ik een keer of acht in de Tour gestart. Vorig jaar was de laatste keer. Ik haalde de finish niet, evenmin als in mijn eerste volledige profjaar. Alle overige keren ben ik daarentegen telkens in Parijs aangekomen. De Ronde van Italië heb ik nooit gereden; de Ronde van Spanje wel, namelijk onder leiding van Hennie Kuiper in diens Stuttgart-ploeg, het huidige Telekom.“

Precies weet Ad Wijnands het ook niet, maar hij schat zijn aantal overwinningen als prof op ruim vijftig.

Daarbij waren naast de twee Tour-etappes ook de eindzege in de Ronde van België, begin jaren tachtig, alsmede de eerste plaats in wedstrijden als Grote Scheldeprijs, Ronde van Belgisch Limburg, GP Raymond Impanis, enzovoort. „In de Ronde van Nederland, waaraan ik vele keren deelnam, won ik een stuk of drie etappes. Daarnaast legde ik op ritzegebeslag in Dauphiné Libéré, Midi Libre, Ronde van de Oise en Catalaanse Week.“

Achtereenvolgens maakte Ad Wijnands deel uit van de ploegen Raleigh (1980-1983), Kwantum (1984-1986), SuperConfex (1987-1988), Domex (1989), Team Stuttgart (1990-1991) en TVM (1992-1993).

„Einde van een geslaagde expeditie. Voor Fabio Roscioli kan de Tour na gisteren niet meer stuk.“

Foto: EPA

Roscioli beloond

MARSEILLE - Vlak voor de Tour was hij nog uitgelachen. In zijn woonplaats Grottoamare, aan de boorden van de Adriatische Zee, had hij met zijn dorpsgenoten een weddenschap afgesloten. Fabio Roscioli beweerde onder veel hooggelach een etappe in de Ronde van Frankrijk te winnen. De inzet: een copieuze diner voor 25 personen. De hele ploeg van Carrera en begeleiding is uitgenodigd.

Twee dagen voor zijn 28e verjaardag, werd de „Super Gregario“ met het studentikoze brillette eindelijk

beloond. De laatfunkende reacties zullen ongetwijfeld veranderen in oneindige bewondering, want zo zijn Italianen. Na een solo van 182 kilometer won hij aan de Middellandse Zee de langste rit van de jubileumeditie. Het was de eerste overwinning sinds hij in 1987 beroepsrenner werd.

Eén kilometer voor de aankomst balde hij zijn linkervuist naar de mobiele camera, vlak voor de streep sloeg hij twee keer een kruis, zo blij was hij met de lang gehoopte priemeur.

„Voor de Giro had ik ook al gewed, maar toen kwam ik tien dagen voor het einde ten val en bleesde mijn rug. Het was lang onzeker of ik aan de Tour kon deelnemen. Ik wist dat ik vandaag een kans zou hebben. Ik was geen enkel gevaar voor het klassemment“, zei Roscioli glunderend.

„Ik heb vandaag geluk gehad dat er niet echt werd gekoerst, maar eenvoudig ben ik beloond. Toen ik de markeerde uit de groep had ik verwacht dat een aantal renners zou volgen, maar tot mijn verbazing kwam er geen reactie. Op 35 kilometer van Marseille wist ik dat de overwinning me niet meer kon ontglopen, dat gaf me een bijzonder gevoel. Deze triomf neemt niemand mij meer af.“

● Pedro Delgado beweegt zich makkelijk door het 'Tourleven' van alledag.

Foto: DRIES LINSSEN

Delgado slooft zich uit voor Indurain

Miljonair verricht knechtenwerk

MARSEILLE - Als zovelen is ook Pedro Delgado ervan overtuigd, dat Miguel Indurain morgen over een week in Parijs voor de derde keer in successie als Tourwinnaar gehuldigd wordt. „Miguel is zo superieur, dat niemand hem nog kan verslaan. Wie zou het moeten doen? Indurains enige probleem is zichzelf. Alleen zijn gezondheid of een val zou hem van de eindzege kunnen afhouden“, is de overtuiging van de inmiddels 33-jarige Pedro Delgado.

Niemand kent Indurain beter dan de kleine man uit Segovia. Bijna tien jaar trekken de twee Spanjaarden. Delgado was vele jaren kopman en leermeester van Indurain. Sinds 1991 zijn de rollen omgekeerd. „Ik heb er de minste moeite mee. Ik offer al mijn kansen voor Miguel op. Als een soort luxe-knecht. Als Indurain me nodig heeft, ben ik altijd present. Daarom fiets ik steeds in zijn buurt.“

Terwijl de jarige Miguel Indurain in startplaats Isola voortdurend door handtekeningenjagers en drukke mensen van allerlei pluimage werd belaagd, peddelde Pedro Delgado vrijwel ongemoeid naar het VIP-dorpie, de lokatie waar elke ochtend de Tourfamilie zich verzamelt. „Dat heb ik allemaal meegemaakt. Al die drukte hoeft voor mij zo nodig niet. En dat roem erg vergankelijk is, heb ik altijd geweten.“

Uitsloven

De Tourwinnaar van 1988 is bovendien niet vergeten, dat Miguel Indurain als jong coureur lange tijd in zijn dienst reed. „Ik heb veel aan Miguel te danken. Niet alleen in het jaar, dat ik de Tour won. Ook in andere Rondes van Frankrijk sloofde hij zich moeiteloos voor mij uit. Waarom zou ik dat nu dan niet voor hem doen?“

Niettemin heeft Pedro Delgado ambities. „Het zou niet goed zijn als ik die niet meer had. In de eerste plaats ben ik de rechterhand van Miguel. Daarnaast hoop ik een etappe te winnen. In de Pyreneeën zou dat dan moeiteloos gebeuren. In totaal won ik vier ritten in de Tour. De laatste keer in 1988.“

De koers voor zijn kopman controleren is in de resterende etappes de belangrijkste opdracht van Banesto's prominente wegkapitein. „Onze ploeg moet de

wedstrijd in handen zien te houden, terwijl Miguel Indurain vooral Alvaro Mejia, Zenon Jaskula en Tony Rominger niet uit het oog mag verliezen. Een simpele tactiek. De vraag is hoe Mejia en Jaskula hun huidige posities verwerken. Niemand weet of ze die druk tot het einde aankunnen, hoewel ik Mejia die tweede plaats op het podium wel zie pakken. Behalve een uitstekende klimmer, is de Columbiaan ook een goed tijdrijder.“

Revelaties

Delgado noemt Mejia en Jaskula de revelaties van de 80e Tour de France. „Claudio Chiappucci is de grote tegenvaller. Van de terugval van Erik Breukink stond ik niet te kijken. Als het heel warm is, presteert Breukink altijd minder. Zijn ploegmakker

door

BENNIE CEULEN

Zülle heeft ook teleurgesteld. Gisteren kwam Alex in de koers naast me rijden. Hij klaagde over vermoeidheid en dat de Tour zo zwaar is. Ik heb hem geadviseerd vooral niet op te geven en zich niet om zijn klassering te bekommeren. Hij moet nog een jaar wachten en investeren. Zoals ik en ook Miguel Indurain dat hebben gedaan. Wij hebben ook pas na jaren van veel leren de Tour kunnen winnen. Zülle kan dat ook ooit, maar dan dient hij wel geduld te hebben.“

Volgens Pedro Delgado schuilt de grote kracht van Miguel Indurain in zijn rust. „Miguel is bovendien uitzonderlijk sterk en in topvorm. Maar zo zijn er meer geweest. Alleen daarmee win je de Tour niet. Indurain is de rust zelf. Hij laat zich door niets en niemand uit het lood slaan. Die man kent geen zenuwen. Als je rijdt om de Tour te winnen, is het heel belangrijk dat je je niet nerveus laat maken. Als je met Indurain optrekt, merk je helemaal niet dat hij 's werelds beste etapperenner is. Zo normaal doet hij. Ook als we met de ploeg 's avonds aan tafel zitten. Hij zegt amper iets. Miguel is altijd even rustig. Een sterk wapen. Dat komt hem als gele truidrager goed van pas.“

Haan niet naar Schaffhausen

KERKRADE - Michel Haan gaat niet naar Schaffhausen. De aanvalleur van Roda JC besloot op het laatste moment af te zien van een transfer, ofschoon de aanbieder van de Zwitserse club niet slecht was. Volgens een woordvoerder van Schaffhausen is de overgang afgeketst omdat Haan niet wilde dat Roda JC nog 50.000 gulden transfereerd zou ontvangen.

Merecx junior wordt prof

BRUSSEL - Axel Merckx, de zoon van het vroegere wielerveer Eddy Merckx, stapt over naar de profs. Dat gebeurt in september. Merckx junior zal dan als stagiair deeluitmaken van het Amerikaanse Motorola-team. Waar hij in 1994 onder contract komt is nog onbekend. Motorola stopt namelijk met de sponsoring van de wielerveder, maar volgens Merckx senior heeft zijn zoon diverse aanbiedingen. Eddy Merckx ziet zijn zoon het liefst vooralsnog in buitenlandse wielervedienst.

Ruiters doen Roggel aan

ROGGEL - Op de terreinen van manege De Leistert in Roggel houdt de LRV ONA morgen weer haar jaarlijkse concours hippique. Ruim 800 starts zullen vanaf tien uur plaatsvinden in de dressuur en het springen. Onder de deelnemers bevindt zich de complete Limburgse top maar ook vanuit Brabant zijn sterke combinaties in zowel de dressuur als het springen aangemeld. De hoogste dressuurbriek begint om drie uur. De springruiters binden vanaf half vier de strijd met de concurrentie aan.

Marko Koers bij de tijd

BUFFALO - Marko Koers heeft zich tijdens de Universiade in Buffalo geplaatst voor de finale van de 800 meter. De atleet uit het Noordlimburgse Molenhoek, die studeert in de Verenigde Staten, won de eerste halve finale in 1.48,15. Dat was ruim drie seconden sneller dan zijn tijd in de serie.

Twente breidt stadion uit

ENSCHDEDE - FC Twente gaat de capaciteit van het Diekmannstadion voor het Uefacup duel met Bayern München sterk uitbreiden. De belangstelling voor de op woensdagavond 15 september te spelen wedstrijd is nu al zeer groot. Het ligt in de bedoeling achter beide doelen extra tribunes te plaatsen.

Uurrecord houdt stand

HAMAR - Graeme Obree is er niet in geslaagd het werelduurrecord van Francesco Moser te breken. Op de baan van Hamar in Noorwegen legde Obree in een uur vijftig kilometer en 689 meter af op de fiets. Moser overbrugde in 1984 in Mexico bijna een halve kilometer meer: 51 kilometer en 151 meter.

Feest voor ex-Tourrenners

MAASTRICHT - Voormalig ploegleider Ton Visser is bezig met de organisatie van een soiree voor oud-Tourrenners. Het is de bedoeling dat op 3 september, na de aankomst van de etappe van de Tour Feminin in Tilburg, een feestavond plaatsvindt, waarvoor ook alle Limburgse Tourrenners zijn uitgenodigd. Visser heeft Fred Rempelberg verzocht de organisatie van de Limburgse inbreng op zich te nemen. De Maastrichtenaar zoekt de vroegere Tourrenners op korte termijn contact met hem (tel. 043-214268) op te nemen.

sport op tv

VANDAAG
13.00-17.35 Ned 3: Studio sport: rechtstreeks verslag de Tour, tennis Davis Cup en World Volleyball League
14.00-18.02 Dld 1: Sport extra: tennis Davis Cup
14.50-16.45 BRT 2: Sport extra: rechtstreeks verslag de Tour
18.30-19.01 Ned 1: World of golf
18.50-19.20 Ned 3: Tour de France: samenvatting
19.10-19.45 Dld 1: Sportschau
19.30-20.00 BRT 1: Sport
22.00-23.20 Dld 2: Das aktuelle Sportstudio
22.15-22.45 Ned 3: Studio sport
22.20-22.50 BRT 1: Tourjournal

MORGEN
12.00-12.25 Ned 2: Masters of the game: portret Michael van Praag van Ajax
12.00-16.15 RTL 4: Sport: Auto- en motorsport GP motoren San Marino, IndyCar, Rhein-Maas rally en WK 250 cc motorcross
12.15-18.30 Ned 3: Studio sport: Tour, Davis Cup en volleybal
12.25-13.00 Ned 2: KNVB-Jeugdvoetbal
13.00-16.00 Dld 2: Sport extra: Davis Cup
14.00-16.45 BRT 2: Sport extra: Tour
16.00-18.40 Dld 1: Sport extra: tennis en Tour
17.05-18.15 Dld 2: Die Sport-Reportage: met o.a. motorsport (GP San Marino en WK-races in Mugello)
18.45-20.00 Ned 3: Studio sport
19.30-19.45 BRT 1: Sport
19.45-20.15 BRT 1: Sportweekend
19.50-19.58 Dld 1: Sportschau-Telegram
22.15-22.20 Dld 2: Sport am Sonntag
22.30-22.50 BRT 1: Vandaag en sport
22.45-23.45 RTL 4: Sport: Tyson, the lost champion, portret

Roda en Fortuna uitgeput op plaats van bestemming

KERKRADE - Zesendertig uur na vertrek waren Roda JC en Fortuna Sittard op hun plaats van bestemming in China. Twaalf uur later dan gepland, omdat volgens de autoriteiten in Peking de visa niet klopten. Vijftienhonderd dollar waren er voor nodig om de zaak kloppend te krijgen, maar toen was de direc-

te aansluiting naar Dalian, de uiteindelijke Roda-bestemming, al niet meer aan de orde. „We waren geboekt voor kwart over negen, maar die aansluiting misten we door dat visum-gedoe,” aldus Servé Kuyser. De Roda-directeur en aanhang moesten wachten op de volgende vlucht naar de Chinese kustplaats,

twaalf uur later. Terwijl Fortuna Sittard, FC Utrecht en FC Twente doorreisden naar Shen-Yang, maakte Roda een toer door Peking. „Het mausoleum van Mao Zedong en het Grote Plein; historische bezienswaardigheden. Maar voetballers hebben daar na een vlucht naar twintig uur niet zo'n oog meer

voor,” zegt Servé Kuyser. „De enige twee die de strapatsen van de trip nauwelijks aan te zien was, waren Babangida en Ayah. Die zijn dat gewend.”

Eenmaal in Dalian ging alles weer naar wens en vooral volgens schema. „De bussen stonden klaar, er waren toeken bij de ontvangst en het Nan Shan-hotel, waar we ondergebracht zijn, kan de vergelijking met een Europees middenklassehotel doorstaan. We spelen zondagochtend om 10 uur. Europese tijd, onze eerste wedstrijd. Vanmorgen zal Huub Stevens de groep aan een lichte training onderwerpen om de lange reis uit de benen te krijgen.”

Limburger presteert ondanks gemis gezinsleven

De eenzame strijd van Gène Hanssen

DOOR IVO OP DEN CAMP

HEERLEN/TOKIO - „Ja halo, met Hanssen.” Er lijkt niets veranderd; alsof hij de hoorn van de haak neemt in Waubach, het kerkdorp waar Gène Hanssen van zijn levensdagen niet meer scheen weg te branden. Toch is het welgedelijk vanuit Kawasaki, onder de rook van de Japanse hoofdstad Tokio, dat de ex-speler van Roda JC de telefoon beantwoordt. In ruim twee maanden tijd is 'mister Roda' erin geslaagd een hoofdrol te vertolken bij zijn nieuwe werkgever Yomiuri Verdy Kawasaki. Een proces dat niet van een leien dakje ging, omdat met name vrouw en kinderen moeilijk konden aarden in Japan en inmiddels weer zijn teruggekeerd in Limburg.

„Ik ben nu ingeburgerd, maar in het bijzonder voor mijn kinderen was het hier een hel,” vertelt de 34-jarige libero, die op 5 mei zijn oude liefde Roda JC vaarwel zei en het geluk ging beproeven in het land van de rijzende zon. Nadat Hanssen ter plaatse de zaak verkend had en hij eenmaal op orde was gekomen, kwamen ook vrouw en twee kinderen naar de nieuwe bestemming.

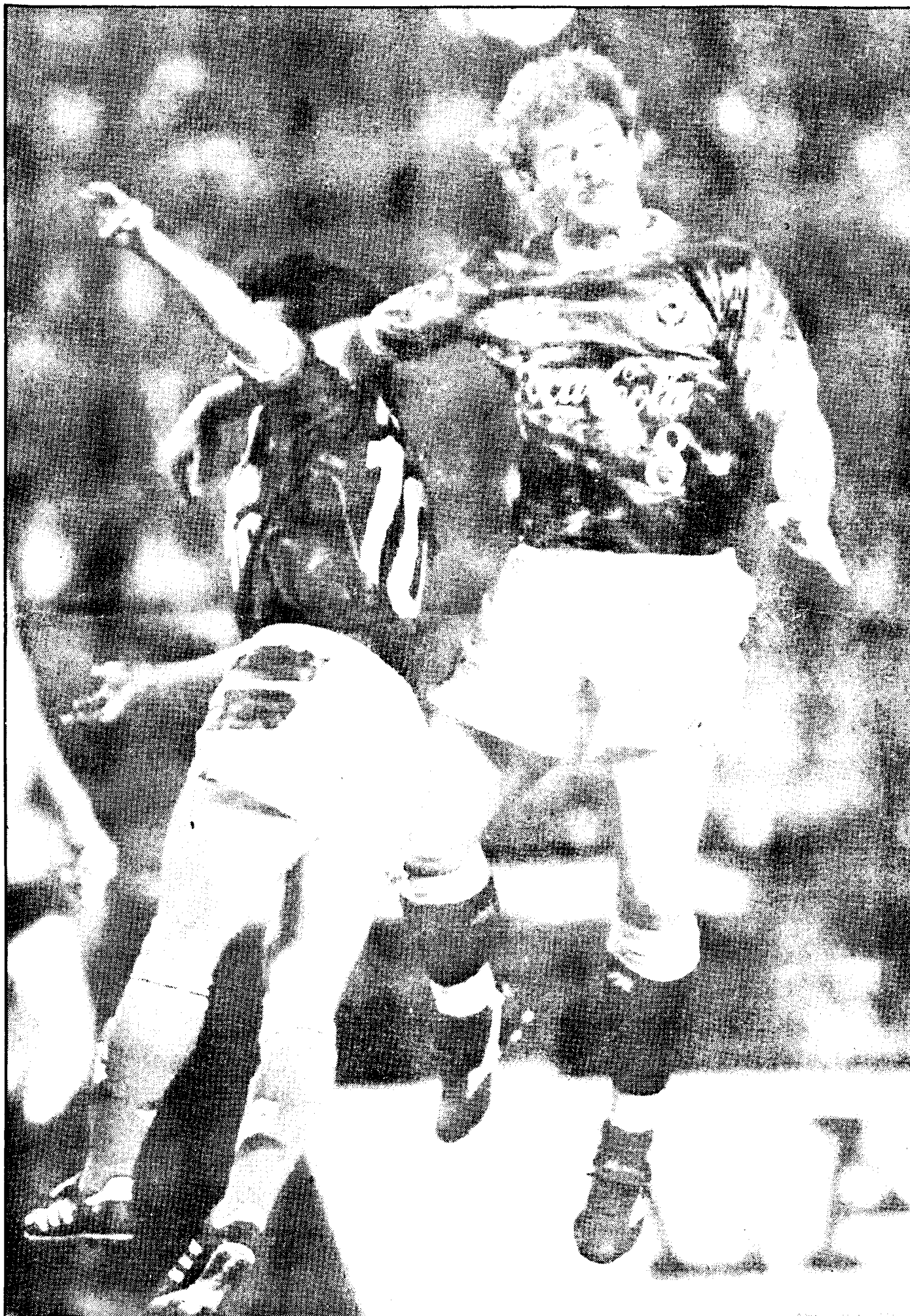
„Al snel bleek dat het niet goed ging,” betreurt Hanssen. „Ik ben hier ook alleen en voel me wel eens eenzaam, maar door het voetbal ben ik vaak van huis. Voor Maria en de kinderen was het echter geen doen. In Waubach speelt mijn oudste zoon de hele dag met zijn vrienden op straat. Hier zat hij de hele dag binnen met een computerspelletje voor zich. Het had totaal geen zin om zo door te gaan. Daarom is Maria na twee weken alweer met de kinderen teruggegaan. Het is niet anders. Maria zal later dit jaar nog wel eens voor een periode van twee weken komen. De kinderen zie ik pas begin volgend jaar weer. Op 5 januari hoop ik voor vakantie terug thuis te zijn.”

Schakel

Sportief gezien gaat het Gène Hanssen voor de wind. In tegenstelling tot Hennie Meijer, de ex-speler van FC Groningen die twee weken geleden teleurgesteld Yomiuri verliet, vormt de Limburger een niet meer weg te denken schakel in het spelconcept van de club. Het eerste deel van de competitie is inmiddels afgesloten met Yomiuri op een verdienstelijke tweede plaats.

„Ik speel als libero en ben er vooral om de lijnen uit te zetten. Ik zorg voor de coaching in het veld. Dat is vaak hard nodig, want in Japan is lang niet iedereen gewend aan de ploegdiscipline die in Europa heel normaal is. Ook de Japanse topspelers moeten nog veel leren. Kazu geldt hier als de supervedette en zo gedraagt hij zich ook. Maar erg functioneel is het allemaal niet wat die jongen doet. Hij speelt alleen maar ter meedere eer en glorie van zichzelf. Daar is Hennie Meijer aan kapot gegaan, omdat die afhankelijk is van de aanvoer vanuit het middenveld.”

Niet alleen zijn nooit aflatende inzet

● Gène Hanssen, strijdend voor Yomiuri Verdy Kawasaki.

Foto: AFP

en zijn organisatietalent hebben van Hanssen een ster binnen het Japanse voetbal gemaakt. Ook de drie treffers die de Limburger tot nu toe scoorde hebben fors bijgedragen aan zijn populariteit. „Ik krijg inmiddels wel zo'n honderd brieven fan-mail per week. De mensen kennen je snel. Ook op straat word ik nu herkend. Helemaal fraai is het op het plein voor het stadion na een wedstrijd. Dat staat dan vol met krijsende jeugd die je wil aanraken of een handtekening wil hebben. Het hoort er allemaal erbij. Het zijn fantastische ervaringen, net zoals het spelen voor altijd volle stadions.”

Tijd om te piekeren heeft Hanssen dan ook nauwelijks. „Er wordt hier elke woensdag en zaterdag gespeeld. Omdat je daags voor de wedstrijd al bij elkaar komt, ben je automatisch al vier dagen per week van huis.” De resterende dagen kennen een vast patroon. „'s Morgens pak ik de metro en tref rond half negen een paar bekenden bij een koffieshop. Van daaruit ga ik te voet naar de training. Een auto aanschaffen heeft geen zin. Het is hier zo druk dat je beter kunt lopen of het openbaar vervoer gebruiken. 's Middags ga ik meestal naar de stad; wat winkelen of een hapje eten. De avonduren vul ik met muziek luiste-

ren of het Limburgs Dagblad lezen. Ik krijg de krant trouw toegestuurd. Zo weet ik wat er in Limburg allemaal gebeurt.”

Hanssen is prima op de hoogte van het wel en wee van zijn oude club Roda JC. „Ik vind het fijn dat de jongens het vorig seizoen toch nog goed hebben afgesloten. Rechtsreeks contact heb ik met bijna niemand. Alleen Huub Stevens heeft me al drie keer gebeld. Ik heb begrepen dat er nogal wat nieuwe jongens zijn aangetrokken. Ik hoop dat Roda een goed seizoen tegemoet gaat. Tijdens mijn vakantie in januari kom ik zelf weer eens een kijkje nemen op Kaalheide.”

TOURTELLER

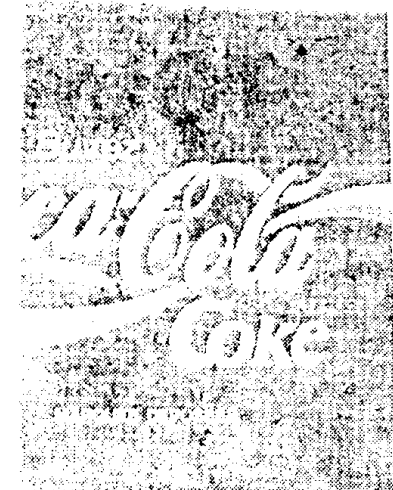
etappe-uitslag

Twaalfde etappe, Isola 2000 - Marseille
1. Roscigl 287,5 km in 7.25.45 (gem. 39,90 km/uur). 2. Girrotto op 1.14. 3. Pelnikov. 4. Tetaud. 5. Abdoejaparov 7.34. 6. Jalabert. 7. Ballerini 7.36. 8. Ludwig 8.25. 9. Tafi 16. Virenque 16.58. 11. Moncasini 18.07. 12. Pincau 18.11. Madouas 14. Svorada 20.35. 15. Museeuw 16. Ekimov 17. Riss 18. Van der Laer 19. Chiappucci 20. Hampsten 21. Francois Simon 22. Bruyneel 23. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyneel 43. Jaskula 23. Bourgaunier 25. Roche 26. Delgado 27. Meija 28. Lino 29. Hampsten 30. Laurenten 31. Alcala 32. Martin 33. Miguel Indurain 34. Udo Bartsch 35. Millar 36. Bruyneel 37. Riss 38. Van der Laer 39. Chiappucci 40. Hampsten 41. Francois Simon 42. Bruyne

Vijf keer zoals Eddy Merckx en Bernard Hinault hebben zij de Tour de France niet gewonnen, maar Luis Ocana, Roger Pingeon, Jan Janssen, Bernard Thevenet en Joop Zoetemelk keren toch ieder jaar weer terug naar het strijdtonel van weleer. Zij volgen in een of andere functie de koers van start tot finish of zij komen naar een etappefinish, tijdens een weekeinde bijvoorbeeld of straks bij de slotmanifestatie op de Champs Elysées. In ieder geval, de band met de Tour blijft. Kan het ook anders? Zij hebben er gestreden en geleden, maar ook de triomf behaald. Zij kunnen de heel aparte sfeer van 's werelds grootste fietsspektakel niet missen, ook al hebben zij - rentenierend of nog druk doende in het zakenleven - de jaren van sportieve hoogpunten reeds lang achter de rug. „De Tour is een magneet”, heeft Jan Janssen ooit gezegd. Niemand, die hem zal tegenspreken. Trouwens, er zijn tientallen andere grootheden van destijds present. Kijk maar eens naar het legertje ploegleiders. Bijna allemaal pedaalridders uit vroegere generaties: Jan Raas, Walter Godefroot, Cyrille Guimard, Cees Priem, Walter Planckaert, Theo de Rooy, Jean-Luc Vandenbroucke, Davide Boifava, Hennie Kuiper, de Spanjaard Echevarri, directeur/manager (van Novemail) Peter Post, enzovoort.

1036

● Ploegmakers van weleer bij Peugeot. Rechts toenmalige kopman Bernard Thevenet, links Jean-Pierre Danguillaume, nu de baas van het Coca-Cola-rijk in la Grande Boucle.

Foto: DRIES LINSEN

Kampioenen en knechten van weleer ieder jaar present

● „Let op”, zegt Motorola-ploegleider Hennie Kuiper tegen Eddy Merckx (links), „met Alvaro Mejia en Andy Hampsten hebben wij nog stevige ijzers in het vuur.”

Foto: DRIES LINSEN

LE TOUR

VERDUN - Het verschil is alleen de leeftijd. Niet de populariteit. Raymond Poulidor (57) moet bij iedere start en finish minstens zoveel handtekeningen uitdelen als Miguel Indurain, Tony Rominger of Claudio Chiappucci. De „eeuwige tweede” uit de jaren zestig en zeventig loopt nog altijd rond met de onafscheidelijke glimlach op het gezicht. Hij is tv-commentator en „doet ook iets in de promotionele sfeer.”

Overigens, Poulidor sleepte een achtal tweede en derde plaatsen uit het vuur, plus een aantal etappezeges, maar in veertien Ronden van Frankrijk droeg hij nooit het geel! Het kan verkeren. Het predikaat „eeuwige tweede” is niettemin heel betrekkelijk. Hij won menige grote koers, van Milaan-Sanremo tot Waalse Pijl, Parijs-Nice en Ronde van Spanje, om het daarbij maar te laten.

Andere renners uit 'Poupou's' generatie zijn aanwezig als mecaniciens, manager of pr-functionaris, hetzij in dienst van een of andere ploeg danwel namens Tourorganisatie. Daarnaast heb je er, zoals de Belg José de Cauwer, die als chauffeur fungeren voor deze of gene verslaggever. Ook zijn er, die zelf - tijdelijk, weliswaar - in de journalistiek vertoeven. Als columnist voor een of andere krant, kortom, je treft ze aan in alle mogelijke jobs.

Jean-Pierre Danguillaume bekleedt wel een heel bijzondere functie. Hij is de verantwoordelijke man van Coca-Cola, de Amerikaanse frisdrankenindustrie, die vele miljoenen francs (à raison van ruim dertig cent per stuk) neertelt om als een van de hoofdsponsors te fungeren. Jean-Pierre Danguillaume - wiens vroegere kopman Bernard Thevenet assisteert bij een Frans televisiestation - runt met medewerking van enkele tientallen jongeren de 'coca-dependance' in het rondreizende wielerevenement.

door
WIEL
VERHEESEN

ment. „De Tour kun je niet missen als je eenmaal de sfeer geproefd hebt”, zeggen de beide ex-renners, van wie Thevenet zowel in 1975 als 1977 eindwinnar werd.

Luis Ocana, de 48-jarige Spanjaard die al geruime tijd in Mont-de-Marsan bij Bordeaux woont, stapte op hetzelfde moment uit zijn auto en doet een zonnebril op, alhoewel het niet direct de daarbij behorende weersomstandigheden zijn. Hij loopt richting VIP-dorp, dat iedere dag deelt uitmaakt van de startlocatie.

„Kan ik misschien even rustig een kopje koffie drinken”, zegt de win-

naar van 1973. Vergeet het maar. „Ocana, Ocana”, klinkt het van achter de dranghekken. „Luis”, roept een oudere dame, zwaaiend met een velletje papier waarop reeds enkele handtekeningen prijken.

Verveelt het nooit, het altijd weer moeten opdraven voor dergelijke bezigheden? Ocana: „Eerlijk gezegd, nee. Het feit dat de mensen, twintig jaar na mijn Tourzege, nog steeds mijn naam roepen maakt duidelijk hoeveel vreugde ik ze heb verschaft. Bovendien, het publiek is in feite mijn werkgever geweest. Zonder massale interesse van het volk zou het dunnetjes gezaaid zijn met sponsors.” En weg is hij, richting kopje koffie. „Hoe het gaat met mijn handel in armagnac? Prima.”

Leunend tegen de materiaalwagen van Festina kijkt Julien Stevens (50) naar het gewirwar. De Oostvlaming is mecanicien van de formatie, die op dat moment reeds Steven Rooks kwijt is en een paar dagen nadien ook Jean-Paul van Poppel verliest.

„Ik ben”, aldus Stevens, „pas enkele dagen na de start in de Tour verschenen. Mag het asjeblijf? Het aantal dagen, dat ik thuis was kan ik tellen. Ga maar na. Eerst de voorbereidingskoersen in het zuiden van Europa, daarna de klaskiekers. Vervolgens trokken wij met een deel van de ploeg enkele weken naar Amerika voor de Tour DuPont. Vanuit Amerika vrijwel rechtstreeks naar de Giro d'Italia, vervolgens de Ronde van Zwitserland. Als mecanicien of verzorger ben je vaker onderweg dan als renner. Die bouw nog eens een rustperiode in.”

Zelf heeft Julien Stevens vijf keer aan de Ronde van Frankrijk deelgenomen. In 1969 trok hij het gele leiderstricot aan. „Dat gebeurde in Maastrecht waar ik ook de etappe had gewonnen. Willy in 't Ven, een landgenoot, alsmede de Engelsman Michael Wright, die in de buurt van Luik woonde, waren mijn medevluchters. Ik geloof ook, dat Pambianco, de Italiaan, mee was. Wij waren die dag gestart in Brussel.”

Vijf dagen droeg hij het geel. In Straatsburg nam de Fransman Le-tort de leiding over, welgeteld voor één dag. Stevens: „Toen nam mijn kopman Eddy Merckx het heft in handen. Tot in Parijs. Ik ben vele jaren ploegmaker van Merckx geweest, zowel bij Molteni

als Faema. Grote Italiaanse sponsors. Merckx was altijd omringd door een ijzersterke ploeg. Als hij ons de vrijheid gaf konden velen van ons óók winnen. Ik werd een keer kampioen van België. In 1968 was dat. Een jaar later verloor ik met millimeters verschil de eind-sprint tegen Harm Ottenbros in het wereldkampioenschap op het circuit van Zolder. In 1977 ben ik gestopt, mede door een knieblessure. Hoe ik over de Tour denk? Het is en blijft het grootste wielerevenement. In het randgebeuren is veel veranderd de laatste jaren, maar voor de renners blijft het allemaal hetzelfde. Het is koers, hé, Afzien, iedere dag weer.”

Stevens' baas van toetertijd, Merckx himself, denkt er precies eender over. „De kannibaal” van de jaren zestig, zeventig, duikt zo nu en dan op in la Grande Boucle. De ene keer als eregast, dan weer als direct betrokken bij de gebeurtenis. Als directeur van een rijwielafdeling in Meise bij Brussel - waar hij werk verschaft aan een

zestigtal mensen waaronder vele oudploegmakers - is hij ook constructeur van deze en gene equipe. Met andere woorden: enkele formaties zijn uitgerust met 'Eddy Merckx-fietsen'.

Van onze landgenoot Hennie Kuiper, die met de Amerikaan van Poolse afkomst, Jim Ochowicz, de Motorolaploeg leidt krijgt hij onder meer te horen „dat er met renners als Andy Hampsten en de tenger Colombiaan Alvaro Mejia nog stevige ijzers in het vuur liggen.” Met andere woorden: niet iedereen legt zich neer bij de superioriteit van Miguel Indurain.

In 1967 won Roger Pingeon de Tour. Tweeëntwintig is de Fransman nu. Hij assisteert al jaren de tv-commentator van de Franstalige Zwitserse televisie.

„Of ik juist in deze periode van het jaar terugdenk aan zesentwintig jaar geleden?”, herhaalt hij de vraag. „Allicht zie je jezelf weer bezig in de ronde van toen. Ik veroverde de gele trui al in een vroeg

stadium, tijdens de etappe van Roubaix naar Jambes. Moet je weten, dat ik een jaar eerder bijna gestopt was met wielrennen. Ik zag het niet meer zitten nadat ik in Parijs-Nice had opgegeven. Feitelijke was ik ook op late leeftijd - vierentwintig - beroepsrenner geworden. Dat kwam mede omdat ik tevoren bijna twee volle jaren als militair in Algerije verbleef. Van koersen kwam in die tijd weinig terecht. Overigens, twee jaar na mijn succes in de Tour de France won ik ook nog de Ronde van Spanje. Ik heb derhalve reden om content op mijn wielerslootbaan terug te kijken. Anderzijds zeg ik, dat je niet moet blijven stilstaan bij hetgeen is geweest. Renners van vandaag hebben geen boodschap aan al die verhalen van vroeger.”

Dat vindt Rudi Altig eveneens. Voor de 56-jarige Duitser is in de Tour 60k een rol als gelegenhedencommentator bij een tv-station weggelegd. „Het is jaren geleden, dat er nog

zoals momenteel een heuse Duitse ploeg aan de start stond”, aldus de wereldkampioen van 1966, die voorts de Ronde van Spanje, Milaan-Sanremo, Ronde van Vlaanderen en wat al niet meer op zijn naam schreef.

„Wij hebben in de Bondsrepubliek eindelijk weer een behoorlijk prof-toren, inclusief een paar veelbelovende jongeren. Voor de wielersport in Duitsland zou het van enorme betekenis zijn indien er een paar knalprestaties werden neergezet. Thurauf, bijvoorbeeld, bracht het hele land in 1977 in extase toen hij een handvol etappes won en een paar weken de gele trui droeg. Olaf Ludwig, winnaar van de groene trui een paar jaar geleden, bracht ook zo'n golf van enthousiasme teweeg. Als ik me dan opeens herinner, dat het al eenendertig jaar geleden is toen ik in het groen Parijs bereikte, besef ik weer hoe snel de tijd gaat.”

Glimlachend is Jeng Goldschmidt te horen bij het vluchtige gesprek met Altig. „Rudi, jongen,

wat moet ik dan wel niet zeggen”, aldus de Luxemburger. „Ik word binnenkort zeventig.”

Jeng Goldschmidt (‘doe de groeten in Limburg aan Jan Nolt en Sjeke Janssen, ik heb veel met die mannen gekoerst’) was eerst zelf een verdienstelijk coureur, alvorens ploegleider te worden. Met wijlen Klaas Buchly stond hij in 1958 aan het hoofd van de Nederlands-Luxemburgse formatie, die met Charly Gaul als winnaar in Parijs aankwam. Mart van der Borgh, de vroegere Koningsboschenaar, die nu in Heerlen woont, was een van Gauls ploegmakers. Jaap Kersten uit Siebengewald en de enkele jaren geleden gestorven Jef Lahaye uit Bunde eveneens.

„Ik ben maar voor een paar dagen komen afzakken”, aldus Goldschmidt. „De etappe-aankomsten in Verdun, Chalons-sur-Marne en de tijdrit rond het Meer van Madine zijn vanuit Luxemburg in een of twee uur te bereiken. Vandaar. Nee, een nieuwe Charly Gaul zie ik in het Groothertogdom voorlopig niet meer opstaan. Wij hebben in Luxemburg nog maar enkele tientallen amateurs en junioren en de meesten vinden het al geweldig als zij een prijsje hebben bemachtigd in een onbeduidende koers over honderd tot twintig kilometer. Dat was in mijn tijd anders. Er zijn jaren geweest, dat wij met een bijna complete Luxemburgse ploeg aan de Tour deelnamen. Diederich was er bij, evenals Ernzer, Kemp, Kirchen, Bintz, Binter, Kass en ik. Alleen de ouderen herinneren zich dat wellicht nog.”

Johnny Schleck is evenals Jeng Goldschmidt Luxemburger, alleen van een veel jongere lichting. „Ik reed vrijwel gedurende mijn hele profloopbaan van 1964 tot 1975 in de ploeg van Jan Janssen”, zegt hij. „Toen hij de Tour op zijn naam schreef, in 1968, zat ik elders. Het was het laatste jaar van de landenploegen. Luxemburg vormde daarin een combinatie met Zwitserland. Een jaar tevoren was dat ook al het geval geweest.”

Iemand, die aan zijn eenendertigste Ronde van Frankrijk bezig is luistert naar de naam Edgar Sorgeloos. De 62-jarige Belg fungeert al vanaf 1969 als chauffeur van de NOS-televisie. Als renner was hij zes keer van de partij. „Een keer, in 1955, met de Belgische ploeg. Daarna vijf maal met de merkenformatie waarvan Rik van Looy kopman was.”

Als de dag van gisteren herinnert Sorgeloos zich nog de start in zijn eerste Tour. „Het was in Dieppe”, aldus de Oostvlaming. „De eindzege ging naar de Fransman Louis Bobet, voor de derde achter-eenvolgende keer. Jean Brankart, een Waal die nu in Borgworm woont (Waremmen zeggen ze in Wallonië, red.) legde beslag op de tweede plaats. Ik zei al, dat het nog de periode van de landenploegen was, maar het merk waarvoor je de rest van het jaar uitkwam speelde toch ook een rol. Bobet en Brankart waren wat dat betreft zelfs ploegmakers.”

Overigens, Edgar Sorgeloos reed zijn eerste Tour niet uit. „Maar dat had niets met gebrek aan doorzettingsvermogen te maken”, voegt hij er meteen aan toe. „In het gebroeders stond ik zelfs heel goed mijn mannetje. Ik reed trouwens ook vijf keer de Giro, vier keer de Vuelta en enkele malen de Ronde van Zwitserland, waarin ik een keer als tweede eindigde. Mijn opgave in de Tour van 1955 was het gevolg van een lintworm. Ik kwam er pas achter, dat ik zo'n ding in mijn lijf had toen we al enkele dagen onderweg waren. Ik at bij wijze van spreken het eten van mijn ploegmakers op. Hóngert, dat ik had. Maar ik voelde me steeds slapper worden. Op een gegeven moment kon ik gewoon niet meer verder. Tien jaar later werd ik etappewinnaar.”

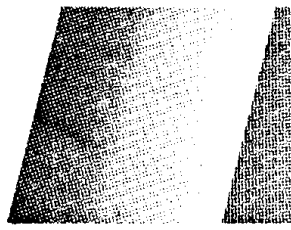
Een etappe kon Allan Peiper niet winnen. Vijf keer in tien profseizoenen nam de Australiër aan het evenement deel. Hij reed voor Peugeot, Panasonic en tot vorig jaar voor Tulip Computers.

„Ik had dit jaar nog meegekund met Maurizio Fondriest naar diens nieuwe werkgever Lampre”, aldus Peiper vlak voor de start van de etappe, die vorige week vrijdag op het programma stond: Evreux-Amiens. „Waarom ik het niet deed? Ik vond, dat ik op een leeftijd was gekomen om voor maatschappelijke zekerheid te kiezen. Op free-lancebasis kon ik aan de slag bij een Australisch televisiestation, dat belangstelling voor de Tour en andere grote wedstrijden toonde. Daarom ben ik nu hier present. Wij verzorgen zowel wedstrijden als achtergrondreportages. Twee keer per avond kunnen de mensen in Australië telkens een half uur kijken naar hetgeen zich op de Franse wegen afspeelt. Wie weet, krijg ik binnenkort een vast dienstverband? Ik vind het best leuk werk en vooralsnog hoeft ik niet vanuit België, dat mijn tweede vaderland is geworden, terug naar Australië.”

Wat een vast dienstverband betreft. Dat hebben onder meer twee oudrenners, die bij de Société du Tour de France, de organiserende tak van het bedrijf waaronder de Ronde van Frankrijk ressorteert, heel nadrukkelijk betrokken zijn. Bernard Hinault en Jean-Marie Leblanc. Eerstgenoemde houdt toezicht op de volgerskarsavaan waardoor een correct koersverloop wordt gegarandeerd. De andere is ... directeur.

In de Tour blijven de kampioenen van weleer hun rol spelen.

Duizenden schepen op de Nederlandse (binnen)vaarwegen liggen stil, omdat hun sterke arm het wil. Het is al een paar weken onrustig onder de binnenschippers. De 'truckers van de vaart' weigeren nog langer werk aan te nemen, zolang het toerbeurssysteem van de schippersbeurs dat hen werk en inkomen garandeert (zie kader) niet verplicht wordt gesteld door de overheid. Wie wel een vracht wil aannemen, maakt kennis met de sterke arm: meestal kan hij nog op tijd 'tot de orde worden geroepen'. Dat is bijna nooit nodig. De meeste schippers willen niet als 'verrader' of 'stakingsbreker' te boek komen te staan. Hoelang de acties nog doorgaan en ze dus geen droog brood verdienen weet geen enkele 'schipper naast god'. Intussen beschuldigen gedupeerde ondernemers de *actievoerders* van intimidatie en geweld. Volgens hen leiden de acties tot miljoenen schade, en zullen de schippers zelf de dupe worden. Het zal hen klanten kosten, omdat gedupeerden zullen kiezen voor vervoer over weg of rail. Bovendien halen de acties het imago van de scheepvaart omlaag, vrezen de ondernemers. „De binnenscheepvaart blijkt weer eens onbetrouwbaar.”

Rond de haven van Maasbracht heerst die dag een herfstachtige rust. De sfeer doet ontspannen, maar somber aan. Schippers zitten gelaten in hun kooien of hutten te wachten op de dingen die komen gaan.

Maar de stemming kan snel omslaan. Als blijkt dat een schip toch een vracht heeft aangenomen, betrekken de gezichten. Op de schippersbeurs, waar de handel compleet stil ligt verzamelen zich enkele tientallen mannen en een enkele vrouw. Met hun geroep verscheuren ze de onwerkelijke stilte die er in dit centrum van de handel-in-scheepvaart hangt. Na enig heen en weer getelefoneer besluiten ze erop af te gaan om de schipper 'ervan te overtuigen' dat hij die lading beter niet kan aannemen.

De telefoongesprekken krijgen al snel een dreigende toon. 'Schipperlatijn' krijgt de overhand, als een van de schippers stelt dat op de beurs wel 60 man klaarstaan om naar de stakingsbreker op te trekken. Even later dreigt hij met de komst van wel honderd man, terwijl hij even daarvoor (onder ons) de 'woedende meute' op een man of 30 schatte.

Geweld

Uiteindelijk wordt de 'verrader' gedwongen aan te leggen. De schippersfamilie wordt totaal overtuurd van boord gehaald en per ambulance afgevoerd. Dit soort 'incidenten' sterkt ondernemersorganisatie EVO in haar overtuiging dat de actievoerders geweld en intimidatie gebruiken om hun doel te bereiken. Volgens EVO-directeur H. Plasse gaat het om een kleine minderheid, die anderen dwingt mee te doen.

Plasse vindt de eisen van de schippers achterhaald. Het systeem van verplicht aanbieden van vrachten op de beurs is in strijd met de politiek die de EG al jaren voert. Hij vergelijkt het beurssysteem met de verplichting bij één winkel boodschappen te doen. Bovendien vindt hij het schandalig dat juist ondernemers die altijd keurig naar de beurs zijn gegaan nu de dupe worden van de acties. „Dat is net alsof je jarenlang trouwe klant bent bij een winkel, en er dan ineens uit wordt geschopt.”

Een pamflet op een lantarenpaal maakt ook de vergelijking met een klant. Die staat in de rij te wachten bij de bakker of de slager. Het toerbeurssysteem dat volgens de schippers ook op de noord-zuidroute (Naar België en Frankrijk) verplicht gehanteerd moet worden, houdt in dat iedereen op zijn beurt wacht. Vrije concurrentie zou volgens het pamflet betekenen dat klanten die voordringen of de slager/bakker kennen eerder geholpen worden en minder hoeven te betalen.

Verlies

Een van de meer dan honderd schepen die liggen aangemeerd is 'Daevanos' (laadvermogen 400 ton) van actievoerend binnenschipper Jos Evens (41), afkomstig uit Weert. Hij ligt al een paar weken aangemeerd in de haven. De acties en het verlies aan inkom-

door
GEERTJAN
CLAESSENS

sten heeft Evens graag over voor het doel waar de schippers voor staan. Bovendien is hij eraan gewend te moeten wachten. Als schipper duurt het meestal twee tot drie weken voor de beurs je een nieuwe lading toewijst. Dat nadeel weegt op tegen de voordelen die de beurs biedt: een vaste vervoersprijs en de zekerheid dat je werk krijgt. Op het eerste gezicht lijkt het erop dat met de binnenscheepvaart een dik belegde boterham te verdienen is. De omzet van Evens ligt tussen een ton en 120 mille per jaar. Daarvan gaat echter al een derde naar de bank, voor rente en aflossing van zijn twee ton kostende schuit.

Evens kan per jaar 30 tot 40 vrachten aannemen via de beurs. Vervoer van een ton kolen binnen Nederland levert acht tot tien gulden per ton op, zodat een volle schuit hem 4000 gulden kan opleveren. Maar de schuit zit niet altijd vol. Na aftrek van vaste lasten (verzekering, brandstof, reparaties, hangvelg) blijft een bruto loon over van rond de 40 mille. Daarbij komt dat het leven voor schippers duur is. Zo kunnen ze niet de goedkoopste winkel en aanbieder uitzoeken, maar moeten ze vaak gauw boodschappen doen bij het aannemen. Een ziektekostenverzekering kost Evens ruim 5000 gulden per jaar,

'Vrije jongens van de vaart' tegen vrije concurrentie

Binnenschipper laat zich niet in de boot nemen

de plaatsing van kinderen in een schippersinternaat kan (afhankelijk van inkomen) wel 2500 gulden kosten. Als gevolg van rijksbezuinigingen kan dat nog de helft duurder worden. Daar heeft Evens geen last van; hij heeft geen kinderen.

Boeren

De actie-schipper zag de laatste jaren zijn inkomen dalen. Niet door dat steeds meer vrachten buiten de beurs om gaan, maar meer vanwege de slechte gang van zaken in metaalindustrie, bouw en landbouw. Evens vervoert vooral veevoer, granen en grondstoffen voor de bouw en metaalindustrie. „De EG-politiek is niet bepaald gunstig voor de landbouw,” drukt hij het voorzichtig uit. „Net als bij de schippers houdt men boeren ook voor dat ze flink moeten uitbreiden.” De schippers vinden dan ook een medestander in de boeren

bij hun verzet tegen de EG-politiek.

De relatief kleine 'boot' (die term gebruiken schippers zelf alleen voor pleziervaartuigen) van Evens is een voorbeeld van schepen die de Eigen Vervoers Organisatie (EVO, vertegenwoordiger van ondernemers) die als eerste kunnen worden gesloopt. Er varen al schepen rond met ruim tien keer zoveel laadvermogen. Die kunnen natuurlijk goedkoper verscheppen. Volgens de EVO zijn vooral kleine schepen afhankelijk van het beurssysteem. Een handige ondernemer (schipper) met een grote boot zou beter af zijn met handel buiten de beurs, omdat daar geen wachttijd geldt.

De schippers verwachten bij afschaffing van het beurssysteem een 'koude sanering'. Velen zullen het loodje leggen, waardoor er te weinig schepen in de vaart zullen

blijven. Daardoor zou de prijs van vervoer stijgen, wat weer slecht is voor de ondernemers.

EVO-voorzitter Plasse kan daar wel om lachen, maar hij neemt de argumenten niet serieus. „De EVO is voor geleidelijke afschaffing van de verplichte beurs. Daardoor zou je in vijf jaar naar een vrije markt kunnen overgaan. De hoeveelheid schepen zal vanzelf op het gewenste aantal uitkomen. Ervaringen in het buitenland hebben uitgewezen dat de vloot zich meestal snel aanpast aan de vraag.”

Vrij

Evens deelt het optimisme over de vrije concurrentie niet. Het zal er volgens hem toe leiden dat een paar grote bedrijven de binnenvaart gaan controleren. „Dat zie je in Duitsland. Daar is vrije concurrentie. Er varen ook de modernste boten rond. Maar die zijn allemaal van de bank. De schipper heeft daar niets meer te vertellen.” Het aardige van de scheepvaart is nu juist de vrijheid. Schippers zijn 'vrije jongens', hun schip is hun huis en ze kunnen zelf bepalen of ze een vracht varen en waarheen. Die vrijheid lijkt echter meer een idee dan werkelijkheid. Net als een vrachtrijder die zich vrij voelt in zijn huisje op wielen is de schipper wel degelijk gebonden. De vrijheid is relatief. „Je kan natuurlijk altijd zeggen: ik doe die vracht niet. Maar als je niet vaart verdien je ook geen geld.” En de aflossing op de schuit loopt gewoon door.

'Schipper naast God' was het motto van de vroegere schippersbond. „Dat wilde zeggen dat er niemand boven de schipper stond,” herinnert een oudere 'actie-vaarder' zich. „Maar de grote bedrijven vinden ons maar lastig. Wij zitten als kleine jongens tussen de grote handel in. Ze willen steeds meer van onze vrijheid afhalen.” Het is de vraag hoe lang de 'vrije jongens van de vaart' hun strijd tegen de harde concurrentie en de grote EG nog volhouden.

Zelf zeggen ze stoer dat ze net zo lang doorgaan tot de overheid op de knieën gaat. Ze zullen wel moeten, want zolang de acties doorgaan loopt de economische schade hard op, denken ze. Maar iedereen kan op tien vingers tellen dat ze het niet eeuwig kunnen volhouden zonder inkomsten. Het schip gaat zolang te water tot het zinkt.

● Actievoerende binnenschippers hielden maandag in Roermond de intercity in de richting Maastricht tegen.

Foto: JEROEN KUIT.

Inzet van de schippersactie

De inzet van de actievoerende schippers is het verplicht stellen van het vrachtverdelingssysteem voor alle vervoer in Europa. De ondernemers (verladers genoemd) willen er juist helemaal vanaf. Een deel van de handel in het vervoer op de binnenscheepvaart verloopt via de schippersbeurs. De beurs werkt door middel van het toerbeurssysteem. Voor de schippers betekent dat gegarandeerd werk en een gegarandeerde prijs voor het vervoeren van en vracht. De ondernemers krijgen daarvoor de zekerheid dat er een schip beschikbaar is voor hun vracht.

Het systeem werkt eenvoudig. Verladers bieden hun lading aan, terwijl schippers zich aanmelden om vrachten te vervoeren. Er geldt meestal een wachttijd van twee à drie weken. Wie het langst wacht, komt het eerst (bij toerbeurt) aan de beurt. Een tussenpersoon wijst de vrachten toe aan schippers en beoordeelt of een schip geschikt is voor een bepaalde lading. Prijzen en voorwaarden worden geregeld in de bevrachterscommissie, waarin zowel organisaties van schippers als ondernemers zitten. Het systeem is nu verplicht voor Nederland, op een aantal uitzonderingen na (zand en grind, tankervervoer, containers). Voor vervoer naar België en Frankrijk loopt een 'vrijwillig beurssysteem': vervoer mag via de beurs worden aangemeld, maar ook buiten de beurs om. Ondernemers mogen ook eigen schepen inzetten, maar daarvan wordt volgens de schippers vaak oneigenlijk gebruik gemaakt door feitelijk schepen in te huren.

Tegenstanders
De schippers willen dat alle vervoer via het beurssysteem moet worden aangemeld. Ze kampen met twee machtige tegenstanders: de Europese Gemeenschap (EG) en de algemene verladers-

en Eigen Vervoers Organisatie, die de vervoersbelangen van 40.000 ondernemers vertegenwoordigt. De EG heeft verordonneerd dat vanaf 1 juli geen prijsafspraken mogen worden gemaakt. Ze ziet ook het beurssysteem als een vorm van kartel (aaneensluiting van producenten om de markt te beheersen en concurrentie uit te sluiten), dat binnen vijf jaar moet verdwijnen. Bij het ministerie van Economische Zaken hebben 49 ondernemers gevraagd om een uitzondering op de anti-kartelregel van de EG. Van die 49 zijn er tien vervoerders, waaronder ook enkele schippers. De EVO (ondernemersclub) vindt dat ze nauwelijks invloed heeft op de prijzen en afspraken voor de beurs. Hoewel leden van de EVO bij de bevrachtingscommissie zitten en dus meepraten over de afspraken wordt er volgens EVO-directeur drs. H. Plasse nauwelijks naar het EVO-standpunt geluisterd. De EVO vindt de beurs een goed systeem, maar dat mag nooit verplicht worden gesteld. De onderlinge afspraken voorkomen volgens Plasse tevens dat het overschot aan schepen op de binnenvaart wordt vermindert.

Gevolgen

Er varen nu teveel schepen, één-vijfde van de 9.000 schepen kan volgens Plasse worden gesloopt. Dat moet volgens hem geleidelijk gaan door het 'afzwaaien' voor schippers financieel aantrekkelijk te maken, oudere schippers vervoerd naar de AOW te laten vloeien en samenwerking (fusies) tussen schippers te stimuleren, zodat ze samen grotere bedrijven opzetten. Volgens Plasse betalen de ondernemers nu de prijs voor het beurssysteem en het teveel aan schepen. De wachttijden voor schippers en te hoge prijzen zijn daarvan het gevolg.

● Actievoerend schipper Jos Evens wacht op betere tijden in de haven van Maasbracht. Foto: JEROEN KUIT.

Showbands uit Friesland en Groningen een slag apart

Opmars van de Noorderlingen

DOOR HANS TOONEN

Als de zeskoppige WMC-jury dit weekeinde iets tekort komt, dan is het ogen. Want er komen zeker negen topkorpsen uit het noorden van Nederland naar het Rodastadion. Voor de show, natuurlijk. Maar wat voor een show!

Perfectie op de vierkante millimeter, daaraan herken je de mars- en showbands uit Overijssel, Groningen en Friesland. Niks geen gefröbel met zelfgestikte vaantjes of stilstaand slagwerk langs de zijlijn. Maar huzarenstukjes, waarmee je de show steelt. Een opmaat uit het noorden.

illustratie: hanna uitendag

Een slag apart, die Noorderlingen. Zuinig in prat'n. Maar hun show gaat tot ver achter de komma.

Weet je bij showbands zoals 'Beatrix' uit Hilversum - momenteel verdiend bovenaan in de strijd om de wereldtitel - dat er veel Amerikaans in de show is gestampt, bij pakweg Pasveer uit Leeuwarden of Con Spirito uit Joure wordt je getraakteerd op een eigen stijl. Juist daarmee oogsten de muzikanten van boven de grote rolen niet alleen lof van de jury. Maar ook bewondering van het toch al verwende WMC-publiek.

"Natuurlijk komen we naar Kerkrade om te winnen. Maar minstens even belangrijk vinden wij de gezelligheid," verzekert Henk van de Velde, bestuurslid van Con Spirito uit Joure, een showband waarvan hij jarenlang 'snare' ofwel tamboer is geweest.

Als zijn 52 bandleden deze zaterdagmiddag de showwedstrijd openen, staat Van de Velde met kloppend hart langs de sintelbaan. Niet uit angst, maar omdat hij beretrots is op Con Spirito. Nog wat puntjes op de i. En de show zit geramd. Met de zenuwen blijkt het mee te vallen. "Wel is er opwinding. Iedereen heeft er ontzettend veel zin in. Vier jaar geleden zijn we kampioen geworden in de tweede divisie. Daar komen we nu weer in uit, omdat we ons net niet goed genoeg voelden voor de eerste divisie." Eindigt Con Spirito opnieuw hoog dan marcheert de Friese showband op naar de eredivisie, de arena der kampioenen.

Verbazing

Of deze band uit Joure ook (harde) noten wil kraken met rivalen? Even ter verduidelijking: showband 'Beatrix' uit Hilversum was afgelopen weekeinde opvallend bij dat zij concurrent Jubal uit Dordrecht van het veld had gespeeld. De vreugde van deze overwinning had een onderton van leedvermaak.

Van de Velde, verbaasd: "We komen nooit het veld op om met wie dan ook af te rekenen. Klopt, dit weekeinde komt onze rivaal Jong Advendo uit Sneek. Helaas spelen zij op zondag. En niet op zaterdag. Want anders zouden wij voor Advendo op de banken gaan staan."

Minder mild laat hij zich uit over de regerend wereldkampioen Pasveer uit Leeuwarden. "Begrijp me niet verkeerd: wat Pasveer vier jaar geleden liet zien, was grandioos. Was inderdaad eenzame klasse. Maar toch is het mijn soort muziek niet. Pasveer werkt uitsluitend met slagwerk en dwarsfluiten. Dan ben je op voorhand beweeglijker dan bij voorbeeld onze band. Wij hebben nogal wat koper mee te sjouwen."

Ook al zitten Van de Velde de dwarsfluiten van Pasveer wat dwars, ook voor deze rivaal gaat Joure op de banken staan.

Gezellig

Gauw door naar Excelsior, Groningen, deze zaterdag ook te bewonderen in Kerkrade. Jan Wilken bespeelt ook een instrument: de eerste viool binnen het bestuur. Het balanceren op de notenbalk laat hij graag over aan zijn vrouw, thuis op de trompet.

Een van zijn twee dochters weet weg op de bugel. De andere markeert kortgeleerd als majorette mee met Excelsior.

Noem WMC en ook dit topkorps uit het lege noorden loopt vol adre-

naline. "Twaalf jaar geleden waren wij voor het laatst in Kerkrade.

Weer meedoen aan het WMC is niet niks. Ook al zit de show puik in elkaar, de spanning is toch groot. Natuurlijk willen we goud halen. Maar nog belangrijker dan een eerste prijs is de onderlinge band. Als die maar goed en gezellig is, komen de hoge punten vanzelf."

Hoezo rivaliteit? De naburige showband Marum, zondag van de partij in Kerkrade, is Excelsiors beste fan. En omgekeerd. Wilken: "Wat niet wil zeggen dat wij niet fanatiek zijn. Integendeel. Maar nooit naar andere verenigingen. Scoort een concurrerend korps hoger, dan staan wij echt niet te grie-

nen. Je mag nooit vergeten dat dit je hobby is."

Een uit de hand gelopen hobby. Terug naar Sneek. Op naar Advendo. Van deze wereldband komen dit weekeinde alleen de 'jeugdpuistjes': tieners van elf tot zestien. Eenmaal muzikaal volgroeid worden zij verpoet naar het grote Advendo, dat volgende week zondag de strijd aanbindt met de wereldkampioen, Pasveer uit Leeuwarden.

Deze 'broederstrijd' beroert Jong Advendo niet echt. Geert Rabe - politieagent, autorij-schouder en acrobaat op de trompet/trombone - vindt dat de jeugd allereerst het WMC-succes van vier jaar geleden moet proberen te herhalen. "Toen werden we divisie-kampioen. Met de show die

we nu onder de knie hebben, moet het opnieuw mogelijk zijn."

Toch is de concurrentie geducht, dit weekeinde. Het J.H.C. van Renssenkorps uit Heerenveen en het jeugdkorps Pasveer marcheren allermist in de schaduw van Sneek. En dan niet te vergeten de Rhythm Stars uit dezelfde stad. Geert Rabe, rustig: "Het is verkeerd wanneer je uitgaat van de kracht van anderen. Advendo, jong of oud, gaat uit van zichzelf. Bovendien is Rhythm Stars een totaal ander korps. Zij drummen alleen, terwijl wij er ook nog bij blazen."

Net als 'Con Spirito' uit Sneek zoekt ook Rabe de even geroemde als gevreesde soplesse van Pasveer in de dwarsfluiten. Met trombones en sousafoons heb je inder-

daad wat meer vierkante meter gras nodig. Rabe vervolgt: "Met onze bezetting speel je ook muziek die veel moeilijker is. Niet dat we daarvoor teruggedinzen. Advendo wil voorop lopen. De shows die we brengen, worden door vele nageapt. Kun je je een beter compliment voorstellen..." Zelf boert Advendo er goed bij. Noem een buitenland waar voor de lol getrommeld wordt, en Advendo is er te gast geweest. Momenteel spaart Advendo voor een trip naar Los Angeles, waar zij de show moet stelen tijdens de Orange Bowl, een vermaard football-evenement.

Maar zo ver droomt deze topshowband nog niet. Eerst moet het Rodastadion op de banken. Om zondag te pieken moet Jong Advendo zelfs nog deze zaterdag zijn beste beentje voor zetten.

Oranje

In Minnertsma, een vliegpoppeje op de kaart van Friesland, gruwet Riens van Wier van het fanatisme uit Sneek. "Dan zouden wij geen lid meer overhouden. Want de meeste van onze muzikanten zijn zomers ook lid van de kaatsclub."

Als hij niet achter het stuur van een streekbus zit, bestuurt Van Wier hartstochtelijk ook met het christelijke tamboer-, trompetter- en majorettekorps Oranje. Drie WMC-kruisjes heeft dit korps achter zijn naam staan. Deze zaterdag marcheert Oranje over de sintelbaan. Bij de showwedstrijden mogen de 52 leden alleen naar toe-kijken.

Helaas, vindt Van Wier. En legt uit: "Vorig jaar zijn er te veel majorettes opgestapt. Niet uit onvrede, want wij zijn een gezellige vereniging. Maar gewoon omdat ze het nu welletjes vonden. De aanwas is nog te jong om op verantwoorde wijze een show te laten presenteren. Vandaar dat je ons alleen ziet marcheren."

Tot en met gisteravond (vrijdag) heeft Oranje zich blauw geoeftend op mooi in de pas lopen. Ook en vooral in de bochten.

Kerkrade wordt dezer dagen overspoeld door bands met de meest exotische namen. Een belangrijk aandeel in deze tongbrekers levert Thailand. Wat te denken van de Sura Nari-Suthiwaram Thailand Marching Band uit Bangkok en Narhon-Ratchasima? Een band samengesteld uit een jongens- en een meisjesschool. Muzikaal leider Anupong Amatayakul van de band vertelt dat die samensmelting aanvankelijk niet zonder problemen verliep. Maar uiteindelijk is het orkest er zelfs in geslaagd om ons Bronsgroen Eikehout perfect in te studeren. Dit alles tot meerdere eer en glorie van koning Bhumipol, de grote inspirator van de blaasmuziek in Thailand.

DOOR BENTI BANACH

Het is lunchtijd in jeugherberg Home Franck in het Belgische Gemmenich. Aan lange tafels zitten tweehonderd Thai aan de maaltijd. De pot schaft Thaise instantvissoep en een delicatessen: gebakken rijst met banaan, gewikkeld in een bananenblad. "Dat blad kun je niet eten, dat geeft het alleen een natuurlijke smaak," zegt de van oorsprong Indische kok. Voor hem is het duidelijk waarom de Aziaten voor Gemmenich hebben gekozen. "In Kerkrade krijgen ze niet zo goed te eten."

Directeur Suchart Suprakob van de Suthiwaram-school uit Bangkok weet wel beter. "We kunnen hier gemakkelijk repeteren, er is een groot grasveld. En het is goedkoop hier." Uitbater broeder Alfons (Frère Alphonse Schobben) voor de dorpelingen kennen ze inmiddels. De Kerkrade fransiscan was vier jaar geleden al hun gastheer. "Daarna ben ik een keer naar Thailand geweest op hun uitnodiging. Ze hebben zelfs de heenreis voor me betaald," zegt deze. Dit WMC heeft de geestelijke op zijn beurt de Thaise vrienden met open armen ontvangen.

Behalve voor schone bedden heeft hij ditmaal voor een muzikale bijdrage gezorgd. "Twee maanden geleden heb ik de partituur van Waar In 't Bronsgroen Eikehout en die van 't Sjunste op de Welt naar Thailand gestuurd. Die gaan ze hier nu spelen," meldt de broeder.

Muzikaal leider Anupong Amatayakul komt naar ons toe. "Wacht maar, ik zal het even laten horen," zegt hij. Inspecterend loopt hij langs zijn 140 muzikanten, die nog wat rommelig staan opgesteld op een grasveldje. Hij bekijkt het dirigenschavot en roept een paar zinnen, waaruit alleen iets van

Limburg march valt op te maken. Vervolgens klinkt het authentieke Limburgse volkslied met een origineel arrangement voor de dwarsfluitisten. Na afloop snelt een meisje op ons af. "En? Dat was toch het originele Limburgse volkslied?" vraagt ze niet geheel zeker van haar zaak. "Ja hoor, zo moet het," stellen we haar gerust.

De Thai hebben moeite met de uitspraak van het Nederlands, legt Anupong uit. "Daarom hebben we dit maar *The Limburg march* genoemd." En de Kerkrade hymne 't Sjunste op de Welt dan? Anupong: "Daar konden we helemaal niks van maken. Dat noemen we dus maar 'dat ene stuk'. Iedereen weet dan wat-ie moet spelen." Anupong is trots op zijn Thaise bewerkingen van de Limburgse liedjes. "Als je een orkest weet dat nog een arrangement zoekt, laat ze maar contact opnemen met mij."

Verder heeft de grotendeels uit boeddhisten bestaande band zich hoofdzakelijk toegelegd op eigen werk. "We spelen vijf composities van onze koning. Hij componeert niet alleen, hij is ook een fervent saxofonist." Anupong toont foto's waarop deze Thaise Clinton in gezelschap van Louis Armstrong en Benny Goodman staat te spelen.

"Normaal componeert hij voor een jazz-bigband of voor een symfonie-orkest. Ik heb zijn stukken gearrangeerd voor een marsband."

Ook directeur Suchart zegt dat het hoge peil van de Thaise blaasmuziek te danken is aan koning Bhumipol. "Hij wil dat de leerlingen deze muziek maken to make good men of them. Zo worden ze echte gentlemen en leren ze discipline."

Dat leren ze niet met traditionele Thaise muziek. Dat is slow motion. En blaasmuziek is universeel. Daar

Thaise koning wijst onderdanen weg naar Kerkrade

Boeddhisten blazen Bronsgroen Eikehout

● Een dwarsfluitist van de Suthiwaram-school uit Thailand neemt zijn partituur door op het kerkhof bij Gemmenich.

Foto: DRÏES LINSSEN

kom je de wereld mee rond."

Ook andere muziekstijlen floreren in Thailand. "Ja, ook Michael Jackson. Die komt in november voor vijf concerten naar Bangkok. Ik ga

er zelf ook heen," zegt Suchart, die de vijftig zichtbaar is gepasseerd. "Nee, dat is niet te hard voor mij. Het is in de open lucht. En wij Thai houden van alle muziek." Anupong schiet in de lach als hij wordt

geconfronteerd met de woorden van de directeur. "Zei hij dat hij naar Michael Jackson gaat? Oh, my God!"

De Suthiwaram-school was in 1981 voor het eerst van de partij in

Kerkrade. De school bereidde de weg voor voor andere Thaise bands die het land in 1985 en 1989 op het WMC vertegenwoordigden. Dit jaar zijn er drie Thaise bands. Daarvan doet Suthiwaram voor

de tweede keer mee. Vandaag spelen ze in de Tweede Divisie Harmonie in de Rodahal. Morgen wordt er gemarcheerd (Sectie F, Eerste Divisie) en geshowd (Eerste Divisie) in het Rodastadion, maar dan samen met de meisjes van de Sura Narawithaya School uit Narhon-Ratchasima. Anupong: "De meisjes zijn vorig jaar kampioen van Thailand geworden en de jongens ook. We hebben de twee kampioenen nu bij elkaar gevoegd om voor de koning in Thailand een grote show te geven. Met twee korpsen kun je iets veel interessanter doen."

De show die de fusieband in elkaar heeft gestoken wordt opgedragen aan de Thaise koning, wiens vierde kroningscyclus dit jaar wordt gevierd. Volgens directeur Suchart is het een perfecte samensmelting.

"De meisjes zijn mooi, zacht en ze glimlachen. De jongens zijn slim, sterk en hebben hun waardigheid." Hij benadrukt dit rollenpatroon nog eens: "No, no, boys are not beautiful."

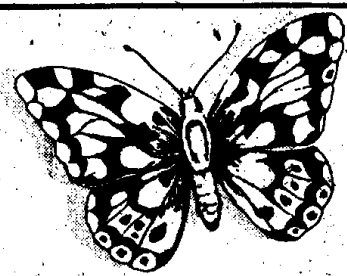
Anupong heeft echter ervaren dat deze mix heel wat voeten in de aarde heeft gehad. "Je moet weten dat de twee bands driehonderd kilometer uit elkaar wonen, dus dat is lastig met repeteren. Vijf maanden geleden hebben we ze samengevoegd. Er was een duidelijk niveauverschil, want de meisjes kunnen 's avonds hooguit anderhalf uur repeteren. Daarna moeten ze naar huis, om hun moeder te helpen bij het koken en het wassen. Jongens, pfoe, die kunnen de hele dag repeteren. Tja, zo gaat dat in Thailand." Tijdens drie gezamenlijke kampen heeft Anupong de meisjes haast op hetzelfde niveau weten te brengen als de jongens.

Zijn hoop is gevestigd op de mars- en showwedstrijden van morgen. In de Bangkok Post van begin juli verklaarde Anupong: "Het zal moeilijk voor ons worden om de eerste prijs in de concertwedstrijden te winnen. Europese bands zijn erg goed in deze optredens."

Het is hun muziek, Europese muziek. Maar in de mars- en showwedstrijden zijn de Europese jongeren niet zo goed als de Aziaten. De Europeanen zijn namelijk gewend noten te lezen, terwijl wij de melodie uit ons hoofd kennen. Daarom kunnen we ons concentreren op het lopen in verschillende richtingen."

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 42 Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-196484

WADDENEILANDEN

AMELAND en Terschelling t.h. mobiele bungalowen en stacaravans, 2 slaapk., voll. inger. Vrij na 4/8. Stacaravans na 11/9 v.a. / 225,- p.w. Incl. 05180-1206 niet op zond.

TERSCHELLING/AMELAND. Te huur chalets + luxe stacaravans, voll. inger. Vrij na 28/8. 05180-1581

Een dagje uit op Vlieland!

Voor slechts / 42,- p.p. Kinderen / 29,- incl. bootkaart. 1 dag fietshuur en een lunch van / 10,-. Gewoon kopen bij

Rederij Doeksen in Harlingen!

Geldig van maandag t/m donderdag. Vertrek: Harlingen 9.20 uur. Vlieland 16.45 uur

Kamperen op Terschelling
Huur 'n tent
PRIMA KAMP 05620-5953.

GRONINGEN

KANO, FIETSTOCHTEN - WADLOPEN - KL. CAMPING (geh. verz.) picknick-dagtochten en week(end) arrangement met personeel, school, fam., vrienden en gezin. Folder? de Horizon, 05958-1792 Winsum-Molenrij-1.500

Vakantiebestemming nog niet bekend?

Kom eens naar het Zuidlaardermeer. Kampeertenten de Rietzoon voor rust en ruimte. Zeilen, surfen, zwemmen in de nabijheid. AANBIEDING: 1 week kamperen met het gezin voor / 170,- Incl. 05980-2235

ONTDEK CAMPING
NEUW MARTINI HOTEL
arrangement 2 n. / 145,-
+ extra's. Info: 050-252040.

FRIESLAND

Ruime Caravans t.h. op MINI-CAMPING in Zuid West-Friesland v.a. / 200,- p.w. Tel: 05130-31485/31839

Pension Breewar
Nog km's juli/aug. L.O.
Workum. Tel: 05151-43275

Een Ballonvaart

Boven mooi Friesland!
LOFTSILVER - Jour
Boeken: 05130-13067

DRENTHE

BUNGALOWPARK MULDERVELD-PESSE, ANWB-erkennd
Luxe bungalow t.h. Vraag kl. folder: 020-6450541 of 6413368

SCHOONLOO, burg. park BOERHAARSVELD 18 stuks 6-4-8 wifst. comp. bung's 4-6-8 pers. Elk een besl. tuin, d'r ruimte en privacy. Mooi gel. tussen bossen. Fietsover, waterrecreatie, speeltuin. Vrij v.a. 20/8. Kl. folder 0525-1485

"HOOR DE STILTE"
Op bungalowpark Lanka
Ruimen rust-Ruimte
Info/folder: 05261-1321.
Bez. van 16/7 tot 13/8

Kom naar Langeld!
voor een mooie natuurvakantie in een schitterende boerderij omgeving. Vanaf / 35,- p.p. p.d. Grote tuin, bad, zwembad, golf, etc.

OVERIJSSEL

CAMPING DE PAPIJLON
Zeer mooi gelegen camping De Papillon. Nog plaatsen in juli, aug. en sept. Veel recre. mog. Info: 05413-51670

Nieuw zwembad & kinderbad verwarmd

Ontdek het unieke natuurgebied van Helleendoorn in **HOLLAND HOTEL HUGEN*****

Speciale arrangementen, reeds v.a. / 85,- HP p.d. Vraag de folder: 05486-55425. Johanna van Burenstraat 9, 7447 HB Helleendoorn.

Danekamp, Bung. park BAVELDS DENNEN. T.h. 6 p. luxe bungalows, vrij gelegen op 900 m² incl. overd. zwembad, minicinema, midgeotbil. Nog enkele bung's vrij v.a. 13-8. Vraag vrijblijvend info: 05413-52833.

SENIOR-VERVENWAKANTIE VOOR EEN JUNIOR-PRIJS IN MOOI OOTMARSUM.

Bel voor nadere informatie en reservering: **HOTEL VAN DER MAAS*****
Grootstraat 7, 7631 BT Ootmarsum Tel: 05419-91281

MOENBOOM RECREATIE heeft voor u de mooiste vakantiebungalows. Vrij vanaf 30/7. Info: 02977-4675

PRESTON PALACE

Het Hotel- en uitgaanscentrum van Nederland

UNIEK... door de welhaast onbekende mogelijkheden!
• sfeervolle terrassen en terrassen
• middelen, gelegenheden, bowling
• snooker, biljarten
• trampolinespringen, spel-o-theek
• bioscoop
• UNIEK... u betaalt niet voor wat u oet of drinkt, maar voor de lengte van uw verblijf, en de kwaliteit van de accommodatie!
• UNIEK... u betaalt niet voor wat u oet of drinkt, maar voor de lengte van uw verblijf, en de kwaliteit van de accommodatie!

Voor reserveringen en nadere info: PRESTON PALACE

Laan van Ierland 1 - 7607 PT ALMELD
Tel: 05400-42121 / Fax: 05400-11402

-N.S. TIP-

Met Redrunner: supervoerend naar Ponypark Slagham, een wereld van plezier

GELDERLAND

BEERLO (Veluwe) en ZEELAND, stacaravans t.h. strand. Vrij 21/8 tot 4/9 / 484,- p.w. 49 tot 10/9 / 494,- p.w. Houtzak / 394,- p.w. ALI-IN. Info: 0410-1433

Fietsen in het mooiste stuk Nederland

vanuit **HOTEL DE LINDEBOOM*****
Brintheurne bij waterwijk
• Div. arrangementen v.a. / 195,- (basis halpension)
• Bel voor reservering of folder 05430-83295 of 83329

CAMPING 'DE SCHEPPE' TERWOLDE, een ideale vak. voor het hele gezin

aan rand v.d. Veluwe met 250 plaatsen, verry. zwemb., div. attr., bistro en discotheek. Van STACARAVANS / 600,- p.w. ALI-IN. Vrij na 10/8. TOILET-DOUCHEGEBOUWEN. 05717-1791

NOORD-HOLLAND

DE MAARTENSZEE bung's/app. aan zee, nabij subtroopisch klimaat, v.a. 21/8 hoge landing. Incl. 02244-1000

SCHAGEN, kamperen bij de boer, tussen de schapen, geitjes en konijntjes. Nog plaats vrij. Incl. 02240-14776.

BUNGALOW. ST. Maartenszee, GRATIS zwemparadijs. Ook voor weekend, midweek. Vrij na 3/9. Tel. 02246-3109

REINOUW OPPERDOES
100% v.a. het 1.500 m²
L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

ZUID-HOLLAND

NOORDWIJK. Fam. hotel Duijn en Dal. Na 14 aug. nog pl. vrij v.a. / 295,- p.p. w. kind. korting. Folder 01719-12712.

Zo uit de tent, zo naar de Choq Magic Show

Wie kampeert op de fantastische Duijnrell camping in Vassenaar, heeft een hoge korting op het tropische feest en de hele vakantie gratis toegang tot attractiepark Duijnrell. Vrijelijk leuk en ontzettend gezellig. Het is bijvoorbeeld naar de verbazingwekkende Choq Magic Show van illusionist Hans Klok gaan kijken.

DOE DE DUIJNRELL DAG daar kikker je van op

Van 1. t/m 12.242 JP Vassenaar, tel: 01751-19314.

ZEELAND

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

NOORD-BRABANT

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

Kamp Alberik, THE CANADIAN ADVENTURE unieke vak. in N.Brabant 6 t/m 17 jr. folder: 045-230406.

BELGIË / LUXEMBURG

T.h. 6-PERS. STACARAVANS met douche/wc, kl. tv. Tev. compl. inger. Bung.tenten op 4-sterren camping in de Ardennen. Incl. Elians 02510-40818 b.g.g. 37602.

TE HUUR: Belg. Ardennen, Voll. inger. appartement. + luxe 12-pers. villa. 09.32.862.11692 of 09.352.849068 (Ned.spr.)

STA-CARAVANS te huur in de Ardennen, al v.a. / 200,- p.w. al-in. Vrij na 21-8. Incl. 04459-1598.

FRANKRIJK

NU LAST MINUTE KORTING / 100,- p.w.
Kamperen in onze luxe inger. bungalowtenten op een v.d. mooiste campings aan de Franse Westkust. Vlakbij zee. PALMARES TENTVAKANTIES 05753-1048.

INTERTENT

Verhuur compleet inger. tenten op 3 + 4 campings met surf/kano-mog. Bel voor info. (ook op zat.) 05115-43912.

Jongerenreizen 15 tot 18 jr. Canage Plage (Z.Fr.) Vervoer v.d. div. opstapplaatsen, tent-, a.kt.- en reisleiding. Nog enkele plaatsen. Bel PLUTO REIZEN voor speciale AANBIEDINGEN. Tel. 020-6140418 lid SGR.

UNIEK Cots d'Azur. 3 dgn. Cannes + 4 dgn. St. Tropez 7 = 5 u. betaalt 5 dgn. hotel/ontbijt v. 2 pers. totaal / 825,- Incl. 09.33.94796130 Mometel, Ni. 020-6716327.

SEPTEMBER/HERFSTVAKANTIE
Goede vak. wdn. en gite, veel mooie streken. Aantr. prijzen, gratis gids SEJOUR EN FRANCE 085-257800 SGR.

LAST MINUTE KAMPEERVAKANTIES
Nog enkele luxe bung.tenten en caravans in hoogseizoen op fraaie campings inkl. gratis surfplank. EURO CAMPVAC 078-414562.

COTE D'AZUR. Park St. Tropez t.h. nieuwe stacaravans op camping grootzwemb., 900 m. v.a. strand en FREJUS strand v.a. camping met zwemb. tennis. Alle car's eigen d.w.g. Gr. folder Carazur 077-517117.

JONGEREN-CAMPINGS
Star+ Tent a/h strand
BREAKAWAY 033-618600

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

BOEK NUTTEN EN TROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND!
Nog EXTRA GRATIS overnachting als u voor slechts 2 nachten boekt. Voor slechts / 55,- p.p. n. t.h. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtroopisch zwemparadijs SCHELDORADO.

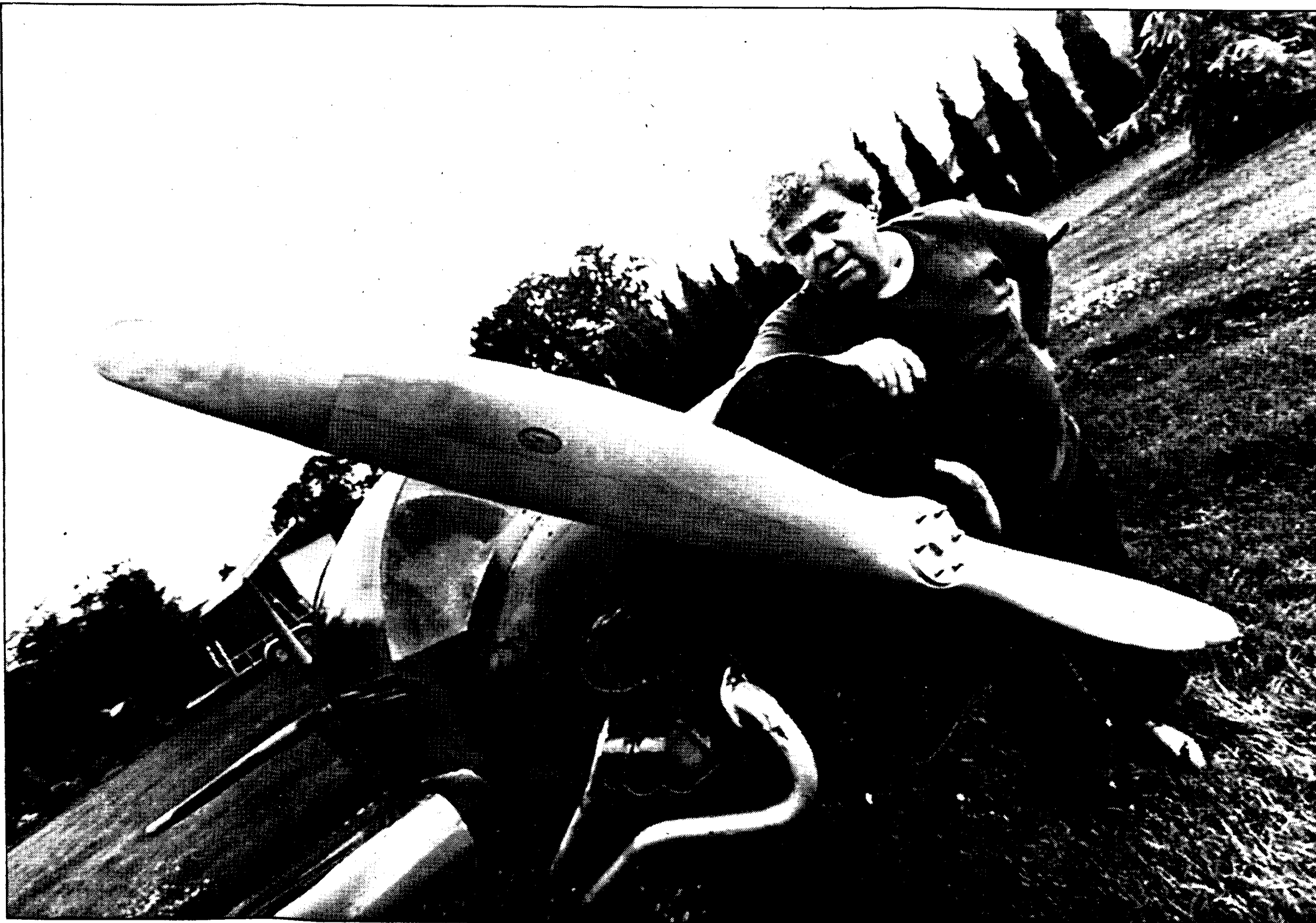
Boek nu subtroopisch ***hotelvakanthe Bel het Roosevelt hotel: 01160-96860.

DE KRUIS, Zeeuws Vlaanderen. boerderijcamping, 100% v.a. het 1.500 m² L.O. / 95,- p.p. 02274-5082

WELKOM IN GRONINGEN
Romantisch hotel in de eeuwenoud landhuis 2440
2x 4-gangen-diner / 225,-
LANDGOD EKENSTEIN
Appingedam, 05980-2235

Dan liever de lucht in!

● Lucien Breugelmans bij zijn toestel dat onverwacht bleek te kunnen vliegen.

Foto: GPD

DOOR HESSEL DE REE

De een houdt van tuinkabouters in zijn gaarde, de ander van zonnepanelen en weer een ander geniet van een tuinhuisje met sauna. Lucien Breugelmans (58) niet. De Belg uit Nieuwmoer knapt verongelukte vliegtuigen op en plaatst die bij wijze van decoratie in zijn hof, op een steenworp afstand van de Nederlandse grens. Of hij ontwerpt zelf een toestel. „Want,” redeneert de voormalige pomphouder zuinig, „waarom zou je een duur vliegtuig kopen als je het alleen voor de sier in je hof zet? Kun je er beter zelf een bouwen. Koud kunstje.”

Zo gezegd, zo gedaan. Zes maanden geleden had Lucien plots tabak van het zeventien meter brede zweefvliegtuig dat destijds zijn tuin opvrolijkte: „Een schone vlieger hoor, daar niet van. Maar zo stil. Ginne motor hè!” De autodidactische aviateur verkocht de zwever die hij had opgeknapt terug aan luchthaven Polygoon, waar het toestel ooit neerstortte.

Niet gehinderd door enige luchtvaarttechnische opleiding of zelfs maar een ruwe ontwerptekening op sigarettenpapier, toog de pionier aan het werk. Van 0,7 millimeter dik gegalvaniseerd plaatstaal klonk hij romp en vleugels. Wielen en onderstel schroefde de Belg van het wrak van een Cessna van luchtvaartbedrijf King Air op het Westbrabantse vliegveld Seppe.

Een kennis bracht uit Amerika een propellor mee en via de vader van

schoonzoon Patrick legde Lucien beslag op de cockpitbeglazing van een oude straaljager. Omdat zijn nieuwe gevleugelde tuinversiering geluid moest maken, propte hij er een veertien jaar oude Volkswagen motor in. „Een 1300 cc kevermotorke. Lekker pittig ding.” Tweehonderd knutseluren later pronkte een eendekker in de achtertuin waar de gebroeders Wright zich niet voor geschaamd zouden hebben. Alleen de remmen ontbraken. „Niet nodig. Waarom zou je remmen maken op een toestel dat toch nooit een meter van zijn plaats komt?” zo geeft de ontwerper een staaltje logisch denken weg.

Geen remmen

„Ik zeg tegen Patrick: kom jong, we gaan hem eens starten. Ik dat ding in en hup... de motor loopt als een naaimachine. Ik denk verdoemde... geeft Patrick me nou een duw? Begin ik te rijden. Door de tuin, vlak langs het huis zo de openbare weg op. Haha, en geen remmen!”

Allermint verbaasd over het succes van zijn ontwerp (‘Dat zit gewoon in mijn kop, hè’) besluit Lucien de proefrit op de weg richting Wildert te vervolgen. Het laat zich raden dat het ook in België niet is toegestaan zich met een op volle toeren draaiende vliegmachine op de openbare weg te begeven. Een propellor is niet alleen geschikt als aandrijving voor vliegtuigstellen, indien juist gehanteerd is het tevens een geduchte gehaktmolen!

Bang voor een bekeuring is Lucien evenwel geen moment. „Allez, voor zoets gaan ze toch niet schrijven, hè? En anders verscheuren we het bonnetje

wel!” Tientallen automobilisten en fietsers op de drukke weg naar Wildert vergapen zich aan het taxiënde prototype. De meesten zijn in de rotsvaste veronderstelling getuige te zijn van een geslaagde noodlanding. Niets is minder waar, hoewel de stuntist nog een opmerkelijk vervolg krijgt.

Binnen de kortste keren verdringt zich een file automobilisten achter de langzaam en laag ‘vliegende’ ufo. „Dus geef ik een beetje gas bij, en nog een beetje en nog een beetje. Ik wilde gewoon wat sneller gaan rijden om het verkeer niet op te houden”, zo herbeleefde de Belg de spannende test. „Tot ik op een gegeven moment een kilometer of zeventig per uur ga. Komt dat toestel plotseling los van de grond zeg!” Een niet geplande luchtdoop in een tuinversiering! Grote schrik dus.

Aangezien Lucien geen vliegbrevet bezit en hij niet zo veel verstand van piloteren heeft als een koe van hogere wiskunde, schuift hij de gashendel onmiddellijk terug. Een verstandige ingeving, die de *maiden flight* beperkt tot enkele meters en Lucien waarschijnlijk behoedt voor een *vrille* en een enkelte crematorium. Na een perfecte *vol-plané* boldert de VW Breugelmans 1 rustig uit en zet de piloot koers richting hangar, een horde mede-landingsbaangebruikers verbijsterd achterlatend.

Verbaasd

Ofschoon luchtvaartuigen inderdaad worden gebouwd om het luchttruim te kiezen, is Lucien verbaasd over zijn korte kamikazevlucht. Niet over het feit dat hij

het er – in tegenstelling tot zijn Japanse voorgangers – levend van afbracht. Onbedoeld moet zijn uit-het-blote-hoofd-ontwerp hebben voldaan aan een reeks aerodynamische wetten. Een knappe prestatie die Fokker, Boeing en Airbus slechts kunnen evenaren met behulp van tientallen computers.

„Nu ik er nog eens goed naar kijk,” werpt Lucien een overmoedige blik op zijn prototype, „zie ik er de lijnen van een oud jachtvliegtuig in. Is het niet net een Messerschmitt?” Was dat maar waar Lucien, dan had de Tweede Wereldoorlog vermoedelijk stukken korter geduurd of was Hitler er niet eens aan begonnen! Maar toch: zonder zelfoverschatting kan de aviateur prat gaan op een huzarenstukje: de VW-Breugelmans 1 lijkt op een echt vliegtuig, en vliegt verdikkere nog ook. Lucien is een handige kerel, verdraaid handig zelfs: „Alles wat ik zie, maak ik na.” Dat zelfs de meest bekwaame vakman momenten van onbedachtzaamheid kent, verraadt overigens Luciens gehalveerde rechterduim. Of ooit iemand een echte vlucht in de VW Breugelmans 1 zal maken? De constructeur: „Natuurlijk niet. Dat ding is niet gekeurd en dus niet luchtwaardig. Hij is niet eens uitgebalanceerd. Misschien stort hij wel gelijk neer. Hoewel hij wel de *force* heeft, hè.”

Achtertuin

Vooralsnog blijft de actieradius van het in oorlogskleuren gespoten kistje

beperkt tot de achtertuin. Lucien draait er met veel plezier rondjes en snoeit daarbij geregeld de bomen, getuigen een video-opname van zo’n solorijte en wat afgebroken takken.

Zoals elk nieuw gevechtsvliegtuig vertoont ook de VW Breugelmans 1 kinderziekten. Het plexiglas van de cockpit heeft bij voorbeeld de vervelende neiging van de romp te waaien. „Vervelend hoor, want al schijnt de zon, in die harde wind achter de propellor pak je snel een kou,” zegt de Belg snottend. Of hij zijn nieuw aanwinst van de hand doet? „Jawel, als de koper tenminste belooft het toestel intact te houden. Zo’n apparaat is leuk als aandachtstrekkertje voor bedrijven. Zelf had ik jarenlang een zweefvliegtuig op mijn naftomp. Heel België kende dat station!”

Wat wordt Luciens volgende aeronautische avontuur?

„Een helikopter,” roept hij gelijk. In alle ernst: een helikopter. Zo’n ding met wieken? „Jawel, een kleintje. Eentje die je op je rug kunt binden om snel een kanaal over te steken. Als ik de onderdelen maar kan vinden,” klinkt het bezorgd.

Ervan uitgaande dat Lucien ook de proefvlucht met die vliegende guillotine overleeft, wachten hem tal van andere uitdagingen en tuindecoraties. Wat te denken van de constructie van een gyrovliegtuig, zeppelin, of spaceshuttle? Dan wordt het wel oplossen bij de testvlucht. Voor je het weet, doet zijn maaksel het en cirkelt Lucien Breugelmans baantjes om de aarde!

STANDPLAATS:

Parijs
Hans Gertsen

De Conciërge

In de Franse literatuur is ze nadrukkelijk aanwezig. Ze heeft beroemde schrijvers als Balzac, Chateaubriand, Victor Hugo, Zola en Céline geïnspireerd tot schilderachtige portretten. Portretten die door de eeuwen heen een opmerkelijke overeenkomst vertonen: Het onderwerp komt er nimmer gunstig van af. Ze is al naar gelang de schrijver een achterbakse roddeltante, een gemeen secreet, een brutaal viswijf, een hellehond, of een spion van de huiseigenaar. En nog vaker van al dat fraais een beetje. ‘Ze’ is de conciërge; het haast mythische wezen dat Parijse huurders al eeuwenlang het leven zuur maakt.

Anno 1993, zevenhonderd jaar nadat het fenomeen voor het eerst in de Franse archieven vermeld wordt, bestaat ze nog steeds, de conciërge. De hedendaagse hellehond heeft echter over het algemeen weinig gemeen met haar beruchte voorganger. Als rechterhand van de doorgaans elders wonende eigenaar diende die onder andere de orde in zijn pand te bewaren, de huurpenningen te incasseren, insluipers buiten te houden en ervoor te waken dat huurders met een flinke achterstand niet stiekem de benen namen.

De schandalige speculatie met onroerend goed in de Franse hoofdstad en het feit dat veel huurwoningen verdwenen zijn, heeft het legioen conciërges danig uitgedund. Slechts hier en daar, in sommige reservaten, leeft het fenomeen nog voort. Ik woon in zo’n reservaat.

Mijn conciërge is een Portugese dame die tweemaal per week het trappenhuis in de boenwas zet. Dat kan gemene valpartijen tot gevolg hebben, zoals enkele van mijn bezoekers pijnlijk aan den lijve ondervonden hebben, maar het gaat te ver om daar boze opzet in te zien. ‘Mijn’ conciërge heeft slechts één gebrek: Ze is nogal praatziek. Als ze iets op haar lever heeft, komt ze me de post persoonlijk overhandigen. Een attentie die me regelmatig drie kwartier van mijn ochtend kost. Maar het kan erger. Veel erger.

Een bevriende Griekse journaliste leeft al twee jaar op voet van oorlog met de hare. Waartoe dat kan leiden, mocht ik onlangs meemaken tijdens een feestje bij haar thuis. Kort na middernacht, toen de stemming er net zo’n beetje in begon te komen, stond de duidelijk aangeschoten conciërge op de voordeur te bonzen. Op hoge poten eiste ze dat het feest onmiddellijk zou worden beëindigd. Mijn tegensputterende Griekse collega kreeg en passant een scheldkanonnade zonder weerga over zich heen, gevolgd door de belofte dat het Wettelijk Gezag binnen tien minuten op de stoep zou staan. En dat alles ondanks de twee flessen uitstekende wijn die ze eerder op de avond bij de conciërge had afgegeven om haar gunstig te stemmen.

Weggegooid geld, zo bleek enkele minuten later. Vier zeer boos kijkende agenten kregen voor elkaar wat de conciërge niet gelukt was. Verslagen dropen we met zijn pakweg zestig af. Voetje voor voetje van vijf hoog door het trappenhuis naar de begane grond. De conciërge was namelijk zo aardig geweest zowel de lift als de verlichting uit te schakelen. Na die hachelijke afdaling beneden aangekomen kregen we haar gemene grijns als uitsmijter toe.

Mijn Griekse collega heeft ondertussen besloten de handdoek in de ring te werpen. De voortdurende pesterijen en vernederingen moe, zoekt ze andere woonruimte. Met spoed. Tenzij iemand met historisch bewustzijn haar heel snel van haar conciërge verlost en het loeder daar heen brengt waar ze thuis hoort: In een (literair) museum.

De zwangere verdachte

Maria, bijna 30, is hoogzwanger. Zitten is voor haar een marteling.

Zij staat echter haar mannetje.

Urenlang lijdt zij zonder morren op de versleten verdachtenbank in de sombere Roermondse rechtzaal.

Zij wuift alle bezorgdheid over haar gezondheidstoestand van rechtbankvoorzitter mr. J. Mertens-Steeghs weg.

Maria staat met haar man terecht op verdenking van valsheid in geschrifte.

Eenvoudig gezegd: zij zou hebben geholpen bij het knoeien met valse facturen om stromen melk onder de superheffing uit te houden.

Zij lijkt de personificatie van ‘tot de dood ons scheidt’.

Zij beroept zich op verschoningsrecht van een getrouwde vrouw.

Geen woord van verwijt aan het adres van haar man, komt over de lippen van de serveerster die een directeur trouwde.

Nauwelijks was zij bij haar man ingetrokken of de trammelant was begonnen.

De Algemene Inspectiedienst op melkacht deed op een vroege augustusmorgen een inval.

Tegelijk kwam een sluimerende ruzie in de familie van haar man tot uitbarsting.

Haar man ging de cel in. De boekhouding lag bij justitie.

De koeien bleven echter melk geven.

De start van een huwelijk is zelden zo desastreus.

Maria blijkt een rots in de branding.

„Maria hield drie weken lang een bedrijf draaiende, terwijl zij nauwelijks enige ervaring in de branche had,” roemde strafpleiter mr. Pieter Doedens de aanstaande moeder.

Onbegrijpelijk vond hij dan ook dat de AID haar na die moeilijkste drie weken van haar leven als dank nog even achter slot en grendel zette.

Na drie dagen mocht de struise Maria, die nog nooit iets van doen had met politie en justitie, terug naar de melk.

Doedens maakt zich er nog steeds oprecht boos over.

„Een vrouw arresteren op de dag dat haar man na drie weken een dag naar huis mocht, is pesterij,” sneerde Doedens.

Officier van justitie mr. J. van den Hark toonde ook een menselijk gezicht in een messcherpe zaak.

Daar waar hij hard en bitter uithaalde naar de in zijn ogen bedenkers van de frauduleuze superheffing-operaties, was hij mild en zacht voor Maria.

Meer voor de vorm eiste hij zes maanden cel te vervangen door 240 uur dienstverlening tegen haar.

„Zij veegde melkbussen schoon, ruimde de stal op en hielp haar man met wat administratief werk, maar zij is toch niet iemand die arglistig de kluit belazert. Administratief kon zij tot tien tellen, maar van computers wist zij niets af.”

Doedens, die normaal gelouterde criminelen terzijde staat, bijna ontketent dus.

Maria pinkt een enkel traantje weg. Zij hoort echt niet thuis in een cel.

door rob peters

De hordenloop naar een leuk baantje

What's next, roept het arbeidsbureau schoolverlaters vanaf posters en in advertenties toe. Na de school, het werk. Een sprong in het ongewisse voor de 220.000 jongeren die jaarlijks een einde maken aan hun dagelijks verblijf in de schoolklas. Schoolverlaters met of zonder diploma op zoek naar een baantje. Via advertenties, het arbeidsbureau, 'het netwerk', het leerlingstelsel of uitzendbureau. Om terecht te komen in het wonderland van loonstrookjes, overwerk, bazen en loopbaanbegeleiding. Als je tenminste geluk hebt, de goede opleiding hebt gevolgd of over de juiste contacten beschikt. Anders wacht de harde wereld van werkervaring, jeugdwerkloosheid en sollicitatieclubs.

● Marielle schrijft haar zoveelste sollicitatiebrief bij de Sollicitatieclub in Leiden.

Foto: JAN HOLVAST.

ander-

Z
i
j
d
s

Pensioen

DOOR SANTE BRUN

Je hoort wel eens beweren dat de boeren een lobby in Den Haag hebben die in staat is werkelijk alle onheil bij de boeren weg te halen en te deponeren waar het hoort: bij de belastingbetaler.

Maar als je het mij vraagt hebben de vrouwen een nog iets effectievere lobby. Want anders kan ik niet goed begrijpen hoe het wetsontwerp tot regeling van de pensioenrechten van gescheiden vrouwen tot stand is gekomen. Daar moet een enorme druk achter hebben gezeten, zodanig dat een hele bevolkingsgroep opgezaaid wordt met de ingrijpende gevolgen van een onbewezen stelling, en hoogstens kan proberen iets te doen wat de zwaarste criminelen niet hoeven: hun onschuld bewijzen.

Het wetsvoorstel waar ik het over heb gaat om het volgende: tijdens het huwelijk heeft de man (let wel: de man) door het betalen van premie pensioenrechten opgebouwd. Zijn echtgenote niet, want die werkte niet; daar gaat het wetsontwerp kennelijk van uit. Als ze wel werkte en pensioenrechten opbouwde, dan rept het ontwerp daar in ieder geval niet van. Als dat het geval is wordt ook haar pensioen opgesierd door de bijdragen van een wildvreemde, die ze vermoedelijk al vele jaren niet meer gezien heeft.

De wet heeft, heel genereus, een beperking: de vrouw krijgt nooit meer dan een kwart van het pensioen.

Aan dat alles ligt een uit de lucht gegrepen veronderstelling ten grondslag, namelijk dat de vrouw, door het huishouden te verzorgen, heeft mogelijk gemaakt dat de man dat geld verdiende. Je hoort zelfs wel eens zeggen, dat de vrouw daardoor de carrière van de man pas echt heeft mogelijk gemaakt.

Nu ken ik persoonlijk van nabij tot zeer nabij een aantal gevallen waarin het zonneklaar is dat de betrokken ex niet alleen na, maar ook tijdens het huwelijk er alles aan gedaan heeft, de carrière van haar echtgenoot juist te frustreren. Die mannen zijn stuk voor stuk dociele zwogertjes die dachten: ach, we hebben het vroeger ook wel eens leuk gehad, samen. Niks macho's die moeder de vrouw bij thuiskomst achter de wastobbe uit brullen, ten einde voor hem een borrel in te schenken, een ei te bakken en de vuinige dingen te doen die het huwelijk (verondersteldwijze) zo allemaal met zich mee voert.

In dit soort discussies spelen dat soort stereotypen, die met de genuanceerde werkelijkheid weinig te doen heeft, een beslissende rol. Een ongeloflijke rechteloosheid is daarvan het gevolg, neem me nu niet kwalijk. Hoe bewijs je dat je ex die beloning niet verdiend heeft, die haar nu door het parlement geheel gratis wordt toegeschoven?

Het wordt tijd dat de echtscheidingsverzekering weer eens van stal wordt gehaald, en het wordt ook tijd dat de vrouwenlobby haar achterban eens voorhoudt dat echte gelijkberechtiging niet vooral betekent: hoe kan ik een ander, feitelijk een willekeurige vreemde, die door het parlement in zijn argeeloosheid aan ons wordt uitgeleverd, zo efficiënt mogelijk kaal plukken?

Een leuk baantje wilde ze. Licht administratief werk. Dat moest kunnen met een leao-diploma op zak en een extra verdieningsjaar achter de rug. Maar na anderhalf jaar jeugdwerkgarantieplan (JWG) en honderd sollicitatiebrieven weet ze het ook niet meer. Negen-tien jaar is ze, Marielle. Op het buurthuis en bij de universiteit waar ze via het JWG werkte, kreeg ze best wel complimenten en was men verbaasd dat zij niet aan de slag kon komen. Haar klasgenoten zijn veelal in het bedrijfsleven terechtgekomen. Vaak via, via.

Haar toekomst? „Er moet wat gebeuren, maar wat?” zegt ze. De meo is te hoog gegrepen en om door te stromen naar het leerlingwezen, heeft ze een werkgever nodig die haar vier dagen per week als leerling in dienst wil nemen.

Die zijn moeilijk te vinden in de administratie. Het arbeidsbureau heeft haar doorgestuurd naar de 'Sollicitatieclub'. Zo houdt Marielle de moed er in, maar een werkgever heeft zich nog niet aangediend.

Na de zomer gaat ze het maar weer eens over een andere boeg gaan, misschien levert het uitzendbureau wat op. „Proberen meer geld te verdienen.”

Schoolverlaters willen een leuke baan en een goed salaris. Een baan van hoogwaardige kwaliteit bij voorkeur, alhoewel een vast inkomen en gegarandeerd werk ook belangrijk zijn. De helft probeert met hulp van het arbeidsbureau aan de slag te komen. Een vijfde komt via een leer-arbeidsovereenkomst (bedrijfscholen, leerlingstelsel) aan het werk. De resterende dertig procent heeft al een baan gevonden, probeert het op een andere manier, via uitzendwerk bij voorbeeld of blijft werkloos.

Werkloosheid
Volgens gegevens van de Arbeidsvoorziening bedroeg het werkloosheidspercentage onder schoolverlaters de afgelopen drie jaar 15 procent. Zo'n 33.000 schoolverlaters vinden jaarlijks geen werk en dat worden er nog meer. Door de economische recessie zal de werkloos-

heid onder schoolverlaters oplopen tot bijna 40.000, verwacht M. J.A. Braspenning, hoofd van de sector scholing en intermediaire voorzieningen van de Arbeidsvoorziening. „De praktijk wijst uit dat jeugdigen gewoon meedraaien in het systeem van werk en werkloosheid.”

Schoolverlaters zijn een gemeleerd gezelschap, van drop-outs tot universitair geschoolden. De groep 'voortijdig schoolverlaters' - zo heten ze in het jargon - is groot. Vier op elke tien schoolverlaters verlaten het dagonderwijs voor ze over een 'primaire startkwalificatie' beschikken. „Dat is de basis die iedereen wordt geacht nodig te hebben om weerbaar te zijn, om zich te kunnen redden,” legt B. Hövels, onderzoeker van het Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen, uit.

Ondanks haar leao-diploma, behoort ook Marielle tot de groep voortijdig schoolverlaters. Er zijn vier categorieën: degenen onder het barre minimum (alleen basis-onderwijs of speciaal onderwijs), de traditionele dropouts (wel voortgezet onderwijs maar geen diploma), degenen die net als Marielle lbo of mavo als eindonderwijs hebben (43 procent van de voortijdig schoolverlaters), en tot slot de havo/vwo-gediplomeerden en mbo-uitvallers (35 procent van de voortijdige schoolverlaters).

Nadelen

Een afgeronde beroepsopleiding is geen garantie voor een succesrijke overgang naar de arbeidsmarkt, erkent Hövels, maar zonder heb je te maken met een aantal nadelen. „Voortijdig schoolverlaters hebben over het algemeen minder kans op een baan en hun positie is minder stabiel. Ze vallen gemakkelijker terug in werkloosheid.” Een ander nadeel is de geringere loopbaanmogelijkheid. „Ze missen de basis om zich verder te kunnen ontwikkelen in hun arbeidsloopbaan.” Hövels vindt het overigens niet slim van werkgevers om weinig te investeren in lager geschoold personeel.

De nadelen van een te vroege overstap naar de arbeidsmarkt hoeven niet doorslaggevend te zijn. Gediplomeerden van lbo en mavo stromen vaak door naar het leerlingwezen, en bereiken zo hun 'primaire startkwalificatie'. Vooral in sectoren waar vaklieden worden gevraagd, is daarmee een sterke positie te verwerven. Wie alleen een havo- of vwo-diploma heeft, doet het ook vaak niet zo slecht. Vooral

havo-meisjes blijken het buiten het reguliere onderwijs (via bedrijfs- of bedrijfstakopleidingen) goed te redden. Ondanks hun zwakke positie op de arbeidsmarkt zal er voor ongeschoolden wel altijd emplot blijven, meent Hövels.

Er worden door werkgevers wel vaak steeds hogere eisen gesteld. Niemand kijkt er nog van op als een winkelbedrijf een havo-diploma nodig vindt voor zijn caissières. Hövels signaleert bij werkgevers de behoefte aan jongeren met 'iets van arbeidsdiscipline', hanteerbare jongeren die zich willen voegen naar de ondernemingsnormen.

„Daarom wordt daar nogal eens gebruik gemaakt van bekenden, krígt iemand eerst tijdelijk werk, of wordt een diploma geeist. Want een diploma betekent dat iemand in staat is geweest een opleiding af te maken. In staat is door te drukken, om met zelfdiscipline iets af te maken. Het is een waarborg dat de werkgever iemand in huis haalt met een zekere discipline.”

Werkgevers hebben bovendien de neiging om zo hoog mogelijk te mikken. „Mits het maar niks extra's kost. En zo halen ze potentieel in huis dat voor hen van belang kan zijn voor de toekomst, voor eventueel hogere functies”, aldus Hövels. De diploma-inflatie wordt in de hand gewerkt door de steeds hoger wordende opleidingsgraad van schoolverlaters. Jongeren blijven langer op school, maar verkrijgen daarmee niet automatisch een betere startpositie op de arbeidsmarkt, concludeert Braspenning.

Richting

Want nog belangrijker dan het niveau van de opleiding is de richting waarin de schoolverlater zich heeft bekwaamd, aldus Braspenning. Hoe goed sluit de opleiding aan op de behoefte van de arbeidsmarkt? Goed bemiddelbaar zijn schoolverlaters met vooral technische mbo of lbo-diploma's. Braspenning: „Met lbo of mavo in combinatie met het leerlingwezen heb je een beter uitgangspunt dan met vwo.”

Eigenlijk hebben alle schoolverlaters met een technische opleiding, ongeacht het niveau, een sterke positie op de arbeidsmarkt. Ook economische en administratieve opleidingen op hbo/vwo-niveau zorgen voor een goede start op de arbeidsmarkt, net als paramedische opleidingen op mbo, hbo of wvo-niveau. Diploma's die moeilijk tot iets leiden zijn mbo op sociaal-cultureel vlak, leao, lhno, kunst- en

letterenstudies op hbo en wvo-niveau, sociologie en psychologie op wvo-niveau, aldus Braspenning. Hövels signaleert dat mbo'ers het gemakkelijkst toegang krijgen tot de arbeidsmarkt. „Zij doen het beter dan welke andere opleidingscategorie dan ook. Dus ook beter dan academisch opgeleiden of hbo'ers.”

De meest kansrijke bedrijfstakken om aan werk te komen zijn de horeca, de (detail)handel, de haven, telecommunicatie en transport. De werkgelegenheid neemt af in de bouw, industrie, landbouw en bij de overheid.

Persoonlijk

Geslacht, huidskleur, persoonlijkheid en achtergrond zijn van belang bij het vinden van werk. Kun je handig met mensen omgaan, praat je gemakkelijk, ken je mensen die relevant zijn om je aan een baantje te helpen. Dat is zowel belangrijk om aan een baan te komen als in het werk zelf. „Naarmate arbeidsorganisaties de afgelopen tien jaar flexibeler zijn geworden, zijn klantgerichtheid en communicatief vermogen belangrijker geworden”, zegt Hövels.

Amarilles is 23 jaar. Vorig jaar rondde ze de verkorte mbo-opleiding tot applicatieprogrammeur af. Sinds september probeert ze de overgang van school naar arbeidsmarkt te maken. Na heel wat teleurstellingen, heeft ze nu zicht op een baan. Niet in de automatisering, die markt ligt op zijn gat, maar als bijstandsmedewerkster.

Van haar studiegenoten zijn er een paar programmeur geworden, enkele zijn nog steeds werkloos, een-tje is secretaresse geworden en een ander werkt bij zijn vader in de slagerij.

Amarilles is zwart en vrouw. Zelf zit ze daar niet mee, maar als je de onderzoeken mag geloven is dat wel van invloed op haar zoektocht naar werk. Hövels: „Aangevend in inmiddels dat geslacht en etnische afkomst - ongeacht opleidingsniveau - een rol spelen bij kans op baan.” Braspenning: „Mannen zijn beter bemiddelbaar dan vrouwen, maar het verschil wordt minder. De zoektocht van een allochtoon is drie keer zo lang en de werkloosheid onder allochtonen is drie keer zo groot als onder autochtonen.”

Drop-out

Astrid is zeventien. Ze stopte in maart met haar vwo-studie. Ze had problemen met haar ouders en haar vriend. Haar vader gedroeg

zich als een tiran; de vriend, met wie ze samenwoonde, ging er met een ander vandoor. Nooit meer naar school, dacht ze toen. Een baantje was zo gevonden. Ze reageerde op een advertentie en kon meteen aan de slag als serveerster.

Na de zomer is ze echter alweer ex-schoolverlater. Ze is van gedachten veranderd. „Ik kan toch niet mijn hele leven in de bediening blijven.” Serveren is leuk, maar de toekomst had ze zich toch wel even anders voorgesteld. Ze wil iets creatiefs doen, kleding ontwerpen of zo. En dus begint ze na de zomer weer aan vwo-5. Dit keer bij een educatief centrum, zodat ze tussen volwassenen zit in plaats van pubers. Want na al die problemen voelt ze zich op een gewone school niet meer op haar plaats.

Jongeren die voor het eindexamen van school af willen, doen dat meestal na een probleemrijke schoolloopbaan. En die problemen ontstaan veelal in het ouderlijk milieu: door etniciteit, sociale klasse of een gebroken gezin. Maar ook de aantrekkelijkheid van de school speelt een rol. Jongeren met een moeilijke schoolcarrière zijn gemakkelijker door bedrijven uit het onderwijsstelsel te trekken. De leerbereidheid is laag en het betaald werk lonkt.

Uitval

Van de 220.000 schoolverlaters, komen er zoals gezegd 88.000 zonder 'diploma' op de arbeidsmarkt. Voor overheid en onderzoekers is deze groep voortijdig schoolverlaters het interessant. De overheid, in dit geval het ministerie van onderwijs en wetenschappen, probeert het aantal voortijdig schoolverlaters terug te dringen, onder meer door regionale meld- en coördinatiepunten. Daar moeten deze schoolverlaters worden aangemeld, en moet een weg worden gezocht om hen toch een 'goed voorbereide start' te bezorgen.

Drop-outs die het onderwijs zat zijn en zelf geen werk weten te vinden, worden door het arbeidsbureau vaak via een tussenschakel op het traject van het leerlingwezen gezet. De Arbeidsvoorziening stimuleert dit, omdat de jongeren zo toch aan die 'primaire startkwalificatie' kunnen komen en omdat het leerlingwezen goed aansluit op de arbeidsmarkt. Het leerlingwezen is heel divers. Er zijn 30 stelsels voor 400 soorten beroepen.

De uitval in het leerlingwezen is echter hoog, 50 procent. Dat komt

volgens Hövels, doordat de arbeidsmarkt een grote aantrekkingskracht uitoefent, de school niet goed is afgestemd op de praktijk, het praktijkdeel onvoldoende is of leerlingen een verkeerd beeld hebben van de sector. Bovendien komen - juist door het beleid van de Arbeidsvoorziening - de moeilijke kere groepen in toenemende mate terecht in het leerlingwezen. Probleem van het leerlingwezen is bovendien dat het sterk afhangt van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Naarmate de economie inzakt, gaat het slechter met de opname van leerlingen.

Arbeidsbureau

Voor wie niet weet wat hij wil - en dat komt redelijk vaak voor - zegt Willeke Lecanne dit Deprez van het arbeidsbureau in Leiden - is er een speciaal trainingsprogramma. Hé, jij daar, heet het project in Leiden, dat jongeren bijstaat in hun beroepskeuze. Wie zijn sollicitaties al een half jaar ziet mislukken, kan in alle grote en middelgrote steden terecht bij 'Sollicitatieclubs'. Daar ligt alles klaar om het solliciteren eenvoudig te maken: kranten, pc's, postzegels, telefoon. Bovendien ondersteunen de jongeren in een club elkaar. „De jongeren die hier komen, gaan er keihard tegenaan,” zegt Judith Driece, van de Sollicitatieclub in Leiden. Zeventig procent lukt het binnen drie maanden een baan te vinden.

Als het 't arbeidsbureau niet lukt jongeren binnen een half jaar aan het werk te helpen, resteert voor de schoolverlaters tot 21 jaar het jeugdwerkgarantieplan (JWG). Bij Willeke Lecanne dit Deprez komen voor het JWG vooral jongeren binnen met een afgebroken beroepsopleiding. De bedoeling van het JWG is jongeren aan werkervaring te helpen om zo hun kansen op de arbeidsmarkt te verbeteren. Het aantal plaatsen is echter beperkt en het wordt volgens Willeke moeilijk alle jongeren te plaatsen, vooral al als straks de leeftijdsgrens wordt opgeschroefd. En wat moet iemand na de JWG?

Wie de schoolklas gaat invullen voor een loopbaan, hoeft soms maar een enkele horde te nemen om het werk van zijn dromen te vinden. Heel wat vaker ligt het pad echter bezaaid met gemiste kansen, teleurstellingen en onmogelijkheden. Marielle heeft de finish nog niet bereikt, maar is niet ontmoedigd. Amarilles heeft bewust haar koers verlegd. En Astrid, die is op haar schreden teruggekeerd. Terug naar de klas, voor een betere startpositie.

door

ANS BOUWMANS

POLITIE

• Limburg Zuid

Bij de regiopolitie Limburg Zuid, organisatie-onderdeel District Kerkrade, is met onmiddellijke ingang plaats voor een:

Telefonist /Receptionist m/v

VACATURENUMMER: 93/28
AANTAL VACATURES: 1 (36 uur)

INFORMATIE

Het regiokorps Limburg Zuid is één van de 25 regionale politiekorpsen.

De Politie regio Limburg Zuid stelt zich ten doel: 'Het vergroten van veiligheid en leefbaarheid in de woonomgeving.'

Het korps wil zich daarbij kenmerken door: • Maatschappelijke betrokkenheid • Professionaliteit • Integriteit

Het korps is verdeeld in 4 Districten met een totaal van 23 Basiseenheden en één Divisie Regionale Recherche.

Het Korps - in het zuidelijke deel van de provincie - telt momenteel ongeveer 1750 medewerkers en is daarmee

het 6e grootste korps van Nederland. De regioleiding is momenteel gehuisvest in Cadier en Keer.

De Korpsbeheerder is de burgemeester van Maastricht.

FUNCTIE-INHOUD

- Verzorgen van het telefonische verkeer.
- Verzenden van telex- en faxberichten.
- Registreren van berichten. Verrichten van lichte administratieve werkzaamheden.
- Distribueren van de binnenkomende berichten.
- Te woord staan en verwijzing van bezoekers.
- Verstrekken van algemene inlichtingen.
- Opnemen van aangiften van verloren/ gevonden voorwerpen.

FUNCTIE-EISEN

- Mavo-diploma.
- Representatief.
- Goede contactuele vaardigheden.
- Ervaring met geautomatiseerde apparatuur.
- Bereid zijn om functiegerichtte opleidingen te volgen.

SALARIS

Maximaal schaal 4 BBRA (max. f 3.303,- uitgaande van 36 uur)

SELECTIE

- Medische keuring maakt deel uit van de selectieprocedure. Een psychologisch onderzoek kan hiervan deel uitmaken.
- Informatie: Stafbureau personeel 045 - 355555.

STANDPLAATS KERKRADE

SOLICITATIETERMIJN
Binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie.
Sollicitaties richten aan:
De Districtschef Kerkrade
Postbus 82
6460 AB Kerkrade

POLITIE
• Limburg Zuid.

GASWACHT - LIMBURG

Litscherveldweg 5, 6513 BA Heerlen
Verkoop - lease - installeren - service/onderhoud van complete verbrandingsmotoren

Wij vragen ter versterking van onze service-eenheid:

1 servicemonteur c.v.

Functie-eisen: Diploma MTS E.N.
Opleiding service-technicus (bereidheid tot het volgen van aanvullende opleidingen). Ervaring strekt tot aanbeveling.

Voor deze vacature geldt: Salaris afhankelijk van opleiding/ervaring.
Goede contactuele eigenschappen.
Rijbewijs B.
Bereidheid te werken in periodieke avond-/weekend-/wachtdienst.

Sollicitatie: uw schriftelijke sollicitatie zien wij graag binnen 8 dagen tegemoet.

ONDERWIJS GEEFT WERK

VOOR MEER INFORMATIE:

terre des hommes
TEL. 070-363 79 40

Doel ook mee!
GIRO 646900

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't sjelet kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar!
Tel. 045-719966.

Een modulaire aanpak aan de Avond-HEAO Limburg

- Studierichtingen
- Bedrijfsconomie
- Economische wetenschappen
- Economisch-juridisch
- Bedrijfskundige informatica

Studeren per module.
Eén module per avond.
Maximaal drie avonden per week.

Voor informatie bel naar

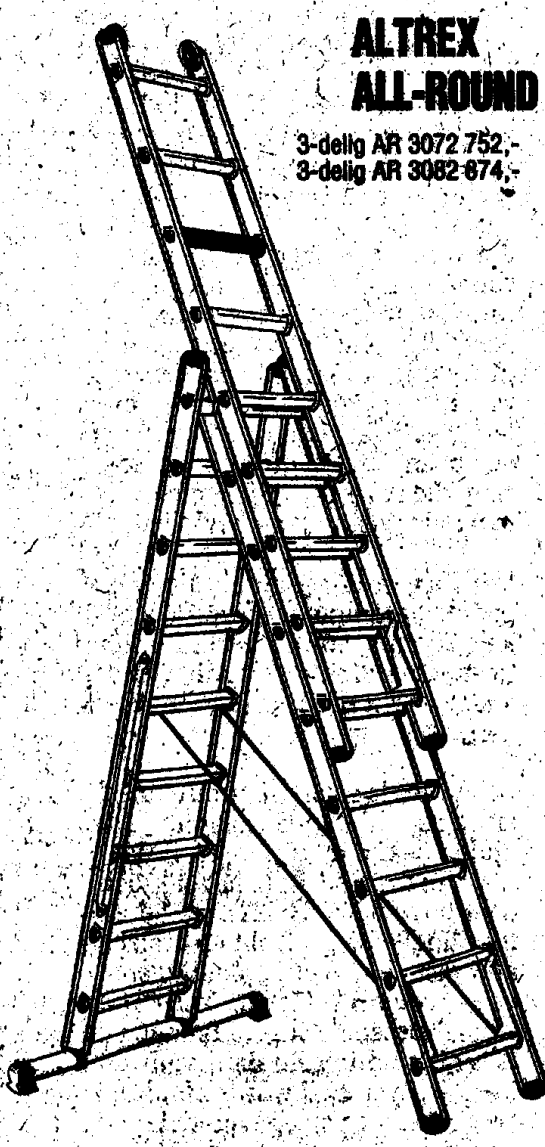
HEAO Limburg
Havikstraat 5
Sittard
Postbus 5268
6130 PG Sittard
Telefoon 046-510641

LADDERS & TRAPPEN MET DE VEILIGE TREE

ALTREX ALL-ROUND

3-delig AR 3072 752 - 459,-
3-delig AR 3082 674 - 535,-

hoofdealer van ALTREX ladders en trappen

TISACO NUTH BV
VERF - GLAS - BEHANG

Industriepark De Horsel, Nuth • Thurnikstraat 6, 6361 HB NUTH
Telefoon 0461 24 23 30

VEGERS MEUBELLEN

Eiken klassiek: Heerlen
Slaapkamers: Heerlen
Moderne Meubelen: Kerkrade

ZELFS IN DE VAKANTIE WERKEN ZE DOOR

De burens gaan op vakantie, uw collega's gaan op vakantie, u gaat op vakantie. Maar Dunlop banden werken gewoon door. Zo bent u tenminste zeker van comfort en veiligheid. En koopt u ze bij Kicken, dan bent u ook nog 'ns verzekerd van extra service, garantie en concurrerende prijzen.

Bandenspecialist

KICKEN B.V.

openingstijden:
maandag t/m vrijdag 08.00 - 12.00 uur
en van 12.45 - 17.15 uur
zaterdags van 08.00 - 12.00 uur

VOERENDAAL Valkenburgweg 41 Tel. 045-751700
MAASTRICHT Bemelerweg 90 Tel. 043-621515
TEGELN Kaldenkerweg 96 Tel. 077-733433
SITTARD Bergerweg 59 Tel. 046-510700

VAKANTIE & RECREATIE

HOTEL WESTDUIN ****

Westduin 1, 4371 PE Koudekerke (Vlissingen)
50 METER VAN ZEE EN STRAND
BOEK NU uw zomervakantie aan zee in Nederland, maar dan wel in de zonnigste provincie Zeeland. Geen overboeken, lange reis- of wachttijden en u krijgt wat we beloven. Pak nu die telefoon en boek uw kamer aan zee!
Telefoon 01185-2510

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

UITSLAG TREKKING

GIROLOTERIJ		BANKLOTERIJ		TV-bekendmakingen	
Prijzen op grootnummer	Prijzen op kleinnummer	Prijzen op bank- rekeningnummer	Prijzen op eindejaar	Grootlot € per jaar	Kleinlot € per jaar
1.000.000,-	1.000,-	1.000.000,-	1.000,-	1.000.000,-	1.000,-
310.791	1.151	29.62.94.136	6.759	1.000.000,-	1.000,-
1.75.000	1.500	1.75.000	1.500	1.000.000,-	1.000,-
5.703.112	3.209	30.03.46.581	5.854	1.000.000,-	1.000,-
1.50.000	1.100	1.50.000	1.100	1.000.000,-	1.000,-
2.364.730	1.000	36.01.23.372	489	1.000.000,-	1.000,-
1.25.000	1.500	1.25.000	1.500	1.000.000,-	1.000,-
2.332.916	608	80.52.42.192	829	1.000.000,-	1.000,-
4.241.235	1.450	1.00.000	1.450	1.000.000,-	1.000,-
4.791.048	1.450	38.52.44.642	25	1.000.000,-	1.000,-
1.10.000	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
44.000	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
994.890	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.232.235	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
2.397.086	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
2.551.987	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
3.037.907	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
4.718.405	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
6.089.984	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
5.455.893	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.500.000	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
952.777	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.325.671	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.651.573	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.686.846	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
2.732.024	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
2.807.966	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
3.385.231	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
4.018.989	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
4.179.271	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.92.691	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
436.901	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.071.074	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
1.096.303	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
3.085.013	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
4.018.989	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-
4.179.271	1.200	1.10.000	1.200	1.000.000,-	1.000,-

De originele PIRELLI schuimrubber matrassen en de PIRELLI lattenbodems nu ook -50%

De originele PIRELLI schuimrubber matrassen en de PIRELLI lattenbodems nu ook -50%

Een paar jaar terug was het nog ondenkbaar: de zalm die weer in de Rijn zwemt en moet concurreren met duizenden zeeforellen. Scholen paaiende ansjovis in de Waddenzee. Zelfs de pijlstaartinktvis is weer terug. Eindelijk krijgen de milieumaatregelen succes. De rivieren moesten immers schoon worden, en we wilden weer door het water in Noordzee en Wadden kunnen kijken. Die doelstellingen zijn een stap(je) dichterbij gekomen.

Tot zover het goede nieuws. Sommigen zien ook onmiddellijk de nadelen: de vis kon wel weer eens onbetaalbaar worden. In het heldere water vinden schol en tong immers veel minder voedsel. De bestanden slinken en daarmee kan het voordeel voor sportvisser en milieuliefhebber wel eens heel slecht uitpakken voor beroepsvisser en visliefhebber. Gelukkig gaat het niet om een zwart-wit verdeling. Onze verslaggever ging, zeeziek en wel, op zoek naar de diverse tinten grijs.

DOOR LOUIS BURGERS

Bij dit weer trekken zelfs geharde vissers wat wit weg. Het onderzoeksschip Isis zwiept alle kanten op, en moet toch zijn koers houden. Enkele kilometers verderop gaan de netten weer overboord, op een eerder vastgelegde plaats boven Terschelling. Windkracht zeven, uit het noordwesten, mag geen roet in het eten gooien. Na enkele minuten wordt het net weer binnengehaald. De onderzoekers Adriaan Rijsdorp en Loes Bolle buigen zich voor de zoveelste keer deze week over de minimale vangst. Jonge scharretjes van zo'n drie tot vier centimeter, wat jonge tong en schol, garnaal, de gebruikelijk stinkende pitvis en wat bijvangst komen van de zeebodem. Dit is de zwaarste van in totaal veertig 'trekken' die uiteindelijk terecht zullen komen op het draaiende en vallende achterdek van de 28-meter lange kottor van de directie der visserij. Ameland laten we deze reis maar schieten. Het is te gevaarlijk. De krachtige wind kan ons op het strand werpen, stelt schipper Nico Pronk uit (javel) Scheveningen vast.

Loes, 28, en verbonden aan het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) op Texel, wil alles weten over de schar, haar promotieonderwerp. Het gaat erom, zegt ze, de ontwikkeling van een hele jaar-klasse van deze platvissoort te volgen. „In mei zijn we begonnen. Schar is de meest voorkomende vissoort in de Noordzee”. Nu wil ze weten hoe een goede jaar-klasse tot stand komt. „We beginnen langzaam met oudere visjes te vinden”.

Op den duur moeten de gegevens over de schar vergeleken worden met de talloze gegevens die al beschikbaar zijn over de schol, die commercieel veel interessanter is. Die kennis kan dan weer gebruikt worden door andere onderzoekers. Over schol weet Adriaan Rijsdorp uit Santpoort alles. De vissoort was het promotieonderwerp van de 40-jarige onderzoeker, verbonden aan het Rijksinstituut voor Visserijonderzoek in IJmuiden. Hij onderzocht of er genetische veranderingen bij de schol optreden door de zware bevissing.

Garnalen

Nu begeleidt hij Loes bij haar onderzoek en zelf onderzoekt hij de gevangen garnalen: een collega-bioloog wil weten of het vangstgebied van de garnaal langs de kust versmalt naarmate het water helderder wordt en er minder voedsel beschikbaar komt. Het omgekeerde – meer voedsel en groter gebied – kon indertijd worden aangetoond. Bij de schol gebeurde iets dergelijks. Door de fosfaten kwam er meer voedsel in het water, en dat

leidde tot grotere schollen. Uit zijn promotieonderzoek bleek echter dat ook andere factoren, zoals de overbevissing, een rol speelde. Soms verdween in een jaar veertig procent van een jaar-klasse, terwijl normaal niet meer dan tien procent sterft. Dat leidde tot kleinere vrouwtjes, die eerder geslachtsrijp werden. Wat de toekomst brengt is onduidelijk: in ieder geval lijkt het scholbestand in de Noordzee af te nemen. Kon in de jaren '80 jaarlijks nog zo'n 170.000 ton gevangen worden, nu is dat teruggelopen tot 110.000 ton. In de jaren zestig bleef de vangst beperkt tot zo'n 60.000 ton.

„De schol trekt zich in de zomer terug tot in het centrale deel van de Noordzee, waar pas vanaf eind jaren zeventig gevestigd werd. Dat leidde tot een toename van de visvangst. Sindsdien moeten de vissers steeds noordelijker gaan voor een goede vangst. De economische grens is nu bereikt”, zegt Rijsdorp.

Vreemd genoeg kunnen we het juist aan de vervuiling met fosfaten te danken hebben dat de vissers in de jaren zeventig en tachtig zulke enorme vangsten deden. Want fosfaat dient als voedsel voor plankton en algen, en die worden weer door vissen gevreten.

● De te onderzoeken vis wordt op grootte gesorteerd.

Foto: GPD.

Visserij gaat moeilijke jaren tegemoet

Water wordt weer schoon: minder vis in Noordzee

● Loes Bolle en Adriaan Rijsdorp bekijken hun vangst.

Foto: GPD.

Nu het gebruik van fosfaten fors is verminderd willen NIOZ en RIVO weten of het omgekeerde ook geldt. Eenvoudig gezegd: gaat de stelling op 'minder fosfaten = minder plankton = minder vis'?

Monsters

Uit watermonsters – die bedoeld zijn om giftig plankton op te sporen – blijkt dat het Noordzeewater langzaam weer helder wordt, zelfs op die plaatsen langs de kust waar de ergste vervuiling werd geconstateerd. De oorzaak is niet ver te zoeken: de grote rivieren van Noordwest-Europa worden schoongemaakt en er wordt nauwelijks slib meer gestort. Vooral in Duitsland wordt hard gewerkt aan het reinigen van de rivieren. Sinds de opheffing van de DDR verbeterd de Elbe elk jaar aanzienlijk. Je kunt het haast zien gebeuren, zegt adjunct-directeur dr. Paul Hagel van het RIVO. Dat geldt eveneens voor de Weser. „Ook de Rijn wordt schoner. Het fosfaatgehalte is drastisch teruggebracht, hoewel Nederland nog steeds fosfaat (door de intensieve landbouw) toevoegt. Bij Lobith kwam rond 1980/81 zo'n 30.000 ton fosfor per jaar binnen, nu is dat verminderd tot 6000 ton. Daarvan stroomt tien procent via de IJssel naar het IJsselmeer. In Rotterdam is de hoeveelheid fosfor toch weer gestegen tot 8000 ton per jaar”. Volgens Hagel mag de vergelijking 'minder fosfaat is minder vis' niet zo maar gemaakt worden. Hij praat

liever over hypothesen, die nog bevestigd moeten worden. En spreekt over de 'stelling' dat in de jaren tachtig de groei van algen en plankton uiteindelijk leidde tot een toename van de hoeveelheid vis.

„Het kan leiden tot meer vis, maar ook tot een toename van het aantal waterzoogdieren (zeehonden bij voorbeeld) of tot een groeiende visvangst door mens en dier”. Die zeehonden vormen overigens een probleem apart. Volgens de theorie zou de omvang van de kudde in de Wadden aanzienlijk moeten zijn. In de jaren vijftig waren er immers nog tienduizenden. Door de groeiende visstand hadden de overlevingskansen van jonge dieren moeten toenemen. In plaats daarvan is er eerder sprake van een armetierig restant.

Ziek

Hagel: „Wij denken dat door chemische lozingen de dieren verzwakt zijn. Ze werden mogelijk onvruchtbaar en gevoelig voor allerlei ziekten. Of ze zijn gedood in tuiken, terwijl hun rustgebieden verstoord werden. Aan de andere kant zie je dat zeehonden bij de Orkney's een ware plaag vormen”. Indien de vermindering van de fosfaatlozingen uiteindelijk zal leiden tot minder vis, kan de toekomst voor de 'Wadden'-zeehonden nog wel eens heel duister zijn. Hetzelfde geldt voor de eidereenden, waarvoor er de afgelopen jaren ruimschoots voedsel voorhanden

was. Mosselvisser, die ook merken dat er minder mosselen in de Waddenzee kunnen leven (minder voedsel), verjagen de eenden, tot woede van de milieuoorganisaties. „De vissers krijgen er de schuld van dat het aantal eenden terugloopt. Maar zij hebben de afgelopen jaren de beesten juist bijgevoerd”.

Het reinigen van de Noordzee zal overigens een langdurig, en (voor-) langzaam, proces worden. We weten immers niet precies wanneer de natuur het teveel aan fosfaten, dat vooral ligt opgeslagen in de bodem van de rivieren, verwerkt heeft. De langzame verslechtering zal gevolgd worden door een even trage verbetering.

Eitjes

Toch valt er wel iets te voorspellen. Rond 1985 begonnen de fosforlozingen te verminderen, en men schatte dat het ongeveer zeven jaar zou duren, voordat de eerste resultaten zichtbaar zouden worden. Ziedaar: dit voorjaar vond onderzoeker dr. Dolf Boddeke voor het eerst weer ansjovisetjes in de Waddenzee, een belangrijke kraamkamer voor de visstand in de Noordzee. Ansjovis heeft klaarhelder water nodig. In het reinere zeeewater zullen minder vissen voedsel kunnen vinden, hoewel je mag verwachten dat de diversiteit toeneemt. Volgens Hagel kan de totale biomassa (aanwezige hoeveelheid vis) afnemen. „Maar dat hoeft niet te betekenen

dat er ook minder soorten komen. Integendeel, het is niet uitgesloten dat de overdaad aan een bepaalde soort verdwijnt, maar dat er kleine populaties van andere soorten voor in de plaats komen”.

Hagel trekt een vergelijking met het IJsselmeer, waar de visstand nu voor zo'n 80 procent uit brasem bestaat. Het heldere water geeft waterplanten, en daarmee andere vissoorten, een nieuwe kans. Naar verwachting zal de brasemstand snel teruglopen. Een dergelijke ontwikkeling zou ook in de Noordzee kunnen plaatsvinden: de schol komt wat minder frequent voor, en bij voorbeeld schar, ansjovis en pijlstaartinktvis nemen zijn plaats in. Hagels hypothese luidt dan ook dat er vermoedelijk straks minder consumptievis gevangen kan worden. Hoewel: „We zien wel verbeteringen in de zee, maar we kunnen niets voorstellen. Zelfs de gevolgen van de betere waterkwaliteit kunnen we niet voorzien”.

Al eerder constateerden onderzoekers dat door natuurlijke oorzaken de visvangst op de ene plek daalt en elders drastisch toeneemt. Begin jaren zeventig veranderde de temperatuur van het Noordzeewater heel licht omdat de Golfstroom zich wat verplaatste. „Dat leidde tot een vermindering van de haringstand. Het gebeurde net op het moment dat er sprake was van overbevissing. Met kabeljauw, die plotseling verdween van Newfoundland en massaal bij Groenland bleek te zitten, hebben we hetzelfde meegemaakt”.

Statistieken

Voor Rijsdorp en Bolle gaat het er ondertussen niet om hoeveel kabeljauw er in de Nederlandse kustwateren zwemt. Vooral garnalen en gordelvisjes komen naar boven. Hooguit bij de wat diepere trekken komt een enkel, centimeter-groot, kabeljauwtje of wijtkinkje mee naar boven.

Ze verdwijnen in de statistieken. Dat is namelijk, zoals beide onderzoekers uitleggen, het uiteindelijke doel van de tocht. „Alle gegevens worden op een precies voorgescreven wijze genoteerd. Ook al zijn sommige niet direct bruikbaar, dan kan een andere onderzoeker over een paar jaar er alsnog zijn voordeel mee doen”, zegt Loes. „Zo worden al vijftien jaar gegevens over de schar verzameld. Die gebruik ik nu voor mijn onderzoek”.

Het RIVO heeft vastgelegd dat bij bestandsopnamen alle soorten gedetermineerd worden en ook de lengte van alle dieren wordt vastgelegd. De vangst geschiedt ook met gestandaardiseerde netten. Aan bakboord (links) gaat een heel fijnmazig net overboord, voorzien van een stuk plastic, zodat zelfs de kleinste organismen worden opgehaald.

Daarnaast onderzoekt het RIVO de gevolgen van de intensieve visserij op het eco-systeem. De visvangst loopt terug: schoolvissen kunnen met de moderne vangstmethoden heel snel worden uitgeroeid, en solitair levende vissen, zoals schol, tong en kabeljauw, blijken moeilijker te vinden. Nagegaan wordt ook of een ander gebruik van bij voorbeeld de boomkor kan voorkomen dat er zoveel andere organismen sterven.

De visserij blijft echter een apart vak. „Het is nog steeds een soort van jacht, waarbij het vakmanschap van de individuele visser het belangrijkste blijft”, zegt Rijsdorp. En terwijl de Isis een nieuwe, onverwachte schuiver maakt: „Er zijn geen gecontroleerde omstandigheden, zoals op het land. Daar weet de boer precies hoeveel kunstmest of insecticiden hij moet gebruiken. De visserij kan zich alleen steeds verder ontwikkelen. En de visser kan nieuwe visgronden zoeken”.

MET NIETS BEZIG ZIJN

DOOR RENÉ DIEKSTRA

In 1920 publiceerde Sigmund Freud een geschrift dat psychologen tot de dag van vandaag in verwarring zou blijven brengen. In dat geschrift, getiteld 'Jenseits des Lustprinzips' (Voor bij het Lustbeginsel), stelt hij zijn theorie over de mens op een ingrijpende manier bij. Tot dan toe was hij er van uitgegaan dat heel ons gevoelsleven en gedrag wordt gedreven door een algemene levensenergie, die hij libido noemde. Hij zag libido als de motor van alle scheppende activiteit van de mens, variërend van het maken van nageslacht (vandaar dat hij in plaats van libido ook wel van Eros sprak) tot het maken van schilderijen en muziekstukken. Woede of agressie was voor hem eenvoudig het gevolg van gefrustreerde libido.

Maar in 1920 stelt Freud op eens dat er niet één, maar twee basale drijfveren in de mens huizen. Naast de Eros, de scheppende of levensdrijf, neemt hij nu ook het bestaan aan van een vernietigings- of doodsdrijf. Die doodsdrijf noemt hij ook wel Thanatos. Wat motiveerde Freud tot deze verandering van opvatting? Het meest waarschijnlijke antwoord is: de werkelijk onbeschrijflijke wreedheid en de vernietiging van mens en goed op de slagvelden van de Eerste Wereldoorlog. Voor hem was die mateloze, dolzinnige moorddadigheid niet meer te verklaren als eenvoudige uitdaging van een geblokkeerde levensdrijf, maar alleen nog maar als het werk van een ontremde, volkomen uit de hand gelopen doodsdrijf.

De reden dat veel psychologen na Freud niet goed met de Thanatos-theorie uit de voeten kunnen, is dat het in de grond van de zaak een theorie is die je de rillingen over de rug doet lopen: de mens, iedere mens, is drager van een authenticiteit die tot vernietiging van zichzelf en van de wereld om hem heen. Zo willen we niet over onszelf en ook niet over de mensheid om ons heen hoeven denken. Maar toch, heeft Freud de plank nou zo volledig misgeslagen? Wat maakt anders dat we er werkelijk een kick van kunnen krijgen als de ene bokser de andere volledig, tot bloeds toe, in elkaar slaat?

Wat maakt anders dat we ons vaak verlustigen aan het ongeluk of de afgang van een medemens, en daar nog graag een schepje bovenop doen ook in de trant van: 'Oh, dat verbaast me eigenlijk niks, ik vond haar ook al altijd zo'n...'? Wat maakt anders dat we ons zo graag vermaken met films en verhalen over allerlei soorten kwaad: overspel, misdaad, moord, verkrachting, incest?

Wat maakt anders dat we een gigantische industrie hebben, de media-industrie, die openlijk draait onder het motto: 'Alleen slecht nieuws is goed nieuws'? En, tenslotte, wat maakt anders dat we zo verschrikkelijk veel moeite hebben om voor het door ons aangerichte kwaad openlijk de verantwoordelijkheid op ons te nemen en het te repareren, zelfs als het ons niet meer kost dan die paar woorden: 'Het spijt me'?

Er was ooit een man, half gek, een moordenaar. Hij had zichzelf gezwoeren dat hij duizenden mensen zou doden, niet een minder. Hij wilde ten

minste zoveel mensen te grazen nemen in zijn leven. Van iedere persoon die hij ombracht, zou hij een vinger afsnijden, en die rijken aan een halsband die hij zou gaan dragen – een collier van duizend vingers. Een bewijs van zijn macht. Hij doodde negenhonderdnegenennegentig mensen. Zo gauw mensen in de gaten kregen dat hij in de buurt was, maakten ze dat ze weg kwamen, sloten ze hun huizen af, vertoonden ze zich niet meer buiten. Zodoende werd het voor hem uiterst moeilijk om die laatste man te vinden en daarmee de eed aan zichzelf in te lossen.

Op een dag kwam een oude man met een paar metgezellen van een pelgrimstocht terug en wilde hij, om thuis te komen, door een woud trekken. Maar de mensen uit enkele nabijgelegen dorpen riepen hem vanachter hun vensters toe: „Ga niet door het woud. De dolle moordenaar zit daar. Of je nou oud bent of niet, hij vermoordt je gewoon. Ga niet langs deze weg, pak een andere.” Maar de oude man zei: „Als ik niet ga, wie gaat er dan? Hij is een moordenaar, hij heeft nog iemand nodig voor hij stopt. Ik moet het risico maar nemen. Of hij doodt mij, of ik hem.”

En de oude man ging het woud in. Zelfs zijn trouwste metgezel bleef achter. Het werd hem te link. De oude man naderde, helemaal in zijn eentje, de plaats in het woud waar de moordenaar op een steen zat. De moordenaar keek naar de oude, tengere man en voelde een zeker medelijden voor hem. Hij dacht bij zichzelf: „Die ouwe heeft blijkbaar niet in de gaten dat ik hier ben, want niemand heeft het lef langs deze weg te reizen”. Toen besloot hij: „Deze man zal ik maar laten lo-

pen. Geen kunst aan. Ik vind wel iemand anders.”

En hij riep tegen de oude man: „Stop. Geen stap verder. Ga terug. Ik ben de dolle moordenaar, dit zijn 999 vingers en ik heb er nog maar één nodig. Als mijn moeder hier voorbij zou komen, zou ik haar doden en mijn eed inlossen. Je mag dan oud zijn en wijs misschien, maar jouw vinger is even goed als iedere andere. Dus ga terug of ik dood je.” Maar de oude man liep door. Toen hij vlakbij was, zei hij tegen de moordenaar: „Ik heb gehoord dat je nog een vinger nodig hebt. Wat mijn lichaam betreft, je kunt het gebruiken om je belofte te vervullen. Tien mijn vinger af, of mijn hoofd. Op die manier ben ik tenminste nog van nut, want dan ben ik het en niet iemand anders.”

De moordenaar zei: „Ik dacht dat ik hier de enige ben die gek is. Overigens, ouwe, probeer geen stiekeme geintjes met me uit te halen, anders dood ik je alsnog.” De oude man antwoordde: „Voordat je me doodt, doe een ding voor me – de laatste wens van een stervende. Hak een tak af van deze boom hier.” De moordenaar hief zijn zwaard en sloeg in een klap een dikke tak af.

Daarop zei de oude man: „Nog een kleine wens: maak de tak weer aan de stam vast.” Toen zei de moordenaar: „Nu weet ik zeker dat je stapelgek bent. Ik kan die tak er afhakken, maar ik kan 'm er natuurlijk niet weer aanmaken. Daarop begon de oude man te lachen en zei: „Als je alleen maar kunt vernietigen en niets kunt herstellen, dan wordt het tijd om te stoppen, want dan ben je met niets bezig.”

Ramiz Alia niet zuinig met kritiek op Berisha, Grieken en Serviërs

● Ex-president Ramiz Alia in gezelschap van zijn dochter Zana en schoonzoon Sokol.

Foto: FRITS SCHILS

et is een doodgewone flat in het centrum van Tirana. In een stille stoffige straat, de Rruga Marsel Kashen. De tand des tijds heeft aan de okergele buitenmuren gevretten. Er zitten gaten in en de verf is afgebladderd. Alle ramen langs de begane grond zijn getralied. Om dieven buiten te houden. Het trappenhuis is donker en tochtig. Een politieagent verspert de doorgang. De man bewaakt ex-president Ramiz Alia, die hier, op twee hoog, woont en huisarrest heeft. Tien maanden nu. De agent maakt de weg vrij, als we hem de 'special permit' van het Albanese ministerie van justitie tonen. De 'gazetar hollandez' mag door. Even later staan we oog in oog met de opvolger van wijlen de stalinistische heerser Enver Hodzja, die na de dood van de dictator in 1985 al tamelijk snel tot het besef kwam dat het afgelopen was met de marxistische koers van Albanië.

Ramiz Alia ontvangt ons in zijn werkkamer. Hij draagt een goedzitend maatkostuum en maakt een zeer verzorgde indruk. Het vertrek is met Zuid-Europese smaak ingericht. Er staat een massief mahoniehouten bureau. Er is ook een wand met boeken. Gorbatsjovs Perestrojka ontbreekt niet. Aan de muren hangen enkele schilderijen, voornamelijk landschappen. Comfortabele fauteuils ontbreken evenmin. Kristallen vazen en schotels op lage salontafels completeren het geheel. Communiceren met de buitenwereld lijkt mogelijk. In een hoek van het vertrek staan telefoon en fax.

Hermetisch

Toen Albanië omging, betekende dat ook het einde van Het Blok, de jaren lang hermetisch afgesloten woonwijk in hartje Tirana met riant onderzoekers voor de geprivilegieerde kaste van het communistische staats- en partijapparaat. Met medeneming van enkele bezittingen verliet Alia zijn villa en trok hij in bij zijn dochter Zana en schoonzoon Sokol. Daar woont hij nu nog.

Op 18 september van het vorige jaar werd Alia onder huisarrest geplaatst. Naar hem later bleek was er nog voor zijn vrijwillig aftreden op 22 maart 1992 een strafrechtelijk onderzoek tegen hem ingesteld. Dat werd geleid door de openbare aanklager Krista Ngjela. In eerste aanleg werd hij verdacht van machtsmisbruik. Pas later werd de verdenking nader gepreciseerd. Hem wordt 'het begunstigen in ambt van hooggeplaatste personen in de top van regering en partij' aangewreven. Alia tilt niet zwaar aan de beschuldiging. Hij beroept zich ter zake op een in 1976 door het voltallige politburo goedgekeurd voorstel. Insiders geloven dat het moeilijk zal zijn het bewijs van Alia's schuld te leveren.

De afzondering van de buitenwereld heeft zijn gevolgen. Zwitserse chirurgen in Genève staan klaar om de man die tweemaal door een hartaanval werd getroffen, te opereren, maar de autoriteiten geven Alia geen toestemming het land te verlaten. Hij mag ook niet naar het graf van zijn zes jaar geleden overleden vrouw, zoals hij gewend was elke zondag te doen. Zelfs niet onder politie-escorte. Ramiz Alia krijgt geen staatspensioenen, waar hij volgens zijn zeggen wel recht op heeft. Toch gaat het hem materieel niet slecht. Zijn dochter Besa, muziklerares, en haar man, de hoogleraar Kastriot Spahiu, beiden werkzaam in Spanje, springen financieel bij. Ook

Alia's zoon Arben die een baantje heeft in een Parijse bank, doet dat. Om zijn fysieke conditie op peil te houden loopt Ramiz dagelijks zo'n zeven kilometer heen en weer door alle vertrekken van het appartement.

Opvolger

Alia's waarde-oordeel over zijn opvolger Sali Berisha is verre van vleidend. Wat de totaal verziekte houdingen tussen Albanië en Griekenland betreft, karakteriseert hij het beleid van Berisha met betrekking tot de uitwijzing van een Griekse priester uit Albanië en het gelijktijdig oppakken en over de grens zetten van tienduizenden illegale Albanen door de Griekse politie als 'infantiel' en 'foutief'. Hij, Alia, zou het anders doen. Hij zou de naar zijn overtuiging nationalistisch doordrammende Grieken een lesje willen leren door de Turken Albanen binnen te loodsen. Politiek, diplomatiek, economisch en militair. En aan dit voornemen zou hij de grootst mogelijke ruchtbaarheid geven, opdat en de Griekse regering en de Griekse publieke opinie eens duidelijk met de neus op de feiten worden gedrukt.

Dochter Zana nadert geruisloos. Zij draagt een zilveren dienblad. Daarop staan kristallen borrelglaasjes, gevuld met raki.

„In het conflict met Griekenland heeft Berisha de ene blunder na de andere gemaakt,” vervolgt Alia. „Het was fout van hem de Griekse orthodoxe aartsbisschop Anastasios Giannoulakos tijdelijk te laten fungeren als hoofd van de orthodoxe kerk in Albanië. Hier, in ons land, is de Albanese orthodoxe kerk zelfstandig. Niemand anders. Fout nr. 2 was dat Berisha drie Griekse priesters toestemming heeft gegeven in Albanië religieus actief te zijn. Zo iets kan niet. Dit moeten Albanen zijn.” Ook fulmineert Alia tegen de omstandigheden waaronder de Griekse archimandriet in de Zuidalbanese bergstad Gjirokaster, Chrysostomos Maidanos, uitgezonden werd. „De Griek werd volkomen terecht over de grens gezet, daarover kan geen twijfel bestaan, maar de autoriteiten deden het op de verkeerde manier. In plaats van voor de diplomatieke manier te kiezen, dus met prompt vertoning van alle bewijstukken – brochures en pamfletten waarin met gebruikmaking van trefwoorden als hellenisme en orthodoxie voor de inlijving van gebiedsdelen van Noord-Epië (d.i. zuidelijk Albanië) werd

Hij was chef-ideoloog onder het regime van Enver Hodzja. Na diens dood in april 1985 volgde hij de dictator op. Vijf jaar later gooide hij onder druk van Gorbatsjovs perestrojka het roer in Albanië om en maakte hij de opening naar de democratie.

Zijn naam: Ramiz Alia.

Met speciale toestemming van de Albanese justitie bezocht onze verslaggever Frits Schils de tien maanden geleden onder huisarrest geplaatste ex-president op zijn adres in Tirana. In een exclusief gesprek weidt Alia openhartig uit over het Albanië van toen en nu.

gepleit – werd de priester na een reeks verbaal geuite beschuldigingen weggestuurd.”

Tragedie

De tragedie op de Balkan vindt hij een schande voor Europa. Volgens hem kan de oorlog in Bosnië-Herzegovina alleen door tussenkomst van de grote mogendheden beëindigd worden, maar die gedragen zich in de ogen van Alia laf en hypocriet. Ook jegens de Albanen. Hij verwijst naar de Verklaring van Washington en zegt dat de ondertekenaars door middel van dit onzalige document de onderdrukking van de Albanen door Servië bevestigden.

Ramiz Alia zit nu echt op de praatstoel. Als zoon van ouders uit Kosovo moet hem de haat jegens het 'Grootservische chauvinisme' als het ware met de paplepel zijn ingegeven. „Het Westen wil de onafhankelijkheid van Kosovo niet steunen en bevordert daardoor de ondergang van de Albanese bevolking in deze provincie. De schande van het huidige bewind in Tirana is dat het niet de moed heeft het verraad tegen Albanië openlijk aan de kaak te stellen. En Europa en de VS sluiten de ogen voor de werkelijkheid.”

Alia vreest werkelijk grote problemen in Kosovo. „Servië blijft de boel ophitsen; in de laatste drie maanden zijn zo'n 100.000 jongeren uit het gebied weggetrokken. Etnische zuivering door middel van intimidatie. Prompte en volledige demilitarisering van Kosovo zou wellicht een geweldadige confrontatie kunnen voorkomen. Komt die daar toch, dan – vrees ik – is de Derde Balkanoorlog een feit.”

door

FRITS SCHILS

Het vroegere staatshoofd van Albanië laat zich al net zo misprijzend uit over de gang van zaken in het aangrenzende Macedonië. President Kiro Gligorov verwijt hij gebrek aan politiek inzicht. „Niet te geloven hoe die lui daar denken hun landje te kunnen besturen. Van de Bulgaren hebben de Macedoniërs, als het erop aankomt, niets goeds te verwachten. Sofia meent immers nog historische aanspraken op een deel van Macedonië te kunnen maken. Griekenland en Servië staan ronduit vijandig tegenover hun buurstaatsje. Macedonië heeft geen uitweg naar zee. De enige mogelijkheid voor Skopje om aan- en afvoer van handelsgoederen veilig te stellen en Gligorovs republiek een zekere mate van levensvatbaarheid te verschaffen, is hechte samenwerking met Albanië.” Alia doet hierbij op het gebruik van de twee Albanese havens Durrës en Vlora en de relatief korte transportroute Skopje-Pogradec-Elbasan-Tirana-Durrës (Vlora).

We duiken terug in het prille verleden en confronteren Alia met twee van zijn uitspraken kort na het overlijden van Hodzja. Hij zei letterlijk: Enver Hodzja is niet dood; hij is onsterfelijk, en zijn werken zijn dat ook. En iets later: Albanië

zal altijd voortgaan op de weg van het socialisme. „Deze woorden vallen toch niet te rijmen met de praktijk?” Alia reageert met een tegenvraag: „Hebt u Gorbatsjov gelezen? Nu, dan heb ik uw vraag afdoende beantwoord.” „De vernietiging van het bronzen Hodzja-monument op Tirana's Skanderbegplein in de middag van 22 februari 1991 was geen afzonderlijke daad,” zegt Alia. „Het was een uiting van opgekropte woede tegen het sociale systeem in Albanië. Dit massale protest paste in het geheel van de gebeurtenissen in die tijd. Albanië kende toen pas drie maanden politiek pluralisme. Er waren nog maar net twee partijen, de Democratische en de Republikeinse. Albanië was een nieuw tijdperk binnengestapt, politiek, economisch en sociaal. De nieuwe trefwoorden waren markteconomie en kapitalisme. Mijn probleem in die dagen was hoe de overgang moest worden geregeld. Ik koos voor de geleidelijke verandering, zonder grote schokken. Ik denk dat ik het op die manier goed heb gedaan en zodoende een burgeroorlog heb kunnen voorkomen.” Volgens Alia waren er in die dagen wel degelijk krachten actief, die de volledige destabilisering van de toestand in Albanië op het oog hadden. En alweer wijst hij beschuldigend in de richting van Serviërs en Grieken.

Laag niveau

Alia uit zijn bezorgdheid over de toestand van de economie in het land. Volgens hem bevindt Albanië zich momenteel op het niveau van 1950. De meeste fabrieken zijn buiten bedrijf en het land dat eens de op een na grootste producent

van chroom was, realiseert anno 1993 nog niet een tiende van de omvang uit die tijd.

„De privatisering van de staatsbedrijven waarvan het gros in deplorabele toestand verkeert, wordt niet overgelaten aan experts, maar aan de politiek en de binnenlandse veiligheidsdienst. Een lid van de Democratische Partij (DP) en een lid van de Nationale Inlichtingendienst Shik – remplaçant van de eens zo gehate Sigurimi – formen samen een commissie voor de privatisering van een onderneming. Tal van bedrijven zijn kort na de omwenteling compleet verwoest of leeggeroofd. Op veel plaatsen is onherstelbare schade aangericht aan installaties. Er zijn nagenoeg geen daders opgespoord, maar algemeen wordt aangenomen dat de vernielingen bewust zijn gepleegd in opdracht van maffioses krachten die een overname tegen een zo laag mogelijke prijs willen forceren.”

Alia windt zich een beetje op over het feit dat niet zichtbaar wordt wat er gebeurt met de 250 tot 300 miljoen dollar, die vluchtelingen jaarlijks naar Albanië overmaken.

„Er is nog geen sprake van een goed gestructureerd productieapparaat,” zegt hij, „wel van een zich gestaag uitbreidende straat-economie.”

Scepsis uit Ramiz Alia ook ten aanzien van de politieke evolutie binnen Berisha's regerende DP.

Op de rechterflank graven zich namelijk in toenemende mate twijfelachtige lieden in. Bij voorbeeld aanhangers van het fascistische Nationaal Front, de zogenaamde Balli Kombetar, die in 1942 ontstond en gemene zaak maakte met de Italiaanse en Duitse bezetters. In het verlengde van de Balli Kombetar opereren nog enkele andere non-politieke radicale groeperingen, die – aldus Alia – lak hebben aan het algemeen belang, maar uitsluitend uit zijn op macht en invloed. Nog beschikken zij volgens Alia niet over veel draagkracht en een sociale basis, maar deze 'attacking forces for total destruction', zoals hij ze noemt, kunnen in de nabije toekomst wel een reël gevaar voor Berisha gaan opleveren.

Ramiz Alia ontkent dat Albanië zich twee generaties lang van de buitenwereld heeft afgezonderd.

„We waren lid van de Comecon en het Warschaupact,” zegt hij, „en de

breuk met de USSR werd gevolgd door vriendschappelijke relaties met China. Ik kan u verzekeren dat wij in die periode (1962-1978) de beste oorlogse resultaten boekten. Peking stond ons bij met investeringen en kredieten en vervulde nagenoeg alle Albanese behoeften. Ik geef toe, naar het Westen toe was ons land gesloten. Noem het een gevolg van onze traditionele fobie jegens het Europese achterland. Albanië is herhaaldelijk doelwit van uitheemse mogendheden geweest. Na 1945 werden wij niet tot de VN toegelaten, hoewel de bevolking tegen de fascistische bezetters heeft gevochten en ons land als enige Europese staat de nazi's op eigen kracht heeft verdreven.” Alia geeft toe dat de Albanese weigering openingen naar het Westen te maken in combinatie met de breuk tussen Tirana en Peking het Balkanlandje grote materiële schade heeft berokkend.

Pijnlijk

Pijnlijk hoofdstuk in de politieke loopbaan van Ramiz Alia blijft de liquidatie van tientallen figuren uit de partij, die het waagden uit de rij te dansen. Ik noem de namen van twaalf mensen. Alia luistert aandachtig. Dan zegt hij: „Ik kan er nog wel meer opnoemen.” Dat klopt, het hadden er ook 50 of 60 kunnen zijn. Twee van Alia's beste vrienden waren Todo Lubonja en Fadil Pacrami. Eerstgenoemde was directeur van de Albanese radio en tv, de tweede eerste secretaris van de CP in Tirana. In die vroege jaren zeventig durfden zij het aan een soort culturele lente in Albanië te lanceren. Met aan wettelijke opvattingen corresponderende ideeën. Hodzja maakte er onmiddellijk een einde aan en beiden werden in een showproces tot 15 jaar celstraf veroordeeld. Dan was er het geval Liri Gega. In 1956 werd zij beschuldigd van spionage voor de Joegoslavische geheime dienst, de UDBA. Hoewel Liri zwanger was, kreeg zij de kogel. Het is slechts een kleine greep uit een veelheid van kapitale misdaden.

Ik vraag Alia hoe hij als naaste medewerker van Hodzja de liquidatie van zoveel partijvrienden heeft ondergaan, of hij geen wrok voelt jegens de dictator en hoe het mogelijk was dat hij kon overleven. De antwoorden zijn voor een deel ontwijkend. „Ik kan al die vragen niet zomaar met ja of nee beantwoorden. Ontzettend veel factoren hebben tot al die zuiveringen gedragen. Vaak botsten de meningen in de partij knalhard op elkaar.” Alia geeft toe met bitterheid en niet zonder emoties aan die roerige tijden terug te denken.

Bij het afscheid herhaalt de ex-president zijn wens naar Genève te gaan om er zich te laten opereren. „Albanië is geen rechtsstaat,” zegt hij. Het is bijzonder merkwaardig deze woorden te moeten optekenen uit de mond van een man, die gedurende drie decennia loyaal achter Hodzja stond en in die tijd zelfs de leiding had van de ideologische en propaganda-campagnes. Nog steeds bevindt hij zich in huisarrest. Het is zeer wel denkbaar dat hij aan strafvervolgning ontkomt. De sluwe, intelligente Alia heeft zich zelf nimmer schuldig gemaakt aan fysiek geweld. Hij laverde steeds handig door het mijnenveld van politieke intriges. Na de dood van Hodzja ontwikkelde hij zich gaandeweg tot een pragmatische, die, nadat Gorbatsjovs perestrojka in Oost-Europa revolutionaire omwentelingen teweeg had gebracht, eieren voor zijn geld koos en zijn land in een zeer cruciale periode en met veel politiek Fingerspitzengefühl het nieuwe democratische tijdperk binnenloodste. Veel Albanenzen haten Alia en zien hem liever vandaag dan morgen voor de rechter. Anderen daarentegen, onder hen ook mensen die veel geleden hebben, prijzen zijn durf en schranderheid en zijn hem zelfs dankbaar voor de doorbraak naar het democratische proces in het geteisterde land.

limburgs WOODEN BILAND

Bravissimo

Bedrijf in Amstenrade geeft concours extra tintje

WMC-decor Rodahal razendsnel gebouwd

DOOR WIL WAGENVOORT

Het fleurige WMC-decor in de Rodahal is binnen twee weken gebouwd. De makers van de Oscar Chiaradia Studios in Amstenrade hebben duidelijk een huzarenstukje uitgehaald. André Beckers en Renata Chiaradia relativeren de complimenten; zij staan wel eens vaker voor hete vuren.

„Juist in ons vak komen spoedopdrachten vaak voor. Je hebt positieve stress nodig om er iets moois van te maken.“ Renata Chiaradia en André Beckers vertellen met gepaste trots over de opdracht in de plaats Kerkrade.

Op zaterdag 19 juni nam het WMC-decor telefonisch contact op met het bedrijf in Amstenrade. Na de realisatie van de Rodahal bleek dat de oude achterwand niet meer bruikbaar was. Binnen twee dagen hadden ontwerper Rina Frank en verschillende collega's de tekeningen goedgekeurd op de plank liggen. De timmerafdeling zagde in een mum van tijd de houten plannen en de witte basislaag werd aangebracht. Nauwelijks een week later reden de vrachtwagens al naar Kerkrade, waar ter plekke de decorstukken werden gemonteerd.

De kleurrijke verticale kolommen moeten de verbodering weergeven van mensen uit 'vele' landen. Het zijn geen vlakken, maar het lijft. De kleuren, die spits uitlopen, geven een jubelstemming weer. Dat is het gevoel wat tijdens het WMC-poorrelt. De rode achterwand zorgt voor een diepte met schaduwwerking,“ legt Renata Chiaradia uit.

Ook de reclamevignetten van de hoofdsponsors moesten in het

(ADVERTENTIE)

hydro-sfeer
waterbedden
Service voorkomen is beter dan geven.

Rijksweg Zuid 78 Geleen (naast A1)
046754310 Eindhoven/Den Bosch

decor worden verwerkt. Volgens André Beckers is dat op een subtiel manier gebeurd. Het biermerk en de bank staan vermeld op kolommen aan weerszijden van het podium. Op die manier vormen de geldschijfers de 'dragers' van het moderne WMC. Uiteraard neemt het logo, de pauze, in het midden een prominente plaats in. Deze pauze stamt trouwens ook uit de koker van het bedrijf uit Amstenrade. Het logo werd in 1969 ontworpen en is pas dit jaar in een nieuw jasje gestoken door de WMC-organisatie zelf. Renata Chiaradia meldt dat het bedrijf van haar vader 'vereerd' was met de opdracht uit Kerkrade: „Eindelijk hebben we

weer voor het thuispubliek gewerkt.“

Het Limburgse bedrijf is onderverdeeld in drie divisies. De werkzaamheden lopen uiteen van het beletteren van de slagersauto om de hoek tot en met het maken van grote decor. Een greep uit de klantenkring levert namen op als tv-producent John de Mol, de BRT, het Nederlands Omroep Bedrijf en Campina. Op tentoonstellingen en beurzen over de hele wereld staan stands van Amstenrade makelij.

De realisatie van een Amerikaans paviljoen voor de vliegshow op Le Bourget in Parijs wordt gezien als

een van de opmerkelijkste opdrachten in de geschiedenis van het bedrijf. Om in een handvol dagen de podia voor de Firato-show van Veronica te mogen aanleveren, moet je natuurlijk ook van goede huize komen.

Renata Chiaradia vindt het een normale zaak, dat het bedrijf uit Amstenrade vaak wordt geconfronteerd met spoedklussen: „Ondanks een verslechterde economie blijft reclame belangrijk. Ik merk wel dat beslissingen op dit terrein tot het laatste moment worden uitgesteld. Omdat onze zestig medewerkers elkaar blindelings vertrouwen, redten we het wel.“

• Renata en André Chiaradia voor het fleurige WMC-decor in de Rodahal.

Foto: DRIES LINNSEN

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 13 juli 1993.

De ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt hebben ertoe geleid, dat een groot aantal geldverstrekkers de hypotheekrentetarieven heeft verlaagd. De wijzigingen variëren van 0,05% tot 0,6%, waarbij de kortere rentevaste perioden sterker dalen dan de langere rentevaste perioden.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages	
				opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1% 50%
ABN-AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,02 2,66
ABN-AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,70	4,16 2,76
ABN-AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,00	4,36 2,92
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	7,50	5,11 4,14
ABN-AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,20	4,78 3,88
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,85 2,53
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,40	3,98 2,63
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,70	4,18 2,79
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,00	4,59 3,73
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,20	4,72 3,83
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	7,50	4,02 2,71
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	8,00	4,41 2,98
Bouw. Limb. Gem.	spar. vasth.	5 jaar	1,00	7,10	3,81 2,50
Bouw. Limb. Gem.	spar. vasth.	10 jaar	1,00	7,30	3,94 2,60
Bouw. Limb. Gem.	spar. vasth.	15 jaar	1,00	7,60	4,13 2,76
Bouw. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,90	4,22 3,37
Bouw. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,10	4,65 3,78
CDK-bank	spar. hyp.	5 jaar	1,00	7,70	4,20 2,87
CDK-bank	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,70	4,27 2,93
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	7,70	5,05 4,09
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,91 3,99
Centraal Beheer	spar. gar.h.	5/10 jr.	0,25	7,50	4,03 2,68
Centraal Beheer	spar. gar.h.	15/20 jr.	0,25	8,00	4,36 2,94
Centrale Volksbank	spar. hyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,80 2,47
Centrale Volksbank	spar. hyp.	10 jaar	1,00	7,60	4,06 2,67
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	7,50	4,59 3,68
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,10	4,65 3,78
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	7,50	4,07 2,71
Nationale Ned.	spar. hyp.	5/10 jr.	1,00	7,50	4,07 2,71
Nationale Ned.	spar. hyp.	15/20 jr.	1,00	8,00	4,41 2,97
ING BANK	spar. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,03 2,66
ING BANK	spar. hyp.	10 jaar	1,00	7,70	4,16 2,77
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	7,50	4,78 3,88
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,30	4,78 3,88
ING BANK	spar. hyp.	5 jaar	1,00	7,40	3,90 2,54
Postbank	spar. hyp.	7 jaar	1,00	7,70	4,10 2,70
Postbank	spar. hyp.	12 jaar	1,00	8,00	4,39 2,96
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	7,20	4,62 3,74
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,20	4,62 3,74
RABO hypotheekbank	spar. opt.h.	3 jaar	1,00	7,40	3,97 2,62
RABO hypotheekbank	spar. opt.h.	5 jaar	1,00	7,90	4,30 2,88
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	stabil	1,00	8,10	4,45 3,00
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr.	1,00	7,80	5,11 4,14
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr.	1,00	7,40	4,85 3,94
SNS Bank	spar. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,00 2,62
SNS Bank	spar. hyp.	7 jaar	1,00	7,80	4,20 2,78
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	7,50	5,11 4,14
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,30	4,78 3,88
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	7,30	3,93 2,60
Zwolsche Algemene	za-hyp plan	5 jaar	1,00	7,30	3,91 2,57
Zwolsche Algemene	za-hyp plan	10 jaar	1,00	7,50	4,04 2,68
SNS Bank	spar. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,00 2,62
Bouw. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,87 2,55
Bouw. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,00	4,59 3,73

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,-.

Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

Huurverhogingen corporaties vrijwel dezelfde als in '92

De gemiddelde huurverhogingen bij corporaties en gemeentelijke woningbedrijven verschillen nauwelijks van het jaar ervoor. Dat blijkt uit een onderzoek van de Nationale Woningraad (NWR). Huurders van een woning van een corporatie of gemeentelijk woningbedrijf betalen dit jaar gemiddeld een verhoging van 5,16 procent, in 1992 was dat 5,28 procent. Volgens de NWR heeft 16 pro-

cent van de sociale verhuurders gebruik gemaakt van de mogelijkheid de huren met meer dan 5,5 procent te verhogen. Vorig jaar, toen voor verhoging de meeste woningen nog een huurverhoging van 5,5 procent verplicht was, ging 80 procent van de corporaties daartoe over. Dit jaar gebeurde dat in 57 procent van de gevallen. Tegelijkertijd kregen aanzienlijk meer woningen een lagere

huurverhoging. De huur van een vijfde van de woningen werd met een percentage tussen de 4,75 en 5,5 procent verhoogd. Bij 2 procent van de woningen werd de huur verlaagd.

De Woningraad concludeert dat corporaties goed gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid binnen vastgestelde grenzen zelf de huurverhogingen te bepalen. Sinds dit jaar mag de huurverhoging variëren van nul tot maximaal 6 procent per woning. De huur mag ook worden verlaagd.

Architect Hermans overschrijdt grenzen

Extreem lange U-vorm in het Geleenbeekdal

DOOR CATHARIEN ROMIJN

Als de wensen van een potentiële opdrachtgever hem niet aan staan, begint hij niet eens aan de klus. Voor Marc Hermans is het essentieel dat hij met zijn 'klant' op de goede golflijntje zit. Daarom zweert de architect uit Nuth bij huisbezoeken. Dan kan Hermans iemand inschatten, zien hoe iemand leeft, zich kleedt en hoe het interieur er uit ziet. Die indrukken en een goed gesprek geven de doorslag. Als iemand in een 'Anton Pieck-achtig' huis woont, dan vreest de 35-jarige Hermans het ergste.

Met Olv en Jolanda van Hout klikte het echter meteen. Na wat klikken en wegen besloten zij in plaats van een oude boerderij met boomgaard te kiezen voor een eigentijdse woning. Een zakelijke relatie bracht hen in contact met Marc Hermans. Zijn vooruitstrevende, eigenzinnige ideeën over architectuur en vormgeving spraken hen aan. Voor Hermans gaf de doorslag dat Olv en Jolanda voor hun bouwkegel in het Sittardse Geleenbeekdal geen 'standaard-ontwerp' wilden maar iets progressiefs.

Hun huis in de Sittardse nieuwbouwwijk springt dan ook direct in het oog. Geen postmodernistische sausje over een traditioneel huis. Maar een extreem lange U-vormige rechthoek van 22,5 meter, 6 meter hoog, zes meter breed en met een glazen gevel als blikvanger. De rode betonnen steen van de buiten muren wordt aan de brede zijden onderbroken door een lange smalle rij ramen met grijze aluminium kozijnen en een zwarte daktrim.

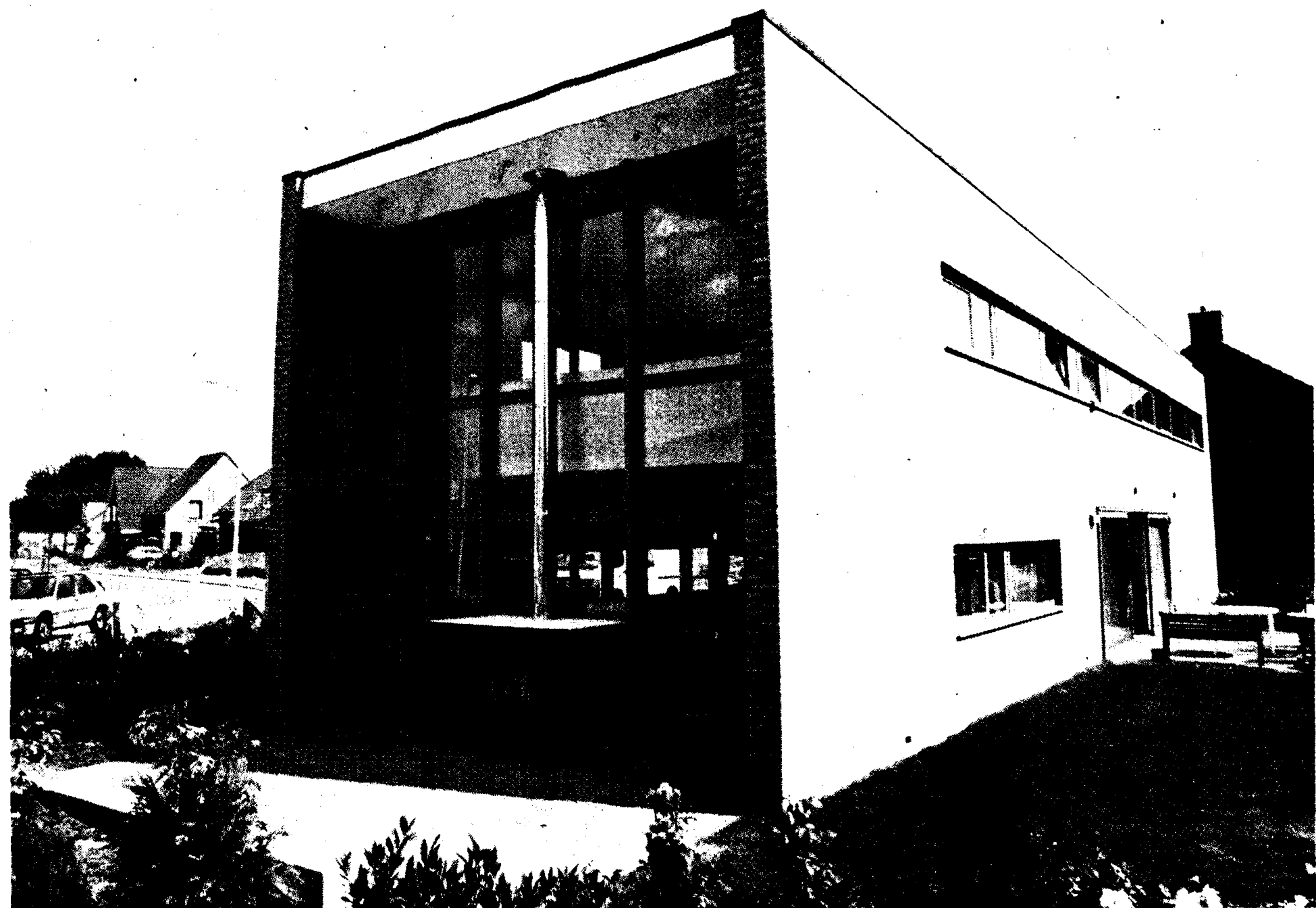
Met die *fenêtres longues* legt Hermans nog eens extra de nadruk op de lengte van de woning. De afmetingen van het bouwperceel boden Hermans de mogelijkheid om eens een extreem lang huis te maken. Voor hem een uitdaging om die ruimte optimaal uit te buiten. Vooral omdat de meeste woningen diep en smal zijn.

In zijn ontwerp is Marc Hermans uitgegaan van contrasten. Contrast tussen open, dicht, licht, donker, symmetrie, a-symmetrie en materiaal. Daarbij staat de verbintenis tussen vorm en functie altijd voorop. Ook het grote gebaar speelt een belangrijke rol. Geen schuine afdakjes, kleine hoekjes maar ruimte. Aan kneuterigheid heeft Hermans een gruwelijke hekel.

Van zijn leermeester en voormalige baas Jo Coenen heeft hij tijdens zijn studie bouwkunde in Delft meegekregen dat je nooit te snel tevreden moet zijn. De lade met eenvoudige architectonische oplossingen is volgens hem

zo opengetrokken. Het adagium dat je voortdurend moet trachten de grenzen van het mogelijk te overschrijden, houdt hij daarbij in ere. Zelf noemt Marc Hermans dat wat cynisch 'zijn over-dreven poging' om steeds weer opnieuw het wiel uit te vinden. Vaak is het vasthouden aan zulke architectonische principes volgens Hermans moeilijk. De kassa moet immers ook rinkelen. Een beurs van het ministerie van WVC sleepte hem echter door de eerste moeilijke periode. Inmiddels heeft hij al vier jaar zijn eigen bureau en realiseerde projecten die variëren van meubelontwerpen, aanbouwen, woningen, winkelinterieurs tot kantoorgebouwen. En telkens weer speelt daarbij het spel met de ruimte een hoofdrol.

Ook in zijn Sittardse ontwerp heeft hij opnieuw de grenzen van zijn kunnen afgetast. De ruimtelijke werking, waarbij interieur en exterieur van de super lange woning onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, heeft hij op subtiel wijze uitgebuit. Zo zijn de hal en de keuken door een kersenhouten kastenrij van elkaar gescheiden. Twee glazen deuren en een glazen afscheidingswand ervoeren zorgen voor voldoende licht en doen de hal en keuken groter lijken. Aan de ene kant van de kast is een keukenblok ingebouwd. De andere kant doet dienst als opbergruimte, garderobe en meterkast zodat iedere meter zo efficiënt mogelijk is gebruikt. In de grote rechthoekige woonkamer heeft hij de open haard voor de glasgevel geplaatst. Zo wordt het gezichtsveld van de beschouwer automatisch verbreed. De bovenverdie-

• Het huis in de Sittardse nieuwbouwwijk springt direct in het oog.

Foto: PETER ROOZEN

ping heeft bovendien een open verbinding met de woonkamer. Hermans architectonische uitgangspunten – contrast tussen open, gesloten, licht en donker – komen zo optimaal tot hun

recht. De inrichting heeft Marc Hermans aan zijn opdrachtgevers overgelaten. Grote comfortabele stoelen, banken in vrolijke kleuren, moderne lampen, een oude

piano en een antieke kast. Hermans kan zich daar goed in vinden. De ruimte moet gaaf zijn, vindt hij, maar wel de mogelijkheid bieden om er een 'knusse' plek van te maken.

Limburgs Dagblad

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

OG te huur gevraagd

Te huur gevraagd in hogere prijsklasse.

Royaal huis

met garage, moderne keuken/badkamer, 3 a 4 slaapkamers.

Tel. 046-510720 of 045-719044 tijdens kantooruren.

Gezocht WOONRUIMTE voor 4 pers. met tuin in Heerlen of omg. Huur tot p.m. f 500,- met spoed. Tel. 01184-15986 va. zondag bellen s.v.p. Engels spreken. Beloning v.h. juiste bod.

Te huur gevr. groot WOONHUIS met tuin, garage, 3 a 4 slaapk., eventueel met praktijkruimte, omg. Landgraaf, Kerkrade, Heerlen, Brunssum. Telef. 045-322886.

Gevr. 4-kamerwoning of eengezinswoning in MAAS-TRICHT, huur tot f 1.000,- incl. Tel. 020-6981893.

Appartement gezocht omg. SITTARD / Geleen voor net meisje, huur ca. f 1.000,- all-in. Tel. 046-583504.

Onroerend goed te huur aangeboden

Voor HUUR en VERHUUR in de hogere prijsklasse van Woonhuizen Appartementen Zakenpanden in Zuid-Limburg en grensgebied.

rent Service og
043-254771

Voor HUUR en VERHUUR van Gemeubileerde woonhuizen en appartementen

rent Service og
043-254771

Gevraagd!

Wij selecteren gratis een goede huurder voor U. Kantoor Maastricht ☎ 043-216509 Kantoor Sittard ☎ 045-375045 LOKAAL BEHEER O.Z.

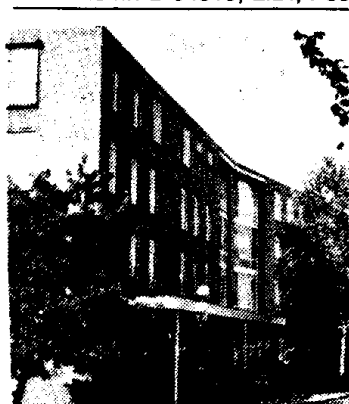
N-HOLL bij (Medemblik-IJsselm.) t.h. ben. huis, 5 pers. van 20-27 aug. f 450,- event. hond aanw. Telef. 02288-3100.

Te huur APPARTEMENT, 2-persoons: woonk., 1 slpk., keuken, toilet, douche, omg. Geleen. Br. n.r. B. 04341, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Exclusief bouwen

Op loopafstand van centrum Brunssum bouwgrond te koop aangeboden. Opp. 725 m². Prijs f 121.000,- v.o.n. Br. n.r. B-04319, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Heerlen, Mgr. Feronstraat 26

Appartement op 1e verdieping gelegen met c.v. Ind.: souterrain: kelderberging, 1e verd.: entree met toilet, woonkamer (ca. 29m²), aparte keuken met inrichting voorzien van apparatuur, douche en 2 slpks., balkon. Servicekosten f 115,- per maand. Geen lift. Prijs f 69.000,- k.k.

UW HUIS VERKOCHT
SNEL IN GOED
VIA AQUINA
HEERLEN 045-715566

Landgraaf, Kennedyplantsoen 63

Modern, rustig gelegen halfvrijst. woonhuis met garage en c.v. Ind.: hal, toilet, woonkamer (40 m²) met openhaard, keuken met installatie, bijkeuken, patio-tuin, gar. 1e verd.: 3 slpks. met lamenvloer, badkamer met ligbad, toilet, bidet, v.w., Kunststof ramen en kozijnen en dubbel glas. Aanv. direkt. Prijs f 189.000,- k.k.

UW HUIS VERKOCHT
SNEL IN GOED
VIA AQUINA
HEERLEN 045-715566

Woonhuis verkopen???

Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan. 100% zekerheid en geen makelaarskosten. Denis Vastgoed. Telefoon 040-518428.

Jabeek, Kampstraat 8

In zeer goede staat verkerende fraai gelegen vrijst. bungalow met inpandige garage en grote tuin met tuinhuisje. Ind.: o.a. souterrain, gar., provisiekeuken, was-/c.v.ruimte, hobbyruimte en bergkast. Begr.: hal, living (niveau-ver-schil), keuken met eiken inv., 3 slpks. en badk. met douche, ligbad, v.w. en toilet. 1e verd.: entresol met royale overloop, berging en slaapkamer. Perc. opp. 975 m². Bouwjaar 1978. Prijs f 435.000,- k.k.

UW HUIS VERKOCHT
SNEL IN GOED
VIA AQUINA
HEERLEN 045-715566

Leuk huis gezien??

Eerst laten taxeren, dan pas kopen!!
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselplein 13, Heerlen
Telefoon: 045-741616

Van de Pas
de makelaar van de koper!

LUXE KOOP-APPARTEMENTEN IN HET HARTJE VAN HEERLEN

"RESIDENTIE CORIOVALLUM"

Op de hoek van de Coriovallumstraat en de Vervestraat wordt het stijlvolle en exclusieve appartementengebouw "Residentie Coriovallum" gebouwd. Het complex ligt op slechts enige minuten loopafstand van het winkelcentrum van Heerlen, met de rust van het ABP-park aan de achterzijde.

Deze royale appartementen hebben elk een oppervlakte van ruim 145 m² en garanderen een optimaal leefniveau. Elk appartement beschikt over een eigen hal, een prachtig balkon (4,5x3,5 m) gelegen op het zuiden, 2 zeer ruime slaapkamers, luxe badkamer, keuken en aparte bijkeuken. Ieder appartement heeft zijn eigen parkeerplaats op een afgesloten terrein. Aan de totale beveiliging van het complex wordt veel aandacht geschonken.

Prijzen vanaf f. 270.000,- v.o.n.
(Nog slechts 3 appartementen beschikbaar)
Vraag vrijblijvend onze uitgebreide documentatie.

aquina

Makelaardij O.G., Taxaties, Hypotheek-adviescentrum
L. AQUINA en E. WEERTS
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen
Ook zaterdag van 10.00 tot 13.00 uur.

045-715566

Landgraaf Troereberg 1.

Hoekwoning met c.v., zijtuin en kleine achtertuin. Ind.: beg. gr.: hal, woonkamer (ca. 26m²), aparte zijkamer (ca. 11 m²), keuken, berging, bergkast, terras en tuin. 1e verd.: overloop, 3 slpks. en fraaie berging bet. badkamer met ligbad en v.w. 2e verd.: via vlioztrap bereikbare zolderruimte. Bouwjaar 1982. Goed geïsoleerd. Perc. opp. 171 m². Prijs f 167.000,- k.k.

UW HUIS VERKOCHT
SNEL IN GOED
VIA AQUINA
HEERLEN 045-715566

Eygelshoven

Coelgravenstraat 21. Steevol vrijstaand herenhuis, goed onderhouden, rustige locatie, met grote tuin, garage, woonkamer met plankenvloer, aparte keuken en eetk., kelders. Verd.: 6 slaapk., badk. met ligbad, toilet en douche, berging, c.v. Vraagprijs f 325.000,- k.k.

Kerkrade-Haanrade

Jan Vermeerstraat 23. Geschakelde woning met inpandige garage op rustige ligging, tuin met optimale privacy, L-vorm. woonkamer met plavuizenvloer, aparte keuken, slaapk./study. Verd.: 3 slaapk., badk. met douche, toilet en v.w., div. kasten, vraagprijs f 275.000,- k.k.

Paul Crombag Onroerend Goed

Tel. 046-580087.

Hypotheekrente v.a. 7%!!

Met tienduizenden guldens voordeel!

HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselplein 13, Heerlen
Telefoon: 045-741616

Ook voort!
de beste Hypotheek!

Bouwkavels in bedrijventpark

Geschikt voor kantoor c.q. loods eventueel met woning

Kavels zijn gelegen in Susteren. Prijzen vanaf f 36.000,- (excl. BTW) Voor inlichtingen: Grouwels/Daelmans. Tel. 043-254565.

Enorm verkoopssucces

Wij zoeken voor meer dan 100 geïnteresseerden, woonhuizen in KERKRADE, LANDGRAAF, VAALS, HEERLEN, BOCHOLTZ EN SIMPELVELD. Wilt u ook uw huis via het grootste Duitse Makelaars-kantoor voor Nederlandse O.G. verkopen? Bel ons. Ook als u zelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belt u ons.

U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling f 250,-. Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen zich niet vergissen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via ons. Onder alle verkopers verloten wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen.

Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers. Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 4 pers. Derde prijs: 1 dag Phantasialand Köln / Brühl voor 4 pers. en nog veel meer mooie prijzen.

09-4924073017 / 045-451291

Immobilien van Lier-Rademacher GmbH

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr.44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Hoensbroek Centrum

ruim halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin, perceel opp. circa 450 m², aanvaarding op korte termijn mogelijk. Vraagprijs f 229.000,- k.k. Inl. Van OOST Assurantien VOF, Juliana Bernhardslaan 8, Hoensbroek. ☎ 045-224241 b.g.g. 045-218062.

Oud pand

Centrum Teuven (B), 3 km onder Slenaken. Voor horeca en/of woning. Te renoveren. Op p.m. 850 m². Halfvrijstaand. Koopsum f 115.000,- k.k.

Voor appartementen

geschikt te maken een halfvrijstaand stal en een vrijstaande schuur met ca. 1300 m² grond in centrum Teuven. Koopsum f 115.000,- k.k.

W. Timmermans

NVM-makelaar / taxateur (Makko Gulpen). Rijksweg 67, Gulpen. Tel. 04450-2182 (zat. tot 13.00 uur).

Te koop apart

Winkel/woonhuis

ook geschikt als kantoor of praktijkpand. Deken Nicolaystr. 20/hoek Kruisstraat. Telefoon 045-715425.

Open huis heden 17 juli a.s.

van 11.00 tot 13.00 uur

te BEEK, Proosdijstraat 15

Centraal gel. vrijst. woonhuis met een surplus aan ruimte en gar. Voorraadkelder. Woonk. ca. 45 m². Tuinkamer met royale schuifpui naar geh. omsl. tuin. Keuken met aanbouwunit incl. opp. Grote eetk. hobby-, kantoor- c.q. praktijkruimte ca. 150 m² (geschikt voor vele doeleinden). 1e verd.: 5 slaapk., badk., vaste trap naar 2e verd. met 2 slaapk. Opp. ca. 1.450 m². Prijs f 395.000,- k.k. 6347. Inl. STIENSTRA Makelaardij B.V., tel. 045-712255.

Heerlen, Nieuw Welten

In aanbouw herenhuis met creatieve vormgeving en grote leefruimte. Ind.: woonk. in L-vorm ca. 37 m², gesl. keuken ca. 9 m², inp. gar. ca. 17 m². 1e verd.: 3 royale slaapk. ca. 22, 16 en 10 m², zolder/hobbyruimte ca. 8 m² alsmede badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder ca. 31 m² (mogelijkh. voor extra kamer). Prijs f 253.829,- v.o.n. 10091074

Heerlen, Caumer-parkplan

Nog te bouwen luxe appartement op 2e verdieping. Ind.: Living ca. 73 m² (incl. ged. open eetkeuken) met opengaande deuren naar balkon van ca. 21 m². Pantry, 3 slpkms., ca. 18 m² met toegang tot 2e balkon, 11 en 9 m². Luxe badk. met ligb., douche, 2e toilet en dubb. v.w. Gar. Berging in sout. Lift. Opt. isol. en beveiliging. Prijs f 409.000,- v.o.n. 10093002.

Inl. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V., tel. 045-712255.

Limbricht, Provinciale weg 3

Landhuis met tennisbaan, overdekt verw. zwembad in apart gebouw. Ind.: woonkamer 75 m², 2 schouwen, keuken, bijkeuken, zit/slaapkamer, hal, toilet. Kelder: garage met electr. roldeur, berging, hobbyruimte, prov.ruimte en stookkelder met heteluchtverwarming. 1e verd.: 3 ruime slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met wc, eiken trap, hobbyruimte 8,70 x 7,50 m. 2 zolders. Geheel met ingeb. elektrische rolluiken. Aangel. tuin, geheel ommuurd met zitkuil. Interessante prijs, direct te aan. Tel. 09-32.87781747, liefst maand. t/m zat. 9.00-12.00 uur.

Te koop

Geleen, Ruysdaellaan 49

Gezellig woonhuis met tuin, kelder en garage. Ind.: entree, toilet, ruime woonkamer met parketvloer en open haard, 4 slpks., badk., luxe keuken. Vraagprijs f 167.500,- k.k.

Ten Brink Makelaardij bv

d'Artagnanlaan 44, 6213 CK Maastricht. ☎ 043-219451.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046-750 000!

Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

WONINGEN
met spoed te koop gevraagd, in alle prijsklassen. Seegers O.G. Sittard. ☎ 046-525318.

Brunssum
Trichterweg 201
Halfv. woonh. met veel pluspunten: kelder, witte nieuwe aan: keuken, garage/hobbyruimte 55 m², zolder v. vaste trap, leuke tuin m. overd. terras en vijver. V.r.p. f 235.000,- k.k.

Brunssum
Ingelsbroek 22
Halfvrijst. woonhuis met garage, tuin met veel privacy, keuken met aanb. 3 slaapk., badk. met ligbad, zolder. Pand moet gezien worden. V.r.p. f 159.000,- k.k.

Brunssum
Het Ambacht 37
Mooi en rustig gel. tussenwoning, goed geb. en onderh., grote garage, tuin op zuid., 4 slaapk., badk. met ligbad, vaste zolder. V.r.p. f 176.000,- k.k.

Schinveld
Ter Hallen 4
Oud gerenov. woonh. met gr. tuin en achterom, zeer ruim pand o.a. living 37 m², 4 slaapk., grote keuken, badkamer, kelder, zolder. V.r.p. f 168.000,- k.k.

Heerlen
Halfvrijstaand woonhuis met inp. garage. Woonkamer en keuken 46 m², 4 slpks., badk. met ligbad, bwj. 87, f 229.000,- k.k. ☎ 045-726349.

Gevraagd met spoed, WOONHUIS liefst met tuin, tot ca. f 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlog WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevraagd BOERDERIJ met twee woonwoningen en grote tuin, evt. stallen. Opknappen geen bezwaar. Tel. 045-273138.

Te koop gevraagd klein tot middelgroot PENSION of logies/ontbijt, toeristisch gelegen. Brieven over o.a. ligging en prijs sturen naar M.A. Albers, Doterhof 44, 8446 BL Heerenveen.

BECK te koop halfvrijst. woonh. Goede onderh. met garage, ruime woonk., (parkeert., open haard), moderne keuken met app. hal, kelder, toilet, 4 ruime slaapk., (1 met parketv., 2 met v.w.), badk. (v.w., toilet, bad, wit), vaste trap naar zolder, geh. dubbel gl. (aluminium), c.v., tuin m. vijver, 289 m² p.v. f 225.000,- 046-379369.

Uw huis verkopen? Maak eens een vrijblijvende afspraak met ons

Offermans & Borger
046-740535/04754-86181.

Heerlen
Halfvrijstaand woonhuis met inp. garage. Woonkamer en keuken 46 m², 4 slpks., badk. met ligbad, bwj. 87, f 229.000,- k.k. ☎ 045-726349.

Gevraagd met spoed, WOONHUIS liefst met tuin, tot ca. f 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlog WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevraagd BOERDERIJ met twee woonwoningen en grote tuin, evt. stallen. Opknappen geen bezwaar. Tel. 045-273138.

Te koop gevraagd klein tot middelgroot PENSION of logies/ontbijt, toeristisch gelegen. Brieven over o.a. ligging en prijs sturen naar M.A. Albers, Doterhof 44, 8446 BL Heerenveen.

BECK te koop halfvrijst. woonh. Goede onderh. met garage, ruime woonk., (parkeert., open haard), moderne keuken met app. hal, kelder, toilet, 4 ruime slaapk., (1 met parketv., 2 met v.w.), badk. (v.w., toilet, bad, wit), vaste trap naar zolder, geh. dubbel gl. (aluminium), c.v., tuin m. vijver, 289 m² p.v. f 225.000,- 046-379369.

Uw huis verkopen? Maak eens een vrijblijvende afspraak met ons

Offermans & Borger
046-740535/04754-86181.

Heerlen
Halfvrijstaand woonhuis met inp. garage. Woonkamer en keuken 46 m², 4 slpks., badk. met ligbad, bwj. 87, f 229.000,- k.k. ☎ 045-726349.

Gevraagd met spoed, WOONHUIS liefst met tuin, tot ca. f 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlog WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevraagd BOERDERIJ met twee woonwoningen en grote tuin, evt. stallen. Opknappen geen bezwaar. Tel. 045-273138.

Te koop gevraagd klein tot middelgroot PENSION of logies/ontbijt, toeristisch gelegen. Brieven over o.a. ligging en prijs sturen naar M.A. Albers, Doterhof 44, 8446 BL Heerenveen.

BECK te koop halfvrijst. woonh. Goede onderh. met garage, ruime woonk., (parkeert., open haard), moderne keuken met app. hal, kelder, toilet, 4 ruime slaapk., (1 met parketv., 2 met v.w.), badk. (v.w., toilet, bad, wit), vaste trap naar zolder, geh. dubbel gl. (aluminium), c.v., tuin m. vijver, 289 m² p.v. f 225.000,- 046-379369.

Uw huis verkopen? Maak eens een vrijblijvende afspraak met ons

Offermans & Borger
046-740535/04754-86181.

Heerlen
Halfvrijstaand woonhuis met inp. garage. Woonkamer en keuken 46 m², 4 slpks., badk. met ligbad, bwj. 87, f 229.000,- k.k. ☎ 045-726349.

Gevraagd met spoed, WOONHUIS liefst met tuin, tot ca. f 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlog WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

Te koop gevraagd BOERDERIJ met twee woonwoningen en grote tuin, evt. stallen. Opknappen geen bezwaar. Tel. 045-273138.

Te koop gevraagd klein tot middelgroot PENSION of logies/ontbijt, toeristisch gelegen. Brieven over o.a. ligging en prijs sturen naar M.A. Albers, Doterhof 44, 8446 BL Heerenveen.

BECK te koop halfvrijst. woonh. Goede onderh. met garage, ruime woonk., (parkeert., open haard), moderne keuken met app. hal, kelder, toilet, 4 ruime slaapk., (1 met parketv., 2 met v.w.), badk. (v.w., toilet, bad, wit), vaste trap naar zolder, geh. dubbel gl. (aluminium), c.v., tuin m. vijver, 289 m² p.v. f 225.000,- 046-379369.

Uw huis verkopen? Maak eens een vrijblijvende afspraak met ons

Offermans & Borger
046-740

BZN 30 juli in Landgraaf

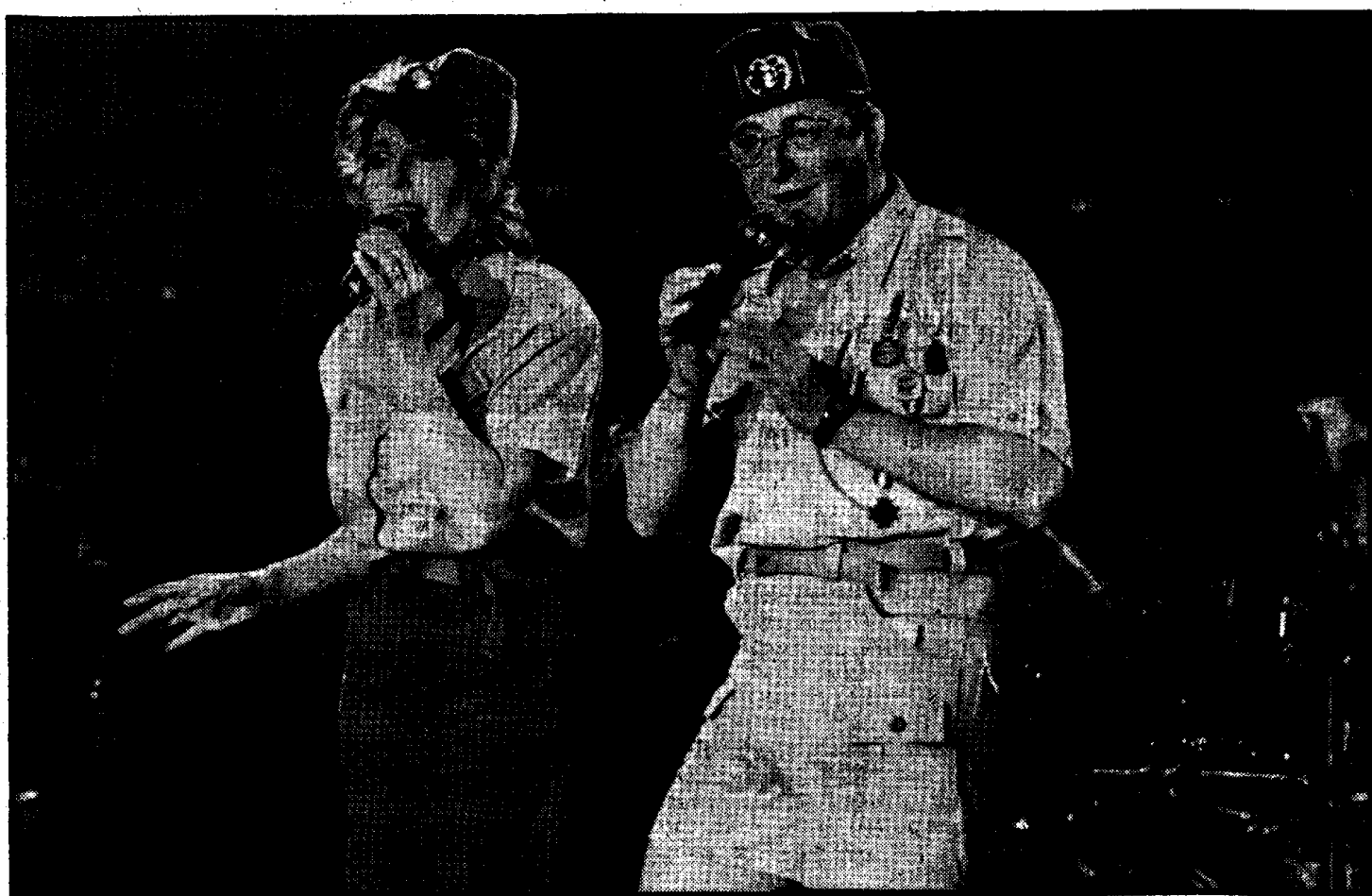
LANDGRAAF - De populaire Volendamse popgroep BZN treedt zaterdagavond 30 juli, de vooravond van het Federatiefeest, op in de grote feesttent op de Draef en Renbaan in Schaesberg. De feestavond begint om 19 uur, het concert van BZN om 21 uur.

De Band Zonder Naam is al 27 jaar een begrip in ons land. Hitgeleerden hebben al die jaren overuren gemaakt om het blijvende succes van BZN te verklaren. Teveergeefs. Alle koers- en personeelswisselingen ten spijt bleef de groep onverminderd populair. Zelfs toen de eerste zangeres van de groep, Annie Schilder, opstapte, pakten er een donkere wolken samen boven het voortbestaan van de band en bleef BZN 'het belcanto van de lichte muze' zoals een vriend van de Volendamse groep het eens kernachtig uitdrukte. Met zangeres Carola Smit als opvolgster van Annie Schilder in de gelederen werd de groep zo mogelijk een nog sterkere eenheid.

Aangelopen decennia scoorde BZN aan de lopende band hits, die na één keer horen voorgoed in het geheugen lieten vastleggen. Gemakkelijk tot meezingen uitnodigen.

In 1991 bereikte BZN een nieuwe mijlpaal: het zilveren jubileum. Het werd uitbundig gevierd met een openluchtconcert op het Europlein in Volendam, waar zo'n 50.000 fans aanwezig waren. BZN bestaat uit Carola Smit, zang, Jan Keizer zang, Jan Tuijp basgitaar, Dick Plat toetsen, Dirk van der Horst, gitaar en Jack Veerman, drums.

Verkoop: VVV-kantoren in Oostelijk Zuid-Limburg, Foto Rembrandt Maastricht, Sligro Maastricht, CD-shop 'De Plu' Heerlen, De Boobanken in Brunssum, Landgraaf, Nieuwenhagen, Ubach over Worms, Egelshoven, Heerlerheide, Kerkrade en Heerlen, P. Berben, Schislaan 1 Landgraaf, tel 311673 en J. Thomas, Prins Hendrikstraat Egelshoven tel 460835.

• Het 'front' van BZN, Carola Smit en Jan Keizer.

Dag-tv vervult Van der Wulps grootste wens

We groeien van zes naar tien journaals

DOOR JAAP TIMMERS

duurde even, maar nu het Commissariaat de Media dan toch de gegeven aan dagtelevisie. De omroepen krijgen uren zendtijd extra de duur van één jaar, het is een experiment. betekent dat vanaf 30 augustus op alledrie de netwerken zeven uur 's morgens wordt uitgezonden. De tijd op Nederland 1 is herhalings, op Nederland 2 komen sport, andere programma's en berichten over eventuele rammingen en de extra zendtijd op Nederland 3 is voor een programma.

hoofdredacteur Gerard van Wulp van het NOS-journaal. Hiermee zijn belangrijkste in vervulling. Zijn dienst achtig journalisten staat eind augustus 24 uur per paraat. Beperkte uitzendtijd maakte dat het Journaal rampen en andere calamiteiten soms pas om 13.00 uur nacht kon.

augustus neemt het aantal uitzendingen toe van

• Gerard van der Wulp, hoofdredacteur NOS-journaal: „We blijven geloven in een degelijke uitstraling.” Foto: GPD

zes naar tien per dag. De extra uitzendingen zijn om zeven, acht en negen uur in de ochtend en een uur in de middag. Vaste presentatoren worden Gijs Wanders en Marga van Praag. Laatstgenoemde zal haar taken bij het Jeugdjournaal beperken. Van Praag zal een kwart van de presentatie-uren voor haar rekening nemen.

Van der Wulp: „We gaan met vijf minuten-bulletins werken. Daarin komt het nieuws van de nacht en indien nodig het nieuws van de vorige avond. Met actuele beelden. Ik heb altijd gepleit voor het uitzenden van Journaals overdag. Het is frustrerend dat je pas om vier uur kan beginnen met het nieuws van de dag. Want in de loop van de dag veroudert je materiaal. We kunnen nu tien keer per dag prachtige, snelle journaals maken. Dit is de definitieve stap naar een 24 uren covering van het nieuws.”

De ochtendjournaals worden gevuld met headlines (de koppen). „Normaal gesproken zullen we in vijf minuten zo'n zeven of acht onderwerpen behandelen. Dat betekent dus veertig à vijftig seconden per item. Bij groot nieuws vullen we het Journaal in zijn geheel. We gaan ook de nieuwsberichten en primeurs uit de ochtendbladen melden, tenminste als de verhalen kloppen, inclusief bronvermelding natuurlijk.”

„We beginnen op de redactie met nachtdiensten, we gaan dus ook 's nachts op pad. Dat kon allemaal wel, maar we kunnen nu alles zodanig organiseren dat de drempel om direct erop af te gaan, veel lager is. Overigens willen we niet de drempel verlagen voor het nieuws zelf.”

De ochtendjournaals krijgen geen service-karakter: geen beursnieuws (uit Tokio) en geen file-meldingen. „Flies melden we pas als ze echt nieuws worden, bij voorbeeld bij dikke mist en als het hele land in rep en roer is. De uitzendingen zullen bijna altijd identiek aan elkaar zijn zijn. We verwachten in de ochtend geen dubbelkijkers.”

Het 13.00 uur-Journaal is anders. „We willen daarin brengen wat de staat van de dag is. Het zal het eerste Journaal worden waarin het nieuws van die dag aan de orde komt.” Doordat de Journaal-redactie de beschikking krijgt over extra satelliet-capaciteit kunnen er veel vaker rechtstreekse beelden worden uitgezonden.

De journalistieke formule verdient niet? „Nee,” zegt Van der Wulp. „Onze sandwich-formule zullen we behouden.” Zwaardere onderwerpen worden afgewisseld door lichtere. Gaat het nieuws van RTL 4 volgens Van der Wulp de laatste tijd richting „Telegraaf-aanpak”, hij wil daar niets van weten. „Dat doen wij niet. Onze betrouwbaarheid staat voorop. We blijven geloven in een degelijke uitstraling.”

Dat het Journaal bij rampen niet direct de lucht in kon, was volgens Van der Wulp te wijten aan met name technische beperkingen. Zo moesten straalvinders worden gehuurd bij de PTT, en dat moest ruimschoots van tevoren gebeuren. „Ik heb me wel eens boos gemaakt over de kritiek in de dagbladen. We hadden ook geen personeelsbezetting. En als je wist hoe het werkt, zou je er anders over oordelen. Kranten kunnen zelf toch ook niet meteen met allerlei extra edities komen.”

Op Hawaii vinden ze al gauw dat je het hoog in je bol hebt

Glenn Medeiros componeert zijn nummers voortaan zelf

DOOR ELS SMIT

VERSUM - Hij was vijftien, zong 'Nothing's Gonna Change My Love For You' en hij was meteen een wereldster. Hij nam duetten op met Ray Parker jr, The Stylistics en Bobby Brown. Nu is hij tweeëntwintig en is zijn vierde verschenen 'It's alright to love'. De cd is exclusief voor Europa en dat heeft een reden.

wilde namelijk, zo'n jaar zelf zijn songs schrijven. deed hij, in een nieuwe studio, zijn huis op Hawaii, waar hij geboren en getogen. Aardig, daar niet van. Maar het echte ontbrak, want de platenmaatschappij was Een

„Ik had geen idee dat je concept voor een album hebben. Ik wilde gewoon componeren. Tot voor had ik alleen nummers anderen gezongen. Totdat ik ontdekking kwam: Wat ik schrijf, is niet van mindere kwaliteit. Toen ben ik aan de gegaan, heb een studio in huis gebouwd, dat kan gemakkelijk, ik woon alleen.”

„Ik vond dat ik voldoende materiaal had, heb ik het mijn platenmaatschappij aangeboden. werden het niet slecht, ze wilden ook wel een cd van maken. Maar ik kreeg het advies om te komen met een cd met een. Daaraan ben ik nu hard. Het hangt een beetje van succes van 'It's alright to love' mijn volgende cd in de Verenigde Staten uitkomt. Trouwens, dat geldt ook voor 'It's al

Glenn heeft er zelf alle vertrouwen in. „Ik ben er achter gekomen dat geloof in je zelf, zelfvertrouwen, het allerbelangrijkste is. Ik heb dat ook moeten leren. Dat heeft te maken met hoe ik ben opgegroeid. Zelf kom ik uit een muzikale familie. Mijn grootvader schrijft muziek, mijn moeder zingt. En daarmee heb ik veel geluk gehad.”

„Want op Hawaii moet je niet te veel je nek uitsteken. Het is een kleine gemeenschap, iedereen kent iedereen en als je op een toeneel gaat staan, om te acteren, om te zingen, dan wordt al gauw gedacht dat je het hoog in je bol hebt. Ik vind dat ontzettend jammer, want er is op Hawaii net zo veel artistiek talent als elders, maar mensen durven niet.”

Aardig

„Op buitenstaanders maken de mensen van Hawaii de indruk van aardig en bescheiden te zijn, maar in de kern van de zaak zijn ze gewoon verlegen en erger nog: ze zijn bang om hun ware ik te tonen. En hun gevoel van eigenwaarde is laag.”

„Mijn ouders hebben het daarmee ook moeilijk gehad. Ze had-

den oog voor m'n talent, maar ze wilden me teleurstellingen besparen. Ze wisten dat ik op weinig respect van de onmiddellijke omgeving kon rekenen. Daarom hebben ze steeds getracht om me met mijn voeten op de grond te houden. Dat is de aardige kant van de medaille. Maar de andere kant van zo'n opvoeding is, dat je nauwelijks weet wat je zelf waard bent.”

„Maar artistiek hebben ze me wel de kans gegeven me te ontplooiën. Ik ben heel vroeg al aan talentenjachten gaan meedoen. En ik won steeds. In een van die competitie zong ik 'Nothing's gonna change my love for you' en dat werd opgepikt door radiostations, eerst op Hawaii, vlak daarna in de Verenigde Staten en toen werd ik opeens ook overal gevraagd.”

„In het begin was dat moeilijk, ik zat nog op highschool. Maar als ik moest optreden, nam ik mijn huiswerk mee, dus m'n highschool heb ik nog afgemaakt.”

Aan studeren ben ik echter niet toegekomen. Dat valt niet te combineren met het reizen, met de optredens. Maar ach, naar de universiteit kan ik altijd nog gaan, als ik dat zo nodig wil. Nu is muziek het belangrijkste voor me.

„Via de muziek en wat ik daarin presteer, leer ik ook mezelf beter kennen. Het allerbelangrijkste voor me was om zelfvertrouwen te krijgen. Een paar jaar geloofde ik in niets wat ik deed. Ik was alleen maar verbaasd over het succes. Nu heb ik geleerd. Ik schrijf

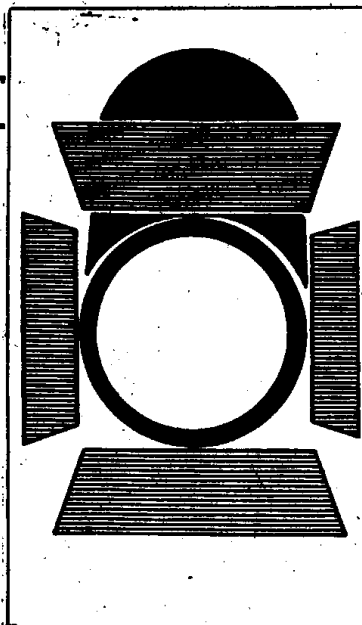
• Glen Medeiros: „Via de muziek en wat ik daarin presteer, leer ik ook mezelf beter kennen.” Foto: AP

nu zelf muziek. Dat deed ik daarvoor ook wel, maar dan liet ik het aan iemand lezen en als de ander het niets vond, liet ik daarvoor m'n oren hangen. Nu hoor ik de opinies welwillend aan, ik haal uit de kritiek wat ik zelf nuttig vind, maar ik laat me niet meer tot in mijn diepste wezen raken en me ongelukkig maken.

„Dat is zo'n beetje de boodschap die ik heb. Daarom wil ik ook niet alleen teksten over liefde schrijven. En als ik al over liefde schrijf, dan wil ik in het diepe. Liefde is voor mij een zo over-

weldigende emotie. Ik weet ook wel dat er diverse soorten liefde zijn, zelfs liefde voor mensen die niet van jou houden. Maar dat neemt niet weg dat liefde voor mij nooit oppervlakkig is. Zo bekijk ik ook de wereld. En daarom staan nu zelfs al op deze nieuwe cd teksten die te maken hebben met de diepgang die je in iedere dag die je leeft moet vinden.

„Of ik zelf ook zo leef, ja natuurlijk. Ik ben zo iemand die leeft naar de filosofie die hij verkondigt.”

• Marianne Weber: „Ik ben zo blij, blijer kan haast niet.”

Foto: GPD

Marianne Weber trots op Nederlandstalige CD

'Eigenlijk wilde ik stoppen met zingen'

DOOR ELS SMIT

je uit zo veel dingen afleiden.”

UTRECHT - „Huil maar niet om mij” heet de single. Maar overall waar Marianne Weber komt, zingen de mensen de tekst mee. „Het gevoel dat je dan krijgt, is niet te omschrijven. Het maakt me zo blij. Ik moet op zo'n moment tegen mezelf zeggen: nu moet je niet al te vrolijk worden, anders gaan ze nog zeggen: doe normaal, joh. Maar ik ben dan werkelijk zo blij. Het is je erkenning als artiest.”

Pas een jaar geleden begon Marianne met haar solo-carrière en het succes was er vrijwel onmiddellijk. Haar eerste single 'Ik weet dat er een ander is' stond binnen de kortste keren hoog in de Top 40. Haar eerste solo-album, dat zojuist uitkwam loopt als een trein.

En dat terwijl ze in 1992, na vier jaar deel te hebben uitgemaakt van het Holland Duo, van plan was een punt te zetten achter haar zangcarrière.

„Ik heb er van alles aan gedaan om het Holland Duo bij elkaar te houden, maar na vier jaar was het op. Dan kun je maar beter stoppen dan dat je je leven laat versjaggrinen. Ik heb me goed voorbereid op het afscheid. Ik heb me goed ingeprent dat ik in een gat zou vallen. Ook heb ik me gerealiseerd dat zingen fantastisch is, maar dat het niet het enige in het leven is. Voor mijn zeventwintigste was ik ook gelukkig en toen zong ik helemaal niet. Ik heb mijn kinderen en een leuk huis.”

„Zo gewapend ben ik naar de platenmaatschappij gegaan om mijn besluit mee te delen. Maar tot mijn grote verbazing zeiden ze: 'Hoe denk je erover om alleen verder te gaan'. Ik wist niet wat me overkwam. Ik schijn ook heel raar te hebben gereageerd. Maar toen het eenmaal tot me doordrong, vond ik het hartstikke leuk. Op het moment dat het bekend werd dat ik doorging, meldde zich gelijk een aantal platenmaatschappijen. Toen had ik in plaats van een zwart gat zelfs een weeldeprobleem.”

„Maar ik ben met mijn oude maatschappij gebleven, ik ken de mensen, we hebben veel met elkaar doorgemaakt. Er is vertrouwen.”

Trots

Wist je toen al meteen met welk repertoire je wilde doorgaan? „In elk geval Nederlandstalig. En op een dag hoorde ik op de radio een liedje dat me trof: 'er uit is er uit'. Ik heb toen geïnformeerd wie die tekst had geschreven. Dat bleek Emiel Hartkamp te zijn. Ik heb contact met hem gezocht en nu heeft hij vrijwel alle liedjes van m'n cd geschreven, op muziek van Rini Schreyenberg.”

„En ik was zo trots dat ons eerste liedje zomaar op de 36ste plaats van de top 100 terecht kwam. Tussen al dat Amerikaanse geweld stond zomaar een Nederlands liedje. Dus ik wil niet meer horen dat er geen markt is voor Nederlandstalig repertoire. Dat kun

„Neem bijvoorbeeld de Nederlandse Hitdagen: daar staan duizenden mensen die al die liedjes van al die artiesten meezingen. Maar ook als je in discotheken komt, kennen ze alle teksten. Toch heb ik zelf wat moeite met het zingen in discotheken. Je wordt uitgenodigd, ze willen ook best even uit hun dak gaan. Maar toch, ik heb het gevoel dat niemand eigenlijk voor de ander wil weten dat ze die liedjes kennen en misschien zelfs waarderen. Er lijkt wel gène te zijn om dat toe te geven.”

„Om Nederlandse liedjes hangt nog steeds iets minderwaardigs. Ik vraag me af waarom. Omdat die liedjes simpel zijn of volks? Maar betekent dat dat ze niet mooi zijn? Wie bepaalt trouwens wat mooi is?”

Discriminatie

„Ik vind het eigenlijk een vorm van discriminatie. Gestudeerde mensen hebben al gauw de neiging om het als het om Nederland gaat, het te hebben over: 'muziek voor het klootjesvolk'. Ze zitten wellicht in een comité tegen rassendiscriminatie. Maar hun houding tegenover iets dat van hun eigen cultuur is, is niet bepaald in de lijn van hun idealen.”

„Want wat in dat oordeel meespeelt, is dat als je van Nederlandse liedjes houdt je eigenlijk simpel van geest bent en ook eigenlijk een mens bent die minder is. Maar wat zijn die criteria voor een goed mens. Iemand uit het volk zegt bij gelegenheid misschien: 'Val dood', en een gestudeerde iemand zegt: 'Ik hoop dat u morgen bent overleden'. Dat laatste klinkt mooier, maar het komt op het zelfde neer.”

„Er is dus volgens mij wel een grote en zeer te respecteren doelgroep voor Nederlandstalig repertoire. Dat moet ook wel, anders had ik geen gouden plaat.” Om haar hals hangt een klein gouden plaatje.

„Gekregen van een fan. Dat vind ik nou zo leuk, hè: mensen die hun waardering uiten. Ik vind dat knap. Net zoals ik het fijn van mensen vind als ze je schrijven. Ik ben zelf nogal laks in die dingen en die mensen nemen de moeite om een kaart te schrijven, een postzegel te plakken en dan ook nog eens naar de brievenbus te lopen.”

„Soms denk ik wel eens: ik ben zo blij, blijer kan ik niet worden. En ik weet ook wel: dit gaat over: morgen, over een paar maanden of over tien jaar, maar het houdt ooit op. Maar dit neemt niemand me meer af. Dit worden allemaal herinneringen waarop je heel lang kunt teren.”

„En ik denk dat het goed is dat het succes nu pas is gekomen. Het lijkt wel alsof het allemaal binnen een jaar is gebeurd, maar in feite ben ik al tien jaar bezig in het vak. Het is heel voorzichtig begonnen en eigenlijk ben ik alleen maar gaan zingen, omdat andere mensen het zo leuk vonden wat ik deed. En omdat ze me daarom steeds vroeger om op te treden.”

Bouwmaterialen & Machines

Romneyloodsen Nissenhutten
In en verkoop, verhuur, verplaatsen, isoleren.
SYSTEEM LOODSEN BOUW BV
Tel. 01892-16195. Fax. 01892-18148.

Te koop aangeboden: gebakken klei-klinkers; trottoirtegels; metselstenen; veldrandstenen; dakpannen; hardhouten raamkozijnen; TL-verlichting; kepers; panelen; tuinplanken 16/1; diverse soorten ijzeren balken en buizen.
Bel 045-229999 of kom langs

Handelsonderneming Wolter,
De Koumen 51, Hoensbroek.

Betonmortel
Ook tijdens bouwvakantie en zaterdags
Tel. 09-49.2451.67031.

Bedrijfsruimte

Vaals
Te huur winkelruimte, p.m. 70 m². Tel. 0454-62202.

Te huur representatieve bewaakte OPSLAGRUIMTE, p.m. 25 m². Tel. 046-374857.

Te huur bedrijfsruimte in LANDGRAAF. Werkplaats/opslagplaats p.m. 120 m². Kantoor en toilet p.m. 20 m². Buitenterrein p.m. 250 m². Tel. 045-420209 b.g.g. 326016.

Kantoorruimten en rolluiken bestaande uit STRATEN Voerendaal. Ook voor industrie. Tenenierweg 8-10. Tel. 045-750187.

Te k. gebr. C.V. RADIATOREN, diverse afmetingen. Tel. 045-727088.

Te koop GARAGEPOORTEN, 220 breed x 210 hoog. Tel. 045-727088.

Te koop BOUWLIFT 8.80 m², 220 V, 400 kg, i.z.g.st. Tel. 045-312044.

Te ruil 2 kamerapp. in geren. 17e eeuwse BOERDE-RIJ in Sittard, tegen 2 kamerapp. in Maasricht (van woningver.). Max. huurpr. f 450,- excl. Br.o.n.r. B-04351, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Kl. eengez. won. in Chevremont tegen gr. eengez. won. in KERKRADE. 045-353726.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER
Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de enveloppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

BUNGALOW TE LANDGRAAF

De notarissen prof. mr. A.F. Gehlen en mr. R.M.J. van Gent te Heerlen, zullen op woensdag 18 augustus 1993 om 15.00 uur in café-restaurant "Het Streepkerke", Streepkerke 66 te Landgraaf in het openbaar ex-artikel 3:268, bij opbod en afslag in één zitting, verkopen: bungalow met tuin, staande en gelegen aan de Boslaan 16 te Landgraaf, kad. bek. als gemeente Schaesberg sectie E nummer 59, groot 20.30 aren.

Indeling: souterrain: hal, badkamer, 3 slaapkamers, hobbyruimte, waskeuken, provisiekelder, 2 garages en c.v.-ruimte; begane grond: entree, hal, toilet, woonkamer, eetkamer, keuken, slaapkamer en badkamer.

Betaling kooppr. uiterlijk 31 augustus 1993.

Aanvaarding: terstond en in eigen gebruik, na betaling kooppr. en kosten, eventueel met behulp van de gresse van de akte van veiling.

Schriftelijke biddingen kunnen tot en met 5 augustus 1993 (tot uiterlijk 17.00 uur) worden uitgebracht bij genoemd notaris-kantoor. Slechts op verzoek van de hypotheekhouder of hypotheekgever kan de president van de rechtbank te Maastricht bepalen dat de verkoop onderhands zal geschieden. Dit geschiedt op grond van een aan de president ter goedkeuring voorgelegde overeenkomst van verkoop en koop gebaseerd op een biding.

Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993, voor zover daarvan in de veilingakte niet wordt afgeweken.

Bezichtiging en inlichtingen: te regelen met c.q. te verkrijgen bij genoemd notaris-kantoor, Tempelsplein 25 te Heerlen (tel.nr.: 045-719430).

houten jaloezieën

Exclusief bij ons tegen zeer scherpe prijzen, loopt u eens vrijblijvend bij ons binnen.

Tevens Sky-lights verkrijgbaar.

LEVENSLANGE GARANTIE !!!

window jaloezieën & lamellen

HEERLEN, Emmelplein 9-10 Tel. 045-71884 MAASTRICHT, Kesselakade 58 Tel. 045-259674
Vestiging in: EINDHOVEN - BREDA - DEN HAAG - ARNHEM - ANTWERPEN - BRUSSEL - LUK

Opentijd: di. t/m vrij. 10.00-18.00 uur, koopavond 18.00-21.00 uur en zaterdag 10.00-17.00 uur.

NEDU MAKELAARDIJ

"De makelaar in tevredenheid"

BEHEER/VERHUUR O.G. • MAKELAARDIJ • TAXATIES • HYPOTHEKEN • ASSURANTIE

BRUNSSUM: "Mooie woning met ruime garage!"

Ind. kelder, woonk. woon/eetk. (6.20x2.70), bijkeuken, gar. (5.84x4.72) in spouw en m. zadeldak, 3 slpk. badk., zolder Aanv. desgewenst op korte termijn.

Vraagpr. f. 135.000,- k.k.

POSTERHOLT: "Prachtig gelegen, ruim vrijstaand woonhuis!"

Ind. hal, woonk., badk., bijkeuken, bijk. kantoor, badk., zolder, Perc. opp. 470 m². Aanv. desgewenst op korte termijn.

Vraagpr. f. 269.000,- k.k.

NUTH: "Mooi gelegen, ruime bungalow!"

Ind. hal, L-vormige woonk. (± 47 m²) m. open haard, woon/eetkeuken m. compl. inr., 2 slaapk., badk. m. ligb. douche v.w. en 2e toilet, aparte douche-ruimte m. douche en v.w., hobby-ruimte (5.20x5.40), verwarmde gar. Nieuw geïsoleerd dak (1990). Perc. opp. 483 m². Aanv. medio sept.

Vraagpr. f. 249.000,- k.k.

NEDU MAKELAARDIJ TOUR-PLOEG

ELKE DAG OP DE RADIO (FM 95.3 OF 100.3)

HOENSBROEK: "Uitstekend verzorgde sfeervolle woning!"

Ind. kelder, woonk. m. oud hol. plafond, woon/eetkeuken m. compl. inr., badk., zolder. Alle ruimtes zijn in kunststof. Geh. pand roll. Diepe achtertuin (± 25 m). Aanv. direct

Vraagpr. f. 119.000,- k.k.

HOENSBROEK: "Unieke kans voor tuinliefhebber!"

Degelijk halfvrijst. herenhuis, m. kelder, ruime woonk. dichte keuken, ruime berging, 3 slaapk. + grote hobbyk. badk. Grotendeels dubb. begl. Achtertuin 30m diep. Aanv. in overl.

Vraagpr. f. 209.000,- k.k.

DE PANDEN VLEGEN DE DEUR UIT!

NU IS DE TIJD RIJP OM EEN GOEDE PRIJS VOOR UW PAND TE MAKEN

MUNSTERGELEEN: "Uitstekend gelegen halfvrijstaand woonhuis met grote garage!"

Ind. hal, woonk., woon/eetkeuken m. compl. inr. 3 slaapk. en hobby c.q. slaapk. badk. m. ligb. v.w. en 2e toilet, zolder bereikb. via vaste trap. Bouwj. 1975. Geïsoleerd. Perc. opp. 394 m². Geen bebouwing a.d. linkerant. Aanv. in overl.

Vraagpr. f. 249.000,- k.k.

HEERLEN: "Mooi appartement (begane grond) nabij centrum!"

Ind. hal, woonk., badk., bijkeuken (30 m²) 2 slaapk., badk. ten oosten van de woonkamer binnenterrein. Geh. pand roll. Geïsoleerd en dubb. begl.

Vraagpr. f. 98.000,- k.k.

NIJWEGSTADT: "Prachtig, uitstekend gelegen, vrijstaande bungalow!"

Ind. ruime hal, woonk. (37m²), grote woon/eetk. (4.20x2.90) m. compl. inr.; 2 mooie slaapk., badk., garage m. afst. bed, ged. allu. ramen/kozijnen, dubb. begl., perc. opp. 544m². Aanv. op korte termijn

Vraagpr. f. 249.000,- k.k.

EMMAPLEIN 12, HEERLEN TEL. 045-711500
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur, kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur

Peters & Partners

Makelaars/taxateurs O.G.
A. Printhagenastraat 36 Geleen,

Eleloo, Raadhuisstraat 44
Unieke ligging, vrijst. woonhuis met aanbouw en gas-c.v. Grote tuin 1417 m². Ind. sout.: garage, prov. kelder. Part.: L-woonk., woon-eetkeuken, bijkeuken, overdekt terras. 1e verd.: 3 slpk., badk. met bad, douche en v.w., portaal met apart toilet, bergzolder middels vliezotrap. Kooppr. f. 328.000,- k.k.

Geleen, H. Hermanlaan 372
Goed onderh. appartement op 4e woonlaag met berging, balkon en gas-c.v. Ind. o.a.: gr. woonk., gesl. keuken, 2 slpk., douche en toilet. Kooppr. f. 86.500,- k.k.

Geleen, Henri Hermanlaan 181
Portaalappartement op 2e woonlaag met gas-c.v. en berging. Grote woonk., 2 slpk., keuken, douche. Kunststof kozijnen met dubb. beglazing. Kooppr. f. 90.000,- k.k.

Geleen, Rijksweg C. 55A
Royale verkoopruimte met c.v., keuken en toilet-douchecombinatie. Kleine binnentuin. Verkoopruimte incl. keuken ca. 157 m². Huur f. 2800,- per maand.

Nieuwstadt, Bij de Vloedgraaf 8
Riant landhuis met inp. garage v. 45 m² en gr. tuin. Perc. 920 m². Bwjl. 1989. Woonk. ca. 75 m², gesl. keuken, bijk. (15 m²), (30 m²), (25 m²), (10 m²), 2 l.v. bad, douche, 2 v.w. en bidet, portaal m. toet. gr. bergzold. Uits. gels. en voorz. v. rolluik. Vraagpr. f. 560.000,- k.k.

Nieuwstadt, Bij de Vloedgraaf 4
Uitst. onderh., goed geïsol. vrijst. landhuis, geh. onderkelder. Ind. parterre: woonk. met tegelvloer, keuken, bijkeuken, slaapkamer met badkamer. 1e verd.: 2 slaapk., studeerkamer, 2e badk. Royale tuin. Vraagpr. f. 345.000,- k.k.

MET SPOED WOONHUIZEN GEVRAAGD
Geen verkoop - Geen kosten
s Zaterdags geopend van 10.00 - 12.30 uur
046 - 750000

VERBOUWINGS-OPRUIMING

Bolens 043-649055 Vliegenveldweg 11 - Beek (bij vliegenveld) Importeur voor Nederland **Bolens**

ENTER-FORCE

ca. 48 m²; keuken en royale balkon; terras; tuin grenzend aan het Aambos. 1e verd.: 4 slaapkamers en badkamer. 2e verd.: 1 slaapkamer en zolderruimte.

VALKENBURG-SIBBE f 590.000,- k.k.

Vrijstaande bungalow met inpandig zwembad en sauna. Ind. sout.: zwembad met sauna 13,00x5,50; provisiekelder;

2 slaapkamers en dubbele garage ca. 47 m². Beg. gr.: hal, living ca. 70 m² met balkon en vrij uitzicht; keuken 12,50 m² met moderne inrichting; mooie badkamer; 2 slaapkamers resp. 33 en 21 m²; goed aangelegde tuin; totale opp. 1130 m².

• Makelaar o.g. • Taxaties
• Bedrijfsobjecten • Hypotheken
• Woningen • Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142

Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

TE KOOP

HEERLEN
Schaesbergerweg 3
Halfvrijstaand woonhuis met stadstuin. Indeling: provisiekelder, entree met garderobe, kast, toilet. Royale woonkamer met

parketvloer en tuindeuren naar terras, open keuken met wit kunststof aanrechtblok voorzien van div. inbouwapparatuur. Drie slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. Vaste trap naar bergzolder en mansardkamer met dakkapel. Inrit biedt mogelijkheid voor twee auto's.

Prijs f 285.000,- k.k.

KERKRADE (Egelsheven), Veldhofstraat 138
Bougrond nabij centrum. Circa 480 m² oppervlakte en in talud gelegen. Geschikt voor type drive-in-woning/terraswoning. Prijs f 69.000,- k.k.

HEERLEN
Lindenlaan 100
Dubbel (hoek)huis met winkel/woonruimte en garage. Entree, met gang naar woon-zitkamer en toilet. Winkelruimte ca. 30 m² met tegelvloer en toegang naar zitkamer en keuken. Zestel slaapvertrekken op 1e verdieping met o.a. dakterras en voormalige keuken. Deze verdieping is als aparte wooneenheid in te delen. Zolder via vaste trap bereikbaar alwaar bergzolder en mansardkamer.

Prijs f 198.000,- k.k.

KERKRADE (Haarrade)
Adriaan Brouwerstraat 49
In mooie woonomgeving gelegen woonhuis met garage en tuin. Betegelde hal met gastentoilet en trap naar

verdieping. Ruime woonkamer met tegelvloer, schuifpui naar terras, bergkast, open keuken met moderne witte aanbouwkeuken voorzien van diverse apparatuur, via keuken toegang tot de mooi aangelegde tuin. Drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e toilet, vaste trap naar zolder-verdieping alwaar mogelijkheid voor 4e slaapkamer.

Prijs f 279.000,- k.k.

SITTARD, Pulstraat
Winkelruimte optimaal bereikbaar en op loopafstand van de markt. Oppervlakte is ca. 200 m² en de frontbreedte is 10 meter, twee magazijnruimten van ca. 70 m² en 50 m², welke middels de Pulstraat bereikbaar zijn. Gedeeltelijk onderkelderd.

Huurprijs f 3.900,- per maand.

ABC Makelaard

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen,
Scharnerweg 116B, 6224 JK Maastricht,
tel. 045-712040, 043-636655. A.J.M. Sijsternans

Pickée, van huis uit actief!

BINGELRADE: Vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, grote garage, hobby-ruimte en grote tuin (ca. 2.000 m²); ged. dubb. begl. ind. div. kelderruimte, hal, studeerkamer, L-vormige woonk. met parketvloer en open haard; eetkeuken; 3 slpk., badkamer, studioruimte. Prijs: f 400.000,- k.k.

BRUNSSUM: Goed onderhouden hoekwoning met c.v.-gas, inpandige garage en tuin. Ged. kunststof kozijnen met dubb. begl. en ged. rolluiken. Ind.: o.a. ruime keuken met keukensinistal. met app. woonk. met balkon, 3 slpk., bet. badkamer met ligbad. Bergingskasten. Prijs: f 187.500,- k.k.

BRUNSSUM: Halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Ind.: o.a. woonk., keuken; 3 slpk.; badk., zolder (vaste trap) met grote hobbyruimte. Muren en dak zijn geïsoleerd. Prijs: f 196.000,- k.k.

BRUNSSUM: Vrijstaande royale villa met praktijk-kantoorruimte; garage, rindom tuin. Rustig gelegen aan rand van centrum (loopafstand). Ind.: o.a. praktijkruimte ca. 78 m², w.c., c.v.-bergkelder, ruime woonk. (ca. 48 m²), openhaard partij, eetkeuken (met app.). 1e Verd.: 3 grote slaapk., badk. met o.a. ligbad en douche. 2e Verd.: 2 slpk., grote zolderruimte. Vraagpr. f 425.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

HEERLEN: Goed onderh. woonk. met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dubb. beglazing. Ind.: o.a. prov. kelder, woonk. keuken met keukensinistal. 1e Verd.: 2 slpk., ruim bet. badkamer met ligbad, v.w. Wasruimte. Vliering. Prijs: f 125.000,- k.k.

TE KOOP GEVULD
woningen in Brunssum
en omgeving

Brunssum, Kasteelstraat 72, halfvrijst. woonhuis met garage, kelder, keuken met aanb. en 3 s.l.p., badkamer met ligb., 29 toilet. Vr.pr. n.o.t.k.

Brunssum, Trichterweg 183, halfvrijst. woonh. met gr. garage/loods, kelder, woonk. met parket, keuken met compl. app., vaste trap naar zolder, 3 s.l.p., garage 40 m², loods 110 m². Vr.pr. f 265.000,- k.k.

Heerlen, centrum Heerlenheide, Ganzewelde 64a, luxe appartement, gr. woonk. en stoffering, luxe keuken, 2 s.l.p., met kelder, prijs n.o.t.k.

AO **assurantie-, financierings- en adviesbureau van Oppen bv**

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum
tel. (045) 254543 - fax (045) 257128

!!! NET EVEN BETER !!!

WERU
ramen + deuren

KRINGS
Bouwen of renoveren op z'n best!

LANGBROECH
Gangelt (Sikant)
Cappelstraat 40
Tel. 04924546016

HOENSBROEK
Akerstraat-N. 128
Tel. 045-224581
en 045-374739

SERRES • SCHUIFPUIEN
RAMEN • DEUREN

NIEUW!
Renovatie profiel 120 mm
Leasing of financiering

- Productie in eigen fabriek
- Vakkundige montage volgens VKG-normen
- Volledige afwerking
- VKG-garantiecertificaat

Info-center:
Licht 4201 6466 GW Kerkrade
Telefoon 045-41 67 70

Open:
ma t/m vr 10.00-17.00 uur
zaterdag 10.00-15.00 uur
en op afspraak

hellebrekers
maatwerk in productie en montage

Complete VERBOUWING RENOVATIE en ONDERHOUD

RIANT WONEN IN HEERLEN

Aan de rand van Heerlen, in de wijk Husken worden 4 schitterende landhuizen gebouwd.

Beg. grond:

- * overdekte entree naar ruime hal
- * L-vorm. woonkamer ca. 34 m² met schuifpui en mog. voor open haard
- * aparte dichte keuken
- * badkamer (met ligbad, v.w. en 2e toilet) en ruime slaapk.
- * inpanidige garage met berging
- * betegeld terras

1e verdieping:

- * 2e en 3e slaapkamer
- * 2e badkamer met douche en vaste wastafel
- * vloering op 2e verd.
- * Uitzicht:
- * hardhouten kozijnen
- * evt. eigen wens voor tegels, sanitair en keuken
- * optimaal geïsoleerd
- * combi-ketel
- * perceloppervlakt: van 600 m² tot 770 m²!

Prijs: v.a. f 384.310,- v.o.s.

Wij kunnen u aantrekkelijke financieringsmogelijkheden bieden. Een uitgebreide documentatie-map zenden wij u op verzoek toe!

Geopend ma. t/m vrijd. van 9.00 tot 17.30 uur, zat. van 10.00 tot 13.00 uur

VAN DER LOO LIMBURG MAKELAARDIJ B.V.
MAKELAAR EN BEÏDIGD TAXATEUR
SITTARD - Rijksweg Zuid 38, tel. 046-522323

KERKRADE
Woning f 129.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis, met parkeervoorziening, in het centrum van Kerkrade.

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Vrijstaand woonhuis, met garage voor meerdere auto's, binnenplaats en tuin.

LANDGRAAF (SCHAESEBORG)
Woning f 229.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden halfvrijst. woonhuis met garage en tuin, op een goede locatie in de woonwijk.

PARKET KURK KUNSTSTOF

Kurk vanaf FL 19
Kunststof vanaf FL 49
Parket 22 mm vanaf FL 59,-

NPS Vloeren Studio
Willemstr. 72
Heerlen
045-720010

Uw huis op dit formaat in de krant kost meestal minder dan een maand hypotheekrente en verkoopt sneller, want:

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

VERKOCHT

Te koop GOED GELEGEN PROFESSIONELE VIDEOTHEEK
tegen gunstige voorwaarden
Brieven onder nr. 007
Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen

BRUNSSUM
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers in het centrum van Brunssum met garage en berging.

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

• BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW •

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbidding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag gratis ons huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

HEERLEN
Goed gel. herenhuis met veel leefruimte. Geleind. Goede gel. tuin ca. 14 m. diep. Royale inpand. gar. Zonnig gel. woonk. ca. 38 m². Gesl. badk. Comfortabele L-vorm. woonk. 1e verd.: 3 royale slaapk. 2 badk. 2e verd.: 2 ruime slaapk. Berging. Goed onderhouden. Opp. ca. 550 m². Bwjr. 1979.

Prijs f 449.500,- k.k. 7165

KERKRADE
West. Woonhuis met tuin. Berging. Open keuken. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Roll. Dubb. begl.

Prijs f 169.000,- k.k. 7125

HOENSBROEK
Woonhuis met tuin ca. 12 m. diep. Berging. Overdekte entree. Z-vorm. woonk. met vrij uitzicht. Open keuken met luxe install. 4 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Prijs f 149.500,- k.k. 7182

BRUNSSUM
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers in het centrum van Brunssum met garage en berging.

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BINGELRADE
Karakteristiek vrijst. woonhuis met tuin. Grote woonk. ca. 75 m². Royale woonk. Gesl. badk. met douche en 2e toilet. 3 slaapk. Badk. met zitb. douche en 2e toilet. Mogelijk voor vaste trap naar bergzolder. Prijs f 219.000,- k.k. 7285

HEYGELSHOVEN
Rustig gel. woonhuis met tuin ca. 16 m. diep. Grote gar. met 2 deuren. Gesl. badk. voor 4 auto's. Kelder. Living ca. 32 m² met plav. vl. Gesl. keuken. Berging. 3 slaapk. Badk. met zitb. Zolder. Geh. roll. Prijs f 159.000,- k.k. 7310

HEERLEN
Centrum. Appartement gel. op 4e verd. met lift. Parkeerpl. Berging. Woonk. ca. 25 m². Balkon. Keuken met luxe aanbouwcombi. 2 slaapk. Inpand. berging. Ruime badk. Dubb. begl. Bwjr. 1982.

Prijs f 189.000,- k.k. 7333

KERKRADE
Chevreumont. Uitst. onderhouden woonhuis met gar. Tuin. Berging. Part. Living ca. 30 m². Ged. open keuken met luxe, eiken install. incl. app. Slaapk. Royale badk. met douche en 2e toilet. 1e verd.: 3 slaapk. 2e badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met slaapk. Bergzolder.

Prijs f 179.000,- k.k. 7296

VAALS
Het Hooghe Oord. Service-apartement gel. op 2e verd. met schitterend uitzicht. Berging. Woonk. en keuken met compl. eiken install., tot ca. 41 m². Slaapk. Badk. met ligb. en douche. Servicekosten ca. f 710,- per maand incl. stook- en personeelskosten, warmwater en goedkope maaltijdvoorziening. Prijs f 109.000,- k.k. 6967

SIMPELVELD
Goed gel. woonhuis met tuin en terras. Sout. Bedrijfsruimte met sep. ingang. Part. Woonk. Gesl. keuken. 1e verd.: 3 slaapk. Badk. met ligb.

Prijs f 239.000,- k.k. 6990

OPAUDEEK
Woning f 299.000,- k.k.

Ter overname bouwland op 1394 m² op een groot landhuis met 10 slaapkamers, badkamer, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BOCHOLTZ
Karakteristiek halfvrijst. woonhuis met 2 gar. Tuin. Woonk. Gesl. keuken. 2 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Dak in 1991 vernieuwd en geïsoleerd. Grote deels hard. koz. en dubb. begl. Prijs f 178.000,- k.k. 6969

HEYGELSHOVEN
Rustig en nabij centrum gel. woonhuis met mogelijkj. voor inpand. gar. Tuin met goede bezonning. Living ca. 38 m². Gesl. keuken met eenvoudige install. Hobbyruimte. 3 slaapk. Badk. met zitb. en toilet. Berging. Ged. dubb. begl.

Prijs f 174.500,- k.k. 7257

HEERLEN
Douve Weien. Goed gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Fraai omsl. tuin. L-vorm. woonk. Ged. open keuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar ruime zolder met mogelijkj. voor 4e slaapk. Bwjr. 1988.

Prijs f 232.000,- k.k. 7334

HEERLEN
Heerlebaan. Modern vrijst. woonhuis met gar. Fraai aangelegde tuin. Ruime woonk. en keuken tot ca. 50 m². Bijk. 1e verd.: 3 slaapk. Badk. 2e verd.: 4 slaapk. Zolderberg. Opt. isol. Uitz. onderhouden. Prijs f 429.000,- k.k. 7190

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Nabij centrum gel. modern woonhuis met gar. Particul. Overdekt terras met mogelijkj. voor gesl. serre. Royale woonruimte. In open keuken met kunst. aanrechtblok. tot ca. 36 m². 3 ruime slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder, evt. 4e slaapk. Bwjr. 1984.

Prijs f 169.500,- k.k. 7323

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 1972.

Prijs f 259.000,- k.k. 7316

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 1972.

Prijs f 259.000,- k.k. 7316

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 1972.

Prijs f 259.000,- k.k. 7316

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 1972.

Prijs f 259.000,- k.k. 7316

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 1972.

Prijs f 259.000,- k.k. 7316

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 1972.

Prijs f 259.000,- k.k. 7316

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 1972.

Prijs f 259.000,- k.k. 7316

KERKRADE
H Nabij grins gel. woonhuis geschikt voor dubb. bewoning. Binnenpl. 3 gar. Kelder. Voor- en achterk. Eetkeuken. 1e verd.: Woonk. Keuken. Eetkeuken. Slaapk. 2e verd.: Woonk. Slaapk. Douche. Achterstallig onderhouden. Prijs f 134.400,- k.k. 6984

SCHAESEBORG
Goed gel. nabij centrum herenhuis met gar. Grote parkachtige tuin. 3 kelderruimtes. Living ca. 42 m² met open haardpartij. Tuink. Gesl. keuken met kunst. install. incl. app. 4 slaapk. Badk. met douche en toilet. Zolder. Geh. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs f 229.000,- k.k. 7322

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

SCHAESEBORG (LANDGRAAF)
Woning f 229.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis met tuin, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

BRUNSSUM
Centrum. Royaal woonhuis met tuin. Dubb. gar. Doorzon-woonk. Grote eetkeuken met moderne aanbouw incl. app. Bijk. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder met 4e slaapk. Bwjr. 1968.

Prijs f 239.000,- k.k. 7193

HOENSBROEK
Woning f 199.000,- k.k.

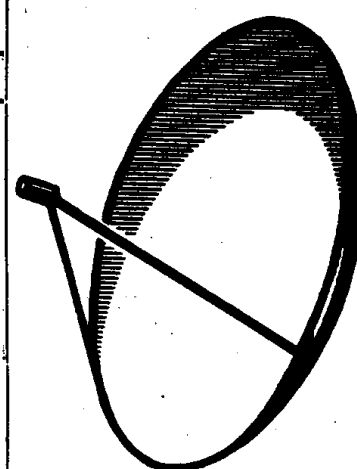
Appartement met 2 slaapkamers, badkamer met ligbad, toilet, keuken met apparatuur, op een goede locatie in de woonwijk.

HEERLEN
Douve Weien. Op goede locatie gel. 2 onder 1 kap woning met gar. Goed aangelegde tuin. L-vorm. woonk. Half open keuken met nieuwe luxe install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met 2e toilet. Goed afgewerkte, royale bergzolder. Hardh. koz. Goede isol. Bwjr. 1988.

Prijs f 219.000,- k.k. 7098

HEERLEN
Heerlebaan. Vrijst. woonhuis met gar. Grote slaapk. Woonk. ca. 25 m² met schuifpui. Eetkeuken met app. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Grote deels dubb. begl. Dakisol. Bwjr. 197

departing. Afl.: The West Highlander. 00.30 Golf - The Open. Samenvatting. 04.30-04.50 BBC Select.

BBC 2

07.15 Open University. 10.10 Teenage mutant hero turtles. 10.30 Jonny Briggs. 11.35 Grange hill. Engelse jeugdserie. 12.00 Blue Peter omnibus. 12.20 What's that noise? 12.45 The O-Zone. Vandaag vanaf het Sun Splash Reggae Festival in Keulen met o.a. Yazoo, Aswad, Inner Circle en Third World. 13.00 Regionale progr. s. 13.30 Sunday grandstand. Sportprogr. met om: 13.35 Golf: Open Engelse Kampioenschap, finale Volgende tijden ONDER VOORBEHOUD. 19.45 Great sporting moments. Serie met archiefopnamen. 19.50 Rough guide to the world's islands. 20.50 Documentaire over de geschiedenis van olie. 21.45 A night on the Tyne: Off the wall. 22.40 A night on the Tyne: Whatever happened to the Likely Lads? 23.10 A night on the Tyne: Get Carter. Engelse speelfilm uit 1971. 00.55 Encounters: Opium eater. Serie. 01.55-03.45 Moviedrome: Weekend. Franse speelfilm uit 1967. Met Engelse ondertiteling.

Super Channel

05.30 Videogenerator Videoclips. 06.30 Super shop. 08.00 ITN World news. 08.30 John Osteen. Religieuze progr. 09.00 Key of David. 09.30 Victory. 10.00 This is your day. 10.30 Super shop. 11.00 The hour of power. 12.00 Super shop. 13.00 Charisma TV. 13.30 E.R.F. Duitstalig religieuze magazine. 14.00 Videogenerator. 16.00 Powerboat world. 17.00 Go. motorsports. 18.00 Magazine over mensenrechten. 18.30 Milieu magazine. 19.00 Report. 19.30 World sport special. 20.00 The Sunday movie: Starcrossed Amerikaanse s-film uit 1985 van Jeffrey Bloom. 22.00 ITN World news. 23.00 West of Moscow. Oosteuropese nieuwsmagazine. 23.00 Talkin' jazz. 00.00 Videogenerator. 02.00 China news Europe. Met om 2.00 Prime time news in het Engels. 3.00 Economisch nieuws in het Engels en vanaf 3.30 Herhalingen in het Mandarijn en Cantonees. 05.00-05.30 Videogenerator.

Eurosport

08.30 Aerobics. 09.00 Atletiek. De Europese Ironman triathlon. 10.00 Tour de France. 11.00 Boksen. 12.00 Motorsport. Grand Prix. Live. Aansl. Motorsport. Aansl. Tour de France met vandaag de 14e etappe Montpellier - Perpignan (218m). Live. Aansl. Tennis. Davis Cup-kwartfinale Nederland - Zweden en Duitsland - CSFR. 20.00 IndyCar races van Toronto. Live. 22.00 Autosport. Duits Toerwagen Kampioenschap. 23.00 Tour de France met de vandaag verreden etappe. 00.00-02.00 Motorsport of tennis.

MTV

08.00 Elton John. Weekend. 10.00 Elton John. Rockumentary. 10.30 News weekend edition. 11.00 The big picture. 11.30 European top 20. 13.30 MTV's 1st look. 14.00 Sports. 14.30 Elton John. Rockumentary. 15.00 Elton John. Weekend. 17.00 Unplugged with Elton John. 18.00 Unplugged with Mid-night Oil. 18.30 News weekend edition. 19.00 US top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 Beavis and Butt-head. Tekstfilm. 23.30 Headbanger's ball. 02.00 Marjane. 03.00 Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. 07.40 Healthworks. 08.10 Showbiz this week. 08.40 Science and technology week. 09.40 The big story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.15 Larry King weekend. 12.10 Showbiz this week. 13.40 Inside business. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your money. 16.10 On the menu. 16.40 Newsmaker sunday. 17.10 CNN travel guide. 18.00 World business this week. 18.40 International correspondents. 19.10 Futurewatch. 19.40 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 CNN world report. 00.00 This week in the NBA. 03.00 Special reports.

radio

België/TV 1

09.00-10.00 Samson. Met tekenfilms. 17.00 Jonge veearts (Young Ramsay). 26-delige Australische serie. 17.50 Samsonclips. 17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 199. 18.00 Journaal. 18.10 De wonderjaren (Wonder years). Amerikaanse comedyserie. Afl.: Let nothing you dismay. 18.35 Under southern skies. Australische documentaire over Australische flora. Afl. 8: Floral Tapestry. Een aboriginal toont een ritueel dat rechtstreeks in verband staat met de Australische flora. In deze aflevering wordt ook getoond hoe de flora diverse artiesten beïnvloed en inspireert. Ook is te zien hoe jonge kinderen kennis maken met de wilde bloemen in de diverse Australische natuurparken. 19.00 De Cosby Show. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Total control. 19.25 Mededelingen en overzicht. 19.30 Journaal en sport. 19.45 Sportweekend. 20.15 Pallieter. Belgisch-Nederlands psychologisch drama uit 1975. Pallieter, een buitenjongen die reeds lang in de stad woont, wordt ernstig ziek. Geholpen door zijn stomme vriend Fransoo verlaat hij de stad voor het ouderlijk huis waar hij door zijn zus verzorgd wordt. Na een langdurig genezingsproces krijgt hij weer zin in het leven. 21.50 Tourjournaal. 22.30 Vandaag en sport. 22.50-23.30 Ziggurat. Kunstmagazine. Vandaag een portret van de Vlaamse regisseur/dichter/schrijver Patrick Conrad, naar aanleiding van diens nieuwe roman 'Ba'.

België/TV 2

14.40-16.45 Sport extra. Rechtstreekse reportage van de Ronde van Frankrijk (wielrennen). Vandaag: De 14e rit: Montpellier - Perpignan.

België/RTBF 1

11.00 Eucharistieviering. 12.00 Muziekprogr. Vandaag met fragmenten uit opera's van Puccini, Cavalli, Verdi en Rossini. 13.00 Nieuws. 13.20 Alvarez Kelly. Amer. western uit 1968. 15.05 Survivalmagazine. 15.45 Noms de Dieux. 16.45 Reportage over suppoorten in musea. 17.30 Noubia noubia. 18.00 Clips à la Une. 18.05 Beverly Hills. 19.20 Week-end sport. 19.30 Nieuws. 20.05 Tour de France. Samenvatting van 14e etappe: Montpellier-Perpignan. 20.10 Amusementprogr. 21.10 The green man. Miniserie. 22.35 Film met liedjes over de liefde. 23.35-23.50 Laatste nieuws.

België/Télé 21

14.40-16.45 Reportage Tour de France. Vandaag de 14e etappe: Montpellier-Perpignan. 18.50 Tour de France, finish. 19.30 Nieuws. Nieuws tevens met gebarentaal. 20.07 Tour de France: samenvatting van de vandaag verreden etappe. 20.13 Zie België/RTBF 1. 21.03 Nieuws. 21.38-22.05 Week-end sport.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Référence Serie portretten. 12.30 Carrefours. 12.40 Weerbericht. 12.45 Zwitsers nieuws. 13.10 L'école des fans. Amusementsprogr. 14.00 Faut pas rever Gevarleerd magazine. 15.00 Montagne Bergsportmagazine. 15.30 Jardins d'aujourd'hui. Serie over tuinen. 16.00 Nieuws. 16.10 Correspondance 16.20 Le monde est à vous. Amusementsprogr. 17.45 Vision 5. 18.00 Les francophonies. 18.30 Nieuws. 19.00 Trente millions d'arnis. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 52 sur La Une. Nieuwsmagazine. 21.00 Nieuws. 21.40 Madame le juge. Film van Edouard Molinaro. Met: Simone Signoret e.a. 23.05 Vija Magazine. 00.00 Nieuws. 00.25 Le journal du Tour de France. 00.50 Littéraire magazine. 01.20 Les arts en liberté. 02.15 Amusementsprogr. 03.00 Bergsportmagazine. 03.30 Le monde est à vous. Amusementsprogr. 05.00 Nieuwsmagazine.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. 13.30 Nieuws. 14.00 Fortunissima. 14.15 La grande avventura: il giro del mondo in 100 film. Aansl. cavaliere del Nord-Ovest. Speelfilm. 16.15 Domenica con... 18.00 Nieuws. 18.10 lo e gli orsi. TV film. 20.00 Nieuws. 20.25 TG 1 sport. 20.40 Robinson nell'isola dei corsari. Speelfilm. 22.30 Nieuws. Aansl. Laatste nieuws. 00.30 Motorsport. Aansl. Notte rock. 01.20 Nachtprogrammering.

BBC 1

08.00 Teletekst. 08.30 Wiz bang. Herh. 08.40 Pigeon Street. 08.55 Playdays. 09.15 Breakfast with Frost. Actueel weekoverzicht. (Met om 9.15 en 10.00 Nieuws). 10.15 Getting through. Portret van een vrouw, die voogd was van meer dan 200 kinderen. 10.30 This is the day. 11.00 See hear! 11.30 Monte Carlo or bust. Speelfilm uit 1969. 13.30 Landbouwmagazine. 13.55 Week. 14.00 Nieuws. Aansl. On the record. 15.00 EastEnders. Soapserie. 16.00 Grease. Amerikaanse muziekfilm uit 1978. 17.45 Toyland broadcast. 17.50 Biteback. 18.30 Superdongs. Serie. 19.10 Nieuws. 19.25 Thora on the straight and narrow. 20.00 Last of the summer wine. Comedyserie. 20.30 Strathblair. Serie. 21.20 As time goes by. Serie. 21.50 Nieuws. 22.05 Resnick. Misdaadserie. 23.20 Everyman. Serie reportages. 00.00 The train now

● Gunnel Lindblom en Ingrid Thulin in 'Tystnaden'. (Duitsland 2 - 00.45 uur).

SAT 1

04.55 Picnic. Amer. komedie uit 1955. 06.45 Peter Pan and the Pirates. Poppenfilm. 07.10 Popcornia. Poppenfilm. 07.40 Superboy. Amer. avonturenserie. 08.10 Die Astro-Dinos. Tekstfilmserie. 08.40 Carry on spying. Engelse komedie. 10.20 Alle Menschen werden Brüder. Duitse misdaadfilm uit 1973. 12.20 Bergsportmagazine. Vandaag: Berghütten - Schutz oder Belastung der Umwelt? 12.50 Gezondheidsmagazine. 13.20 Half across the galaxy and turn left. Austral. s-f. 13.50 The adventures of the black stallion. Franse-Canadese avonturenserie. Afl.: Deadwood Kid. 14.20 Man from God's country. Amer. western uit 1958. 15.35 Starman. Amer. s-film uit 1984. 17.35 Baywatch. Amer. actieserie. Afl.: Strandkrijg. 18.30 Sat 1 News. 18.40 Halli Galli. Showprogramma. 19.30 Glücksrad. 20.15 Police Academy III. Back in training. Amer. komedie uit 1986. Aansl. Top NEWS. 22.00 Talk im Tum Talkshow. 23.25 24 Stunden Actuele reportages. 23.55 So gesehen Overdenking. 00.00 Starman. Amer. s-film. Herh. 02.05-05.30 Teletekst.

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30 en 17.30, 18.30 en 6.30 Nieuws. 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroeg oggend. 10.05 O.V.T. (1.10 Tourverzicht). 12.07 AVRO Radijournaal (12.30 en 13.30 Tourverzicht). 14.05 Radio Tour de France 1993. 18.10 Aktuelle zaken. 19.04 Tegengas. 20.04 Apelle en peren. 21.04 Terug naar de toekomst. AVRO/NCR/VNOS. 22.04 De avondstap. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02 Nocturne. 2.02 Clair-obscur. 4.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2

7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziek-magazine. 11.04 Nederlands op AVRO Twee. 12.04 De Familie VPRO. Met om 12.04 De terugkeer van Flip Doek; 12.24 Het vliegtuig en andere hoorspelen. 12.35 Een dik uur les; 13.52 De wijde blik; 14.04 Zaal op zondag; 16.50 Gedrachte; 17.04 Van 0 tot 80; 17.52 Vrije geluiden. 18.04 De oude doos, met om 18.04 Het concert; 18.30 Het radio-archief. 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Kretelzang. 23.04-24.00 Levenslied en levensleed.

Radio 3

6.02 TROS 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS Sommer-tijd. 15.04 De TROS presentatie. Mega Top 50. 19.04 TROS Bance-trax. 21.04 De c.d.-show. 23.04 TROS Nachtwacht. 2.00 Zone. AKN. 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4

Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en

Nederland 1

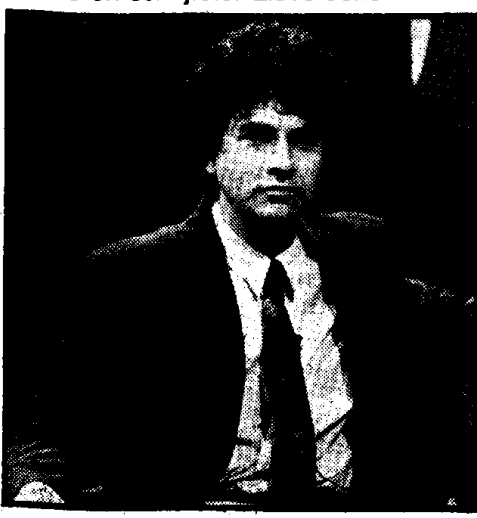
00.00 Nieuws. 00.30-11.25 Eucharistieviering. 00.50 Muziek op zondag. Religieuze muziek vanuit Utrecht. 01.20 (TT) Dokument. Serie documentaires. Vandaag: Tussen ziel en zekerheid. Herh. 01.50 Miniatuur. Overdenking. 02.53 Nieuws voor doven. 03.00 Journaal. 03.08 Nijntje. Kinderserie. Herh. 03.15 Sesamstraat. Kinderprogramma. Afl.: Verkouden. 03.25 Teenage health freak. 6-delige Engelse jeugdserie. Afl. 6. Peter wacht op bericht van de filmacademie. Amanda beseft wat een goede vriendin hij is en nodigt hem tijdens afwezigheid van haar ouders uit. 03.40 Pole to pole. 8-delige serie over een reis van de Noord-naar de Zuid-Pool. Afl. 8: Het bittere einde. Presentatie: Michael Palin. 04.00 (TT) Journaal. 04.16 (TT) Ook dat nog! Extra. Satirisch consumentenmagazine met de resultaten van het afgelopen seizoen. 04.51 Brandpunt. Actualiteitenrubriek: vandaag de resultaten van een onderzoek van de Nationale Woningraad naar geweld tegen woningbouwcorporaties en hun medewerkers. Brandpunt besteedt ook aandacht aan de iatrofie, een stroming binnen de homeopathie. Dit naar aanleiding van het overlijden van een tweejarige Tilburgse peuter die onder behandeling stond van een iatrof. Verder een portret van politiek adviseur Opland, Rob Wout, die 45 jaar bij de Volkskrant en De Groene Amsterdammer werkte. 05.22 Inspector Resnick. Engelse politieserie. Afl.: Lonely hearts. Bron: Naar het boek van John Harvey. 05.30 The mystery of Morse. Documentaire over het succes van de Engelse misdaadserie Inspector Morse. Naar de boeken van Colin Dexter. 06.00 (TT) Belgen. Documentaire over onze zuiderburen. Afl. 1: Hoe enen Belgen ter wereld? Herh. 06.30 Journaal. 06.39 Nieuws voor doven.

Nederland 2

VOO/Tros 12.00 Masters of the game. 9-delige serie portretten van managers van grote Europese voetbalclubs. Afl.: Michael van Praag van Ajax. 12.25 KNVB-Jeugdvoetbal. Sportprogramma met de afsluiting van de jeugdcompetitie. 13.00-13.07 Nieuws voor doven. 17.45 (TT) Knoop in je zakdoek. Thema: Hobby's. Herh. 18.00 Journaal. 18.10 The A-team. Amerikaanse actieserie. Afl.: Race tegen de klok. Autodieven stelen B.A.'s beste auto. Het A-team weet dat de kans groot is dat de dieven de auto in onherkenbare moontjes hakken. Reden dus om snel de wagen weer terug te vinden. Herh. 19.00 America's funniest home video's. Amateur video-opnamen. Presentatie: Bob Saget. Herh. 19.23 Tv dokter. Medische tip. 19.24 Exotisch koken. Afl. 6: De Marokkaanse keuken. 19.53 Cruel doubts. 2-delige Amerikaanse mini-serie uit 1992 van Yves Simoneau. Met: Blythe Danner, Matt McGrath, Gwyneth Paltrow e.a. Afl. 1. Een familie wordt ruw uiteen gerukt door de moord op stiefvader Lieth en de bijna fatale aanslag op moeder Bonnie. De politie verdenkt zoon Chris, maar zelfs na zijn arrestatie blijft Bonnie in zijn onschuld geloven. Bron: Naar het boek van Joe McGinniss. 21.28 Tweede lijn: Ladyboys. Documentaire over twee Thaise jongens die hun armoedige ouderlijke woning in Noord-Thailand verlaten om als travestiet room en geld te vinden in de betoverende wereld van het cabaret. Maar ook aandoenlijke beelden van pijn, vooroordelen en humor bij de geslachtsverandering naar vrouw. 22.18 De opkomst van het Verre Oosten. Afl. 9. 23.18 De specialist II. Voorlichtingsprogramma. 23.23-23.28 Journaal.

Nederland 3

VPRO 08.00 Villa achterwerk. Kinderprogramma met Babar, Dag meneer de Koekepeer, Sjoeh, Lach 'ns naar tante. 10.00-10.07 Nieuws voor doven. 12.00 (TT) Studio sport. Met rechtstreeks verslag van de Tour de France, 14 etappe: Montpellier - Perpignan; Tennis om de Davis Cup: Nederland - Zweden (twee resterende enkelspelen) vanaf het Malieveld en World Volleyball League in Den Bosch; Nederland - Korea. Tenslotte beelden van de Davis Cup-wedstrijd Duitsland-Tsjechië. 18.30 Journaal. 18.35 SOCUTERA. Film van Maat-schappij tot Redding v. Drenkelingen. 18.45 (TT) Studio sport. Samenvatting van de Tour de France, van de Davis-Cup-wedstrijden Nederland-Zweden en Duitsland-Tsjechië, van de volleybal-wedstrijd Nederland-Korea en van de wedstrijd Nederland tegen een Amerikaanse selectie tijdens de Haarlemse softbalweek. 20.00 Journaal. 20.15-23.55 Zomergasten. De ideale televisie-avond van journalisten en schrijver Lieke Joris. ● De presentatie van het programma 'Zomergasten' is in handen van Peter van Ingen.

● De presentatie van het programma 'Zomergasten' is in handen van Peter van Ingen.

RTL4

06.00 Het eiel kuck eiel. Luxemburgs programma. 06.30 RTL4 text. 07.00 Tekelds. Kinderprogramma. Met o.a. Pinocchio, (7.25) Waterspieder, (7.35) Yogi Bear, (8.00) Tiny toons, (8.25) Scooby Doo, (8.45) Flintstones, (9.10) Dinosaurs, (9.35) Laurel & Hardy, (9.40) Police Academy, (10.10) Captain Planet, (10.35) Samurai Pizza Cats, (11.00) Ivanhoe en PD. Presentatie: Irene Moors. 12.00 RTL Sport: Auto- en motorsport. Rechtstreeks verslag van de Grand Prix voor motoren in San Marino. Verder wordt er aandacht besteed aan de IndyCar in Cleveland, de I.N.R.K. Rhein-Maas-rally en het WK 250 cc motorcross in Maracay. 16.15 Life goes on. Serie. Herhaling. 17.05 Ein Schloss am Wörtersee. Duitse serie. Afl.: A difficult start to the season. 18.00 Zes uur nieuws. 18.10 Jacques Cousteau. Natuurdocumentaire. Afl.: South to fire and ice. 19.00 Blossom. Amerikaanse comedyserie. Afl.: The test. 19.30 Avondnieuws. 20.00 Home improvement. Amer. comedyserie. Afl.: Bye, bye, birdie. 20.30 Rolf X alive. Personalityshow van Rolf Wouters met gasten en een live-optreden van de huisband onder leiding van Lex Sonneveld. 21.25 The fresh prince of Bel Air. Amerikaanse comedyserie. Afl.: The way we were. 21.55 Jambars. Reportages uit het werkelijke leven. Afl.: Coma. 22.45 RTL Sport: Tyson, the lost champion. Portret van Mike Tyson, voormalig wereldkampioen boksen in de zwaar-gewichtklasse. Een overzicht van zijn sportcarrière en de gebeurtenissen die hebben geleid tot zijn dramatische afocht in de bokswereld. 23.45 Laatste nieuws. 00.00 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. Herh. 00.45 As the world turns. Herh. 01.30 General Hospital. Soap. Herh. 02.15 Nachtprogramma.

Duitsland 1

Disney Club. Kindermagazine. 00.00 Hundert Meisterwerke. Serie kunstbeschouwingen. 00.30 Junge Künstler auf dem Podium. Klassieke muziek. Afl. 2. 00.50 Sonntagsmagazin. Magazine. 01.00 (TT) Die Sendung mit der Musik. Informatief kindermagazine. 01.30 Presseschau. Wochenspiegel. 01.58 Die Oase. 6-delige jeugdserie. 02.15 Tis grosser Auftritt. (Skt). 02.30 (OO) Degradé High. Canadese jeugdserie. Afl.: Die Weiße. 02.58 A - Z Lifestow. Magazine. 03.15 Vier unter einem Dach. 13-delige Amerikaanse serie. Afl. 5: Gute Nacht-Geschichten. 03.30 ARD-Ratgeber. Geld. Financiële tips. 03.50 Gott und die Welt: Ich habe getrieben. Documentaire over de historische problemen van vrouwen die een abortus ondergaan hebben. 04.00 ARD-Sport extra. Tennis: Davis Cup kwartfinale Duitsland - Tjechie en Slowakije, enkelspel; Tour de France 14 etappe Montpellier - Perpignan. Met om ca. 18.00-18.03 Tagesschau. 04.15 Vandaag en sport (voorbehoud). 04.30 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie. Afl. 398: Zwänge. 04.45 Die Goldene 1. Bekendmaking van de ARD tv-loterij. 04.55 Wettpiegel. Reportages van buitenlandcorrespondenten. 05.00 Sportschau-Telegramm. Heute Abend im Ersten. 05.10 (TT) James Bond 007 - In tödlicher Mission (For your eyes only). Duitse speelfilm uit 1980. 05.15 Tagesthemens-Telegramm. Die Feuerwehr hilft - vorbereitend. 05.20 Die Feuerwehr hilft - vorbereitend. 05.25 Tis, Theesen, Temperamente. Tagesthemens. 05.30 Sawieso. Zondagshow. 05.40 (TT) Rothenbaumchasse. Speelfilm van Dietrich Haugk. Herh. 05.50 Tagesschau. 06.00-01.40 Z.E.N. Auf der Romantischen Strasse. Afl.: Die alte Stadt von Rothenburg.

Duitsland 2

06.50 Muzik-Teat. Klassieke muziek. Vandaag: Manfred-Overture opus 115 van Robert Schumann. Herh. 09.10 Anders Fernsehen 3sat. 09.15 Zur Zeit. Religieuze magazine. 09.30 Eucharistieviering. Kerkdienst. 10.15 (TT) Terra-X. Documentaire. Afl.: Een reis door het Europa van het Stenen Tijdperk. 11.00 ZDF-Fernsehgarten. Amusementsprogramma, live vanuit Mainz. 12.45 heute. 12.50 Aktion 240. Balans Aktion Sorgenkind. 13.00 ZDF Sport extra. Sportprogramma met Davis Cup-tennis: Duitsland - CSFR, derde enkelspel. 16.00 Urlaub am Meer. Vier vakantie-verhalen. 17.00 heute. 17.05 Die Sport-Reportage. Sportmagazine met o.a. motorsport: Grote Prijs van San Marino en WK-races. 18.15 Liebe, Alkohol und die ewige Hoffnung. Documentaire over alcoholverslaving en de gevolgen daarvan voor de omgeving. 18.57 Guten Abend. 19.00 heute en weerbericht. 19.10 Bonn direkt. Politiek nieuws. 19.30 Tauchfahrt in die Vergangenheit. Documentaire over een duikexpeditie naar de Rode Zee, die gezonken Britse munitionsschepen zoekt en die, indien dat mogelijk is, bergt. 20.15 Grenzenloses Himmelblau. Tv-film van Marcus Scholz. De weduwe Charlotte Clausen heeft haar hele leven lang in hetzelfde huis gewoond. De Lufthansa wil echter uitbreiden en daarvoor zal Charlotte's huisje moeten wijken. Charlotte weigert hardnekkig te verkopen. Herh. 22.05 heute. 22.15 Sport am Sonntag. 22.20 Blut-Verwandtschaften. Documentaire over de mafia. 23.05 Warum haben Sie nicht Evans gefragt? Engelse misdaadfilm. Afl. 2. Bron: De roman van Agatha Christie. 00.40 heute. 00.45-02.15 Das Schmelgen (Tystnaden). Zweedse speelfilm uit 1963 van Ingmar Bergman.

Duitsland 3 West

09.30 Magische Welten. Documentaire-serie. 10.15 Engels voor kinderen. 10.30 Serie over Turkije. 11.00 Documentaire over oosterse religies. 11.52 Lübeck. Klassieke muziek van Buxtehude. 12.00 Computerclub. 12.45 Sonntagsgespräch. 13.00 Europees magazine. 13.30 Philosophie heute: Portret van de filosoof Peter Sloterdijk. 14.15 Drogen - der kleine Schritt zum grossen Problem. Reportage. 15.40 The belle of New York. Amer. speelfilm uit 1952. 17.00 Hollymünd. Gev. middeleeuwse. 17.45 Ferien mit Silvio. Jeugdserie. 18.15 Dierenmagazine. 18.45 Regional-magazine met sport uit het Rheinland en Westfalen. 19.40 West 3 aktuell. 19.45 Traumziele: Moskou. Reportage. 20.15 (M+) Jennie Amer. speelfilm uit 1948. 21.00 Nächst. 21.45 West 3 aktuell. 21.55 Reportage over studentenverenigingen, na de Hereniging. 22.40 Wer Hass sät. 23.28 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

09.40 Denkanstösse. 09.45 Klamottenkiste. Charlie Chaplin in de slapstick Der Seefahrer. 10.00 Rübezahl und der Wilderer. Popenfilm. Aansl. Auf dem Wildererpfad. Tsjechoslowaakse jeugdfilm uit 1979. 11.30 ZeitZeugen. 12.15 Documentaire over kunstenaars in het voormalige Oost-Duitsland. 13.05 Mein Park in Peking: Wie Chinesen ihren Tag beginnen. Reportage. 13.50 Country-Liebe. 14.50 Ping-Pong. 15.30 Eisenbahnromantik. 16.15 Russischer Musikzauber. Reportage over het Bodensee Festival 1993. 17.00 IM Walter - 'Ich war kein Spitzel'. Documentaire. 17.45 Output. Serie documentaires. 18.15 Schorle. Talkshow. 18.45 Heiter bis ulzig. 19.15 Die Michael-Schanze-Show. 20.00 Tagesschau. 20.15 Länder - Menschen - Abenteuer. 21.00 Südwest aktuell. 21.05 Früchte der Neuen Welt. Serie. Afl. 2: Die neue Genüsse: Kaffee, Kakao, süsse und scharfe Früchte. 21.50 Sportprogr. 22.45 Wortwechsel. Serie gesprekken. 23.30 Von Tibet nach Shanghai. Portret. 01.05 Laatste nieuws. 01.10 Non-Stop-Fernsehen.

Duitsland 1

20.15 For your eyes only (Engeland, 1981). Een van de slechtste James Bond-films, met Roger Moore en Carole Bouquet. Alleen de achtervolging met een 'lelijke eend' is de moeite waard.

België/TV 1

20.15 Pallieter (België, 1975). Zorgvuldige verfilming van beroemde steekroman van Felix Timmermans. Plattelandsjongen besluit zijn streek te verlaten wanneer hij de vrouw van zijn droom ontmoet. Met Eddy Brugman, Sylvia De Leur. Regie van Roland Verhavert.

RTL Television

20.15 Gorillas in the mist (USA, 1988). Redelijk succesvolle avonturenfilm van Michael Apted. Sigourney Weaver speelt een antropologe die onderzoek doet naar gorilla's in Zaïre. Ook Bryan Brown kan haar niet van de waanzin redden.

Duitsland 3 West

20.15 Portrait of Jennie (USA, 1948). Boeiend drama van William Dieterle, over geheimzinnig meisje dat straatartiest inspireert. Met Jennifer Jones, Joseph Cotten.

BBC 2

23.10 Get Carter (Engeland, 1971). Stevige actiefilm van Mike Hodges,

● Sigourney Weaver als antropologe in de avonturenfilm 'Gorillas in the mist'. (RTL Television - 20.15 uur).

met Michael Caine als een kleine gangster die de dood van z'n broer onderzoekt en onder meer Britt Ekland tegen het lijf loopt.

Duitsland 2

00.45 Tystnaden (Zweden, 1962). Zware tragedie van Ingmar Berg-

man, over twee zussen en hun zoektocht naar contact in een land waar ze de taal niet spreken. Film werd een schandaal wegens vermeend erotische scènes.

Met Ingrid Thulin, Gunnel Lind-

blom.

00.30 Monte Carlo or bust (Engeland, 1969). Komedie van Ken Annakin over de spelers die uit verschillende landen in Europa vertrekken om deel te nemen aan de rally van Monte Carlo. Met Tony Curtis.

RTL Television

00.18 again! (USA, 1988). Komedie van Paul Flaherty, met George Burns, Charlie Schlatter, wordt na een klap op z'n hoofd weer 18, in het lichaam van z'n grootvader.

Duitsland 3 West

00.40 The Belle of New York (USA, 1922). De beste musical van Charles H. Schneer. Niettemin met Fred Astaire als een losbol die achter Ver-

BBC 1

00.00 Grease (USA, 1978). Musical vervolg op Saturday Night Fever. Musical met John Travolta en Olivia Newton John, geregisseerd door Randal Kleiser. 'You are the one that I want' werd bijna de song van een generatie.

00.30 Omroep Limburg

00.30 Omroep Limburg

00.30 Omroep Limburg

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

Te koop

BRUNSSUM, Eglantier H
Rustig gel. halfvr. woonh. met c.v., berging en tuin. Ind.: entree, toilet, woonkr., keuken met app. 1^e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche en v.w. 2^e verd.: ruime zolder te bereiken middels vlieztrap. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 180.000,- k.k.

HEERLEN, Ganzeweide H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin (perc. opp. 305 m²). Ind.: provisiekelder. Beg.gr.: hal-toilet, woonkr., serre, keuken, bijkeuken. 1^e verd.: kamer-ensuite, luxe badkr., moderne keuken. 2^e verd.: 2 slaapkrs. Het pand is voor div. doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f. 185.000,- k.k.

HEERLEN, Peutzstraat H
Prima gel. vrijst. landhuis met c.v., inpandige garage en tuin (perc. opp. ± 600 m²). Ind.: ruime hal, woonkr., luxe keuken, bijkeuken, garage. 1^e verd.: overloop, 3 grote slaapkrs., hobbyzolder, badkr. met ligb., v.w. 2^e toilet. Aanv.: i.o. Prijs: f. 370.000,- k.k.

HOENSBROEK, Kouwenderstraat H
Nabij centrum goed gel. woonh. met c.v., inpandige garage en tuin. Ind.: entree, garage (voor 2 auto's), woonkr., keuken, toilet, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. Het pand is geïsoleerd en verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 155.000,- k.k.

HOENSBROEK, Schuureik H
Prima gel. vrijst. split-level bungalow met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. ruime hal, eetkamer/living met o.h., bibliotheek, keuken met app., bijkeuken, 5 slaapkrs., 2 badkrs. Het gehele pand verkeert in uitstekende stat van onderhoud. Verdere gegevens op aanvraag. Aanv.: i.o. Prijs: f. 580.000,- k.k.

LANDGRAAF, Chopinstraat H
Nabij het winkelcentrum "Op de Kamp" uitstekend gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, L-woonkr., half-open keuken, garage. 1^e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en 2^e toilet. 2^e verd.: vaste trap naar zolder. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f. 215.000,- k.k.

LANDGRAAF, Molthous H
Prima gel. vrijst. landhuis (nieuwbouw). Ind.: o.a. inpandige garage (2 auto's), div. hobbyruimtes. Beg. gr.: hal met vide, l-woonkr. met open haard partij (± 84 m²), luxe keuken, bijkeuken. 1^e verd.: 3 ruime slaapkrs., riante badkr. Het geheel is zeer luxe afgewerkt. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

LANDGRAAF, Wattstraat H
Te koop bedrijfspand met magazijn, werkplaats, kantoren en showroom. Het geheel verkeert in goede staat en is gedeeltelijk verhuurd. Prijs: f. 410.000,- k.k. Verdere gegevens op aanvraag.

MERKELBEEK, Douve S
Goed onderh. hoekwoning met c.v. en inp. berging. Ind. o.a.: woonkr., keuken, 2 slaapkrs., badkr., hobbykr., zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 117.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Gouv. Houbenlaan S
Rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., 2 kelders, garage en tuin. Ind. o.a.: doorzonwoonkr., keuken, 3 slaapkrs., badkr., hobbykr. en zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 185.000,- k.k.

SITTARD (Kollenberg), R. v. Lenneplan S
Schitt. op 1^e stand gel. landhuis met c.v., souterrain en mooie tuin. Perc.opp.: ± 1.050 m², keuken met app., 3 slaapkrs., badkr. met ligb. De woning biedt vele extra's. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

SITTARD, Rijksweg Zuid S
Halfvrijstaand herenhuis met c.v., tuin en ondergrond. Ind. o.a.: hal, toilet, woonkr. met open haard, zitkr., dichte keuken, tuinkr., 9 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., toilet, zolder-ruimte. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 295.000,- k.k.

SIMPELVELD, Romeinestraat H
Prima gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, entree, toilet, L-woonkr. met parketvloer, keuken. 1^e verd.: overloop, 3 slaapkrs., douche/ruimte met v.w. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 185.000,- k.k.

SITTARD/PARK, Vijverweg S
Schitterend gelegen vrijstaand landhuis. Ind. o.a.: roy. woonkr., eetkr., keuken, 1 slaapk. + badkr. op beg. grond; 3 slaapkrs. + badkr. op 1^e verd.; vierling, grote garage en ruim terras. Prijs op aanvraag.

SUSTEREN, Stationsstraat S
Goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., loods, stallen en tuin. Perc.opp. ± 1.000 m². Ind. o.a.: roy. living (± 65 m²), grote woon-eet-keuken, 3 slaapkrs., hobbykr., bet. badkr. met ligb., douche, dubb. v.w., toilet, zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 248.000,- k.k.

UBACHSBERG, Oude Schoolstraat H
Prima gel. boerenwoonh. (landhuisstijl) met kantoorruimte, dubbele garage en tuin (perc. opp. ± 1800 m²). Ind.: Beg. gr.: hal, toilet, douche/ruimte, living met o.h., open luxe keuken met alle app., wasruimte, kantoorruimte (± 30 m²). 1^e verd.: ruime overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., 2^e toilet, hobbykamer. Het geheel verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f. 480.000,- k.k.

Nieuwbouw

BOUWKAVELS S
Bouwkavels te koop te Spaubeek en Stramproy. Documentatie op aanvraag.

NIJEUWBOUWWONINGEN S
VS-woningen te Born
VS-woningen te Spaubeek
VS-woningen te Stramproy
Appartementen te Berg aan de Maas.
Documentatie op aanvraag.

RUIJTERS

Ruijters Makelaardij B.V. - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 23 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746
6221 ED maastricht - wycker brugstraat 62 - tel 043 - 218941

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdag 10.00-14.00 uur

Taxaties, Hypotheken, Financieringen, Verzekeringen

COMMERCIEEL
VASTGOED

Te koop/te huur

BECK, Wethouder Sangersstraat 23A
Op industrieterrein nabij autowegen te koop of te huur, opslagruimte totaal ca. 5500 m² BVO, vrije hoogte 5m. Ook gedeeltelijk te huur v.a. 1350 m². Uitv. gegevens op aanvraag.

BORN, Kapelweg/Tuinstraat
Te huur nieuwbouw winkelunits v.a. 70 m² met uitbr. mogelijkheid tot 225 m². Gunstig gesitueerd en v.v. parkeerplaatsen voor de deur. Aanv. spoedig (horeca en kinderkleding uitgesloten). Huurprijs v.a. f. 1.460,- p/mnd. excl. BTW. Uitv. gegevens op aanvraag.

BRUNSSUM, Kerkstraat 16-18
Op A stand, aan voetgangerspassage gelegen, te renoveren winkelpand met verd. ruimte en achteringang. Perceelsgr. 217 m². Prijs f. 175.000,- k.k.

BRUNSSUM-TREEBEEK, Maanstraat 12
Voormalig schoolgebouw met totaal ± 1000 m² vloeropp. (beg. gr. + verd.), kelder en bijbouw. Perceelopp. 1862 m², voor meerdere doeleinden geschikt. Event. ook gesplitst te koop of te huur. Uitv. gegevens op aanvraag.

GELEEN, Annastraat
Te huur in centrum Geleen nieuwbouw winkelunits v.a. 87 m² BVO, met parkeergelegenheid. Oplev. casco. Aanv. medio 1994. Huurgegevens op aanvraag.

GELEEN, Bloemenmarkt
Te huur winkelruimte vanaf 105 m² met uitbreidingsmogelijkheid tot 250 m², casco opleverings-nivo incl. nieuwe pui. Aanv. direct na verbouwing. Huurprijs v.a. f. 16.800,-/jr. excl. BTW. Tek. op aanvraag.

GELEEN, Krawinkel-Zuid
Te koop of te huur goed gelegen bedrijfsobject met o.a. luxe kantoorruimte 235 m², hal 1020 m² en deels verhard terrein. Bouwjaar '92, uitst. materiaal. Prijs f. 850.000,- k.k. excl. BTW. Huurprijs f. 95.000,-/jr.

HEERLEN, Anjelierstraat 48 B+C

HEERLEN, Oliemolenstraat 60

Te huur rechtervleugel van U.T.P. gebouw t.b.v. kantoor en/of praktijkruimte. Beschikb. oppervlakte ruim 550 m² v.w. totaal 10 parkeerplaatsen op mooi aangelegd en omheind terrein. Huurprijs f. 95,-/m²/jr. excl. serv.kosten. Uitv. gegevens op aanvraag.

HOENSBROEK, Akerstraat Noord 20
Te huur, gunstig gelegen mooi afgewerkte showroom/verkoopruimte, totale opp. ± 350 m² incl. 3 kantoorruimten, kitchentte en toilet. Parkeergelegenheid op voerterrein. Uitv. inform. op aanvraag. Huurprijs f. 3.500,-/mnd excl. BTW.

KERKRADE, SPEKHOLZERHEIDE, Akerstraat
In woonwijk gelegen kantoor/praktijkruimte, ± 200 m² BVO, gebouwd op erfachtgrond. Uitv. gegevens op aanvraag. Prijs f. 120.000,- k.k.

KERKRADE, Seringenstraat 26
Te huur 70 m² winkelruimte op zichtlocatie. Goed afwerkingsnivo. Zeer geschikt voor o.a. mode, kadoshop, dibevo, cd-shop etc. Huurprijs op aanvraag.

LANDGRAAF, Hoofdstraat 106
Te huur 70 m² winkelruimte op zichtlocatie. Goed afwerkingsnivo. Zeer geschikt voor o.a. mode, kadoshop, dibevo, cd-shop etc. Huurprijs op aanvraag.

SITTARD, Dempseystraat 32

In wijkwinkelcentrum gelegen winkelruimte ter grootte van ± 83 m² BVO, zeer geschikt voor o.a. AGF, slager, slijter, kruiden/etwaren, optiek, boekhandel of CD shop. Huurprijs op aanvraag.

SITTARD, Dolderhaag 11
Te koop bedrijfscomplex bestaande uit 650 m² hal/werkplaats/productieruimte (H 3.60 m) en 200 m² kantoor. Bouwjaar '82, goede isolatie. Perceelsgr. 2360 m², ged. verhard. Prijs f. 535.000,- k.k. exclusief B.T.W.

SITTARD, Industriestraat
Te huur 660 m² opslagruimte v.v. rolpoort en vrije H van 7m. Event. te huur v.a. 330 m² huurprijs f. 55,-/m²/jr. excl. BTW.

SITTARD, Kasteel Limbricht
Te huur vrijkomende, mooi gerestaureerde ruimte van het Limburgs Volkskundig Centrum, opp. ± 1800 m² verdeeld over 4 verd. v.v. lift. Uitermate geschikt voor museum, expos. ruimte, opleidings-/trainingscentrum, culturele en/of toeristische doeleinden e.d. Horeca wordt a.g.v. naastgelegen restaurant/bowling uitgesloten. Uitv. geg. op aanvraag.

SITTARD, Misboekstraat 89
Te huur Sittard in centrum gelegen winkelruimte ter grootte van ± 150 m². Aanvaard. spoedig. Huurpr. op aanvraag.

SITTARD, Putstraat 92 achterbouw
In centr. gelegen atelier/werkplaats met verd. ruimte, totaal ± 285 m². Goede bereikbaarheid direct aan P-terrein. Uitermate geschikt voor studio, recl.buro, ambachtelijk bedrijf, drukkerij, etc. Vraagprijs f. 325.000,- k.k.

SITTARD, Tudderdeweg
Wegens bedr.verplaatsing te koop bedrijfspal (BVO 400 m²) v.v. tussenvloer, alsmede vrijstaand woonhuis met tuin. Volum. detailhandel toegestaan. Prijs f. 350.000,- k.k.

STEIN, Winkelcentrum Raadhuisplein 1
In dit gemoderniseerde winkelcentrum zijn nog enkele winkelunits te huur welke mogelijkheids bieden aan o.m. doe-het-zelf, elektro, woninginrichting, schoenen/leer, reisburo. Opp. v.a. 84 m². Huurprijs op aanvraag.

SUSTEREN, Rafaëlweg handelsterrein
Bouwkavel, opp. 1725 m² met goedgekeurde bouwtekening voor het bouwen van een bedrijfs-hal van 1000 m² met inp. kantoor. Hoeklocatie. Prijs f. 115.000,- k.k. excl. BTW.

VALKENBURG, Walramplein

Nog slechts te huur 2 winkelunits, v.a. 91 m², casco op/nivo incl. pui en nutsvoorz. Gunstige ligging met ruime P-voorziening. Huurprijs v.a. f. 1.460,-/mnd. excl. BTW. Uitv. geg. + plattegr. op aanvraag.

RUIJTERS

Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS sittard - stationsplein 1 - tel 046 - 523344
buiten kantoren: 046-519882 / 04492-6046

Voerendaal - Kunderhoes

Luxe woningen in landhuisstijl

Voerendaal heeft, als forensen-gemeente tussen Heerlen en Maastricht, een uitgesproken woonfunctie. De centrale ligging, de uitstekende ontsluiting, het hoge voorzieningenniveau en de rust en schoonheid van het schitterende landschap zijn de kracht van het uitstekende woon- en leefmilieu in deze aantrekkelijke gemeente. In het plan Kunderhoes worden hier een aantal luxe woningen in landhuisstijl gebouwd.

De royale en lichte woningen, met een attractieve, functionele architectuur, zijn praktisch ingedeeld met o.m. op de begane grond een woon-/eetkamer, keuken, bijkeuken en een inpandige garage. Op de verdieping zijn 3 slaapkamers en een badkamer met ligbad, vaste wastafel en tweede toilet. De zolderverdieping is te bereiken via een vaste trap.

Deze stijlvolle woningen worden degelijk gebouwd en uitstekend afgewerkt met o.m. toepassing van hardhout, dak-, spouw- en vloerisolatie, isolatie met dubbel glas.

Koopprijs vanaf f. 255.000,- v.o.n., excl. renteverlies

RUIJTERS

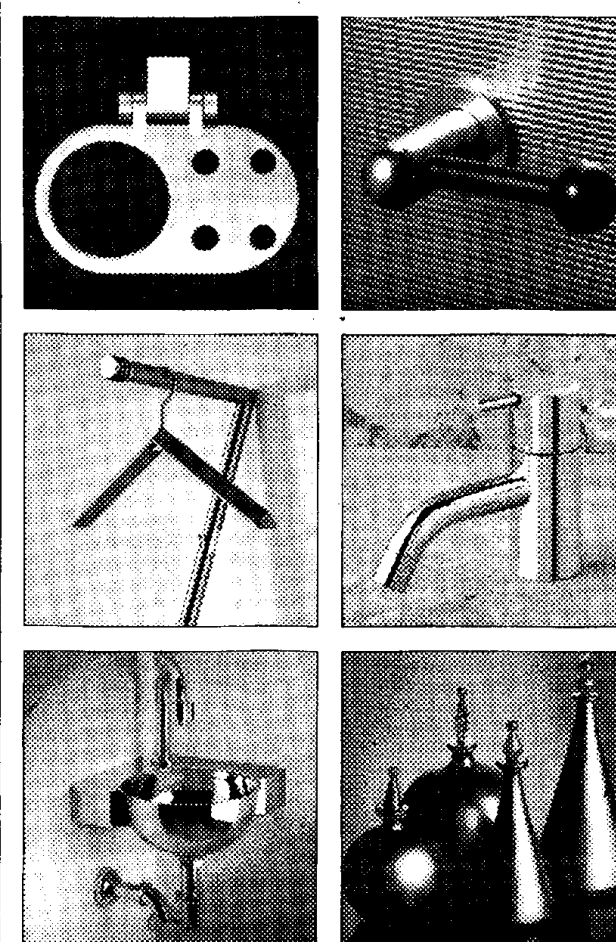
Ruijters Makelaardij B.V. - sittard maastricht heerlen
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

BOREN ZONDER STOREN KAN OOK...

De NSG helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van geluidoverlast.

**NEDERLANDSE STICHTING
GELUIDHINDER**
Postbus 381 - 2600 AJ Delft

In een bijzondere winkel is altijd wat te doen!

Van 17 juli t/m 14 augustus heeft Clou een verrassing zowel voor kijkers als voor kopers. Kijkers, die voor het eerst onze showroom bezoeken, ontvangen om te beginnen een verrassend stuk Savon de Marseille. Kijkers die ook kopen, bieden wij behalve verfrissing voor het lichaam ook verfrissing aan voor de geest. Zij ontvangen gedurende deze weken een dagentree voor Thermæ 2000 bij besteding vanaf fl.750,-.

Clou verkoopt bijzondere producten, zoals deuren en deur-beslag, garderobes en schouwen, leuningen en ballustrades, kransen, sanitair en badkameraccessoires en complete interieurs op maat voor keuken en badkamer, voor woning en kantoor.

Clou
BV

Voor afwerking van interieurs met allure.
Stationsstraat 143 6361 BH Nuth telefoon 045 - 24 56 56

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 10.00 - 18.30 uur,
zaterdag 10.00 - 16.00 uur, donderdagavond koopavond 18.30 - 21.00 uur

DECORA HOUKES PARKET B.V.

SUPERAANBIEDING

Rustiek A
massief eiken stroken,
22 mm, kant en klaar
gelegd en geborsteld
f. 135,- p.m²

Voerendaal, Hoolstr. 45

tel. 045-750305

Sittard, Rijksweg-Nrd 48

tel. 046-525157

Maastricht, Scharnerweg 147b

tel. 043-636273

WIE HELPT ONS OM 'N GOED PLAN DE GROND IN TE BOREN.

DRINKWATER VOOR DE DERDE WERELD **SIMAVI GIRO 300100**

In deze huizen is wonen elke dag een belevenis!

Tenminste als u de voorkeur geeft aan de luxe van een aparte studeerkamer, een dakterras, een exclusieve woonindeling en een fraaie stadsligging.

<p>In het woongebied Caumer-parkplan te Heerlen, dat uit een gevarieerde woningbouw bestaat, zal een beperkt aantal van 7 woningen gebouwd worden. Er is een keuze uit 4 verschillende woningtypes, waarvan 2 types met dakterras.</p>	<p>Indeling woningtype II: Royale hal. Keuken met aansluitend de eetkamer ca. 15 m². Inpandig bereikbare garage ca. 20 m². Op de 1^e verdieping bevindt zich de woonkamer van ca. 32 m² met studeerhoek en een slaapkamer c.q. aparte werkkamer van ca. 7 m². Door de vide ontstaat vanuit de woonkamer een direct contact met de eetkamer. De 2^e verdieping is voorzien van 2 ruime slaapkamers resp. groot</p>	<p>ca. 16 en 8 m², alsmede een luxe badkamer met ligbad, douche en 2^e toilet. De grootste slaapkamer evenals de overloop biedt toegang tot het dakterras.</p>
<p>Technische details: - spouw-, dak- en vloerisolatie - dubbele beglazing in de gehele woning</p>	<p>Prijzen vanaf f. 226.000,- v.o.n. tot f. 245.000,- v.o.n. 10093028</p>	<p>Gaarne vrijblijvend volledige informatie over de woningen te Heerlen, Caumer-parkplan. 10093028</p>

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Kruisstraat 56,
6411 BW Heerlen,
Telefoon 045-712255
Maandag t/m vrijdag
geopend van 9.00 tot
21.00 uur. Zaterdag
van 9.00 tot 18.00 uur.

Ook kantoren in Maastricht en Aken.

Naam: .....

Adres: .....

PC/Plaats: .....

Telefoon: .....

In ongefrankeerde gesloten envelop zenden aan Stienstra
Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant
niet niet halen. Zoekt u een huis?
Laat u vrijblijvend inschrijven.

Zie ook onze etalage St. Franciscusweg 16,
Olimolenstraat 3 te Heerlen en
Roermonderstraße 21/
Jülicherstraße 85 te Aken

ONROERENDE ZAKEN

BOCHOLTZ

Wilhelminastraat 11 (hoekpand), UNIEKE KANS VOOR
JONGE ONDERNEMER!!! Tabakswinkel 65 m² met goed on-
derhouden woning en grote garage. Ruime woonk., 5 s.l.
Winkel met zeer goed rendement. Excl. inventaris en goede-
ren, ca. f 60.000,-. Vr.pr. f 250.000,- k.k.

GULPEN

Ringweg 9. Tussengel. woonhuis met garage en tuin. Bj. '82,
perc.opp. 150 m², L-woonk. 38 m² m. luxe aanbouwkeuken, 2
s.l.k.: 15 en 16 m², badkamer met ligbad, vaste trap zolder met
log 2 s.l. Vr.pr. f 179.000,- k.k.

HEERLEN

Groenestraat 43. Nabij centrum gel. goed onderh. half-
vrijstaand woonhuis met garage en tuin, woonk. 40 m² met parket
vloer, 3 s.l.: 8, 14 en 14 m², badkamer met douche,
vaste trap zolder. Vr.pr. f 169.000,- k.k.
Bosjesstraat 1. Halfvrijstaand woonhuis met tuin. Woonka-
mer 40 m², gesl. nieuwe witte aanb. keuken, badkamer met
douche, kantoorruimte 20 m², 3 s.l.: 12, 20 en 24 m², tuin op
z.z. Vr.pr. f 209.000,- k.k.
Tussengel. 7. Tussengel. woonhuis met leuke tuin en ge-
de. Woonk. 30 m² met parket, 3 s.l.: 7, 12 en 12 m².
Vr.pr. f 159.000,- k.k.
Handelaarsstraat 11. Keurig onderhouden tussengel. woon-
huis met blindeplaats, woonk. 26,5 m², keuken 11 m², badka-
mer, 3 s.l.: 6, 10,5 en 14 m², zolder 21 m².
Vr.pr. f 169.000,- k.k.
Akerstraat 18. Appartement met berging. Woonk. 24 m², half
open keuken 6 m², 1 s.l.: 13 m² met muurkast, badkamer met
douche. Vr.pr. f 82.000,- k.k.

Vrijheidstraat 9. Ruime splitlevel-woning met garage. Ind.:
hal, hobbyruimte, berging, 3 s.l.: 9, 13 en 17 m², badkamer
met ligbad, douche, v. wastafel, en 2e toilet, woonk. 30 m²
met schoon metselwerk, open vide, eetkamer 8,5 m², keuken
7,5 m², berging, studeerkamer. Moet u van binnen zien.
Vr.pr. f 249.000,- k.k.

HOENSBROEK

Esschenweg. Vrijstaand woonhuis gelegen op 3200 m²
grond. L-woonk. 45 m², gesl. aanbouwkeuken 12 m², 3 s.l.:
9, 9 en 15 m², badkamer met ligbad en 2e toilet, zolder te
ber. via vaste trap 50 m². Vr.pr. f 329.000,- k.k.

KERKRADE

Drievogelstraat 151A. Vrijst. woonhuis met ruime garage (65
m²) met zolder, woonk., 3 s.l., vaste trap zolder 40 m², perc.
opp. 1325 m². Pand met veel mogelijkheden. Vr.pr. f 309.000,- k.k.

Doverau 40. Tussengel. woonhuis met garage en tuin.
Woonk. 32 m², hallopen keuken, 3 s.l.: 9, 12 en 12 m², bad-
kamer met ligbad en 2e toilet, vaste trap zolder. Vr.pr. f 189.000,- k.k.

Elisabethstraat 19. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin,
woonkamer 28 m², hallopen keuken 8 m², 4 s.l.: 9, 10 en
12 m², badkamer met ligbad. Vr.pr. f 187.000,- k.k.

Grachtenstraat 10. Goed onderhouden gunstig gel. vrijst.
woonhuis met inpand. garage. Woonk. ± 36 m², gesl. keuken,
3 s.l.: 10, 12 en 15 m², badkamer met ligbad, tuin op z.z.
Schitterend huis!! Vr.pr. f 236.000,- k.k.

Gravenstraat 87. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin,
perc.opp. 600 m², bj. 75. Ind.: hal, open keuken, woonkamer
60 m² met parketvloer, o.h. en schuifl. naar terras, 3 royale
s.l.k. waarvan 2 toegang tot terras, badkamer met ligbad, ap-
arte douche. Vaste trap zolder alwaar woonwerk/slaapruimte ±
64 m². Pand is goed geïsoleerd. Vr.pr. f 339.000,- k.k.

Jac Schreursstraat. Tussengel. woonhuis met tuin. Woonka-
mer 30 m² met open trap, gesl. s.l.k. aanbouwkeuken, car-
port, berging, 3 s.l.: 10, 10 en 22 m², badkamer met ligbad,
vaste trap zolder. Vr.pr. f 184.000,- k.k.
Schoonstraat 22. Halfvrijst. woonhuis met achterbouw en op-
rit, L-woonk. 28 m², gesl. keuken, 5 ruime s.l.k., 2e toilet, recent
vernieuwd dak. Ruim huis!! Vr.pr. f 167.000,- k.k.
Winckelstraat 41. Ruim halfvrijst. woonhuis met garage en
tuin op z.z. L-woonk. 46 m² met parketvloer, studeerkamer,
gesl. keuken 10 m², 3 s.l.: 8, 13 en 14 m², badkamer met
douche. Pand is voorzien van kunststof kozijnen met dubbel
glas. Vr.pr. f 229.000,- k.k.

LANDGRAAF

Groenstraat Oost 171. Goed onderhouden halfvrijst. woon-
huis op 652 m² grond. L-woonk. 46 m², eetkamer/veranda 30
m², zitkamer 12 m², gesl. elken keuken 12 m², 4 s.l.: 12, 12,
12 en 14 m². Hardhouten kozijnen met dubbel glas.
Vr.pr. f 209.000,- k.k.

Helgank 51. Tussengel. ruim woonhuis met tuin. Perc.opp.
406 m². Woonk. 32 m², gesl. keuken 12 m², 4 s.l.: 10, 12, 15
en 15 m², badkamer met ligbad, vaste trap zolder 40 m².
Doorgang naar achterom. Steevol huis!! Vr.pr. f 182.000,- k.k.

Koelmoe 10. Vrijstaand ruim woonhuis met garage en tuin.
Ind.: woonk. 37 m², gesl. keuken 10 m², 4 ruime s.l.k., badka-
mer met ligbad, zolder te ber. via vaste trap. Bj. '79. Perceel-
opp. 442 m². Gedeeltelijk rolluiken! Rustige buurt nabij cen-
trum. Perfect onderhouden. Vr.pr. f 329.000,- k.k.

Stiftstraat 5. Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met ge-
rage en tuin op z.o. Ind.: woonkamer 54 m² met travertijn
vloer, keuken, 3 s.l.: 8, 14, 14 m² en badkamer met ligbad,
vaste wastafel en tweede toilet. Vr.pr. f 219.000,- k.k.

Reeuweg 98. Vrijst. perfect gerenov. woonhuis met garage en
mooi aangelegde tuin. Woonk. 30 m² met allesbranden, geslo-
ten keuken 15 m², ruime badkamer met ligbad/douche en 2
v.w., 3 s.l.k. Perceelopp. 435 m². Vr.pr. f 219.000,- k.k.

SPAUBEK

Vermeerstraat 76. Halfvrijst. woonhuis met garage, oprit en
tuin. Woonk. 32 m² met play, hallopen keuken, 3 s.l.: 9, 12
en 13 m², badkamer met douche, vaste trap zolder alwaar s.l.k.
12 m² en berging. Vr.pr. f 199.000,- k.k.

VALKENBURG

Lanhotstraat. Perf. onderhouden tussengel. woonhuis met
garage en 3 zeer ruime s.l.k. Vr.pr. f 240.000,- k.k.

VIJLEN

Benediktijnenstraat 16. Halfvrijstaand woonhuis met tuin en
bedrijfs-/kantoorruimte. Garage op 50 m van woonhuis.
Woonk. 40 m² met plavuizen, hallopen witte aanbouwkeuken
12 m², 3 s.l.k. met parket: 8, 12 en 14 m², badk. met ligbad en
aparte douche. Grote zolder met vaste trap. Goed onderhou-
den!!! Vr.pr. f 254.000,- k.k.

Wij zoeken voor potentiële klanten:

1) Tussengel/halfvrijst. woonhuizen in Heerlen en Voerendaal.
2) Half-vrijst. woonhuis met 800-1200 m² grond in Limburg.

EXCLUSIEF WONEN MET VIJGEN

BELGIË (Gemmenich)

Rue de Calvaire 7. In bosrijke omgeving schitterende vrijst.
semi-bungalow met garage voor 2 auto's. Ind.: winkelder.
Souterrain: 3 s.l.k. waarvan 2 met vaste wastafel, waskeuken,
en badkamer. Partee: entree/gang met marmeren vloer,
woonk. 40 m², gesloten aanbouwkeuken 10 m², 1 s.l.k. met
balcon en badkamer met ligbad. 5 min. van Vaals gelegen.
Perceelopp. ± 700 m² (plus bouwperceel 700 m² samen 1400
m²). Vr.pr. f 329.000,- k.k.

BRUNSSUM

Bexdellestraat. Opval. ruim vrijst. woonhuis met prof. inge-
richte bedrijfsdeeltje ± 60 m² voor zelfst. ondernemer met
aparte ingang, incl. badruimte, toilet met font., sauna, whirl-
pool, aparte HR-ketel. Geschikt voor meerdere doeleinden.
Ind.: sout.: inpand. garage 21 m², hobbyruimte 21 m² en was-
kelder. Beg. grond: toilet met font., gecombineerd woonwerkka-
mer met half open keuken ± 80 m² met dubbele deuren naar
terras en tuin. 1ste verd.: 3 s.l.: 8, 18 en 19 m² met airco,
badkamer met ligbad, v.w. en 3de toilet. Ruime zolder te ber.
via vlizot. Pand is optimaal geïsoleerd, o.a. geheel voorzien
van dubbele beglazing en rolluiken. Vr.pr. f 389.000,- k.k.
Bosjesstraat 3. Rustig gel. vrijstaand ruim woonhuis met
garage en tuin (perceelopp. 392 m²), ruime entree, luxe toilet
met font., woonk. 34 m² met allesbranden en mooie parket-
vloer, berging, ruime Siematic keuken 12 m² met app., 3 s.l.:
11, 12 en 16 m², luxe badkamer met ligbad, douche, vaste
wast. en 2e toilet. Mooi huis!!! Vr.pr. f 279.000,- k.k.

HEERLEN

Bokstraat 27. Vrijstaande semi-bungalow met parkeerplaats
voor 5 auto's, diverse praktijkruimtes, douche, toilet, fitness-
kelder/bar, diverse kelders. Zitkamer met open h., eetkamer
met niveaoverschil, compleet inger. keuken, 3 s.l.k., badkamer
met ligbad en 2 v. wastafels, apart toilet, 3 terrassen waarvan
een overdekt met open h. + elektrische verwarming. Grote
tuin: 1000 m² met vijverpartij en tuinhuisje. Vr.pr. f 469.000,- k.k.

MAASTRICHT (ZUID)

Holdal 51. Aan plantsoen gel. riante landhuis. Tot opp. 750
m². Grootst. bereikbaar t.v. autoweg. Ind.: zeer ruime hal 18
m², woonkamer 68 m² met diy. zithoek., syst.-open haard,
schuifl. naar overdekt buiten terras, uitgebreide elken aan-
bouwkeuken 16 m², 3 s.l.: 14, 19 en 23 m², hobby-/fogeerka-
mer 9 m², zolderruimte. Het geheel is onderkelderd. Garage
24 m². Grote mooi aangelegde tuin met volledige privacy.
Vr.pr. f 549.000,- k.k.

SIMPELVELD

Romeinstraat 1. Dit moet u zien! Vrijstaand verbouwd
woonhuis met ruime garage en tuin. Ind.: geheel onderkeld-
erd, ruime woonkamer 38 m² met open haard en schuifl. de-
uren naar balkon en overdekt terras, gesl. keuken, 4 ruime s.l.-
k. Vr.pr. f 329.000,- k.k.

VOERENDAAL

Kundergete 29. Ruim vrijst. woonhuis met leuke tuin op z.o.,
garage met zolder. Geheel onderkelderd alwaar sauna/hobby-
ruimte/kelder. Ruime woonkamer ± 45 m², gesl. elken keu-
ken 9 m², 3 s.l.: 11, 18 en 20 m², mooie badkamer met ligbad,
2 v. wastafels, 2e toilet en bidet, vliering. Vr.pr. f 329.000,- k.k.

VALKENBURG

Nieuweweg 50A. Karakteristiek vrijst. woonhuis met tuin. Bj.
1890, perceelopp. ± 400 m², woonkamer 50 m², gesl. moder-
nie keuken 20 m², 3 s.l.: 12, 15 en 28 m², badkamer met lig-
bad, douche, 2 v. wastafels en 2e toilet. Geheel gerenov-
veerd! Perfecte staat! Vr.pr. f 389.000,- k.k.

BOUWKAVELS TE KOOP AANGEBODEN

LANDGRAAF

Kavel Molbos lavel 28. Zeer fraai gelegen bouwland met
goedkeurde tekeningen voor nog te bouwen dante, moder-
ne bungalow met garage. Perceelopp. ± 536 m².
Vr.pr. f 134.000,- k.k.

VERDERE KAVELS OP AANVRAAG!

Wilt u een huis verkopen en dat een huis huren?
Vragen vragen!

VERKOCHT VERKOCHT

Olimenstraat
Klingstraat
Burg. Jongenstraat
Mücherveldstraat
Fosselenert
Frankenlaan
Verdijkstraat
Baansstraat
Nieuwstraat
Landvoogdstraat
Berkenlaan
Aan de Verrij
Doverau 41
Destelstraat

Landgraaf
Brunssum
Landgraaf
Kerkrade
Heerlen
Wellen
Landgraaf
Landgraaf
Heerlen
Landgraaf
Vaals
Kerkrade
Voerendaal

BEDRIJFS-ONROERENDE ZAKEN

TE HUUR

Perfecte luxe kantoorpand in Heerlen. Oppervlakte 120 m² tot
600 m². Incl. op aanvraag.

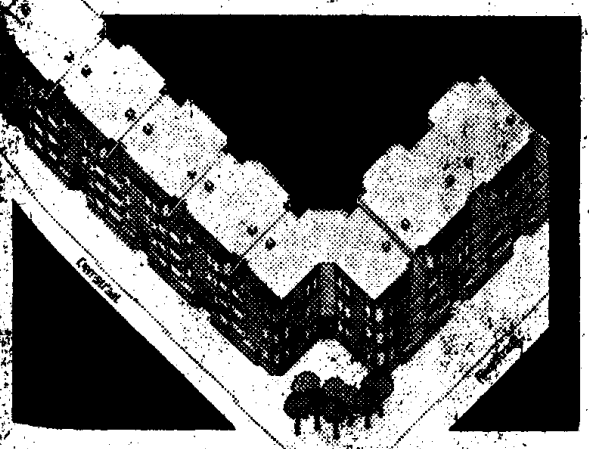
KERKRADE

Klerenanstelerweg. Kantoren van 200 tot 1000 m². Gesol-
l. loods 600 m², 7 meter hoog, 2 laaddoks. Incl. op aanvraag.

HYPOTHEEK?? VIJGEN VRAGEN!!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

HOENSBROEK AKERSTRAAT

Aan de Akerstraat, één van de grotere
Verbindingswegen met de omliggende
regio, heeft het Abp een complex van
42 aantrekkelijke huurappartementen
gerealiseerd.
In een attractief vormgegeven L-vormig
gebouw van drie woonlagen, omringd
door een groen terrein, bieden de
6 verschillende woningtypen ideale
woonmogelijkheid voor woning-
zoekenden in de Oostelijke Mijnstreek.
In dit complex zijn regelmatig
appartementen te huur.

De woningen hebben, afhankelijk van het
type, een woon-/eetkamer, een hallopen
keuken, 2 slaapkamers, een badkamer
met ligbad en vaste wastafel, een royale
hal, een toilet, een berging, een terras/
tuin of twee balkons.
In het souterrain heeft iedere woning nog
een aparte berging.
De woningen zijn degelijk afgewerkt (o.a.
met hardhout) en optimaal geïsoleerd.
Voorts zijn er een aantal overdekte
parkeerplaatsen en 16 extra
parkeerplaatsen op het achterterrein,
alsmede 2 garages.

Huurprijs vanaf f 685,55 per maand
(excl. servicekosten).

Valkenburgerweg 25A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.
Ma.-Vr. 08.30-17.00 uur.

TE HUUR

SENSATIONEEL NIEUWS

• Een hypotheek met 30 jaar VASTE RENTE
• RENTE 7,5%

- Geen bemiddelingskosten
- Meer dan 30 jaar ervaring in hypotheekservice
- Onafhankelijk adviseur voor alle hypotheekbanken
- Waar en bij welke makelaar u ook koopt, nu bellen, morgen offerte

STIENSTRA
HYPOTHEEKSERVICE

Kruisstraat 56,
6411 BW Heerlen.
Tel.: 045-712255.

Gulpen

Luxe koopappartementen in het centrum

Gulpen, ingebed in de weelderige
natuur en omgeven door heuvels, ligt
in een afwisselend kleurenpatroon
van een karakteristiek stukje prachtig
Limburgs landschap. De gemeente
heeft een centrumfunctie voor de
streek, waaraan zij dankzij vooral de
kwalitatieve groei volledig tegemoet
komt. In deze prachtige woonom-
geving, in het centrum van Gulpen,
worden door Derksen Bouw BV een
klein aantal luxe appartementen
gebouwd.

De woningen variëren in indeling
en uitvoering met o.m. woonkamer,
open keuken, 2 slaapkamers, bad-
kamer met ligbad, douche, dubbele
vaste wastafel, berging en terras. In
het appartementengebouw is een lift
en een parkeerkelder.

De woningen worden degelijk
gebouwd en goed afgewerkt met
o.m. wit geschilderde gevelsteen,
kunststof kozijnen, betegeling in
keuken, toilet, badkamer, openbare
hal en gangen en met isolatieglas en
dak-, gevel- en vloerisolatie.

Kooprijzen van f 185.000,- tot
f 249.000,- v.o.n.

RUIJTERS

Ruijters Makelaardij B.V. - altstad maastricht heerlen
6411 AT heerlen - van grunsvenplan 12 tel 045 - 713746

IDEAAL WONEN VOOR ELK IDEALE PRIJS

In een zeer geliefde woonomgeving
met een diversiteit aan
woningtypen, waar aan fijn wonen
gestalte wordt gegeven.

In Haagsittard Park fase IV worden comfortabele
eengezinswoningen met moderne architectuur en
gevarieerde woonbebouwing gerealiseerd. Er wordt
in dit plan veel aandacht besteed aan prettig en fijn
wonen.

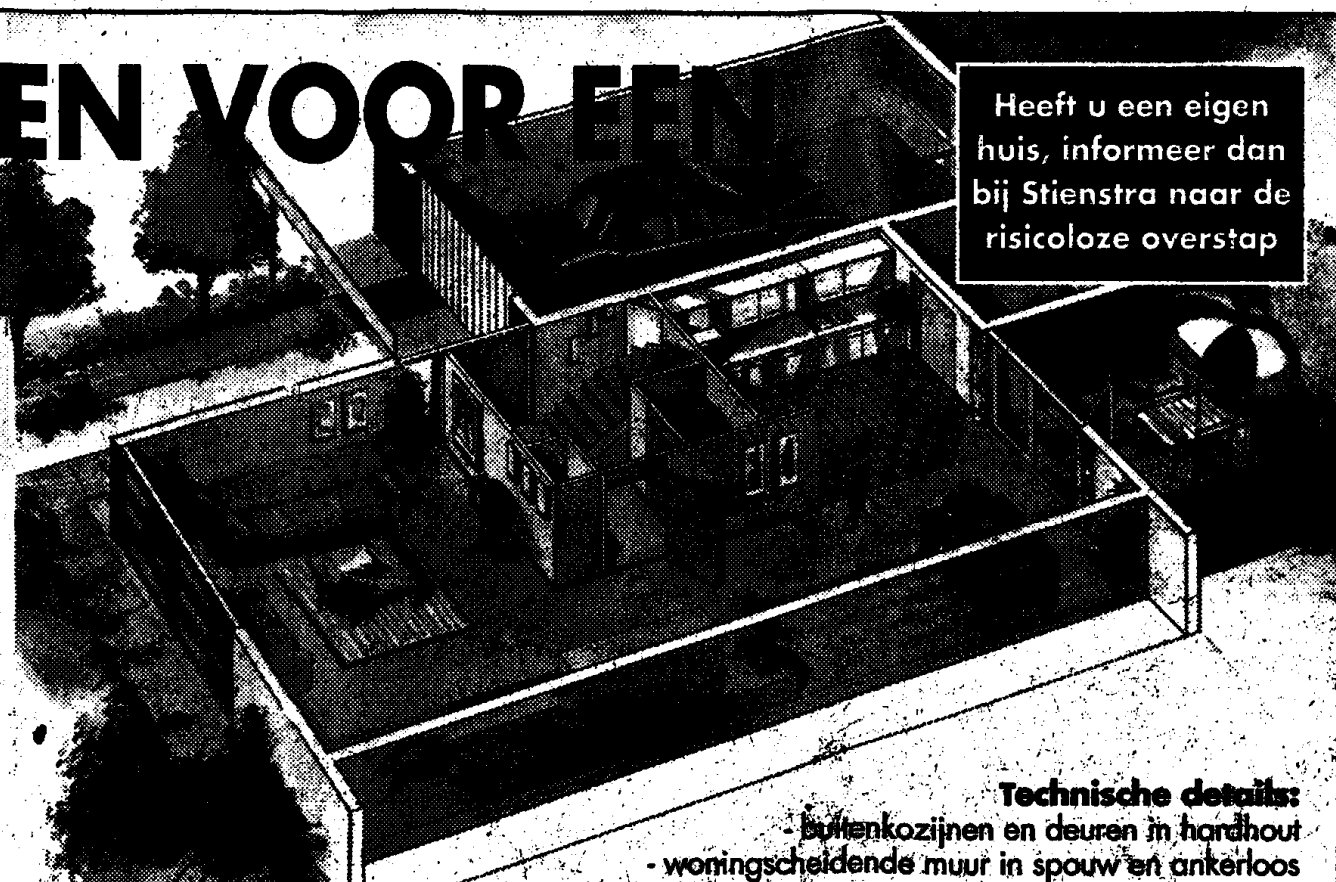
Indeling:
Overdekte entree. L-vormige woonkamer ruim
40 m² incl. open keuken. Aansluitend bijkeuken.
Inpandig bereikbare garage/berging ca. 20 m².
De 1e verdieping is voorzien van 3 slaapkamers
respektievelijk groot ca. 16, 9 en 7 m², alsmede
een royale badkamer met ligbad, vaste wastafel en
2e toilet.

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen,
Tel. 045-712255*

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.

Ook kantoren in Maastricht en Aken

Heeft u een eigen
huis, informeer dan
bij Stienstra naar de
risiceloze overstap

Technische details:
buitenkozijnen en deuren in hardhout
-woningsscheidende muur in spouw en antierloos
-grotendeels dubbele beglazing

Prijzen vanaf f 199.950,- v.o.n.

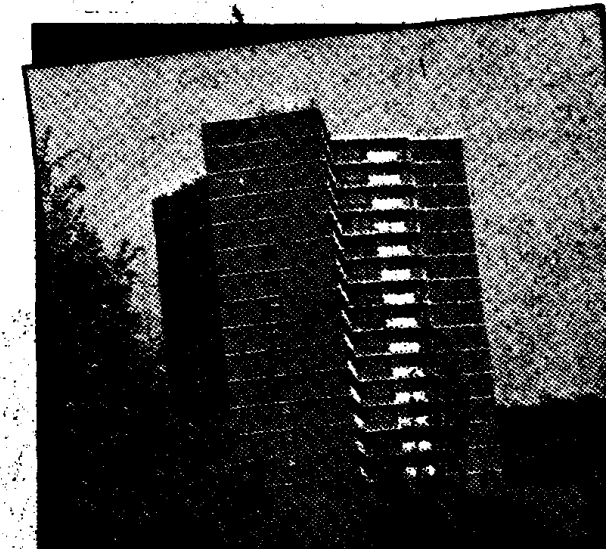
10093022

Gedownload van de website
donderdag 11 september 2008 10:02
Namen:
Adres:
Postcode:
Telefoon:
Ingevoerd in enveloppe onder te zeg-
zenden aan Stienstra Makelaardij BV,
Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

JONGEN

Aannemersbedrijf Jongen BV

HEERLEN DOUVE WEIEN

Aan de zuidkant van Heerlen is,
tegenover het De Weverziekenhuis en
met uitstekende verbindingen naar het
stadscentrum en de doorgaande
verkeersroutes, het plan Douve Weien
gesitueerd. In dit plan heeft het Abp een
complex van 128 huurappartementen, in
4 typen gerealiseerd. In dit complex zijn
regelmäßig appartementen te huur.

Omringd door groen, een parkeerterrein
en een afsluitbare parkeergarage voor
40 auto's, biedt het uit 16 woning-
verdiepingen bestaande gebouw een
ruim uitzicht over de omgeving.
Er zijn 4 verschillende typen met 1 of
2 slaapkamers, gesloten of open keuken,
1 of 2 balkons, ruime woonkamer,
badkamer met vaste wastafel en ligbad,
toilet, inpandige berging of berging op de
begane grond en een ruime hal.
De woningen zijn degelijk afgewerkt (o.a.
met hardhout) en optimaal geïsoleerd.

Huurprijs vanaf f 608,55 per maand.
(excl. servicekosten en overdekte
parkeerplaats).

NEDU

Valkenburgerweg 25A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.
Ma.-Vr. 08.30-17.00 uur.

TE HUUR

Samen uit, samen thuis.

MAAK KENNIS MET DE KRANT VAN LIMBURG.
BEL 06-0229911 VOOR EEN PROEFABONNEMENT.
U ONTVANGT HET LIMBURGS DAGBLAD DAN
4 WEKEN VOOR SLECHTS F. 13,10.

WILT U METEEN EEN VAST ABONNEMENT VUL
DAN DE BON IN OP DE VOORPAGINA.

DE KRANT VAN LIMBURG